

13955

Upomena od
mame

11. 5. 1968

SERAFSKO CVIJEĆE

PRIRUČNIK I MOLITVENIK

ZA ČLANOVE TREĆEGA REDA
SV. O. FRANJE

Priredio:
P. DIONIZIJE ANDRAŠEC
franjevac

III. prerađeno izdanje (13 — 33 tisuće)

Izdala
HRV. FRANJEVAČKA PROVINCIJA
SV. ĆIRILA I METODIJA
Zagreb, Kaptol br. 9
1959

Dopuštenjem:

Bačke Duhovne Oblasti u Subotici od 23. VI.
1959. br. 1617/59.

i Franjevačkog Provincijalata, Zagreb Kaptol 9.
od 11. VII. 1959. br. 274/59.

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Naklada: 20.000 primjeraka

Tiskara: »Srboštampa«, Beograd
Zmaj Jovina 39.

PREDGOVOR

Treće izdanje Serafskog Cviječā trebalo je već davno prije izaći, i bilo je dobre volje, ali nije bilo mogućnosti. U biti je ostalo isto kao i drugo izdanje, ali ipak su bile nužne i neke veće promjene. Prije svega trebalo je uvrstiti Konstitucije, koje za TR znače važnu novost, a radi toga morali su izostati neki manje važni dijelovi. Konstitucije su suvremena nadopuna Pravila, radi toga su i mnoga prijašnja tumačenja kao nepotrebna izostala, makar bi i dalje mogla biti korisna, ali s prostorom je trebalo štediti.

Nadalje, trebalo je uvažiti nove crkvene propise, na pr. o postu i oproštenjima, nastale su promjene i u kalendaru i u pjesmama, trebalo je uvrstiti pouku o razmatranju itd. U tom je dakle smislu treće izdanje Serafskog Cviječā prerađeno prema današnjim potrebama te ono opet predstavlja potpuni suvremeni priručnik TR-a, ali i potpuni molitvenik, koji može udovoljiti svim duhovnim potrebama članova TR-a.

U tom poslu izdašno su me pomogli mnogi vlč. oci i savjetom i stručnom suradnjom, na čemu svima od srca zahvaljujem!

Braćo i sestre, i ovo treće izdanje Serafskog Cvijeća primite s ljubavlju, kao što i s ljubavlju dolazi pred Vas, bit će Vam dobar prijatelj i pomoćnik na putu franjevačke duhovnosti.

Mir i dobro!

U Subotici, na Porcijunkulu, 2-VIII-1959.

O. Dioniz Andrašec

O. F. M.

SKRIZALJKA POMIČNIH SVETKOVINA

Godina	Ne- djel- no slovo	Pepel- nica	Uskrs	Duhovi	Tije- lovo	Prva nedjelja došašća
1960	c b	2. III	17. IV.	5. VI.	16. VI	27. XI.
1961	A	15. II.	2. IV.	21. V.	1. VI.	3 XII.
1962	g	7. III.	22. IV.	10. VI.	21. VI.	2. XII.
1963	f	27. II.	14. IV.	2. VI.	13. VI.	1. XI.
1964	e d	12. II.	29. III	17. V.	28. V.	29. XI.
1965	c	3. III.	18. IV.	6. VI.	17. VI.	28. XI.
1966	b	23. II.	10. IV.	29. V.	9. VI.	27. XI.
1967	A	8. II.	26. III.	14. V.	25. V.	3. XII.
1968	g f	28. II.	14. IV.	2. VI.	13. VI.	1. XII.
1969	e	19. II.	6. IV.	25. V.	5. VI.	30. XI.
1970	d	11. II.	29. III	17. V.	28. V.	29. XI.
1971	c	24. II.	11. IV.	30. V.	10. VI.	28. XI.
1972	b A	16. II.	2. IV.	21. V.	1. VI.	3. XII.
1973	g	7. III.	22. IV.	10. VI.	21. VI.	2. XII.
1974	f	27. II.	14. IV.	2. VI.	13. VI.	1. XII.
1975	e	12. II.	30. III.	18. V.	29. V.	30. XI.
1976	d c	3. III.	18. IV.	6. VI.	17. VI.	28. XI.
1977	b	23. II.	10. IV.	29. V.	9. VI.	27. XI.
1978	A	8. II.	26. III.	14. V.	25. V.	3. XII.
1979	g	28. II.	15. IV.	3. VI.	14. VI.	2. XII.
1980	f e	20. II.	6. IV.	25. V.	5. VI.	30. XI.

Zapovjedni blagdani

Nova godina — Bogojavljenje — Sv. Josip — Uskrs — Spasovo — Duhovi — Tijelovo — Sv. Petar i Pavao — Vel. Gospa — Svi Sveti — Bezgrješno Začeće bl. D. M. — Božić i sve nedjelje u godini.

Na te blagdane nije dopušteno raditi težačke poslove, a vjernici su dužni prisustvovali sv. misi bilo prije bilo poslije podne.

Nezapovjedni blagdani

Drugi dan Božića, Uskrsa i Duhova, te Svijećnica, Blagovijest i Mala Gospa nisu više zapovjedni blagdani, premda ih narod obično dragovoljno svetkuje, ali ne griješi, tko na te dane obavlja težačke poslove i ne prisustvuje sv. misi.

Državni i narodni praznici

1. siječnja Nova godina, 1. svibnja međunarodni praznik rada, 15. svibnja dan pobjede, 4. srpnja dan borca, 29. studenoga proglašenje Republike FNRJ, i dani narodnog ustanka u pojedinim republikama.

POST I NEMRS

1. **Postiti** znači samo jednom na dan do sita se najesti. Postiti su dužni, koji su navršili 21 god. života, a nisu započeli 60., ako nisu bolesni i ako ne obavljaju teške tjelesne poslove.

2. **Nemrsiti** znači ne jesti mesa i juhe od mesa. — Na nemrs su dužni, koji su navršili 7. god. života, ako nisu siromašni, koji ne mogu birati hranu, ako ne služe u kućama, gdje mogu jesti samo ono, što im se pruži i ako nisu takvi bolesnici, kojima je potrebna mesnata hrana.

3. Prema rješenjima Sv. Kogregacije sabora iz god. 1940. i sl. post i nemrs — propisan općim crkvenim zakonom, kan. 1252 — ublažen je općom dispansom te sada glasi ovako:

Samo nemrs — obvezuje u sve petke kroz godinu

Post i nemrs zajedno — obvezuje: 1. na Čistu srijedu, 2. na Vel. petak, 3. na Vel. subotu, 4. uoči Bezgr. Začeca bl. D. M. (7. XII.) i 5. na Badnjak (24. XII.) — Ako 7. XII. ili 24. XII. pada u nedjelju, nema ni posta ni nemrsa.

4. U nekim je biskupijama — posebnom dispansom — nemrs još više ublažen. Svaka biskupija početkom korizme za svoje vjernike točno oglašuje posne i nemrsne dane, zato na te ogłase treba pripaziti.

5. I župnici imaju vlast u pojedinim slučajevima, iz opravdana razloga, pojedine vjernike i pojedine obitelji oprostiti od posta i nemrsa.

Preporučuje se dobrovoljno obdržavanje postova i nemrsa po općem crkvenom zakonu, a vjernici, koji se služe ublaženjem postova i nemrsa, treba da za naknadu učine koje drugo dobro djelo; preporučuje se molitva i milostinja.

EUHARISTIJSKI POST

1. Nikakva voda — ni mineralna, ni soda-voda, ni raskužena voda — ne krši euharistijski (pričesni) post.

2. Vrijeme euharistijskog posta: za svećenike prije sv. mise, a za vjernike prije sv. pričesti, ograničeno je na tri sata u pogledu krute hrane i alkoholnog pića, a na jedan sat u pogledu bezalkoholnih tekućina.

3. Takav euharistijski post dužni su obdržavati i oni, koji služe sv. misu ili primaju sv. pričest u ponoći, ili u rane sate poslije ponoći.

4. Bolesnici, iako nisu u krevetu, mogu prije služenja sv. mise, odnosno primanja sv. pričesti, bez vremenskoj ograničenja uzeti bezalkoholne tekućine i svoje prave lijekove, bili oni u tekućem ili krutom stanju.

UPUTE ZA KALENDAR I KRATICE

1. Ovaj je kalendar sastavljen prema franjevačkom časoslovu.

Kratice: ap = apostol, m = mučenik, p = papa, b = biskup, op = opat, isp = ispovjedalac, nauč = crkveni naučitelji, dj = djevica, ud = udovica, 1, 2 ili 3r = član prvoga, drugoga ili trećega reda sv. O. Franje.

2. U kalendaru su označena samo potpuna oproštenja, i to:

PO = potpuno oproštenje, koje vrijedi za sve vjernike.

†PO = potpuno oproštenje, koje vrijedi samo za trećorece.

Ta dva potpuna oproštenja u kalendaru označena dobivaju se uvijek uz obične uvjete, a to znači: uz ispovijed i pričest, pohod crkve i molitvu na nakanu Sv. Oca Pape (barem jedan očenaš, zdravomariju i slavaocu). Kod tih oproštenja, u kalendaru označenih, za pohod crkve uvijek se razumijeva pohod bilo koje crkve. Reda manje braće ili trećoredske crkve.

3. OD = opće odriješeno (generalna apsoluticija).

Uz o. u. = uz obične uvjete.

TR = Treći red sv. O. Franje.

KTR = Konstitucije Trećeg reda sv. O. Franje.

FRANJEVAČKI KALENDAR

Siječanj

- 1 A Obrežanje G n i K. Nova god. OD †PO.
- 2 b Presv. Ime Isusovo, Makarije op PO.
- 3 c S. Genoveva dj.
- 4 d S. Dafroza m.
- 5 e S. Telesfor p.
- 6 f **Bogojavljenje** OD †PO.
- 7 q S. Karlo Sec. isp 1r, sv. Lucijan m.
- 8 A S. Severin op.
- 9 b S. Julijan i Bazilisa m.
- 10 c S. Nikanor đakon.
- 11 d S. Higij p m.
- 12 e S. Arkadije m.
- 13 f Spomen krštenja Isusova.
- 14 q B. Odorik, Roger i Egidije isp 1r †PO, Hilar b nauč, Feliks m.
- 15 A S. Pavao pustinjač, s. Mavro op.
- 16 b S. Berard i dr. m 1r, Marcel p m. PO.
- 17 c S. Antun op.
- 18 d Stolica sv. Petra u Rimu, Priska dj m.
- 19 e B. Toma, Karlo i Bernardo isp 1r PO.
- 20 f S. Fabijan i Sebastijan m.
- 21 q S. Agneza (Janja) dj m.
- 22 A S. Vincencije i Anastazije m.
- 23 b Zaruke bl. D. Marije.
- 24 c S. Timotej b m.
- 25 d Obraćanje sv. Pavla ap.
- 26 e S. Polikarp b m.
- 27 f S. Ivan Zlatousti b nauč.
- 28 q S. Petar Nolasco isp.
- 29 A S. Franjo Saleski b nauč.
- 30 b S. Hijacinta dj 3r PO, Martina dj m.
- 31 c S. Ivan Bosko isp. PO.

Veljača

- 1 d S. Ignacije b m.
- 2 e **Svijećnica** — OD †PO.
- 3 f S. Blaž b m.
- 4 q S. Josip iz Leonise isp 1r — PO, sv. Andrija Korsini b.
- 5 A S. Petar Krst. i drug. m 1 i 3r PO, sv. Agata dj m.
- 6 b S. Tito b.
- 7 c B. Rizerije, Egid i Antun isp 1r, sv. Romuald op.
- 8 d S. Ivan Matski isp.
- 9 e S. Ćiril Aleks. b nauč.
- 10 f S. Skolastika dj.
- 11 q **Ukazanje Gospe Lurdske.**
- 12 A S. Sedam osnivača Reda sluga bl. D. Marije.
- 13 b B. Ivan Triorski m 1r.
- 14 c S. Ivana Valezija ud, sv. Valentin m.
- 15 d Našašće Tijela sv. Antuna Padov.
- 16 e B. Filipa, Eustohija i Veridijana dj 2 i 3r.
- 17 f B. Luka Belud. Andrija Komit. i Petar Trejski isp 1r, Julijan m PO.
- 18 q S. Simeon b m.
- 19 A S. Konrad isp 3r — PO.
- 20 b S. Eleuterij b m.
- 21 c S. Severijan b m.
- 22 d S. Margareta Kor. 3r — PO.
- 23 e S. Petar Damjanski b nauč.
- 24 f S. Matija ap.
- 25 q B. Sebastijan Aparicijski isp 1r.
- 26 A S. Aleksandar b.
- 27 b S. Gabrijel od Žalosne Gospe isp, sv. Leander b.
- 28 c B. Antonija Firencijska, Angela Folinj. i Ludovika Alb. ud 2 i 3r PO.

Ožujak

Prvi petak: Otaštva sv. Križnog puta:
OD, PO.

- 1 d S. Albin b.
- 2 e S. Lucije b m.
- 3 f S. Kuniqunda dj.
- 4 q S. Kazimir isp.
- 5 A S. Ivan-Josip isp 1r — PO.
- 6 b S. Koleta dj 2r — PO.
- 7 c S. Toma Akvinski isp nauč.
- 8 d S. Ivan od Boqa isp.
- 9 e S. Katarina Bolonjska dj 2r PO, sv. Franciska ud.
- 10 f 40 mučenika
- 11 q B. Aqnel, Ivan Krst i Krištof isp 3r.
- 12 A S. Grqur Vel. p nauč.
- 13 b S. Eufrazija dj.
- 14 c S. Matilda ud, Prenos tijela sv. Bonaventura b.
- 15 d S. Klement-Marija Hofb. isp.
- 16 e S. Abraham pustinjak.
- 17 f S. Patricije b.
- 18 q S. Salvafor isp 1r.
- 19 A S. Josip Zaručnik bl D Marije, OD, PO.
- 20 b B. Ivan, Marko i Hipolit isp 1 i 3r.
- 21 c S. Benedikt op.
- 22 d S. Benvenut b 1r. PO.
- 23 e S. Josip Oriol isp, sv. Pelagija m.
- 24 f S. Gabrijel ark.
- 25 q **Blagovijest** — OD, †PO.
- 26 A S. Didak-Josip 1r PO.
- 27 b S. Ivan Damašćanin isp nauč.
- 28 c S. Ivan Kapistran isp 1r PO.
- 29 d S. Viktorin m.
- 30 e S. Petar Regalat isp 1r PO, Viktor m.
- 31 f S. Benjamin m, Balbina dj.

Od Cvjetnice do Uskrsa uključivo svaki dan OD.
Petak prije Cvjetnice: Sedam Žalosti bl. D. M.

Travanj

- 1 g S. Hugo b.
- 2 A B. Leopold isp 1r.
- 3 b B. Gandulf, Ivan i Vilim isp 1 i 3r.
- 4 c S. Benedikt isp 1r PO.
- 5 d S. Vinko Fererski isp.
- 6 e B. Marija-Krescencija dj. 3r.
- 7 f S. Epifanije b m.
- 8 g S. Amancije b (Ljubomir).
- 9 A S. Demetrije i drug m.
- 10 b S. Ezekiel prorok.
- 11 c S. Leon I. Vel. p nauč.
- 12 d S. Julije p.
- 13 e S. Hermeneqild m.
- 14 f S. Justin m.
- 15 g S. Lidvina dj.
- 16 A **Svečani spomen sv. O. Franje** — PO uz obnovu zavjeta, sv. Marija-Bernarda Subiru, sv. Josip Labre isp.
- 17 b S. Anicet p m.
- 18 c B. Andrija isp 1r.
- 19 d B. Konrad, Marko i Andeo isp 1r.
- 20 e S. Teodor (Božidar) isp.
- 21 f S. Konrad Parcham. isp 1r PO, Anzelmo b nauč.
- 22 q B. Franjo Fabrijan isp 1r, Sofer i Kajo pp mm.
- 23 A B. Egidije Asiški isp 1r, Juraj m, Vojtjeh b m.
- 24 b S. Fidel Sigmaringenski m 1r, PO.
- 25 c S. Marko evand (Tugomir).

- 26 d S. Kleto i Marcellin p m.
 27 e S. Petar Kanizije isp nauč, B. Ozana Kotorska dj.
 28 f B. Lukezije isp 3r — PO.
 29 q S. Petar m.
 30 A S. Josip Benedikt Kotolenko isp 3r, PO.

Svibanj

- 1 b S. Josip Zaručnik bl. D. Marije, Radnik.
 2 c S. Afanazije b nauč.
 3 d Našašće sv. Križa.
 4 e S. Monika ud, sv. Florijan m.
 5 f S. Pijo V. p.
 6 q S. Ivan ap pred Latinskim vratima.
 7 A S. Stanislav b m.
 8 b Ukazanje sv. Mihovila arkand.
 9 c S. Grqur Nazijanski b nauč.
 10 d Prenos sv. Kuće Marijine na Trsat, Antoin b.
 11 e S. Filip i Jakov ap.
 12 f S. Ignacije Lakonski isp 1r, sv. Pankracije m.
 13 q S. Robert Belarmin b nauč, Servacije b.
 14 A B. Benedikt, Julijan i Jakob Zadarski isp 1r, Bonifacije m.
 15 b S. Ivan de la Sale isp.
 16 c S. Ivan Nepomuk m.
 17 d S. Paškal Bajlon. isp 1r — PO.
 18 e S. Feliks isp 1r — PO.
 19 f S. Teofil isp 1r — PO, Petar Celestin p.
 20 g S. Bernardin Sijenski isp 1r — PO.
 21 A B. Vladislav, Krispin i Vivald isp 1 i 3r — PO.
 22 b B. Ivan, Gotfrid-Mauricije i Joakim m 1r.

- 23 c B. D. Marija Posrednica svih mil., B. Bartol i dr 1 i 3r.
 24 d B. Ivan Prado i drug. m 1r.
 25 e Posvetilo - Bazilike sv. O. Franje.
 26 f S. Marija Ana dj 3r, sv. Filip Neri isp.
 27 g S. Beda isp nauč.
 28 A S. Augustin b nauč.
 29 b B. Stjepan i Rajmund m 1r.
 30 c S. Ferdinand kralj isp 3r †PO.
 31 d B. D. Marija, Kraljica.
 Uzašašće †PO, Duhovi OD, PO, Presv. Trojstvo OD †PO, Tijelovo OD PO, Srce Isusovo OD PO.

Lipanj

- 1 e S. Anđela Meriči dj 3r PO.
 2 f B. Herkulan, Feliks i Ivan isp 1 i 3r.
 3 q S. Izak isp, Klaudije m.
 4 A S. Kvirin b m.
 5 b S. Bonifacije b m.
 6 c S. Norbert b.
 7 d S. Robert op.
 8 e B. Izabela, Janja i Baptista dj 2r.
 9 f B. Andrija, Pacifik i Lovro isp 1r.
 10 q S. Margareta kralj ud.
 11 A S. Barnaba ap.
 12 b S. Ivan Fakundo isp.
 13 c S. Antun Padovanski isp 1r nauč. — PO.
 14 d S. Bazilije b nauč.
 15 e B. Jolenta, Humilijana i Pavla ud 2 i 3r, sv. Vid i drug m.
 16 f S. Aurel (Zlatko) i drug m.
 17 q S. Ivo isp 3r †PO.
 18 A S. Efreim Sirski isp nauč.
 19 b S. Julijana Falk. dj — PO, Gervazije i Profazije m.

- 20 c S. Silverije p m.
 21 d S. Alojzije Gonzaga isp.
 22 e S. Pavlin b.
 23 f S. Josip Kafaso isp 3r. Predvečerje sv. Iv. Krstitelja.
 24 g Rođenje sv. Ivana Krstitelja PO.
 25 A S. Vilko op, Ivan hrv. pustinjač u Češkoj.
 26 b S. Ivan i Pavao m.
 27 c B. Gvido i Benvenut isp 1r, Ladislav kralj.
 28 d S. Irenej b m, Predvečerje sv ap Petra i Pavla.
 29 e S. Petar i Pavao ap OD †PO.
 30 f Spomen sv. Pavla ap.

Srpanj

- 1 q Presv. Krv Isusova.
 2 A Pohod bl. D. Marije — OD.
 3 b S. Leon II p.
 4 c B. Grgur, Franjo, Antun b i drug. muč 1 i 3r.
 5 d S. Ćiril i Metodije.
 6 e S. Izaija prorok, Miroljub m.
 7 f S. Vilibald b.
 8 q S. Elizabeta Portug. ud 3r PO.
 9 A S. Nikola i drug. m 1r — PO.
 10 b B. Emanuel i drug. m 1r.
 11 c S. Veronika Juliani dj 2r — PO.
 12 d S. Ivan Gvalbert op.
 13 e S. Franjo Solan isp 1r — PO.
 14 f S. Bonaventura b 1r nauč. — PO.
 15 g S. Grob Isusov, sv. Henrik isp.
 16 AB. D Marija Karmelska.
 17 b S. Aleksije isp.
 18 c S. Kamilo isp. —
 19 d S. Vinko Paulski isp.

- 20 e S. Ilija prorok, sv. Jeronim Emilijan isp.
 21 f B. Anđelka ud 3r.
 22 q S. Marija Magdalena pokornica.
 23 A S. Lovro Brindizijski isp 1r nauč., Apolinar b m — PO.
 24 b B. Kuniqunda, Petronila i Feliksa dj 2r.
 25 c S. Jakov ap.
 26 d S. Ana, majka bl. D. Marije — PO.
 27 e B. Marija Magd. Martinengo dj 2r — PO.
 28 f S. Nazarije i drug m.
 29 g S. Marta dj.
 30 AB. Šimon, Petar i Arkandeo isp 1r.
 31 b S. Ignacije Lojolski isp. (Vatroslav).
 PO na svaku od 5 nedjelja prije ili poslije blaqdana sv. O. Franje (17. rujna) uz obične uvjete i razmatranje ili molitvu na čast rana sv. O. Franje.

Kolovoz

- 1 c S. Petar u okovima.
 2 d Porcijunkula — PO za svaki pohod bilo koje crkve R. m. br.
 3 e S. Alfonz Liq. b nauč, bl. Augustin b zagr.
 4 f S. o. Dominik isp. (Dinko).
 5 q Sniježna Gospa.
 6 A Preobraženje Kristovo.
 7 b B. Aqatandeo i Kasijan m 1r — PO, Ka-
 jetan isp, Donat b m.
 8 c S. Ćirijak i drug m. —
 9 d S. Ivan-Marija Vianej isp 3r — PO, sv.
 Roman m, Predvečerje sv. Lovre.
 10 e S. Lovro m.
 11 f S. Tiburcije i Suzana m.
 12 q S. Klara dj 2r — OD, PO.

- 13 A B. Ivan Vinko i Novelon isp 1 i 3, Hipolit i Kasijan m.
- 14 b Predvečerje Vel. Gospe, sv. Euzebijije isp.
- 15 c **Velika Gospa** — OD †PO.
- 16 d S. Joakim otac bl. D. Marije isp — PO.
- 17 e S. Rok isp 3r — PO, sv. Hijacint isp.
- 18 f B. Blaženka i Pavla dj 2r.
- 19 q S. Ljudevit b 1r — PO.
- 20 A S. Bernardo isp, sv. Stjepan kralj.
- 21 b S. Ivana Franciska Šantal ud.
- 22 c **Prečisto Srce bl. D. Marije.**
- 23 d S. Filip Benicije isp.
- 24 e S. Bartolomej ap.
- 25 f S. **Ljudevit** kralj, zašt TR — OD, PO.
- 26 g B. Timotej i Bernardo isp 1r — PO.
- 27 A Sedam radosti bl. D. Marije OD, PO.
- 28 b S. Augustin b nauč.
- 29 c Glavosjek sv. Ivana Krstitelja.
- 30 d S. Ruža Limska dj.
- 31 e S. Rajmund isp.

Rujan

- 1 f B. Ivan i Petar m 1r — PO.
- 2 q B. Ivan, Apolinar i Severin m 1 i 3r.
- 3 A S. Pio X. p, sv. Mansvet b.
- 4 b S. Ruža Viterbska dj 3r — PO.
- 5 c B. Toma, Gentil i Rajmund Luljo m 1 i 3r.
- 6 d B. Liberat, Peregrin i Svetislav isp 1 r.
- 7 e S. Rečina dj i m, bl. Marko Križevč. m.
- 8 f **Mala Gospa** — OD, †PO.
- 9 q B. Serafina, Lujka i Mihelina ud 2 i 3 r.
- 10 A B. Apolinar i drug. m 1 i 3r.
- 11 b B. Bonaventura Barcelonski isp 1r.
- 12 c **Ime Marijino.**
- 13 d Amat (Liubomir) b.
- 14 e Uzvišenje sv. Križa.

- 15 f **Sedam žalosti bl. D. Marije.**
- 16 q S. Kornel p, Ciprijan b m.
- 17 A **Rane sv. Franje** — OD, PO.
- 18 b S. Josip Kupertinski isp 1r — PO.
- 19 c S. Januarije i drug. m.
- 20 d S. Eustahije i drug. m.
- 21 e S. Matej ap i evand.
- 22 f S. Toma Vilanovski b.
- 23 q Našašće tijela sv. Klare dj 2r.
- 24 A S. Pacifik isp 1r — PO.
- 25 b B. Franjo-Marija Crvenopoljski isp 1r.
- 26 c B. Delfina i Luc. dj 3r, Ciprijan i Just. m.
- 27 d S. Elzear isp 3r — PO.
- 28 e B. Ivan, Bern. i Franjo isp 1r, Večeslav m.
- 29 f S. Mihovil ark. †PO.
- 30 q S. Jeronim isp nauč.

Listopad

- 1 A B. Franjo i Nikola isp 1r.
- 2 b S. Anđeli čuvari — PO.
- 3 c S. Terezija od M. Isusa dj, — Predvečerje sv. n. O. Franje.
- 4 d S. O. **Franjo Asiški**, utemeljitelj franj. Redova OD, PO.
- 5 e S. Placid i drug. m.
- 6 f S. Marija Franciska dj 3r — PO, sv. Bruno isp.
- 7 q **Sv. Krunica bl. D. Marije.**
- 8 A S. Brigita ud 3r.
- 9 c S. Ivan Leonardi isp. sv. Dioniz i drug. m.
- 10 c S. Danijel i drug. m. — PO.
- 11 d Materinstvo bl. D. Marije
- 12 e S. Serafin isp 1r — PO.

- 13 f S. Eduard kralj isp.
- 14 q S. Kalist p. m.
- 15 A S. Terezija Avilska dj.
- 16 b S. Hedviča ud.
- 17 c S. Margareta Marija Alakok dj.
- 18 d S. Luka evand.
- 19 e S. Petar Alkantarski isp 1r — PO.
- 20 f S. Ivan Kentski isp, sv. Vendelin op.
- 21 q B. Jakov Strepski b 1r, sv. Uršula i druž.
dj i m.
- 22 A Posvetilo vlastite crkve, sv. Kordula dj m.
- 23 b B. Jozefina dj m 2r.
- 24 c S. Rafael ark.
- 25 d B. Krištof, Baltazar i Toma isp 1r, Krizant-
to i Darija m.
- 26 e B. Bonaventura iz Potence isp 1r — PO.
- 27 f B. Kontardo Ferini isp 3r, Sabina m.
- 28 q S. Šimun i Juda Tadej ap.
- 29 A S. Narcis b.
- 30 b Anđeo Akrijski isp. 1r — PO.
- 31 c S. Volfqanq b.
Predzandnja nedjelja listop. misijki dan.
PO za one, koji se taj dan pričeste i mole
za obraćanje nevjernika. Opr. 7 q za one,
koji skrušeno pribivaju onaj dan bilo ko-
jem svetom obredu i mole za obraćenje
nevjernika (Pijo XI. 30. VII. 1934) Zadnja
nedjelja listop. Blagdan **Krista Kralja**. PO.

— Studeni

- 1 d **Svi Sveti** — OD.
- 2 e Dušni dan — PO za svaki pohod (samo
za pokojne).
- 3 f S. Malakija b.
- 4 q S. Karlo Boromejski b 3r.
- 5 A Svete moći u naš. crkvama, sv. Mirko isp.

- 6 b B. Margareta i Ivana Marija ud 2 i 3r.
- 7 c B. Helena, Margareta i Matija dj 2r.
- 8 d S. Gotfrid (Bogomir) b.
- 9 e S. Teodor m. (Božidar).
- 10 f S. Andrija Avelinski isp.
- 11 q S. Martin b. (Davorin).
- 12 AB. Rajner, Gabrijel i Ivan isp 1 i 3r,
sv. Martin p.
- 13 b S. Didak isp 1r — PO.
- 14 c B. Nikola Tavelić m 1r, sv. Jozafat b m. PO.
- 15 d S. Albert Vel. b nauč, sv. Leopold isp.
- 16 e S. Janja Asiška dj 2r — PO, sv. Gertruda dj.
- 17 f B. Salomea, Ivana i Elizabeta dj 2 : 3r,
Grqur Čudotvorac b.
- 18 q Posvetilo Bazilike sv. ap Petra i Pavla.
- 19 A **S. Elizabeta Tirinška** ud zaštitnica 3r —
OD, PO.
- 20 b S. Feliks isp. (Srećko).
- 21 c Prikazanje Marijino u hramu — OD.
- 22 d S. Cecilija dj m.
- 23 e S. Klement p m.
- 24 f S. Ivan od Križa isp nauč.
- 25 q S. Katarina dj m. — OD.
- 26 A S. Leonardo Portomavrički isp 1r — PO.
- 27 b B. Bernardin i Humilis isp 1r.
- 28 c S. Jakov Markijski isp 1r — PO.
- 29 d **Svi sveti franjevačkih Redova** — PO.
- 30 e S. Andrija ap.

Prosinac

- 1 f Dušni dan Franjevačkih Red. — PO, B. Antun, Blažoljub i Gerard isp 1r.
- 2 q S. Bibijana dj m.
- 3 AS Franjo Ksaverski isp.
- 4 b S. Petar Krizolog b nauč, sv. Barbara dj m.
- 5 c S. Sava op.
- 6 d S. Nikola b.
- 7 e S. Ambrozije b nauč.
- 8 f **Bezgrješno Začeće** bl. D. M. — OD, PO.
- 9 q S. Leokadija dj m — PO.
- 10 AS. Melkijad p m.
- 11 b S. Damas p, B. Petar Šijanski i Hugolin isp 3r.
- 12 c Našašće tijela sv. n. O. Franje
- 13 d S. Lucija dj m.
- 14 e B. Nikola, Konrad i Bartol isp 1 i 3r.
- 15 f Bl. Djevica Marija Kraljica Reda manje braće.
- 16 q S. Euzebije b m.
- 17 AS. Lazar b.
- 18 b S. Auksencije b.
- 19 c S. Urban V. p.
- 20 d S. Amon i drug. m.
- 21 e S. Toma ap.
- 22 f S. Zenon m.
- 23 q B. Nikola Faktor isp 1r, sv. Viktorija dj m.
- 24 A Badnjak. Adam i Eva.
- 25 b **Božić**. OD.
- 26 c S. Sijepan prvi mučenik.
- 27 d S. Ivan ap. evand.
- 28 e S. Mladenci.
- 29 f S. Toma b m.
- 30 q S. David kralj.
- 31 AS. Silvestar p, Tebe Boqa hvalimo!

PRVI DIO — POUKA

POSTANAK, SVRHA I BIT TREĆEGA REDA

Divno je djelovanje Božje providnosti u povijesti sv. Crkve. Boq dopušta paklenim vratima, da Crkvu bez prestanka i na različite načine napadaju, ali nikada, da je nadvladaju. On dopušta, da na njegovu svetu Zaručnicu dolaze najteže kušnje i nevolje, ali samo zato, da se odabrani vježbaju — snagom Duha Svetoga — u što uzvišenijim krepostima. Kako god su različita svojstva, sklonosti, zahtjevi i potrebe pojedinih ljudi pa i čitavih naroda, Isus Krist, dobri Pastir i milosrdni Samaritanac, ima za svaku novu potrebu novu pomoć, za svaku novu bolest nov lijek. Izopače li se ljudi tako, da se pričinja, kao da je istine i kreposti među njima nestalo, tada Boq običava poslati velike svce koji, puni duha Božjega, pokazuju zaludnom svijetu neizrecivo veličanstvo kršćanske istine i kreposti u sjajnom svijetlu, a riječju i primjerom ulijevaju u bolesne udove Crkve — kao kakav božanski lijek — nov, bolji duh.

To vidimo osobito u povijesti trinaestoga vijeka. U Crkvi je tada bilo doduše veliko bogatstvo i moć, no uza sve to njezino je stanje u mnogoq pogledu bilo žalosno, a njezin položaj vrlo težak. Pobožnost i kršćanska ljubav bila je ohladniela, nečudoređe i kobne zlouporabe ukorijenile su se u svim staležima, opasna krivoverija, pod plaštem vanjske strogosti i mrštenja, širila su se qotovo po čitavoj Europi. Što je bilo najžalosnije, i »sol zemlje« — kler — na mnogim je mjestima zatajio. Pape su u ono

vrijeme bili, istina, većim dijelom odlični duhovni pastiri i neumorni u borbi protiv zloupotreba, ali im nije uspjelo da zlo u korišćenu isrijebe.

Tada je Boq pozvao dva velika muža i dao im snage, da obraćaju grješnike na pokoru, krivovjerce privode Crkvi, dobre učvršćuju i ujediniju na zajednički rad. Svoj su duh izlili i na svoje učenike, te osnivanjem novih Redova unijeli nov život u narode. Ta su dva muža bili usko sprijateljeni sveci: **sv. Dominik i sv. Franjo**. Oba su ova sveca odlično izvršila svoj božanski poziv. Sv. Crkva još i danas prigodom izbora svakoqa novog pape upravlja u sv. misi posebnu molitvu svetom O. Franji, da je on svojim moćnim zagovorom i sada brani, kao što ju je dično i junački branio za svoqa svetog života.

Postanak Trećega reda

Sveti je Franjo već bio osnovao dva Reda, jedan za muške pod imenom »Manja braća« (Franjevci), drugi za ženske pod vodstvom sv. Klare »Klarise«; i sad je živo želio, da preostali svoj život provede u samoći, pokori i molitvi. No, da glede toga upozna volju Božju, utekao se u molitve drugih ugodnika Božjih, naročito u molitve braće Silvestra, Leona i Masea te svoje duhovne kćeri sv. Klare. Ovi su jednoglasno izjavili, da nije volja Božja, da preostali dio svoqa života provodi u samoći i pobožnom razmatranju, nego, štoviše, da mora ljudima zborom i tvorom propovijedati pokoru za oproštenje grijeha.

Tada dođe na njega duh Božji i on »ustane kao žarki plamen, i njegova je riječ gorjela kao

zublja« (Crkv. 48, 1). Odmah se spremi te u pratnji brata Andela i brata Masea poihiti u krajeve spoletske doline i — kao drugi Ivan Krstitelj — neobičnom revnošću počeo je propovijedati pokoru. Bilo je to godine 1221. Svoju je misiju počeo u Kanari. Tek što je zaorio glas svetoga pokornika, odmah je Duh Sveti djelovao u srcima ljudskim, da slijede na putu križa Spasitelja i njegova svetoga slugu Franju. Pobožni je pokret zahvatio ljude preko svakog očekivanja. I staro i mlado, muško i žensko htjelo je da ostavi kuću i dom i da stupi u redovnički stalež. Kako se god sveti Franjo bio obradovao toj revnosti svojih slušalaca, bilo mu je jasno, da se ta revnost imade svesti u pravu kolotečinu. On je ljude opomenuo, neka dalje obavljaju svoje poslove. Obećao im je, da će im naskoro dati upute i pravila, kako imadu živjeti, da zadovolje novom duhu pokore i pobožnosti i da rade za spas svojih duša, a da ne moraju ostaviti svijet. Tako će oni u svijetu, štoviše, i u ženidbenom staležu, biti dionici blagoslova, zasluga i mira samostanskoga života. I zbilja, naskoro iza toga izvršio je svoje obećanje te je uz suradnju kardinala Hugolina izradio **pravilo pokorničkoga Trećeg reda**.

Svrha Trećega reda

U tom pravilu pokazao je sam Duh Sveti »katoličkom i posve apostolskom mužu« Franju put, kako će se u Crkvi Kristovoj moći obnoviti život prvih kršćana, koji su zapravo bili prvi redovnici mlade Crkve, jer su živjeli točno po evandeoskim savjetima. Treći red imao je **da duh najpotpunijeg redovničkog života**, koji se osniva na evandeoskim savjetima u obliku sv.

zavjeta, **ponese u svijet i da u svijetu stvori svetu zajednicu, koja će biti prožeta istim duhom pokore, preziranja svijeta, molitve i prave ljubavi prema Bogu i bližnjemu, ukratko, koja će jednako težiti za savršenošću, kao što je to u dobro uređenom samostanu.** Kod toga ne smiju da naravne i građanske veze u obitelji i općini budu raskinute, nego **štoviše, oplemenjene i posvećene.** Svaki treba da ostane u onom zvanju i zanimanju, u koje ga je stavila providnost Božja. Očevi i majke, sinovi i kćeri, služinčad i radnici treba da vjerno vrše dužnosti svoga zvanja, ali ne kao **sluge svijeta, nego kao sluge Božje.** Vanjštinom mogu ostati u svijetu — ali kao **sol svijeta**, — a da uz to u svojoj nutrini žive samo za Boga, ne za svijet.

Dakako, svaki kršćanin treba da na takav način »služi Kristu Gospodinu« (Kološ. 3, 24) i da vršenjem svih kršćanskih kreposti svoj život učini neprekidnom službom Božjom, čime Svevišnjemu daje čast, sebi zaslužuje vječnu nagradu, a drugima pomaže, da i oni svojim životom slave Boga. Tako je doista većina kršćana i živjela u apostolsko doba, te su svojim vladanjem nevjernom svijetu pokazivali pravi duh Kristov, tj. preziranje svijeta, najvišu ljubav prema Bogu, ljubav prema bližnjemu, strpljivost i veselje u trpljenju te junačko natjecanje oko sve veće savršenosti. Oni su živjeli u svijetu, ali je njihov boravak bio u nebu! Ne može se tajiti, da trnje zemaljskih briha i poslova može vrlo lako osujetiti ovo lijepo natjecanje. I zbilja, otkad su cijeli narodi stupiti u Krkvu Kristovu, odonda je veći dio kršćana daleko od ovoqa stupnja kršćanskog života i nastojanja. Velik dio ne čuva se ni od smrtnoga grijeha i ne će ništa da znade o dragovoljnoj pokori. Pa i među onim

boljima samo malo ih ima, koji ne bi u mnogočemu popuštali duhu ovoqa svijeta. Samo je malen broj onih, koji s doličnom pomnjom čuvaju dragocjeno blažo milosti, svijetu umiru na putu pokore i samozataje, te postizavaju pravi mir i slobodu djece Božje. Pa i onaj, koji se u svijetu bori i teži za ovim ciljem, opaža na svoju žalost, da je u svome nastojanju i borbi često **osamljen** — dakle **nemoćan**. Da, na hiljadu načina staje svijet na put učeniku Kristovu i stavlja mu zapreke, prolaznim ga zabavama i lažnim sjajem mami na put grijeha, ruqa se njegovim pobožnim vježbama, ulaquje se svim njegovim zlim sklonostima, a vrlo često prijeti mu se i progonstvom, pa tako lažnim strahom znade slabije natjerati u malodušnost. Ne treba se stoga čuditi, da se nakon raširenja kršćanstva po svijetu i svjetovni duh uvukao među kršćane i zavladao mnogim srcima, te su hiljade od njih čutjeli potrebu da se udalje iz toga okuženog svijeta i u samoći, u samostanu ili u pustinji, potraže slobodu djece Božje.

No Gospodin ne će, da se sva djeca Božja i tijelom udalje od djece ovoqa svijeta. Božja providnost hoće naime, da većina ljudi živi u svjetovnim zvanjima, a traži od njih, da se **samo duhovno** odijele od svijeta i da na taj način teže za savršenošću.

Bit Trećega reda

Upravo ove kršćanske duše, koje žive u svijetu, imao je sv. Franio pred očima, kad je osnivao Treći red. Da ove duše što više osigura protiv poqibelinog utjecaja svijeta, u kojemu moraju živjeti, hoće da ih toliko odaleči od ovoqa svijeta, da ukloni od njih barem najveće

poigibli za spasenje njihovih duša. Stoga im zabranjuje taštinu u odijevanju, sudjelovanje kod bučnih i poigibeljnih zabava, svaki nečedni razgovor... Isto tako treba da pravovremeno uredi svoju oporuku i da čuvaju svoje srce od svake privezanosti na zemaljska dobra. Da ih, zatim, u njihovoj uzvišenoj težnji potkrijepi, združuje ih u jaki vez bratske i sestrinske ljubavi. U toj zajednici treba da se članovi međusobno bodre i pomažu dobrim primjerom, poukom i molitvom; ujedno treba da poslušnost određenom poglavaru slomi silu opasne samovolje i da cijelom životu dade veću vrijednost. Isto tako jasnim odredbama Pravila naređuje se vršenje glavnih kršćanskih kreposti kao što su: vježbe mrtvenja i pokore, pobožnosti i molitve, djelotvorna ljubav prema siromašnima i nevoljnicima, napose pak prema bolesnim i umrlim članovima Trećega reda.

Sve je to sv. Franjo tako uredio, da je Pravilo TR daleko od lažne pobožnosti i svake pretjeranosti te se u njemu očituje pravi duh Sv. Evandjelja, koje on nastoji provesti u praktični život. A kako Evandjelje G. n. Isusa Krista sadržava u sebi pravu spasonosnu nauku za sva vremena i sve narode, tako će i kršćani, koji se ozbiljno trude oko svojega spasenja svuda i uvijek upoznati ovaj način života i cijeniti ga kao sigurni put do vječnoga spasenja. Zašto je i veliki papa Leon XIII., kad je — uvaživši okolnosti našega doba — Pravilo TR ublažio, izričito naglasio, da se TR time ni u čemu bitno ne mijenja, štovise, on i dalje ostaje sasvim nepromijenjen i nepovrijeđen i da sadržava točno obdržavanje Sv. Evandjelja. Tko dakle živeći izvan samostana želi nositi dostojne rodove pokore životom po Isusovu Sv. Evandjelju, taj će

najснаžnije sredstvo za to naći u TR. Sv. Crkva traži i očekuje od trećoredaca više nego od običnih vjernika, tj. traži **odlučnu volju težiti za savršenosti**: ne da se zadovolje prosječnom, nego da ozbiljnim radom na sebi samima i požrtvovnim radom za druge, **oživotvore potpuno kršćanstvo**. U tom dakle, da se uspinješ u kršćanskom životu sve do evanđeoske savršenosti, jeste bit i snaga TR. Upravo radi toga sv. Crkva daje TR — makar se pravno razlikuje od samostanskog Reda — naziv »**Red**«, jer koji žive u njemu, imaju isti cilj kao i samostanski redovnici, a to je savršenost, za kojom samostanci teže vršeći stroge zavjete, trećoreci pak opslužuju svoje Pravilo bez strogih zavjeta. Papa Benedikt XIII. piše: »Članovi Trećega reda, makar bili svjetovnjaci, jesu **pravi redovnici**, te kao takvi **kod svih crkvenih svećenosti imaju prednost pred ostalim braćovštinama**«. (»Ad nostram audientiam 22. VII. 1728.)

POVIJEST I ZNAČENJE TREĆEGA REDA

Prvi, koga je sv. Otac Franjo primio u TR, bio je blaženi **Lukezije** i njegova žena **Bonadona**. On je bio trgovac i živio je u Podibonsima kod Sicilije (Poggibonsi, Italija). Stupivši u TR posve se predao djelima pobožnosti i ljubavi prema bližnjemu. Primjer ovih pobožnih supruža slijedili su naskoro vrlo mnogi, a kad je papa Honorije III. godine 1221. Pravilo odobrio, u kratko se vrijeme TR tako proširio, da se gotovo nije moglo naći grada, najprije u Italiji, a onda u Francuskoj, Španjolskoj, Njemačkoj i u drugim kršćanskim zemljama, gdje ne bi bilo veće ili manje skupine trećoredaca. Kako

je djelovanjem dvaju Redova sv. Dominika i sv. Franje opet u kršćanstvu oživjela pobožnost, mnogi su ljudi u TR našli najlakše sredstvo, da i u svijetu nasljeduje svece u pokorničkom životu. Po TR svaka je kuća mogla postati samostan, svaka soba redovnička ćelija, svaki je mogao ostati u svom staležu, a ipak stupiti u redovnički stalež.

TR pokazuje svoj sjaj i veličinu ne samo u velikom broju svojih članova, nego još mnogo više u mnoqim svojim svecima i blaženicima. TR broji 43 svoja sveca i 67 blaženika (službeno proglašenih), kojima se punim pravom može ponositi, jer je tim brojem daleko nadmašio većinu samostanskih Redova. U popisu umrlih na glasu svetosti (franjevački martirologij) navodi se na stotine članova TR.

Zato su vrhovni pastiri Crkve, Sv. Oci Pape TR ne samo odobrili, nebrojeno puta pohvalili, obilnim ga duhovnim dobrima nadarili, nego su ga na svečani način i pod svoju zaštitu uzeli.

Dakako, i TR, jednako kao i drugi Redovi, a i sama Crkva Kristova, pod utjecajem raznih vremena, nije uvijek bio na jednakoj visini. Za vrijeme svetoqa osnivača i nešto iza njega TR diqao se do neslućene visine. I protivnički izvori priznaju, da oko god. 1250. nije u Italiji bilo qotovo nikoga, koji ne bi pripadao bilo kojoj trećoredskoj općini. Nakon toga cvata u 14. vijeku poradi tz. »crne smrti«, koja je u Evropi milijune ljudi pokosila (1348.—1350.), kažu 25 milijuna, i TR je, naravno, znatno nazadovao. U 15. vijeku nastojanjem velikih svetih redovnika, na pr. sv. Ivana Kapistranskoga, TR je opet ojačao, ali tada mu je naškodila reformacija. No već u 17. vijeku ponovo pokazuje snažan napredak, osobito u novo otkri-

venim krajevima. Među japanskim mučenicima, koji su bili razapeti q. 1597., bilo je 17 trećoredaca. Godine 1688. brojila je zapadna Indija 118.000 članova TR, a q. 1689. sam glavni grad Španije 25.000 članova. Radi velike revnosti triju ogranka prvoqa Franjevačkog reda oko promicanja TR u 18. vijeku on je vrlo napredovao sve dok nije strahovića bura francuske revolucije nanijela kršćanstvu veliku štetu i polomila mnoge grane na svetom stablu Crkve. Tada je ujedno majka ove revolucije, **slobodoumna prosvjeta**, kao potajna kuća harala svijetom i slabila vjerski život sve do polovice 19. vijeka.

Istom kad je papa Pio IX. urešen trećoredskim odijelom pred cijelim svijetom ožigosao načela liberalaca (u »Silabu« od 8. prosinca 1864) i kad je zatim njegov nasljednik »trećoredski papa« veliki Leon XIII. poznavajući prilike vremena prigodom 700. godišnjice rođenja sv. Franje (q. 1882.) potaknuo sve biskupe na širenje TR, a slijedeće godine posebnom bulom svečano objavio nova pravila TR, tj. ublažena i prilikama vremena prilagođena, istom je tada TR ponovo ojačao tako, da je na koncu pontifikata Leona XIII. brojio 2 i po miliona članova.

Ovo se jačanje, vječna Boqu hvala, nastavilo za Papa Pija X. i Benedikta XV. koji su i sami bili sinovi Asiškog Siromaha i upravo njeznu briqu posvećivali TR. Papa Pio XI. također trećoredac, tako se zauzeo za TR prigodom 700. obljetnice smrti Asiškog Patrijarhe, te se činilo, da se za TR vraćaju blaqoslovljena vremena sv. Franje. U opširnoj okružnici upravljenoj svim biskupima svijeta (»Rite expialis« 30. travnja 1926.), kojoj je samo ona od Pape Leona XIII iz q. 1882. ravna, bavi se Sv. Otac najprije prilikama u vrijeme sv. O. Franje i opisuje duhov-

nu obnovu, koja je od njeqa potekla. Zatim prikazuje ličnost Svečevu i njegovo djelo obnove tako duboko i lijepo, da je to rijetkost; daje nam sliku sv. Franje, kakva je ona u uspomeni svijeta i izvodi praktične zaključke. K velikom djelu Franjine obnove pribraja Pio XI. naročito TR, navodi iscrpljiv sadržaj Pravila TR i dodaje: **Ovdje smo zato naveli pojedine uredbe Pravila, da pokažemo, kako je Franjo nepobjedivim apostolstvom svojim i svojih sljedbenika, kao što i osnutkom TR udario temelje novoga, tj., prema evanđeoskim propisima sasvim preporođenoga društva.**...

»I prava bijednika i nemoćnika našla su čvrstu zaštitu protiv bogataša i mogućnika, a da se kod toga nije kršio nikakav red i pravednost. Budući da su trećoreci bili združeni sa svećentvom... uživali su iste povlastice kao i svećentstvo. Prema tome trećoreci već tada nisu polagali t. z. vazalske prisege... Nisu hvatali za oružje, nego bi se protiv t. z. feudalnog zakona pozvali na pravilo TR, a protiv kmetstva na stečenu slobodu. Kad su ih međutim oni, kojima je veoma stalo da se povrate stari odnosi, počeli žestoko progoniti, uzeli su trećorece u zaštitu i i obranu Honorije III. i Gregorije IX., koji su strogim kaznama suzbijali neprijateljske napadaje. Otuda su prilike u ljudskom društvu sretno krenule na bolje; među kršćanskim se narodima stala brzo širiti nova ustanova Franje, Oca i Zakonodavca, po kojoj je sve više maha zauzimao pokornički duh i čudoredna čistoća. Oduševljeno su i spremno primali znakove TR, a s njima i upijali evanđeosku mudrost i franjevački duh, ne samo pape, kardinali i biskupi, nego i kraljevi i moćnici, od kojih su se neki i svefošću proslavili. U gradovima su ponovo

oživjele najčasnije i najljepše kreposti, ukralo, lice se zemlje obnovilo.

Osim uzroka opadanja TR, što ga Papa Pio XI. spominje, dolazi i drugi uzrok, a to je, da su ga mnogi, nepoznavajući ga, napadali. Protiv takvih i mnogih drugih napadaia svečano su uzeli u zaštitu TR dva opća crkvena sabora: jedan u Vieni q. 1311., a drugi u Lateranu g. 1512.—1517. (peti lateranski). Nadalje preko 30 papa izdalo je razna pisma u priloq TR, u kojima ga toplo preporučuju kao izvršno sredstvo za pravo posvećenje. To je TR i bio za sve članove, naročito za one, koji su se već od 13. vijeka udruživali u razne posebne zajednice, većinom radi boljega uređenja zajedničkog vjerskog i karitativnog rada. No kod toga nisu zapravo mislili na kakav samostanski život. Prva je bl. Angelina iz Korbare (po majci zvana i Angelina iz Marsciane) dobila odobrenje od sv. Crkve (q. 1397.), da jednu takvu privatnu zajednicu podigne na samostalnu kongregaciju. Time je zajednica dobila klauzuru i stroge zavjete. Kroz vijekove nastalo je od TR mnogo takvih muških i ženskih zajednica. U TR nikla su i posebna socijalno-karitativna udruženja, koja prema nakanama sv. Franje, više odgovaraju TR. Te zajednice nisu samostanske, a čini se, da u sadašnjim teškim prilikama imaju sve veću važnost. Takve trećoredske zajednice postojale su u Njemačkoj do najnovijeg vremena. Na pr. u Münchenu pod imenom »Bolesnička skrb TR sv. Franje« imala je oko 500 bolničarki. U Ehrenbreitsteinu pod imenom »Kuća njeqa TR sv. Franje« oko 70 članova. Obje ove zajednice pripadale su kapucinskoj provinciji. Zatim franjevačka provincija imala je u Düsseldorfu zajednicu »Obi-

teljska njeqa TR sv. Franje«, matica im se nazivala u Essenu, imala je 107 stručnih sestara. U Münchenu »Domaća katolička misija«. Sami naziv tih zajednica govore, čime se članovi bave. Njihovo je polje rada nevjerojatno veliko i važno te čine neizrecivo mnogo dobra. Članovi su im obično stručno izobraženi za dotičnu službu, a imaju i posebnu uniformu. Osim toga postoje na nekim njemačkim sveučilištima posebne skupine TR isključivo za sveučilistarce.

VAŽNOST TREĆEGA REDA ZA DANAŠNJE DOBA I PREDNOST, KOJU MU DAJE CRKVA

Red, koji je osnovao jedan Franjo Asiški, mora biti suvremen! »Franjo Asiški«, piše Pio XI. u uvodu spomenute poslanice, »bijaše muž, koga je Božja providnost odredila ne toliko da popravlja svoje burno doba, nego još više, da obnavlja kršćansko društvo, svih vremena. **Naš neposredni prethodnik stavio ga je na čelo »Katoličkoj akciji«.** Zašto je dakle Franjin pokret suvremen za sva vremena? Jer, »može se reći«, nastavlja Sv. Otac, »da nije bilo nikoga, u komu bi se očitovala tako vjerna slika Kristova i tako sličan i izrazit uzor evanđeoskog života, kao u Franje«. ... i »jer se pokazao društvu svojih suvremenika i budućim vjekovima kao nanovo oživjeli Krist. Odatle dolazi, da on još danas živi u srcima ljudi i da će živjeti **kroz sve naraštaje«.** Time nam sam Sv. Otac daje pravo, da kažemo: kao što Krist, Sin Božji, ostaje Spasitelj za sva vremena za svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet, tako ostaje sv. Franjo vjerna slika Kristova, vjesnik Sina Božjega do konca svijeta, a njegove ustanove imaju uvijek svoju punu spasonosnu vrijednost i sv. Crkvi pružaju

vazda svježu snagu obnove i usavršavanja — **za sva vremena!** Štoviše, u vremenima naročito duhovnih, modernih, zabluda pokazale su i pokazuju Franjine ustanove na osobit način nebesku snagu, koju je njihovu Utemeljitelju udahnulo sam Duh Sveti.

a) Glavno vrelo, iz kojega izviri tolika zla današnjega društva, jest **nevjera**, koja nastaje odatle, što se ne poznaju vjerske istine, ne slušaju se propovijedi i zanemaruju se sveti sakramenti. TR ne samo da stavlja na srce svojim članovima, da budu odani sv. katoličkoj vjeri, već ih posebno poučava u vjerskim istinama i opominje, da često primaju sv. sakramente i pobožno prisustvuju službi Božjoj.

b) Drugo je vrelo zla **pomanjkanje kućne stege** i slab odgoj mladeži, kojoj se dopušta, da bez ikakva nadzora posjećuje svakakva pogibeljna i zla društva, čita bezvjersko štivo, podaje se raskalašenu životu, koji mu truje mlado srce i ubija svaki kršćanski osjećaj te tako postaje neprijatelj svakoqa reda i zakona. TR sabire oko sebe sve ljude u čvrsto bratstvo te ih ne samo u crkvi već i u kući i kroz sav život brižno nadzire i čuva od svake iskvarenosti i pogibli, ljubezno opominje radi poprješaka, uči, da se poniznim srcem pokoravaju svojim svjetovnim i duhovnim poglavarima i da rado primaju njihove opomene. Sve to članove uvodi i priučava na uredan, radin i pobožan život.

c) Treće je vrelo zla **prevelika i neuredna briga za vremenita i prolazna dobra**. TR neprestano opominje svoje članove, da čovjek nije stvoren samo za ovaj svijet, već da mu je nebo prava domovina; da se svakidašnji posao, pa bio on i najneznatniji, dobrom nakanom i molitvom posvećuje i da njime možemo sebi pri-

baviti za nebo neprocjenjivih zasluga; da zemaljska dobra možemo poštenim načinom zasluživati i njima se služiti, ali ne tako da izgubimo vječna.

d) Četvrto je vrelo zla današnjega vijeka **prekomjerna želja za tjelesnim nasladama**, bučnim igrama i zabavama, za neumjerenošću u jelu i pilu. Tko se podaje neurednu životu, uništava svoje zdravlje, ruši sreću svoju i svoje obitelji, pada u bijedu, očaj i razne nevolje. TR propisuje svojim članovima, da žive umjereno te da pokorom i mrtvenjem uništavaju tjelesne pohote. Opominje, da pravo veselja nema osim u čistoj savjesti i vjernom vršenju Božjega i crkvenoga zakona. Traži, da zaštitimo sami sebe, tj. da sebi ne ugađamo na svemu, već da se spomenemo, da je svako zemaljsko dobro kratkotrajno i da će nam se najposlije ogaditi i najdraže tjelesne naslade, ako se u našem Gospodinu ne veselimo.

Eto tako djeluje TR po cijeloj svojoj ustanovi protiv glavnih poroka današnjega vremena, **dakle je bez sumnje potpuno suvremen.**

Ne može se ustvrditi s druge strane, da TR to provodi na način, koji ne pristaje u današnje vrijeme, pogotovu, kad je sam Leon XIII. Pravila TR preudeshio prema duhu današnjega vremena, ukoliko su u nekim propisima imala više u vidu doba sv. Franje. — Tko pomno pročita ta Pravila i Konstitucije TR-a, morat će priznati, da ne sadržavaju ništa pretjerano, ništa što ne bi pristajalo u današnje doba. I, ako u kojem mjestu, recimo, većina vjernika pripada TR te oni kao valjani trećoreci vrše ta Pravila, neštat će veći dio »nevolja«, na koje se ljudi obično tuže.

Münchenski hardinal Faulhaber, trećoredac iz školskih dana, jednom svečanom zgomom govorio je o suvremenosti TR: »U današnje vrijeme, kad se čudoredna iskvarenost poput općeg potopa razlijeva preko čovječanstva, mora da se proti njoj podigne nasip **čudorednih snaga, koje leže u TR.**« **A učenjak dr. G. Fonsegrive:** »Veliki bi ljudi morali dati primjer i stupiti u TR. Ja naravno ne posjedujem toliko ugleda, da cijeli svijet učinim franjevačkim, ali tvrdim, da će onaj dan, kad duh TR zavlada svijetom, biti učinjen veliki korak u rješavanju socijalnoga pitanja.«

Sveti župnik Vianney, napisao je o TR ove znamenite riječi: »TR uskrisuje svjetovne svećenike, a po njima one biskupije, u kojima je vjera ugasla. TR je odabrano sredstvo, kojim se služi Božja providnost, da u gradovima i selima vjera i čudoređe uskrсне na nov život. TR je toliko dobro, da se u svakoj župi mora svim silama promicati, jer je on jedino i najmoćnije sredstvo, da oživi u ljudskim srcima kršćanska ljubav.«

Jedan od najvećih papa, **blagopok. Pio XII.**, bio je od rane mladosti oduševljeni trećoredac. Prigodom njegova biskupskog ređenja kardinal Salotti rekao je, da je mladom Pacelliju baš **trećoredsko oblačenje dalo pečat i zacrtalo njegovu životnu stazu** i da je pripadnost TR-u u obitelji Pacelli bila »počasni plemićki naslov! — Pri kraju njegova pontifikata TR dobiva svoje »Konstitucije«, koje predstavljaju savršenu kodifikaciju vanjske i unutarnje organizacije TR-a i najvažniji dokument njegovog suvremenosti.

Današnji sv. Otac Ivan XXIII. dne 16.IV.1959. prigodom jubilarne obnove zavjeta četiriju generala Reda m.b. u Lateranskoj bazilici pri kraju svoga svečanog govora rekao je doslovce ovo:

»A sada nam, dragi sinovi, dopustite, da damo od srca nekoliko riječi svima prisutnima, koji pripadaju mirotvornoj vojsci svjetovnih trećoredaca sv. Franje. **Ego sum Joseph, frater vester** — ja sam Josip, vaš brat. — Svom nježnošću vam to volimo kazati. Tako osjećamo od časa, kada smo već kao četrnaestgodišnji mladić 1.III.1896. propisno ućlanjeni u TR. Primio nas je kao upravitelj TR-a u Bergamskom sjemeništu naš duhovni otac kanonik Alojzije Isacchi. **Blagosivamo Gospodina, što nam je udijelio tu milost**, i to srećom u isto vrijeme, kada smo iste godine i u istim mjesecima svetom fonzurom uvedeni u crkveni život! O, koje li vedre i nevine radosti radi toga povezanog događaja! Postati u isto vrijeme franjevački trećoredac i klerik na putu prema svećeništvu! Bili smo tada već opasani onim užetom jednostavnosti — tada još nesviješne ali sretne — koja nas je imala pratiti sve do blažoslovljenog ol-tara; koja nam je zatim imala dati sve u životu!»

KONSTITUCIJE TREĆEGA SVJETOVNOG REDA SV. FRANJE ASIŠKOGA

Sv. Kongregacija za redovnike
Prot. br. 02116/57

DEKRET

Trećem svjetovnom redu sv. Franje — otkako mu ie prema predaji papa Honorije III. usmeno odobrio Pravilo — nikad nije tečajem stoljeća nedostajala snažna potpora, apostolski blagoslov i očinska briga Rimskih Biskupa. Jedni su od njih samo Pravilo prilagodili promijenjenim prilikama života, kao papa Nikola IV. i papa Leon XIII.; drugi su brižljivo izradili i odobrili nove Konstitucije kao bl. Inocent XI., koji je nedavno uzdignut na čast oltara, dok su drugi vrlo mnogi riječima izražavali svoje povjerenje i naklonost prema Redu, kao što je to osobito učinio papa sv. Pio X., koji je izjavio, da je siguran, da će mu

trećoreci snažno pomoći u obnovi svega u Kristu. Papa Benedikt XV. i papa Pio XI. su uvjeravali, da je Treći red vrlo prikladan i za naša vremena. I sretno vladajući papa Pio XII. pohvalno se izražava o TR-u kao o »izabranoj četi u miroljubivoj vojsci svjetovnjaka, koji je danas, kao nikada dosada, za obranu Kraljevstva Kristova i za njegovo proširenje po čitavom svijetu razvrstao svoje bojne redove« (Govor trećorecima 1.VII.1956. AAS 1956. str. 577).

Otkako je papa Leon XIII. *P r a v i l o* prilagodio današnjim prilikama života, pokazalo se potrebnim, da se izrade nove *Konstitucije*, kako bi trećoreci jasnije shvatili duboka franjevačka načela, koja, bez obzira na kratkoću, *P r a v i l o* sadržaje; i kako bi ih u svom životu proveli u djelo te prema pojedinačnim životnim pravilima više pridonijeli za svoje osobno posvećenje, i kako bi uspješnije i sređenije vlastitu djelatnost, što razvijaju, upravljali kako za dobro Crkve tako za dobro ljudskoga društva.

Zato su prije šest godina generali četiriju Redova franjevačke Obitelji ustanovili komisiju, koja je dobila zadatak, da pošto prouči uredbe prijašnjih vremena,

sabere zajedno sve one odredbe, kako stare tako nove, koje se pokazuju vrijednima za unutrašnji i vanjski život Trećega reda i koje se većma podudaraju s uredbama, što ih je Crkva u ovo vrijeme izdala, i s današnjim apostolatom Reda.

Pošto je komisija sretno završila zadatak, *Konstitucije* su najprije generali (četiriju Franjevačkih redova) pregledali, a zatim su podastrte ovoj Sv. Kongregaciji na odobrenje. Sv. Kongregacija za redovnike je ove *Konstitucije* predala posebnoj komisiji savjetnika na pomnivo ispitivanje i proučavanje. Ovi su nešto izmijenili, a drugo su dodali s namjerom, da Treći red »potpuno zadovolji žarkim željama onih, koji moradoše ostati u svijetu, ali ne htjedoše biti od svijeta« (Pio XII. Govor trećorecima, n. mj. str. 575). Ove *Konstitucije*, čiji se izvorni primjerak na latinskom jeziku čuva u pismohrani ove Sv. Kongregacije, ista je Sv. Kongregacija odobrila i potvrdila, kao što ih i sadržajem ovoga *D e k r e t a* odobrava i potvrđuje.

Što se pak tiče oprostjenja i milosti, time što su uvrštene u ove *Konstitucije*, ne dobivaju nikakvu drugu snagu nego što im određuju njihove isprave.

Ovome se ništa ne smije protiviti.

Dano u Rimu, dana 25. kolovoza 1957.,
na blagdan sv. Ljudevita Kralja, slavnoga
zaštitnika Trećega franjevačkog reda.

M. P.

Valerije kard. Valeri
prefekt

o. Arkadije Larraona
tajnik

P R E D G O V O R

„O predraga braćo i uvijek blagoslovljeni sinovi, čujte me, čujte glas Oca svojega: mnogo smo obećali, ali je još više obećano nama. Obdržavajmo to, a težimo za onim. Naslada kratka, a kazna vječna. Trpljenje neznatno, a slava beskonačna. Mnogo je zvanih, a malo izabranih: svima će se naplatiti (Riječi sv. n. O. Franje).

»Preslavne i besmrtnne zasluge Franjine za kršćanstvo... nađoše kao neko usavršenje u Trećem redu, od kojega ništa bolje ne osvjetljuje njegovu veličinu i snagu njegove gorljivosti, kojom je plamtio šireći posvuda slavu Isusa Krista. Bri-

žno je naime promatrao zla, od kojih je Crkva tada patila, i nevjerojatnom je odlučnošću počeo sve obnavljati prema kršćanskim načelima. Kad je osnovao dva Reda, jedan za braću, a drugi za sestre, da — položivši svečane zavjete — slijede poniznost Križa, nije mogao primiti u samostan sve, koji su sa svih strana k njemu pohrlili sa željom, da ih on vodi. Zato je odlučio, da i onima omogućući kršćansko usavršavanje, koji žive usred vrtloga ovoga svijeta, te i za njih ustanovi pravi Red, tj. Treći red; no nije ga obavezao na obdržavanje zavjeta, kao ona dva prva, ali ga je na sličan način ukrasio jednostavnošću života i duhom pokore. Tako je on prvi i pronašao i uz Božju pomoć najsretnije ostvario, što prije njega nije nijedan osnivač Reda izumio, da bi naime redovnički način života učinio tako općenitim.« (Benedikt XV., Sacra Pro-pedim, 6.I.1921.; AAS, 1921, str. 34).

Uređenje Trećega reda

ODLOMAK I.

Narav i svrha Trećega reda

Čl. 1 — Treći svjetovni red s. v. Franje je udruženje vjernika, koji u svijetu pod vodstvom Franjevačkog reda i po njegovu duhu nastoje težiti za kršćanskom savršenošću na način, koji je primjeren svjetovnjačkom životu, prema Pravilu, koje je Serafski Otac Franjo za njih predložio, a Apostolska Stolica ga je odobrila i protumačila (usp. kan. 702, § 1).

Čl. 2 — Život franjevačkih trećoredaca jest: U svijetu uzorno obdržavati Sveto Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista; snagom zavjeta pred Crkvom položena tražiti slavu Božju po posvećenju samoga sebe i bližnjega; vjerno činiti pokoru ustrajnim obdržavanjem Pravila u svom staležu, kako individualno tako i socijalno.

Čl. 3 — Budući da se ovaj život ne može provoditi drugačije nego u jedinstvu s otajstvenim tijelom Kristovim, u kojem se trećoreci po svom zavjetu na najtješnji način međusobno povezuju, neka članovi, združeni evanđeoskom ljubavlju, u svojoj zadrugi i u čitavom Redu brižljivo njeguju obiteljski duh i neka se tako pokazuju kao prava zajednica.

Čl. 4 — Zadatak je TR-a, da u svijetu poput kvasca evanđeoske savršenosti kršćanski život u Crkvi učvršćuje i jača i da, pružajući ostalima primjer prave svetosti, kraljevstvo Kristovo podržava i širi.

Čl. 5 — Zato neka trećoreci, za evanđeoski i zaista apostolski život poučeni i izgrađeni, u svom svagdašnjem životu nasljeduju Serafskoga Oca, koji se ne bi smatrao prijateljem Kristovim, da se nije brinuo za duše, koje je Krist otkupio.

Čl. 6 — TR poradi svoga života savršenosti i apostolata može odgovarati svim različitim prilikama svjetovnjačkog života.

Zato se u zadrugi osim uobičajenih odsjeka mogu osnivati i posebni skupovi, ali tako, da se uvijek sačuva obiteljska narav Reda.

Čl. 7 — Po priznanju Sv. Otaca Papâ vrlo je spasonosno i za klerike, da se učlanjuju u TR. Zato treba, da poglavari i ostali redovnici svim silama i nastojanjima na tom rade; osim toga, gdje je moguće, neka povjerenici osnivaju zadruge za klerike, pa i u biskupijskim sjemeništima.

Čl. 8 — Kako se u TR-u uvijek nađe članova, koji su se ili privatnim zavjetima ili obećanjima Bogu posvetili, i ti se prema posebnim pravilima mogu okupiti u skupove, da što sigurnije u krepostima napreduju i da se brojčano množe, pa da tako u životu što djelotvornije vrše ulogu evanđeoskog kvasca.

Čl. 9 — Budući da je TR ustanovljen i za posvećivanje braka — i prvi trećoreci su naime bili u braku — bit će vrlo korisno, gdje je dosta velik broj članova, da se osnuju i njeguju skupovi za oženjene i udate, a i za one, koji se spremaju za ženičbeni stalež.

Čl. 10 — Budući da dragovoljno primanje bolesti iz ruku Božjih po primjeru Krista i njegovih svetaca i njihovo podnošenje u zajednici s Kristom uvelike koristi i vlastitom posvećenju i posvećenju bližnjega, neka povjerenici nastoje, gdje to lako može biti, da se bolesni trećoreci

udruže u skupove. Povremenim pismima i posjetima neka ih potiču, da boli i teškoće života prikazuju za dobro Crkve i Reda, bolesti neka podnose s evanđeoskom strpljivošću i neka tako sebi stiču blago milosti i zasluga.

ODLOMAK II.

Primanje

Čl. 11 — TR treba da danomice napreduje više svetošću nego brojem, zato valja brižljivo ispitati, da li su pripravnici prema uvjetima, koji su postavljeni u Pravilu i ovim Konstitucijama, sposobni da uđu u Red.

Sposobni su oni, koji se — pozvani Božjom milošću — na poseban način žele u svijetu Bogu posvetiti, koji hoće po duhu sv. Franje svidjeti se Bogu i Crkvi te ljudskom društvu poslužiti.

Čl. 12 — Pripravnici svjetovnjaci, prije nego što budu pripušteni u novicijat, neka se barem kroz tri mjeseca podvrgnu kušnji kao postulanti. A svjetovni klerici i oni, koji dolaze iz drugih franjevačkih udruženja ili se iz drugih razloga smatraju dovoljno poučenima, ili koji se primaju

kao samotni članovi, odmah se mogu pripustiti u novicijat.

Postulanti neka se ukratko pouče o kršćanskom nauku, o životu sv. n. O. Franje i o TR-u pa neka tako pripravljeni pristupe primanju redovničkog odijela.

ODLOMAK III.

Novicijat

Čl. 13 — Prema Pravilu nevaljano bi se pripustili u novicijat, koji još nisu navršili četrnaest godina života: traži se name, da pripravnici budu takove dobi, da mogu stvoriti dosta ozbiljan i razborit sud o načinu duhovnoga života, koji sebi odabiru.

Osim toga, prema općem pravu nevaljano bi bili primljeni:

- 1) koji su vezani vezom redovničkih zavjeta (kan. 704, § 1);
- 2) koji su već upisani u neki drugi Treći red, a nisu dobili odobrenja, da mogu biti članovi i jednoga i drugoga (kan. 705);
- 3) nekatolici i pripadnici osuđene sljede, ili oni, za koje se zna, da su pod cr-

kvenom kaznom (cenzurom) i uopće javni grješnici (kan. 693, § 1).

Čl. 14 — Nedozvoljeno bi bili primljeni: udate žene bez znanja i dozvole muža, osim ako se njihovu duhovnom vodi ili upravitelju zadruga čini, da drugačije treba učiniti; koji su po vlastitoj krivnji zaduženi i nisu u stanju dug povratiti; koji nisu dobrohotni i pomirljiva duha, nego su skloni neslozi, brbljavosti, ogovaranju, klevetanju, ili koji naginju neobičnim oblicima pobožnosti.

Čl. 15 — Koji se pronađu sposobnima, neka ih upravitelj, saslušavši mišljenje odbora, pripusti u novicijat.

Čl. 16 — Postulanti stupaju u novicijat po oblačenju redovničkog odijela, koje se sastoji u primanju blagoslovljenoga škapulara i pojasa prema obredu propisanom u Ceremonijalu Reda.

Osim toga, ako se novaci primaju u zadrugu, traži se za valjanost, da im imena budu upisana u njezin imenik (kan. 694, § 2), ne dirajući time u propis čl. 34 o samotnim članovima.

Hvalevrijedno je za ovaj obred upotrebiti trećoredski habit ili škapular, koji ima oblik odijela.

Čl. 17 — Trećoreci neka u svagdašnjem životu pod svojim odijelom na bilo koji doličan način nose mali škapular; isto tako i pojas, koji je osobit znak franjevačkoga života i odlično potsjeća na pokoru i ustrajnost.

Ipak se i pojas i škapular iz razborita razloga mogu na kraće vrijeme odložiti.

A upravitelj može u pojedinačnim slučajevima iz opravdana razloga dispenzirati od nošenja škapulara i pojasa, ili ih može zamijeniti medaljicom od kovine, koja nosi utisnut lik G. n. Isusa Krista ili bl. Dj. Marije ili sv. n. O. Franje.

Istu ovlast imaju viši poglavari Franjevačkog reda, kad dolaze u obzir pojedine zadruge, ako su razlozi, koje su upravitelj i odbor zadruge pismeno izložili, uistinu dostatni.

Hvalevrijedan je običaj Reda nositi habit ili veliki škapular za vrijeme svetih obreda.

Čl. 18 — Prigodom oblačenja neka se svakom pojedinom trećorecu dade iskaznica s potrebitim podacima, a neka je potpiše onaj, koji je obred obavio.

Čl. 19 — Novicijat prema Pravilu ima trajati potpunu godinu.

Čl. 20 — Budući da je svrha novicijata novake tako pripremiti, da se kasnije, potpuno svjesni svojih obveza, mogu po zavjetu Bogu posvetiti, neka se potpuno upute u kršćanski i franjevački život ozbiljnim poučavanjem kako teoretskim tako praktičnim.

Ako koji novak ne može prisustvovati redovitim poukama, upravitelj se zajedno s predsjednikom mora za nj drugačije pobrinuti, osim ako se na drugi način ustanovi, da je dovoljno poučen u franjevačkoj nauci.

Čl. 21 — Neka se novaci brižljivo poučavaju o Sv. Evanđelju Gospodina našega Isusa Krista, o životu i duhu sv. n. O. Franje, o naravi, svrsi i povijesti TR-a, o propisima sv. Pravila i ovih Konstitucija.

Neka se pouče, na koji način usred svijeta mogu živjeti u duhu kršćanske pokore, i kako mogu u različitim prilikama života ispunjavati svoje dužnosti i vršiti djela kršćanske ljubavi i apostolata.

Čl. 22 — Novaci uživaju kako povlastice i milosti TR-a uopće, tako i povlastice zadruge, kojoj pripadaju.

U smrtnoj opasnosti može se novak pripustiti zavjetovanju, i tako zavjetovan

uživa sve povlastice kao i ostali zavjetovani članovi. Ako ozdravi, zavjetovanje gubi svoju snagu; i kad dovrši vrijeme kušnje, trebat će ga ponoviti.

Čl. 23 — Pri svršetku novicijata neka upravitelj, ako smatra potrebnim, ispita znanje i nakanu novaka i neka ispita mišljenje odbora, da li su oni, koji se pripuštaju zavjetovanju, toga vrijedni.

Ako koji novak po vlastitoj nemarnosti nije prisustvovao većem dijelu pouka, ili ako ostane sumnjivo, da li je vrijedan i sposoban, neka mu se novicijat produži, ali ne preko šest mjeseci.

Ako se novak po vlastitoj nemarnosti, pošto je završio godinu novicijata, u roku od dvije godine ne zavjetuje, mora novicijat ponoviti, ako hoće biti primljen u Red.

Što se tiče samotnih trećoredaca, neka se obdržavaju čl. 33 i 34.

ODLOMAK IV.

Zavjetovanje

Čl. 24 — Zavjetovanje u TR-u je svečani vjerski čin, po kojem se vjernik potaknut milošću Božjom Bogu posvećuje i

obećaje, da će u svijetu obdržavati Sv. Evanđelje G. n. Isusa Krista, da će živjeti po zapovijedima Božjim i po Pravilu sv. n. O. Franje i da će za prekršaje počinjene protiv Pravila ili protiv ovih Konstitucija zadovoljiti, kako se vizitatoru ili poglavaru bude svidjelo.

Zavjetovanje je, dakle, djelomična obnova krsnoga zavjeta i posvećenje samoga sebe, po kojem vjernik živeći u svijetu obećaje, da će upotrebljavati posebna sredstva za ostvarenje potpunoga evanđeoskog života. I tako se tješnjom vezom sjedinjuje sa G. n. Isusom Kristom te postaje članom velike franjevačke Obitelji.

Zato neka trećoreci svoje sveto zavjetovanje čitav život visoko cijene.

Čl. 25 — Za valjanost zavjeta od onih, koji se kane zavjetovati, traži se:

- 1) da imaju petnaest godina života;
- 2) da su prema propisima ovih Konstitucija valjano obavili novicijat;
- 3) da zavjetovanje slobodno i izričito obave pred zakonitim poglavarom ili pred drugim, koji ima potrebitu ovlast.

Zavjetovanje neka se obavi onako, kako je propisano u Ceremonijalu, i neka se zabilježi u imenik zadruga, a čl. 34, koji

govori o samotnim trećorecima, ostaje na snazi.

Čl. 26 — Da novaci sa što većim plodom i sa što većim žarom zavjetovanje obave, neka se za nj dobro priprave, ako je moguće, prethodnim duhovnim vježbama.

Čl. 27 — Obred zavjetovanja neka se prema propisu Ceremonijala obavi s velikom svečanošću; gdje je moguće, neka se spoji sa sv. misom.

Ova ceremonija neka se ne obavlja odviše često, da ne bi poradi učestalosti postala preoblična, nego, štoviše, treba da oni, koji se zavjetuju, i svi, koji prisustvuju, time povećavaju svoju pobožnost.

Obred zavjetovanja kao što i oblačenja može se i materinskim jezikom obaviti.

Čl. 28 — Prigodom zavjetovanja neka se iskaznica, o kojoj je riječ u čl. 18, nadopuni potrebnim podacima.

Čl. 29 — Budući da naš Gospodin u Evanđelju opominje: »Nitko, tko stavi svoju ruku na plug te se obazire natrag, nije sposoban za kraljevstvo Božje« (Lk. 9, 62), neka braća i sestre nastoje, da se u svetoj odluci sve više i više učvrste, jer su u svijetu prigrlili stalan način života.

Zato im se preporučuje, da svoj zavjet često pobožno obnove barem privatno, a javno na godišnjicu zavjetovanja sv. n. O. Franje (dana 16. travnja) i u vrijeme duhovnih vježba.

ODLOMAK V.

O zasebnim ili samotnim trećorecima

Čl. 30 — Zasebnim ili samotnim trećorecem naziva se onaj, koji se poradi opravdanih i razumnih razloga ne može učlaniti ni u jednu zadrugu; ili koji je poradi nedostatka upisa nevaljano primljen u koju zadrugu, samo ako ga je primio svećenik, koji je imao ovlast za primanje i samotnih trećoredaca.

Čl. 31 — Svi poglavari, a da se za to ne traži pristanak mjesnog ordinarija, mogu primati samotne trećorece (kan. 703, § 2); a ostali, samo ako su dobili potrebitu ovlast od nadležnoga poglavara.

Ova se ovlast iz razborita razloga može dati i svećenicima, koji ne pripadaju Franjevačkom redu, a uvijek neka ostane na snazi propis čl. 34.

Čl. 32 — Samotni trećoreci prema odredbi ovih Konstitucija moraju obaviti go-

dinu novicijata. Osim toga, o njima valja voditi pomniju brigu, da ne bi zavjetima pristupili manje pripravljeni i da ne bi zatim polako izgubili franjevački duh. Štoviše, budući da oni nemaju onih češćih pouka, koje se drže u zadrugama za duhovno oblikovanje trećoredaca, treba im na što bolji način pružiti potpuniju pouku.

Čl. 33 — Kad se godina novicijata propisno navrši, neka poglavar, ako se to pokaže potrebnim, ili sam ili po drugom svećeniku ispita njihovo znanje i nakanu, pa ako se ustanovi, da su sposobni, neka se pripuste zavjetovanju.

Čl. 34 — Premda se za valjanost ne traži, da samotni članovi budu upisani u imenik Reda, to je ipak vrlo uputno, da se naime, na taj način jasno ustanovi, da je izvršeno oblačenje i zavjetovanje (usp. kan. 694, § 2). Zato neka svećenik, koji obavlja ovakovo oblačenje ili prima zavjetovanje, što prije obavijesti nadležnoga provincijskog povjerenika i neka pribilježi prezime, ime i prebivalište člana, kao i dan, mjesec i godinu oblačenja, odnosno zavjetovanja. Povjerenik neka ove podatke ubilježi u imenik, koji je za to određen.

Čl. 35 — Vrlo se preporučuje, da svaki pojedini samotni trećoredac podržava

vezu s provincijskim povjerenikom ili s onim, koji ga je u Red primio; da je pretplaćen na koji franjevački časopis; da danom zgodom sudjeluje kod svečanih obreda najbliže zadruge i da se zajedno s njom podvrgne barem trogodišnjoj vizitaciji; da o načinu svoga franjevačkog i apostolskoga života katkada izvijesti provincijskog povjerenika.

Čl. 36 — Provincijski povjerenik neka barem dvaput godišnje samotnim trećoredcima upravi okružnicu i neka ih gdje kada nastoji sakupiti na cijeli dan.

Čl. 37 — Samotni članovi uživaju ona prava i povlastice, na koje imaju pravo pojedini trećoreci, a ne uživaju one, koje pripadaju učlanjenima u zadruge.

Čl. 38 — Ako samotni trećoredac hoće da bude pripušten u koju zadrugu, dovoljno je, da ga ona primi i unese u svoj imenik.

O načinu života

»O, kako su blaženi i blagoslovljeni oni, koji ljube Gospodina i čine kao što sam Gospodin kaže u Evanđelju: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe.« Ljubimo dakle Gospodina i klanjajmo mu se čistim srcem i čistom dušom i hvalimo ga i molimo mu se danju i noću — činimo osim toga djela dostojna pokore. I ljubimo bližnje kao sami sebe.« (Sv. n. O. Franjo, Pismo I. svima kršćanima).

ODLOMAK I.

O kršćanskoj savršenosti po franjevačkom duhu

Čl. 39 — Premda TR nije zajednica već savršenih ljudi, ipak je on prije svega škola potpune kršćanske savršenosti, koja je prodahnuta pravim franjevačkim duhom. Zbog toga je naime osnovan, da potpuno

udovolji iskrenim željama onih, koji su morali ostati u svijetu, ali nisu htjeli biti od svijeta. Zato TR hoće takve ljude, koji izgaraju od želje, da svaki u svom staležu teži za savršenošću (Pio XII, Govor trećorecima, 1. srpnja 1956., AAS, 1956., str. 573—577).

Čl. 40 — Trećoreci neka prije svega razmatraju i ostvaruju onu dvostruku Kristovu zapovijed: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom. Ovo je prva i najveća zapovijed. A druga je ovoj slična: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe« (Mt. 22, 37).

Čl. 41 — Budući da je Krist put, istina i život (Iv. 14, 6), neka znadu trećoreci, da snagom krštenja i svetoga zavjeta moraju postati slični Kristu propetomu i da moraju kao pravilo života slijediti njegovu Evanđelje. Poradi savršenijega obdržavanja Evanđelja dano je Pravilo sv. n. O. Franje. Tako neka članovi »živeći usred svijeta budu prožeti mišljenjem i duhom Kristovim« (Pio XII., Govor trećorecima 20. rujna 1945.).

Čl. 42 — Budući da ljubav sjeđinjuje kako Boga i ljude tako i ljude među sobom prema onoj G. n. Isusa Krista: »Molim te . . . da svi budu jedno kao što si ti,

Oče, u meni i ja u tebi, da oni u nama budu jedno» (Iv. 17, 20), neka trećoreci ostale smatraju Božjim sinovima, a braćom i sestrama Krista Gospodina. Pojedince neka susreću s najvećom dobrohotnošću i prijaznošću duše i srca. Neka hvale njihove kreposti, pogriješke neka milosrdem pokrivaju prema onoj Apostolskoj: »Nosite breme jedan drugoga i tako ćete ispuniti zakon Kristov« (Gal. 6, 2).

Čl. 43 — Da članovi što lakše uzmognu izvršivati ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu, neka slijede primjer Kristov, koji je o sebi kazao: »Sin čovječji nije došao, da bude služen, nego da služi i da položi život svoj kao otkup za mnoge« (Mt. 29, 28). Osim toga, neka nastoje, nasljedujući Serafskoga Oca Franju, da ne žive samo sebi, nego neka i drugima koriste; i riječju i djelom neka šire kraljevstvo Kristovo. Gdje naiđu na razdor i neslogu, neka nastoje nesložne složiti, i neka osobito nastoje obnoviti i promicati duh ljubavi i mira.

Čl. 44 — Vođeni duhom podložnosti neka trećoreci zahvalnim i radosnim srcem štiju dobročinstva stvaranja, utjelovljenja i otkupljenja. Stvarima ovoga svijeta neka se služe sa strahom Gospodnjim

podvrgavajući se jarmu podložnosti i poslušnosti Bogu, obuzdavajući naime »požudu tijela, požudu očiju i oholost života« (I. Iv. 2, 16). Neka uvijek imaju na pameti, da su po krštenju i po svetom zavjetovanju umrli s Kristom i da moraju provoditi novi život, živeći Bogu u Kristu Isusu Gospodinu našem (Rim. 6, 13).

Čl. 45 — Najvećom odanošću neka ljube i časte svetu Rimsku Crkvu, kojoj je jedino Krist povjerio blago istine i posvećenja. Zahvalnim dakle srcem, sinovskom podložnošću i iskrenim poštovanjem neka časte Sv. Oca, Kristova zamjenika na zemlji, i biskupe, redovničke poglavare, župnike i ostale duhovne pastire. Neka ljube, časte i poštuju svećenike Crkve, koji, kako kaže Serafski Otac, presveto Tijelo i Krv Kristovu priređuju i drugima dijele.

Čl. 46 — Neka članovi prožeti duhom siromaštva nastoje svoje srce otrgnuti od stvari ovoga svijeta, premda se mogu razborito pobrinuti za svoje kako sadašnje tako i buduće potrebe. Neka imaju na pameti, da će onoliko biti sinovi Serafskoga Patrijarhe, koliko budu njegovali ovakav duh mrtvenja.

Čl. 47 — Neka se dakle čuvaju, da ne bi stičući vremenita dobra i njima se

služeći počinili bilo kakav grijeh, nego neka ih, štoviše, rado s bližnjim dijele, imajući na pameti, da im je Bog sve vremenite stvari, pa i sama privatna dobra, poklonio ne samo za vlastitu korist, nego i za potpomaganje drugih i za socijalne potrebe.

Osim toga neka, slijedeći pravednost i ljubav pravovremeno načine oporuku.

Čl. 48 — Budući da je svagdašnji posao najbolja i neprestana pokornička vježba i pratilac kršćanskoga veselja, neka trećoreci budu u radu neumorni, vjerni i marljivi i neka sve čine Bogu na čast i slavu. Tako će sebi pribaviti, što im je potrebno za život, izbjеći će besposlici, naravne će sposobnosti vježbati i usavršavati, moći će izvesti divna djela ljubavi.

Čl. 49 — Trećoreci neka u ponašanju i odijevanju izbjegavaju svaku taštinu i neka obdržavaju ono pravilo jednostavnosti, čednosti i pristojnosti, kako pojedincima dolikuje. U jelu i pilu neka paze na umjerenost, koju nalaže Pravilo, a isto tako neka obdržavaju postove, što ih propisuje Crkva i Pravilo.

Čl. 50 — Nepristojne plesove, kazališne, slikokazne i televizijske predstave neka brižno izbjegavaju, a isto tako neka se

brižljivo klone bučnih gozba. Što se tiče plesova uopće, neka trećoreci najsavjesnije obdržavaju propise, što ih je Crkva u pojedinim krajevima izdala, da se ne bi nikada zbog njih porodila sablazan. Štoviše, da se što bolje vježbaju u duhu pokore i njeguju duh sabranosti, pohvalno je, ako se sasvim odreknu plesova i svjetovnih zabava.

Čl. 51 — Iz ljubavi prema odličnoj kreposti čistoće neka članovi i svoje tijelo i tijelo drugih smatraju svetim i neka svatko prema svom staležu u ovoj stvari obdržava kršćanske zapovijedi.

Neoženjeni i neudate neka visoko cijene stanje uzdržljivosti ili djevičanstva i neka ga netaknuto čuvaju; zaručnici neka se za sklapanje svete ženidbe čistoćom pripremaju; oženjeni i udate neka iz primljenoga sakramenta crpu milost za rađanje i valjano odgajanje djece, za vjerno, sveto i čisto čuvanje ženidbenog staleža.

Čl. 52 — Najveće hvale su vrijedni oni trećoreci koji, pošto su upoznali putove Gospodnje, na poticaj svoga duhovnoga vođe polože jedan ili drugi privatni zavjet.

Čl. 53 — Neka trećoreci, da jedni druge što bolje prepoznaju i da se povežu vezama bratske ljubavi, nose vanjski franjevački znak, gdje je to razborito moguće. Preporučuje se, da bi se po čitavom svijetu nosila jedna te ista značka. Isto tako neka se međusobno pozdravljaju franjevačkim pozdravom »Mir i dobro«, ili na koji drugi vjerski način, prema običaju pojedinoga kraja.

ODLOMAK II.

O božanskom oficiju i o drugim pobožnostima

Čl. 54 — Idući svijetom neka članovi u svim stvarima s radošću i zahvalnošću razmatraju tragove Božje; neka uvijek i svagdje pronose njegovu slavu i neka nastupaju po primjeru Serafskoga Oca kao glasnici Velikoga Kralja.

Neka u zajednici s Kristom i njegovom Crkvom, sudjelovanjem u svetim obredima, na poseban način slave Boga.

Čl. 55 — Neka nastoje, da dolično svetkuju nedjelje i blagdane. Neka revno prisustvuju obredima, koji su preporučeni

u Pravilu i u ovim Konstitucijama, a isto tako i drugim svetim obredima, koji se osobito vrše u župnim i franjevačkim crkvama.

Čl. 56 — Ono jedinstvo s Kristom, što ga je u vjernicima proizveo krst, obnavlja se i povećava po sudjelovanju u euharistijskoj žrtvi. Zato neka trećoreci plamte ljubavlju prema preslavnom sakramentu Tijela i Krvi G. n. Isusa Krista slijedeći Serafskoga Oca: »Sve vas, braćo, molim, ljubeći vam noge, onom ljubavlju, kojom mogu, da presvetom Tijelu i Krvi Gospodina našega Isusa Krista, kojom je sve, što je na nebu i na zemlji, pomirio sa svemogućim Bogom (Kol. 1, 20), iskazujete svu čast i poštovanje, koliko budete mogli« (Pismo gen. kapitulu).

Čl. 57 — Trećoreci neka, ukoliko mogu, nastoje dnevno prisustvovati sv. misi i neka često i pobožno pristupaju sv. pričesti. Koji su zapriječeni, neka nastoje obaviti duhovnu pričest. Tako neka, ili stvarno ili duhovno s euharistijskim Kristom sjedinjeni, ulaze sigurni u dnevni život.

Čl. 58 — Kuće Božje, bilo da su velike i bogate, bilo da su malene i siromašne,

neka veoma časte i neka ih, kad se pruži prilika, rado pohađaju i ondje se Kristu poklone ovim riječima Serafskoga Oca: »Klanjamo ti se, presveti Gospodine Isuse Kriste, ovdje i po svim tvojim crkvama, koje su po cijelom svijetu, i blagosivamo te, jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.« Tako neka se po Euharistiji osjećaju i priznaju udovima otajstvenoga tijela Kristova; a toga jedinstva znak, potpora i usavršenje jest ovaj presv. Sakramenat.

Čl. 59 — Časoslov neka obavljaju vjerno, pažljivo i pobožno: neka mole ili kanonske časove (brevijar), ili mali časoslov, kao što je Crkva u različitim oblicima odobrila za braću i sestre laike, ili mali časoslov bl. D. Marije, ili molitvu Gospodnju zajedno s pozdravom anđeoskim i slava Ocu dvanaest puta svakoga dana.

Ove molitve, ako je moguće, neka obavljaju u različito vrijeme dana po uzoru kanonskih časova. Hvalevrijedno je, ako ih mole zajednički i pred presv. Sakramentom.

Spomenute molitve, izuzevši kanonske časove, dozvoljeno je moliti narodnim jezikom.

Čl. 60 — Svećenici-trećoreci mogu se prema čl. 167 služiti rimsko-serafskim

misalom i brevijarom. Njima se ujedno preporučuje, da dnevno, pošto dovrše oficij, izmole koju antifonu ili responzorij s molitvom na čast sv. n. O. Franji.

Čl. 61 — Trećoreci neka se prema propisu Pravila svakoga mjeseca, dapače i češće, ispovjede i, ukoliko je moguće, neka imaju iskusna duhovnog vođu.

Osim toga, neka svakoga dana ispituju svoju savjest, pa neka grijehe, koje su počinili, pokajanjem uklone.

Čl. 62 — Svakoga dana, a osobito u nedjelje i blagdane, neka trećoreci, ukoliko je moguće, neko vrijeme posvete razmatranju i duhovnom čitanju. Najviše neka se zanimaju za Sv. Pismo, a naročito za Sv. Evanđelje pa za život sv. n. O. Franje i ostalih svetaca Franjevačkog reda.

Isto tako neka si u pamet dozivaju posljednje Kristove muke po pobožnosti Križnoga puta, napose u korizmi i svakoga petka.

Čl. 63 — Trećoreci, koji su članovi i drugih pobožnih društava, neka zajedničke mjesečne sastanke, što ih propisuje Pravilo, najmarljivije pohađaju.

Ujutro, ukoliko je moguće, neka se služi sv. misa s propovijedu i zajedničkom pričešću članova. U koji popodnevni ili večernji sat neka se obavi skupština na ovaj način: pošto se prema Ceremonijalu obave molitve, koje se imaju izmoliti u početku, neka upravitelj održi asketsko-franjevačku propovijed prilagođenu slušateljima; zatim neka navijesti, što je urađeno i što treba raditi; napokon, pošto se izmole završne molitve, neka zaključi skupštinu, ako je moguće, s euharistijskim blagoslovom.

Neka se prije svršetka skupštine, u zgodno vrijeme, sakupe milodari članova, koji će se upotrebiti za siromahe i za druge pobožne svrhe.

Čl. 64 — Kada nema upravitelja ni drugoga svećenika, neka se mjesečna skupština održi tako, da predsjednik ili njegov zamjenik zajedno s članovima izmoli obredne i druge molitve, koje odgovaraju mjestu i vremenu; neka pročita dio Pravila i ovih Konstitucija ili odlomak iz životopisa Serafskoga Oca ili kojega drugog sveca Franjevačkog reda; neka saopći slučajna upozorenja; neka objavi dan i sat iduće skupštine; neka sakupi mило-

stinju i obavi molitve, koje treba na svršetku izmoliti.

Čl. 65 — Najbolje sredstvo, da se obnovi težnja za savrшеноšću jest mjesečna obnova, koju treba da trećoreci obave ili zajednički ili pojedinačno.

Čl. 66 — Vrlo se preporučuje, da se svake godine u pojedinim zadrugama obave duhovne vježbe franjevačkog sadržaja, koje se nazivaju otvorenima. A neka svaki pojedini član nastoji, da barem svake treće godine obavi zatvorene duhovne vježbe.

Čl. 67 — Koji prirede sastanke većega značenja, neka ne propuste poslati izraz svoje odanosti Sv. Ocu Papi i generalima Reda (Sv. Pio X., *Tertium Franciscalum Ordinem*, 8.IX.1912, AAS, str. 585).

Čl. 68 — Svaka pojedina zadruga neka svake godine u siječnju ili u lipnju javno obavi ili obnovi svečanu posvetu na čast presv. Srcu Isusovu prema odobrenim obrascima, a u svibnju ili u prosincu prečistom Srcu bl. D. Marije.

Čl. 69 — Bl. D. Mariju, Isusovu Majku, neka trećoreci nježnom i djetinjom ljubavlju ljube i neka je kao Kraljicu i Zaštitnicu Reda posebnom pobožnošću štiju.

Čl. 70 — Isto tako neka posebnom pobožnošću časte i nasljeđuju sv. Josipa, zaručnika bl. Djevice, zatim sv. n. O. Franju, sv. Majku Klaru i zaštitnike TR-a, naime, sv. Ljudevita Kralja i sv. Elizabetu Ugarsku. Njihove blagdane neka slave svečano.

ODLOMAK III.

O obiteljskom i socijalnom životu

Čl. 71 — Franjevački duh je osobito prikladan za dobro sređivanje i očuvanje obiteljskih i socijalnih odnosa. Neka trećoreci prije svega najbrižljivije izgrađuju kršćansku obitelj; o njoj najviše ovisi spas Crkve i ljudskoga društva.

Nasljedujući dakle sv. Nazaretsku Obitelj, neka paze na posebnu svrhu i svetost ženidbe i kršćanske obitelji; neka vrše obiteljske kreposti, neka iz ljubavi prema Bogu preuzmu i terete brojna potomstva pa neka ostalima nastoje prednjačiti čestitošću i duhom žrtve.

Čl. 72 — Obiteljski život, ako su i siromašniji, neka najbrižljivije nastoje učiniti privlačivim i ugodnim. Kućni namještaj, ukoliko je moguće, neka nosi franjevačko obilježje. Lik Propetoga Krista, koji je sv. n. O. Franji bio najdraži, neka u prostorijama i sobama zauzima prvo mjesto.

Kućni život neka se svaki dan posveti jutarnjom i večernjom molitvom, zatim molitvom kod stola. Veoma se preporučuje čitanje Novoga Zavjeta ili života kojega sveca, moljenje krunice bl. D. Marije ili franjevačke krunice i da se svake godine obnavlja posveta obitelji presv. Srcima Isusa i Marije.

Čl. 73 — Prema duhu Pravila neka od svijui, koji su pod njihovom vlašću, razborito otklanjanju i u svoju kuću ne puštaju: knjige, novine, slike, prijenose radija ili televizije, kojih se treba bojati, da predstavljaju opasnost za krepot. Naprotiv, neka sve, što može obiteljski život učiniti pobožnim i ugodnim, prema mogućnostima promiču.

Čl. 74 — Neka brižljivo vrše i štite pravednost kako uzajamnu tako razdiobnu,

kako zakonsku tako društvenu¹⁾ i neka je mudro spajaju s ljubavlju. U vraćanju duga, u davanju i uzimanju pravedne cijene u trgovini i ugovorenim poslovima, u razvijanju duha štedljivosti, u promicanju mira među ljudima različitih klasa, u uzdizanju niže ljudske klase, a napose u pomaganju i unapređivanju srednje klase, također u obavljanju težačkoga ili tjelesnoga rada, neka braća i sestre veoma oko toga nastoje, da nastupaju uistinu kršćanski i franjevački.

Čl. 75 — Zato okružnice »*Rerum novarum*« i »*Quadragesimo anno*« te ostale papinske spise, koji raspravljaju o socijalnim i političkim pitanjima neka marljivo proučavaju i neka njihova načela nastoje u svom životu potpuno ostvariti.

¹⁾ *Uzajamna pravednost* (commutativa) uređuje odnose između pojedinaca, očituje se u pravednoj izmjeni dobara.

Razdiobna pravednost (distributiva) uređuje odnose zajednice prema pojedincima, očituje se u pravednoj raspodjeli dobara i tereta.

Zakonska pravednost (legalis) uređuje odnose pojedinaca prema zajednici, temelji se na pravednim zakonima i njihovom obdržavanju.

Društvena pravednost (socialis) uređuje opće dobro i zajednice i pojedinaca. Ona zapravo uključuje sve tri gornje vrste pravednosti u sebi. (Usp.: Živković, II. pag. 280 i sl.).

Pa ipak neka se zadruge TR-a kao takove apstiniraju od politike ili čisto ekonomskih i političkih poslova. U provođenju socijalne djelatnosti neka najtočnije obdržavaju upute i odredbe Apostolske Stolice i ordinarija (sv. Pio X. *Tertium Franciscaliaum Ordinem*, 8.IX.1912, AAS. 1912, str. 585).

Čl. 76 — Želja je Crkve, da pojedini trećoreci svojom duhovnom izgrađenošću, primjerom i radom sudjeluju u popravljaju socijalnog i političkog života. TR je naime vrlo prikladan za sređivanje odnosa između bogatih i siromašnih, »budući da je sigurno i stalno, da siromaštvo nije bez dostojanstva: bogataš treba da bude milosrdan i velikodušan, a siromah da bude sa svojom sudbinom i radinošću zadovoljan: jer nijedan ni drugi nije rođen za ova nestalna dobra, jedan treba da u nebo dođe po strpljivosti, a drugi po darežljivosti« (Leon Papa XIII *Auspicato*, 17.IX.1882).

ODLOMAK IV.

O apostolatu

Čl. 77 — TR je izabrana četa u miroljubivoj vojsci svjetovnjaka uvijek spremna za obranu kraljevstva Krsitova, koje

je rašireno po cijelom svijetu. Trećoreci su dakle dužni više nego drugi, da, slijedeći Serafskoga Oca, Crkvu brane, podržavaju i obogaćuju novim životom (Pio Papa XII, Nagovor trećorecima 1.VII.56, AAS, str. 577).

Čl. 78 — Trećoreci neka se dakle kao glasnici Velikoga Kralja predaju za spas bližnjih djelima ljubavi i apostolata. Neka odvažno rade na promicanju katoličke vjere i na obranu Crkve i Sv. Oca Pape.

Neka osobito prihvaćaju ona djela i pothvate, koji su većma vlastiti Franjevačkom redu, kako što su na pr. misije, djelo redovničkih zvanja itd., ili ono, što drugi propuštaju.

Čl. 79 — Svi, kako poglavari tako podložnici, neka slijede primjer Serafskoga Oca, koji je uvijek onima, koje bi susretao, najsrdačnije naviještao mir, te neka nastoje najvećom revnošću i najvećom razboritošću izravnati nesloge.

Napose neka paze, da se među članovima svake franjevačke Obitelji sačuva bratska sloga i ljubav.

Javne svečanosti, kao što su: hodočašća, kongresi, veće proslave, djela pobožnosti i apostolata, ukoliko je moguće,

neka zakazuju i izvode zajedničkim dogovorom.

Čl. 80 — Da se zadruge TR-a nikada ne pretvore u čisto nabožna društva, preporučuje se, da pojedine, koliko bude moguće, promiču koje djelo apostolata. To neka bude u svim provincijama.

Čl. 81 — Po želji Sv. Otaca Papa neka upravitelji i članovi serafske vojske nastoje, da pothvate, koje crkveni poglavari poduzimaju u pojedinim narodima, krajevima, biskupijama ili župama, a osobito apostolat Katoličke akcije, ujedinjenim snagama njeguju i vrše.

Neka uvijek s ostalim nabožnim društvima, a naročito sa župnima, žive u miru i slozi.

Čl. 82 — Zahvaljujući Bogu i Crkvi za milost zvanja TR-a, neka članovi prema svojim silama nastoje sudjelovati u promicanju Reda. U pojedinim zadrugama neka se odredi jedan ili nekolicina, koji će ga službeno s razboritom revnošću, osobito među muževima i mladićima, promicati i širiti.

Neka se povjerenici i upravitelji nadalje brinu, da se dječaci i djevojčice uvijek u što većem broju već u najranijim

godinama učlane u posebno franjevačko udruženje, kao u sjemenište aspiranata za TR.

Čl. 83 — Toplo se preporučuje izdavanje knjiga i časopisa, koji raspravljaju o životu i duhu TR-a, pa da se nadaleko među članovima prošire. A to, gdje su povoljne prilike, neka bude prema zajedničkom sporazumu sa sva četiri ogranka Franjevačkog reda i prema pravilima, koja su poglavari odobrili.

Članovi neka ne nabavljaju franjevačku literaturu samo za sebe i neka je ne čitaju sami, nego, koliko mogu, neka je i među nečlanovima revno šire. Tako će u svojim srcima neprestano podržavati franjevački duh, druge će s Trećim redom upoznavati, i provodit će hvalevrijedni apostolat dobre štampe.

Čl. 84 — U ostalom, neka svi imaju na pameti onu prevažnu prošnju Sv. Oca Pija XII, koju je izrekao franjevačkim trećorecima: »Na posao i vi, dragi sinovi! To od vas traži sam Isus po meni, svom zamjeniku. Priskočite svi, pomozite svijetu, koji se ruši! Poduprite Crkvu!« (Pio Papa XII, Nagovor trećorecima 1.VII.1956, AAS, 1956, str. 577).

O bolesnicima i pokojnicima

Čl. 85 — Trećoreci, koji su bolesni, iznemogli, ostarjeli ili inače nemoćni, neka svoj teški udes ravnodušno, štoviše, s franjevačkim veseljem podnose kao prijatelji Krista patnika. Nedaće života neka zajedno s čitavim otajstvenim Tijelom Kristovim prikazuju nebeskom Ocu kao zadovoljštinu za vlastite grijeha i za grijeha ovoga svijeta. Neka Bogu zahvaljuju za sva udijeljena dobročinstva.

Čl. 86 — Po preslavnom primjeru Serafskoga Oca i prema propisu Pravila neka članovi bolesnima i nemoćnima iskazuju najveću samilost i neka se mnogo brinu za njihove potrebe. Ukoliko je moguće, neka se u zadrugama prema čl. 145 imenuju bolničari, koji su tomu vješti.

Osim toga, neka sva braća i sestre, a osobito predsjednik i odbornici iz bratske ljubavi, bolesnike posjećuju i tješe, pa ako trpe oskudicu, neka, koliko mogu, priteknu u pomoć njihovim potrebama.

Čl. 87 — Isti neka prema zapovijedi Pravila bodre i blago opomenu one, koji

su opasno bolesni, da se pobrinu, kako bi pravovremeno primili sakramente.

Ovu spasonosnu službu neka trećoreci iskazuju i drugim vjernicima.

Čl. 88 — Odredbe, što ih Pravilo propisuje obzirom na ukop članova i molitve za pokoj njihovih duša, neka se točno vrše prema mjesnim običajima. Osim zajedničkih propisanih molitava za pokojne trećorece neka se u studenom služi misa za sve članove pojedine zadruga.

Čl. 89 — Hvalevrijedno je, ako trećoreci odrede, da ih se pokopa u velikom habitu.

POGLAVLJE TREĆE

O upravi Trećega reda

»Serafski Otac Franjo je htio, da po glavari budu prijazni prema nižima od sebe, da budu dobrotvori i blagi... Htio je, da u zapovijedanju budu umjereni, a milostivi, kad budu povrijeđeni; da budu spremniji nepravdu podnijeti nego je drugima nanijeti, da budu neprijatelji manama, a liječnici grješnicima. Htio je napokon da budu takovi, koji svojim životom ostalima mogu biti uzor stega. Htio je, da

ih se predusreće svakom počašću i da ih se ljubi kao one, koji nose teret briga i napora. Kazivao je, da kod Boga zavrđuju najveću nagradu oni, koji na takav način i po tom zakonu upravljaju sebi povjerenim dušama« (Toma Cel., Vita II, p. II, cap. CXL, n. 187).

ODLOMAK I.

Općenito o upravi

Čl. 90 — Treći franjevački red, čija je narav već u čl. 1 definirana, zajednica je sviju članova i zadruga, koju je Crkva, radi ostvarenja svoje svrhe i poradi čuvanja i razvijanja serafskoga duha, povjerala četirma Serafskim redovničkim Obiteljima.

Čl. 91 — Red se prema općem pravu (kan. 702, § 2) dijeli na zadruga (ili bratstva). A prema svom vlastitom pravu dijeli se na: okružja (distrikte), provincije, narodnosti (nacije) i oblasti (obedijencije) prema tomu, kojoj su od četiri redovničke Obitelji trećoredske zadruga podložne.

Čl. 92 — Zadruga je moralna osoba, a dužnost joj je, da se brine za sve članove i da podržava duhovno jedinstvo s ostalim dijelovima TR-a, s franjevačkim redovničkim Obiteljima, a naročito s Crkvom.

Čl. 93 — Da se zadruga može organizirati, traži se:

1) barem tri zavjetovana člana (kan. 100, § 2);

2) pismeno izdan pristanak mjesnog ordinarija (kan. 686);

3) isprava o osnutku potpisana od nadležnoga poglavara one Obitelji, o kojoj je zadruga ovisna (kan. 687; kan. 100, § 1);

4) imenik, u koji će se upisivati imena trećoredaca (kan. 694, § 2);

5) crkva ili kapela ili oltar, gdje zadruga obavlja pobožnosti;

6) imenovanje upravitelja i predsjednika sa odborom, kao što to propisuju Crkveni Zakonik i ove Konstitucije (usp. čl. 111, 112, 122).

Osnatak sviju zadruga i imenovanja upravitelja treba javiti provincijskom ili okružnom povjereniku.

Čl. 94 — Uprava TR-a dijeli se prema njegovoj posebnoj naravi na: vanjsku,

koja pripada Crkvi i četirma franjevačkim redovničkim Obiteljima, i na unutrašnju, koja se po zakonu povjerava samim trećoredcima.

ODLOMAK II.

O vanjskoj upravi

Čl. 95 — Sv. O. Papa, koji je učitelj i poglavar sviju vjernika i udruženja u Crkvi, na poseban način je prema nakani sv. n. O. Franje vrhovni poglavar TR-a i čitave franjevačke Obitelji. Zato neka njemu kao Kristovu zamjeniku na zemlji svi trećoredci iskazuju poštovanje i najveću podložnost i obćaju apsolutnu poslušnost.

Čl. 96 — Mjesni ordinarij, kojemu svi trećoredci duguju poslušnost i poštovanje, prema odredbi sv. kanona ima pravo:

1) izdati dozvolu za osnivanje organske zadruge u svojoj biskupiji (kan. 686, § 3; 703, § 2);

2) vizitirati crkve, kapele ili oltare, koji pripadaju TR-u;

3) pregledavati poslovne knjige i tražiti račune vremenitih dobara i misnih obveza same zadruge (kan. 691, § 1);

4) dozvoljavati nošenje habita u javnim sv. obredima (kan. 703. § 3);

5) otpuštati trećorece (kan. 696, § 3), te iz važna razloga ukidati zadruge (kan. 699, § 1).

Čl. 97 — Prema Konstitucijama Sv. Otaca Papa TR obzirom na duhovno vodstvo i unutrašnju stegu podložan je poglavarima triju Obitelji Prvoga reda i Trećega samostanskog reda.

Čl. 98 — Poglavarima TR-a u ovim Konstitucijama jesu:

- 1) general Reda na cijelom svijetu;
- 2) provincijal na području svoje provincije;

3) mjesni poglavar u svom okružju. A stalni delegati jesu: povjerenici generalni, nacionalni, provincijski i okružni. Ovi, samo kad obavljaju vizitaciju ili na trećoredskim sastancima, imaju prednost pred mjesnim poglavarima.

Čl. 99 — Gore spomenuti poglavari mogu ili sami ili po svojim delegatima, svaki na području svoje jurisdikcije, pošto dobiju pristanak mjesnog ordinarija, podizati zadruge i izvan crkava svoga Reda i mogu njima upravljati sami ili po upraviteljima, koji su imenovani prema propisu čl. 111 i 112.

Svjetovni svećenici ili članovi kojega drugog Reda ne mogu prije biti imenovani upraviteljima, dok se ne sasluša mišljenje mjesnog ordinarija, odnosno nadležnoga redovničkog poglavara.

Čl. 100 — Isti poglavari mogu svoje ovlasti ili u cijelosti ili djelomično delegirati. Ipak neka ih svjetovnim svećenicima ili svećenicima drugoga Reda ne delegiraju, ako u mjestu njihova stalna boravka već postoji zadruga TR-a, ili je već drugi svećenik istim ovlastima prethodno snabdjeven.

Svećenik, koji je delegiran za podizanje zadruga, neka se točno drži propisa čl. 93.

Čl. 101 — Ovlast za osnivanje i vođenje zadruga, koju je podijelila jedna od redovničkih Obitelji, ne vrijedi za osnivanje i vođenje zadruga, koja je ovisna o drugoj Obitelji.

Čl. 102 — Zadruga, koju je osnovao koji biskup ili svećenik na temelju delegacije, potpada pod onu redovničku Obitelj, od koje je biskup ili svećenik dobio delegaciju. Zato onaj, koji osniva zadrugu, mora prema propisu čl. 93 o izvršenom osnutku obavijestiti nadležnoga povjerenika.

Čl. 103 — Zadruga, koju je osnovala jedna od redovničkih Obitelji ne može bez znanja i protiv volje poglavara iste Obitelji valjano prijeći k drugoj Obitelji. To također vrijedi, ako bi upravitelj zadruge bio uzet iz druge Obitelji (Sv. Kongr. za redovn., 6.XII.1911).

Čl. 104 — A ako bi pojedini trećoreci iz bilo kakova pametna razloga htjeli prijeći u drugu zadrugu, štoviše i u zadrugu druge oblasti, dovoljno je, da ih ona primi i obavijesti upravitelja prijašnje zadruge (Sv. Kongr. za redovn. 4.III.1903).

Čl. 105 — Poglavari četiriju redovničkih Obitelji obično upravljaju Trećim redom po generalnim, nacionalnim, provincijskim i okružnim povjerenicima i po mjesnim upraviteljima.

Čl. 106 — Da bi vjernici u što većoj mjeri postali dionicima preobilnih plodova franjevačkog života i da bi TR što potpunije odgovorio iščekivanju sv. majke Crkve, neka se poglavari, povjerenici i upravitelji što više brinu, da se on po njihovim područjima svuda promiče.

Osim toga i svi redovnici svake pojedine franjevačke Obitelji, a osobito propovjednici riječi Božje, neka ga visoko ci-

jene i podržavaju među vjernicima, koji teže za dubljim duhovnim životom.

Čl. 107 — Generalnoga povjerenika za TR imenuje general prema savjetu svoga definitorija, a on delegiranom vlašću u ovisnosti od samoga generala vrši svoju službu. Njegove su dužnosti osobito:

1) da daje smjernice nacionalnim i provincijskim povjerenicima obzirom na duhovni život i apostolat TR-a, i da ih uz pristanak svoga generala k sebi poziva;

2) da saopćuje vijesti i iskustva jedne nacije ili provincije drugima;

3) da poduzima pothvate većega značenja, koji se odnose na TR, i da ih pokreće i da promiče složnu djelatnost s ostalim franjevačkim oblastima, Trećim redovima i ostalim nabožnim udruženjima i ustanovama.

4) da svake godine izvješćuje svoj generalni definitorij o stanju TR-a u provincijama i nacijama.

Čl. 108 — Nacionalnoga povjerenika, gdje je to potrebno, imenuje general prema savjetu svoga definitorija, pošto sasluša mišljenje generalnoga povjerenika i provincijale dotične narodnosti. Njegovu službu određuju posebne upute, koje mogu

izdati provincijali dotične narodnosti s odobrenjem generala.

Čl. 109 — Provincijal prema savjetu svoga definitorija postavlja provincijskoga povjerenika, koji delegiranom vlašću u ovisnosti o svom provincijalu vrši svoju službu. Na njega spada:

1) da pruža pomoć okružnim povjerenicima i mjesnim upraviteljima;

2) da upraviteljima i dužnosnicima za druga pribavlja sredstva potrebna za duhovno i tehničko izgrađivanje;

3) da sve zadruge prema propisu ovih Konstitucija ili sam ili po drugom vizitira (čl. 116—119);

4) da se pomnjivo brine za samotne trećorece (čl. 34—36) i za skupove bolesnih trećoredaca (čl. 10);

5) da saziva bilo opće bilo djelomične sastanke unutar provincije i da im predsjeda;

6) da pokreće i vodi hodočašća i djela apostolata te kršćanske ljubavi većega značenja, koja su zajednička čitavoj provinciji ili mnogim okružjima;

7) da podržava složnu djelatnost s ostalim franjevačkim oblastima, Trećim

redovima i drugim nabožnim udruženjima i ustanovama.

8) da svake godine pošalje izvještaj o TR-u provincijalu, generalnom povjereniku i nacionalnom, ako postoji.

Čl. 110 — Okružnoga povjerenika imenuje provincijal, pošto je saslušao provincijskog povjerenika. On upravlja svojim okruženjem prema odredbama, što su ih izdali poglavari.

Čl. 111 — Mjesni upravitelj ili ravnatelj, koji se postavlja prema vlastitim odredbama svake pojedine franjevačke Obitelji, mora posjedovati sposobnost, zauzetost, pobožnost, razboritost i pastoralnu brizljivost. Njemu svi članovi u duhu sv. n. O. Franje duguju poslušnost i poštovanje.

Čl. 112 — Ne dirajući u propis čl. 99, posebni statuti svake pojedine redovničke Obitelji mogu potanje odrediti, što se odnosi na imenovanje upravitelja zadruga izvan franjevačkih crkava.

Čl. 113 — Upraviteljeve dužnosti su osobito ove:

1) pripuštati postulante na oblačenje, a novake na zavjetovanje, pošto sasluša mišljenje odbora;

2) spomenute prema Ceremonijalu obući i zavjetovati;

3) predsjedati mjesečnim skupštinama zadruga i sjednicama odbora;

4) brinuti se, da odbornici i dužnosnici marljivo vrše svoje dužnosti;

5) u određene dane podjeljivati papinski blagoslov i generalnu apsoliciju;

6) iz opravdana razloga pojedince dispencirati od koje zapovjedi Pravila ili Konstitucija;

7) pregledavati knjige zadruga i poslovanja i nadzirati izvršivanje obveza, ali da se ipak ne miješa u ekonomske stvari, uvažavajući propise čl. 131 i 144;

8) predsjedati biranju odbora, ako se to vrši izvan vremena vizitacije (čl. 117, br. 8).

Čl. 114 — Upravitelj je više otac nego sudac svoje zadruga. Zato mora brižno i živo pokretati duhovni život i napredak pojedinih članova i čitave zadruga. Mora biti svijestan, da o njemu najviše ovisi napredak zadruga i da će morati Bogu polagati račun o povjerenoj mu dužnosti.

Čl. 115 — Osim redovničkih poglavara još su po svojoj službi vizitatori: generalni povjerenik u čitavom Redu, nacio-

nalni u svojoj naciji, provincijski u svojoj provinciji, okružni u svom okrugu.

Ni generalni ni nacionalni povjerenik neka ne poduzima vizitaciju u kojoj provinciji, ako nije o tomu unaprijed obavijestio njezina provincijala.

Čl. 116 — Neka se, ukoliko je moguće, prema odredbi Pravila svake godine, a najmanje svakoga trogodišta, obavi vizitacija svake zadruga. Budući da iskustvo potvrđuje, kako život TR-a i njegovi duhovni plodovi osobito ovise o valjano obavljenoj vizitaciji, neka se poglavari najpomoćnije brinu, da ili sami redovito obavljaju vizitaciju ili po svojim povjerenicima; a to neka ne bude ni letimice ni kao usput, nego s najvećom pomnjom i brižljivošću obdržavajući propise Ceremonijala Reda.

Čl. 117 — Vizitator određen prema posebnim statutima svake pojedine Obitelji ima prigodom vizitacije pravo i dužnost:

1) sazvati odbor i zadrugu i pojedine trećorece, ako mu se učini potrebnim, da raspravi stvari TR-a;

2) ispitati, da li se Pravilo i Konstitucije obdržavaju; da li se zadruga bavi djelima apostolata i ljubavi; da li nastoji oko evanđeoske savršenosti, sloge i mira;

3) pregledati knjige i imenike kako zadruge tako odbora;

4) dispenzirati od propisa Pravila i Konstitucija te ih iz opravdana razloga zamjenjivati;

5) koriti i opominjati, ako ureba, članove i dužnosnike, koji su pogriješili ili su nemarni, te nepopravljive prema odredbi čl. 147—154 otpustiti;

6) nalogati spasonosnu pokoru svim trećorecima za prekršaje u smislu položena zavjeta;

7) podjeljivati generalnu apsoliciju ili papinski blagoslov;

8) predsjedati biranju odbora prigodom trogodišnje vizitacije, osim ako se iz opravdana razloga izbor obavlja u drugo vrijeme.

Čl. 118 — U mjestima, gdje nema redovnika vlastitoga Reda, nadležni poglavari mogu za službu vizitatora odrediti svjetovne ili redovničke svećenike, ali nikada svjetovnjake.

Čl. 119 — Vizitator neka, kako bude iziskivala potreba ili korist, posjeti župnika i mjesnog ordinarija, pa neka nastoji upoznati i njihovo mišljenje o samoj zadrugi i trećorecima.

ODLOMAK III.

O unutrašnjoj upravi

Čl. 120 — Unutrašnja uprava zadruga kao moralne osobe u TR-u spada na odbor zadruga, koji se sastoji od pretsjednika i odbornika; on ujedno sačinjava upraviteljev savjet.

Za vršenje potrebnih služba treba da budu barem četiri odbornika (čl. 136), a prema broju članova može biti izabrano i više.

Čl. 121 — Poput odbora pojedine zadruga mogu se također osnovati: okružni, provincijski, nacionalni i generalni odbori prema posebnim statutima svake pojedine Obitelji. A ti će se odbori sastojati od dotičnoga povjerenika s nekoliko trećoredaca, koji su prema propisu spomenutih statuta za to određeni.

Povrh toga, na međuoblasnom (interobedijencijalnom) području mogu se osnovati slični odbori, gdje se to bude činilo zgodnim. Te odbore će sačinjavati dotični povjerenici četiriju redovničkih obitelji i barem po jedan trećoredac iz svake pojedine oblasti (obedijencije). Između ovih trećoredaca neka se svake godine izabere

jedan za pretsjednika, čija će biti dužnost da sam ili po drugom zastupa moralnu osobu čitavoga TR-a unutar svoga područja, naime: provincijski pretsjednik u svojoj provinciji, nacionalni u svojoj naciji, generalni po čitavom svijetu.

I. Odbor zadruga

Čl. 122 — Prigodom osnivanja nove zadruge onaj, koji zadrugu podiže, pošto se posavjetovao s već imenovanim upraviteljem, prema Ceremonijalu Reda imenuje odbor. U drugim slučajevima moraju sami zavjetovani trećoreci, koji nisu spriječeni zakonskom smjetnjom, sazvani zajedno izabrati odbor.

Čl. 123 — Samo zavjetovani članovi dotične zadruge uživaju i aktivno i pasivno pravo glasa. Tko, ne obzirajući se na trokratnu opomenu, zanemari da sudjeljuje u životu zadruge, samim tim gubi aktivno i pasivno pravo glasa; isto tako suspendirani prema čl. 148 i oni, koji su iz drugoga razloga lišeni aktivnoga i pasivnoga prava glasa.

Čl. 124 — Izbornu skupštinu mora predsjedatelj izbora barem mjesec dana

prije zakazanoga dana pismeno ili na drugi način sazvati. Izbor se mora vršiti prema općem pravu (kan. 697, § 2), prema ovim Konstitucijama i prema uzakonjenim običajima.

Čl. 125 — Da se izbor obavi što lakše, preporučuje se ovaj postupak:

1) Predsjedatelj izbora neka na listićima, koje će na zgodan način predati izbornicima, predloži tri kandidata za službu pretsjednika i kandidate za službu odbornika prema broju, koji je u svakoj pojedinoj zadruzi nuždan ili potreban, a među njih neka se unesu i imena kandidata predloženih za službu pretsjednika.

Iza svakoga imena neka se ostavi razmak, na kojem glasači mogu po volji dometnuti druga imena.

Izbori se mogu obaviti jednim glasanjem za sve članove odbora ili posebnim glasanjem za pretsjednika, a posebnim za odbornike.

2) Neka predsjedatelj izbora imenuje dvojicu pregledavača, koji neka, pošto budu upozoreni na čuvanje tajne, već podijeljene listiće, kad pojedini glasači obave izbor, izvade iz žare, kamo su ubačeni, pa neka ih zajedno s predsjedateljem izbora pregledaju i prebroje, te neka valjane

glasove svakog pojedinoga kandidata zbroje

Kada su glasovi zbrojeni, predsjedatelj javno proglasi, koliko je tko glasova dobio. Tko dobije relativnu većinu valjanih glasova, smatra se izabranim. A ako je više kandidata dobilo jednak broj glasova, izabranim se smatra onaj, koji je stariji po zavjetovanju; a od onih, koji su zajedno zavjetovani, izabran je stariji po dobi.

Ako bi tko samom sebi dao glas i ako bi se to ustanovilo, ne smatra se izabranim; isti ovaj puta gubi aktivno i pasivno pravo glasa.

Čl. 126 — Svaki izbor treba da predsjedatelj izborne skupštine potvrdi.

Čl. 127 — Nakon tri godine isti predsjednik može biti ponovno izabran. Za treće neposredno trogodište treba da ga potvrdi provincijski povjerenik, a za četvrto i daljnja provincijal.

Odbornici mogu kroz više uzastopnih trogodišta biti izabrani. Ipak je zgodno, da se barem jedna trećina odbornika nakon šest godina nadomjesti novim odbornicima.

Čl. 128 — Ako se dogodi, da za vrijeme trajanja službe pretsjednik umre, nasljeđuje ga potpretsjednik do kraja trogodišta prema propisu čl. 141, a odbor neka čim prije izabere drugoga potpretsjednika.

Isto tako odbor mora obaviti novi izbor, kad god se isprazni mjesto kojeg odbornika iz bilo kojeg razloga za trajanja trogodišta.

Čl. 129 — Za odbornike neka se izaberu oni, koji su ozbiljni, razboriti, radini, zauzeti za slavu Božju i Reda, a osobito oni, koji kod sviju uživaju dobar glas.

Čl. 130 — Neka se barem jedanput mjesečno prema propisu Ceremonijala održi odborska sjednica, kojoj predsjednik upravitelj, ili, kad njega nema, pretsjednik ili potpretsjednik ili odbornik, koji je po zavjetovanju stariji.

Čl. 131 — Svaki odbornik ima, kako u kojem slučaju ustreba, savjetodavni ili odlučujući glas; pobjeđuje veći dio glasova. Kad su glasovi izjednačeni, onaj, koji predsjednik ima odlučujući glas. Ako se predsjednik ne bi htio poslužiti svojim odlučujućim glasom, stvar se može povjeriti sudu provincijskoga povjerenika s pravom daljnje priziva na provincijala.

Ako upravitelj nije bio na odborskoj sjednici, njezinim zaključcima je potrebno njegovo odobrenje. Izbori se ne mogu vršiti bez sudjelovanja upravitelja ili vizitatora.

Čl. 132 — Svi su odbornici dužni držati tajnu o svemu, što se raspravlja na sjednicama, da se ne bi porodile nesuglasice i da se ne bi umanjila sloboda odbornika, kad treba da iznesu svoje mišljenje.

Čl. 133 — Dužnosti su odbora:

1) poticati članove na evanđeosku savršenost i pružati im u tu svrhu prikladna pomagala;

2) podržavati veze bratske ljubavi među članovima i zadrugama, i unapređivati djela ljubavi i apostolata, da svi trećoreci doista nastupaju kao glasnici ljubavi G. n. I. Krista i sv. n. O. Franje u Crkvi i u ljudskom društvu;

3) pripuštati postulante na oblačenje, novake na zavjetovanje, uz prethodno raspravljanje o njima, prema odredbi čl. 113, br. 1, držeći se propisa čl. 13, 14 i 23;

4) provoditi odluke poglavara;

5) upravljati dobrima zadruge i dijeliti milostinju;

6) primati u svoju zadrugu samotne trećorece ili one koji dođu iz druge zadruge;

7) predlagati upravitelju otpuštanje nepopravljivih nakon tri opomene i otpuštanje prestupnika;

8) dodjeljivati službe odbornicima ili drugim trećorcima prema odredbi čl. 137 i 138;

9) pregledavati i odobravati knjige zadruge;

10) brinuti se, da pojedini dužnosnici izvršuju kako treba svoju dužnost;

11) sastaviti godišnji izvještaj, koji se ima podnijeti poglavarima.

Čl. 134 — Teža pitanja većinom ne valja rješavati u jednoj sjednici i glasanje valja obaviti tajno.

Čl. 135 — Gdje to iziskuje broj članova, mogu se formirati dvije zadruge ili dva odjela: jedan za muškarce, a drugi za ženske. U ovim slučajevima neka se osnuju i dva odbora. U stvarima zajedničke koristi, a osobito poradi razvijanja obiteljskoga duha neka se obadvije zadruge ili odjela, odnosno oba odbora zajedno sastanu.

II. O različitim službama u zadrugi

Čl. 136 — U zadrugi postoje različite službe, kao što je predviđeno u Pravilu. Glavni dužnosnici, koji se nužno nalaze u svakoj zadrugi, jesu: pretsjednik, potpredsjednik, učitelj novaka i postulanata, tajnik i blagajnik. Osim toga mogu se, ako je potrebno ili korisno, postaviti i drugi dužnosnici, na pr. bolničar, knjižničar itd.

Gdje se to smatra zgodnim, neka se imenuju i delegati odsjeka i različitih skupova, o kojima se govori u čl. 6—10.

Čl. 137 — Osim pretsjednika, koji je izabran na samoj izornoj skupštini, ostale dužnosnike na prvoj odborskoj sjednici nakon izbora na prijedlog predsjedatelja postavlja odbor.

Čl. 138 — Glavne se službe dodjeljuju samo odbornicima, a ostale se mogu povjeriti i drugim trećorecima. Ako se mjesto kojega dužnosnika za vrijeme trajanja službe iz bilo kojeg razloga isprazni, postavljanje nasljednika do svršetka trogodišta spada na odbor.

Čl. 139 — Neka dužnosnici imaju na pameti, da su im službe povjerene većma zato da rade, a ne da ih se tim počasti.

Čl. 140 — Pretsjednik, koji ima biti službenik sviju članova, prvi je dužnosnik zadruge.

Dužnost mu je:

1) sazivati i voditi zajedno s upraviteljem odborske sjednice i skupštine zadruge;

2) pred javnošću zastupati zadrugu;

3) zajedno s upraviteljem nadzirati i unapređivati duhovni život i stegu trećoredaca, a u prvom redu dužnosnika;

4) svake godine zadrugi podnijeti izvještaj ili osobno ili po kojem dužnosniku o unutrašnjem i vanjskom životu, ili o moralnom i ekonomskom stanju zadruge, zatim o djelima apostolata i ljubavi;

5) brinuti se, da se pomažu siromašni članovi, da se posjećuju bolesnici i da se oni, koji su u smrtnoj opasnosti, pravovremeno blago potaknu na primanje sakramenata; da se trećorecima objavi smrt pojedinog člana i da se obave propisane molitve;

6) u svoje vrijeme zajedno s upraviteljem zatražiti od provincijskoga ili okružnoga povjerenika, da obavi vizitaciju.

Čl. 141 — Kad' pretsjednik oboli ili drugačije bude zapriječen, zamjenjuje ga potpredsjednik, a ako umre, nasljeđuje ga u službi do svršetka trogodišta. Potpredsjednik sudjeljuje u svim odborskim sjednicama i pomaže pretsjedniku.

Ako se iz bilo kojega razloga isprazni potpredsjedničko mjesto, neka se izabere drugi prema čl. 138.

Čl. 142 — Tajnik mora voditi knjige zadruga i čuvati pismohranu. Neka u imenik, koji je za to određen, ubilježi prezime, ime i prebivalište članova, a isto tako dan, mjesec i godinu oblačenja, zavjetovanja, smrti ili odlaska iz zadruge. Osim toga neka pomnjivo vodi zapisnike odborskih sjednica, izborne skupštine i izbora; neka vodi ljetopis; neka se brine, da se važnije stvari objave u javnim časopisima, a napose neka to pošalje provincijskom povjereniku, kojemu je dužnost, da ovakove vijesti pošalje generalnom povjereniku.

Spise i isprave neka pomno čuva i neka ih sprema u dobro uređenu pismohranu. Isto tako neka članovima spremno saopći upraviteljeve ili pretsjednikove naredbe i upozorenja.

Čl. 143 — Učitelj novaka i postulanata neka svoje pitomce poučava prema odredbi čl. 20 i 21 i neka im prednjači svojim dobrim primjerom i obdržavanjem Pravila.

Neka barem jedanput mjesečno sazove sve, koji su njegovoj brizi povjereni, na pouku, kojom ravna upravitelj.

Učiteljeva je služba veoma važna, jer o duhovnom napretku novaka ovisi napredak zadruge, a od njihove mlitavosti ovisi nazadak.

Neka zajedno s upraviteljem prema odredbi čl. 23 prije zavjetovanja ispita znanje i nakanu novaka.

Ako koji od novaka ili postulanata oboli, neka učitelj bez odlaganja upozori predsjednika i bolničara.

Čl. 144 — Blagajnik neka brižno čuva milodare, što ih je dobila zadruge, i neka zabilježi u svoju knjigu: dan, mjesec i godinu, kada mu je milostinja dana, a zatim ime darovatelja ili sakupljača.

Neka uz pristanak odbora članovima i drugim potrebnicima dijeli milostinju; neka brižljivo nabavlja stvari, koje su potrebne za poljepšanje bogoslužja i te izdatke neka ubilježi u knjigu, kako je gore rečeno.

Neka tri puta godišnje odboru, a jedanput skupštini zadruga, položi račun o svom upravljanju vremenitim dobrima, pošto prethodno bar dva nadzornika, koje imenuje odbor, pregledaju knjige i blagajnu.

Čl. 145 — Neka se imenuje jedan ili više bolničara, kako bude iziskivala potreba ili korist, i svakom pojedinom neka se dodijeli dio mjesta ili grada, u kojem će bolesnim članovima iskazivati službu ljubavi.

Ako ima više bolničara, neka se jedan od njih postavi za nadbolničara; taj će se brinuti za sve bolesne trećorece. On će također paziti, da ostali bolničari svoju dužnost zdušno izvršuju.

Čl. 146 — Što se tiče delegata pojedinih odsjeka i različitih skupova, o kojima je riječ u čl. 6 do 10, neka se uzmu u obzir posebni od poglavarova odobreni statuti, koji su izrađeni bilo za pojedine nacije bilo za različite skupove.

ODLOMAK IV.

O ukorima i kaznama

Čl. 147 — One, koji su zastranili, neka vizitatori, upravitelji i pretsjednici

nastoje privesti na bolji put. Imajući na pameti riječi i primjere sv. n. O. Franje, neka uvijek postupaju s ljubavlju i razboritošću; neka nikada ne upotrebe oštre riječi ili pretjeranu strogost.

Čl. 148 — Članove, koji su zastranili, neka upravitelj prvi i drugi puta očinski opomene; treći puta neka ih, kad sasluša mišljenje odbora, privremeno isključi (suspendira) iz skupština zadruga. A ako se nakon treće opomene ne osvijeste, neka se uz pristanak odbora iz zadruga otpuste.

Imena otpuštenih trećoredaca neka se jave provincijskom ili okružnom povjereniku.

Čl. 149 — A ako se poradi prekršaja kojeg člana u zadrugi porodi sablazan i ako odgađanje predstavlja opasnost, upravitelj može prekršitelja odmah otpustiti, ali neka provincijskog povjerenika o tome što prije obavijesti.

Čl. 150 — Otpuštanje iz samoga TR-a spada na provincijskoga i generalnoga povjerenika.

Čl. 151 — Kazna suspenzije i otpuštanja mora se izvršiti pismeno i treba je ubilježiti u imenik zadruga i u odborski zapisnik.

Ako otpušteni zatraže, da ih se ponovno primi u Red, ne može ih drugi primiti, osim jedino provincijski ili generalni povjerenik, i to nakon dužega vremena, pošto se ukloni sablazan, i nakon ponovljena novicijata.

Čl. 152 — Tko je otpao od katoličke vjere, ili se upisao u društvo osuđeno od Sv. Stolice, ili je javno udaren kojom cenzurom, ili živi kao javni grješnik, mora iz Reda biti otpušten, pošto bude prethodno opomenut (kan. 696, § 2; usp. kan. 693, § 1).

Tko bi u javnosti bio poznat zbog svoje socijalne nepravednosti, osobito prema služinčadi i radnicima, mora biti predan provincijskom povjereniku, da mu on sudi.

Čl. 153 — Trećorece, koji kroz tri godine ne budu htjeli vršiti dužnosti TR-a, pošto su tri puta bili opomenuti, neka provincijski povjerenik, imajući pred očima prilike mjesta i vremena, iz Reda otpusti.

Čl. 154 — Privremeno isključeni ili otpušteni iz zadruga uživaju samo one milosti i povlastice, na koje imaju pravo samotni trećoreci i ostaju podvrgnuti Pravilu i Konstitucijama poput samotnih trećoredaca.

Otpušteni pak iz Reda lišavaju se sviju milosti i povlastica i oslobađaju se od sviju propisa Pravila i Konstitucija.

POGLAVLJE ČETVRTO

O pravima i povlasticama

Čl. 155 — Trećoreci, kad nastupaju zajednički pod vlastitim križem ili zastavom, imaju prednost pred svim drugim udruženjima, a također i pred nadbratovštinama Presv. Oltarskog Sakramenta, ako su obučeni u veliki habit ili barem imadu na sebi pojas, ili ako druga udruženja idu bez habita (kan. 701, § 1, 2).

A ako se trećoreci služe samo nekom značkom, ostala udruženja, koja su obučena u habit, imadu pred njima prednost (kan. 701, § 3).

Čl. 156 — Među različitim trećoredskim zadrugama ona ima prednost, koja je u mirnom posjedu prednosti; a ako se to ne može ustanoviti, ona ima prednost, koja je prije osnovana u mjestu, gdje se pojavilo ovo pitanje (kan. 106, br. 5).

Prijeporne slučajeve neka zgodno i pravedno riješe dotični redovnički ordinariji.

Čl. 157 — Sve rasprave o prednosti između TR-a i drugih crkvenih udruženja u žurnim slučajevima rješava mjesni ordinarij bez obustavnog prava priziva, ali bez štete za bilo čije pravo; ako naime nadode žurni slučaj, mjesni ordinarij može stvar urediti svojom odlukom, kojoj se treba pokoriti; stranka, koja se smatra prikraćenom, ima pravo priziva na Sv. Stolicu, ali samo bez obustavne moći (kan. 106, br. 6).

Čl. 158 — Povlastice, indulte i milosti, što ih se dobra majka Crkva udostojala podijeliti članovima TR-a, neka svi visoko cijene.

Čl. 159 — Da trećoreci mogu uživati oproštenja podijeljena TR-u, moraju prema običaju nositi škapular i pojas, uvažavajući propis čl. 17.

Čl. 160 — Na temelju odobrenja sv. Pija Pape X vlada posvemašnje udioništvovanje (communicatio) oproštenja i duhovnih dobara između Prvoga, Drugoga i Trećega franjevačkog reda. Ovim uzajamnim udioništvovanjem mogu se zauvijek služiti koji god vojuju pod zastavom Serafskog Patrijarhe sv. Franje pa pripadali bilo kojem Redu ili Obitelji Re-

dova (Sodalium e Tertio Ordine, 5.V. 1909).

Osim toga, budući da je TR samo jedan, iako od Crkve povjeren četirima franjevačkim Obiteljima, sve povlastice i blagodati, a isto tako i oproštenja i milosti bilo koje vrste, koja se podjeljuju trećorecima ovisnima o jednoj redovničkoj Obitelji, razumijeva se, da su podijeljene za čitav TR.

Čl. 161 — Članovi, koji stanuju u mjestima, gdje nema ni franjevačke crkve ni oratorija, niti je u njima podignuta zadruga TR-a, mogu sticati sva oproštenja Reda u župnoj ili u filijalnoj crkvi (Sv. Kongr. obreda, 31.I.1893).

Isto tako trećoreci, koji stanuju u mjestima gdje nije podignuta nikakva zadruga TR-a, mogu dvaput godišnje mjesto papinskog blagoslova primiti generalnu apsoliciju (Sv. Kongr. opr. 31.V.1893).

Čl. 162 — Trećoreci, koji borave u sjemeništima, kolegijama, bolnicama, skloništima itd., ako ne mogu lako doći u župne ili u franjevačke crkve, mogu steći oproštenja Reda u kućnoj kapeli, makar je samo polujavna (Sv. Kongr. opr. 18.VII. 1902; 22.III.1905; 8.VIII.1906).

Čl. 163 — Članovi, koje sprečava bolest ili se oporavljaju pa ne mogu lako izaći iz kuće, mogu, kad izmole pet očenaša pet zdravomarija i tomu dodaju barem jedan očenaš, zdravomariju i slavaocu na nakanu Sv. Oca Pape, postići sva oprostjenja spojena s franjevačkim crkvama ili s TR-om (Breve Leona Pape XIII, 7.IX.1901).

Isti trećoreci mogu primiti generalnu apsoluciju, a također mogu steći i sva potpuna oprostjenja odobrena za određene dane bilo koji dan tečajem osmine blagdana, kojemu je generalna apsolucija ili potpuno oprostjenje doznačeno, pošto ispunе ostale uvjete (Sv. Kongr. opr., 13.VIII.1901).

Čl. 164 — Upravitelji TR-a, koji u nj ne mogu stupiti zato, što su u kojem Redu položili zavjete ili su članovi kojega drugog TR-a, dok im traje služba, mogu biti dionici sviju oprostjenja i drugih milosti, što ih uživa zadruga, kojom upravljaju (Sv. Penit., 13.XII.1928).

Čl. 165 — Svećenik, koji podjeljuje generalnu apsoluciju, i sam se njome okorišćuje (Sv. Kongr. opr., 1.II.1905).

Redovnici, koji se nalaze u crkvi ili kapeli, gdje se svjetovnim trećorecima

daje generalna apsolucija po obrascu »Da dođe pred lice tvoje«, mogu se njome poslužiti, ako je toga dana ne mogu primiti po obrascu »Ne opominji se«, i obratno (Sv. Kongr. obr. 7.VI.1919).

Čl. 166 — Misa namijenjena za dušu bilo kojega člana TR-a, bilo prigodom mjesečne skupštine, koja slijedi iza smrti, bilo prigodom skupštine, koja je samo poradi toga sazvana, može se čitati »De Requie« pa makar padne i na blagdan, koji se slavi kao »duplex«, ali u ostalom treba da se obdržavaju liturgijski propisi (Sv. Kongr. obr., 21.XI.1938).

Osim toga, sve mise, koje se služe za pokoj duša preminulih trećoredaca, povlaštene su (privilegiatae).

Čl. 167 — Svećenici-trećoreci, koji nisu vezani na koralno moljenje časoslova, uživaju povlasticu, da se mogu služiti brevijarom one franjevačke Obitelji, o kojoj su ovisni (Sv. Kongr. obr., 2.V.1880; 15.IV.1904).

Koji služe misu u privatnoj kapeli, mogu upotrebljavati i misal dotične franjevačke Obitelji (Sv. Kongr. obr., 15.IV.1904) u »Confiteor« im je uvijek dozvoljeno dodati ime sv. n. O. Franje.

Ako se u moljenju brevijara ravnaju prema franjevačkom kalendaru, mogu su-
botom čitati votivnu misu bl. Dj. Marije
samo dok služe misu u privatnoj kapeli,
držeci se liturgijskih propisa (Sv. Kongr.
obr., 9.XII.1903; 22.III.1905).

A svećenici-trećoreci, koji se služe
misalom i brevijarom rimskim, mogu se
na veće franjevačke blagdane poslužiti
misalom i brevijarom rimsko-serafskim.

Čl. 168 — Svećenici-trećoreci tri puta
tjedno uživaju blagodat povlaštenog ol-
tara (altare privilegiatum), osim ako slič-
no dopuštenje već nemaju s druge strane
(Leon Papa XIII, Misericors Dei Filius:
indultum non revocatum Decreto S. Paen.
Ap. 20. Mart. 1933).

POGLAVLJE PETO

O Konstitucijama

Čl. 169 — Ove Konstitucije, koje su
izdane poradi potpunijega opsluživanja
zavjeta i Pravila, ne obvezuju pod grijeh,
osim ako inače ne obvezuju po Božjem,
naravnom ili crkvenom zakonu.

Čl. 170 — Ako se pojave kakve sum-
nje obzirom na smisao ili propise ovih

Konstitucija, treba se obratiti na generale
ili na njihove delegate, koji su nadležni
za davanje praktičnoga tumačenja.

Čl. 171 — Da se sumnje i poteškoće
što sigurnije uklone i da se TR današnjim
vremenima što više prilagodi, sve uredbe,
koje su prije bile na snazi i koje se s ovi-
ma ne slažu, ovim se Konstitucijama do-
kidaju.

Čl. 172 — A ako se ipak bude radi
raznolikosti mjesta i vremena činilo po-
trebnim i korisnim, slobodno je nadležnim
poglavarima, da izrade posebne statute,
ali samo tako, da se ne protive ovim Kon-
stitucijama. Ti statuti kao i posebne od-
redbe, koje se imaju izraditi — o čemu
se na više mjesta u ovim Konstitucijama
govori — moraju dobiti odobrenje od nad-
ležnoga generala.

Osim toga, vrlo se preporučuje, da se
ovakvi statuti izdadu zajedničkim nasto-
janjem četiriju redovničkih Obitelji, da bi
tako što bolje poslužili jedinstvu i slozi
čitavoga TR-a.

Čl. 173 — Neka imaju na pameti vizi-
tatori, upravitelji, pretsjednici, dužnosnici
i članovi, da napredak TR-a i evanđeosko

savršenstvo članova najviše ovisi o vjer-
nom obdržavanju Konstitucija.

»Koji god budu ovo obdržavali, neka
se u nebu napune blagoslovom svevišnjega
Oca nebeskoga, a na zemlji neka se na-
pune blagoslovom njegova ljubljenoga Si-
na, sa presvetim Duhom Tješiteljem i svim
snagama nebeskim i svima svetima. A ja,
brat Franjo, vaš najmanji i sluga, koliko
mogu, potkrepljujem vam iznutra i izvana
ovaj presveti blagoslov. Amen.« (Oporuka
sv. n. O. Franje).

PRAVILO TREĆEGA REDA

UREDBA

Pape Leona XIII.

o Pravilu svjetovnoga Trećega reda
sv. O. Franje

*Leon biskup, sluga slugâ Božjih
na vječnu uspomenu!*

Milosrdni Sin Božji, koji se — stavlajući svoj
blagi jaram i svoje lako breme na ljude — po-
brinuo svakomu za život i spasenje, ostavio je
po sebi utemeljenu Crkvu baštiničom ne samo
vlasti nego i svoja milosrđa, da se dobročin-
stva, koja nam je stekao, vazda jednakom lju-
bavlju rasploduju u svim naraštajima kroz vje-
kove. Stoga, kao što je u svemu što je Isus
Krist za svoga života činio i naučavao, odsije-
vala ona blaga mudrost i veličina nepobjedive
dobrote, isto se tako u svakoj crkvenoj ustano-
vi očituje neko divno milosrđe i blagost, reka
bi se i u tom jasno vidjelo, kako je Crkva slič-
na Boгу, **koji je ljubav** (I. Iv. 4, 16). Naročita
je zadaća ove materinske ljubavi, da — koliko
je moguće — svoje zakone mudro prilagođuje
duhu vremena i običajima, te da u svojim pro-
pisima i zapovijedima bude uvijek pravedna.

Ovakvom ljubavlju i mudrošću može Crkva
da, uz potpunu i vječnu nepromjenljivost nau-
ke, čini razboritu promjenu u stezi. Prilagođuju-
ći duh i srce Naše u vršenju najviše pastirske

službe ovakvu postupku, smatramo Našom dužnošću, da mudro i pravедno promotrimo prilike vremena i u obzir uzmemo sve okolnosti, da nikoga ne zastraši kakva teškoća od izvršivanja korisnih kreposti. Zato nam je milo, što smo sebi sada preduzeli, da po tim nazorima proučimo franjevačku ustanovu TR-a, koji se zove svjetovni, i pomnijivo prosudimo, da li bi prema promjeni vremena bilo uputno donekle ublažiti njegove propise.

Preslavnu ovu Franjinu ustanovu Mi smo već prošle godine okružnicom »**U dobar čas**« od 17. IX. veoma živo preporučili pobožnosti svih kršćana. Spomenutu okružnicu izdasmu s tom željom i jedino s tom nakanom, ne bi li se Našim pozivom što više ljudi za vremena odlučilo, da sveto i kršćanski žive. Glavno naime vrela zala, koja nas tište, i pogibelji, kojih se bojimo, jest to, što se zanemaruju kršćanske kreposti. Da se dakle izliječe ova zla i oklone pogibelji, jedino je sredstvo, da se pojedinci i čitavo društvo povrate k Isusu Kristu, koji može uvijek spasiti one, **koji po njemu dolaze k Bogu** (Žid. 7. 25). Da se točno vrše zapovijedi Isusa Krista, najbolje su za to franjevačke ustanove, koje je njihov utemeljitelj, sv. Franjo, baš zato osnovao, da se u njima, kao u kakvoj vježbao-nici, uči što svetije i pobožnije živjeti. Prva dva franjevačka Reda, prožeta naukom uzvišenih kreposti, teže svakako za savršenijim i božanstvenijim ciljem, ali je malen broj onih, kojima je milošću Božjom dano, da vanrednom revnošću srca teže za svetošću evanđeoskih savjeta. No TR ustanovljen je i određen upravo za puk; i koliko može da pripomogne dobrom, neporočnom i kršćanskom životu, tomu je najbolji do-

kaz povijest prošlih vijekova i samo njegovo uređenje.

A Boqu, početniku i pomagaču svih dobrih odluka, moramo zahvaliti, što uho kršćanskoga puka na Naša nagovaranja nije ostalo zašvoren. Štoviše, sa mnogo strana doznajemo, da je pobožnost prema sv. Franji Asiškome ponovo oživjela i da sve više raste broj onih, koji žele stupiti u TR. Stoga, da još većma potaknemo tu revnost, odlučismo, da promislimo: ima li nešto, što bi moglo priječiti ili smetati ovaj plemeniti polet duhova. U tu smo svrhu najprije uzeli u pretres Pravilo TR, što ga je Nikola IV., Naš prethodnik, odobrio i potvrdio apostolskom uredbom »**Nad gorom**« od 18. VIII. 1289., i opazili smo, da u svemu ne odgovara prilikama i običajima današnjega vremena. Stoga, kako se neke preuzete dužnosti nisu mogle vršiti bez velikih teškoća i napora, trebalo je i dosada na molbu članova oprašati ih od vršenja mnogih propisa toga Pravila; a to, kako je lako razumljivo, nije moglo biti bez štete za zajedničku redovničku steagu.

Osim toga, u samom udruženju stoji još jedan uzrok, koji je svratilo na sebe Našu pažnju. Rimski naime Pape, Naši prethodnici, susretali su TR odmah od njegova postanka s velikom blagonaklonošću te su dijelili članovima mnoga i velika oproštenja za opuštanje prestupaka; Ispravnost tih oproštenja tijekom godina bilo je sve teže dokazivati te su često nastale prepirke: da li u pojedinim slučajevima postoji papinsko oproštenje, kada i u kojoj se mjeri može dobiti. Sveta se Stolica, istina, naskoro za to zauzela, poimence se Papa Benedikt XIV. svojom uredbom »**Na rimskog biskupa**« dne 15. III.

1751. pobrinuo, da se odstrane doonda nastale sumnje, no s vremenom su se pojavile mnoge nove dvojbe, kako to obično biva.

Razmišljajući o ovim nedostacima bili smo potaknuti, da odredimo nekoliko kardinala sv. rimske Crkve, i to baš iz sv. Zbora za oprostjenja i svete moći, da po Našem nalogu pomnjivo prouče prvobitna trećoredska Pravila, zatim da sva oprostjenja i povlastice saberu u jednu zbirku, ispituju i prosude, te Nama predlože: što bi obzirom na današnje prilike — po njihovu stručnom mnijenju — trebalo da se zadrži, a što da se promijeni. Kad su oni po danom nalogu izvršili svoj posao, predložili su Nam, da se stara Pravila moraju ublažiti, prilagoditi sadašnjim životnim prilikama, a neke točke da se ponešto promijene. Što se pak oprostjenja tiče, da se naime onemoćući svaka sumnja i ukloni svaka bojazan, da, što god postoji protupravno, savjetovali su Nam, da bismo i Mi mudro i korisno učinili, kad bismo po primjeru Benedikta XIV. opozvali i dokinuli sva oprostjenja, što su dosad vrijedila, i druga posve iznova istom udruženju podijeliti.

Dakle, na što veće dobro i korist, na što veću slavu i hvalu Božju i da se što više rasplamti želja za pobožnošću i ostalim krepostima. Mi ovim pismom i Našom apostolskom vlašću Pravilo TR, koji se zove svjetovni, onako, kako niže slijedi, obnavljamo i potvrđujemo. Ali neka nitko ne misli, da je tim što god oduzeto od same nutarnje naravi Reda; Naša je izričita volja, da ona u svemu ostane nepromijenjena i čitava. Osim toga posve ukidamo sva oprostjenja i povlastice, što ih je ova apostolska Stolica dosad u koje mu drago vri-

jeme i u koje mu drago ime i način ovom udruženju podijelila, te hoćemo i zapovijedamo, da se članovi TR niže u kazalu označenim i izbrojenim otpuštjenjima kazna ili oprostjenjima i povlasticama služe i koriste.

(Slijedi Pravilo, koje navodimo uz tumačenje.)

Dano u Rimu kod sv. Petra god. Utjelovljenja Gospodnjega 1883. dana 30. svibnja, šeste godine Našega papinskog vladanja.

Kard. Sacconi. — Th. Kard. Mertel.

TEKST I TUMAČENJE PRAVILA

Poglavlje I.

O primanju, novicijatu i zavjetovanju

§ 1. Primanje u Red

»Nije slobodno druge primati u Red nego one, koji su navršili četrnaestu godinu te su dobra ponašanja, ljubitelji sloge, a osobito prokušani u svetoj katoličkoj vjeri i pokornosti prema rimskoj Crkvi i apostolskoj Stolicu.

Tumačenje

1. Pravo primanja u TR imaju poglavari četiriju franjevačkih redovničkih Obitelji, tj. Franjevaca, Konventualaca, Kapucina i Samostanskih trećoredaca. Svaki od ovih ograna ima u Rimu svoga posebnog generala. Samostanski trećoreci (u Hrvatskoj glagoljaši) obdr-

žavaju staro trećoredsko pravilo, koje je potvrdio Papa Nikola IV. 1289., povrh toga imaju svoje posebne uredbe prikladne za zajednički samostanski život; zato se njihov Red zove »Samostanski TR« za razliku od ovoqa svjetovnog TR-a. Koji su poglavari TR-a, navode KTR u čl. 98. i 111. — KTR govore o primanju u čl. 11. i 12. Koji se prijave, treba da su »barem kroz tri mjeseca pripravnici (kandidati ili postulanti). U to vrijeme valja utvrditi njihove sposobnosti za TR i prema potrebi poučiti ih u kršć. nauku i o životu sv. O. Franje.

2. Pravilo navodi tko može biti primljen u TR, a KTR o tom govore u čl. 13., 14. i 15. Prvi se uvjet tiče dobi. Mlađi od 14 godina ne mogu biti primljeni. Takvi neka stupe u koje omladinsko franjevačko društvo, (vidi KTR čl. 82.), pa će kasnije stupiti u TR. »Dobro je za čovjeka, da nosi jaram od svoje mladosti«, veli Sv. Pismo (Tuž. 3. 27), a na drugom mjestu: »Spomeni se svoga Stvoritelja u danima svoje mladosti« (Prop. 12, 1). Papa Benedikt XV. zove u TR na prvom mjestu omladinu, zatim radnička i gospojinska društva. U istom smislu govore i drugi Sv. Oci Pape. Naročito današnja omladina treba da se zarana priuči Bogu vjerno služiti i u cvijetu mladosti težiti za savršenošću, da joj se tako još u nježnoj dobi ucijepi u srce ljubav prema dragom Spasitelju i da se navikne nositi slatki jaram Gospodnji. Tko se u mladosti utvrdi u dobru, lakše će kasnije ustrajati u borbi života.

Granica, do koje se dobi može primati u TR, nije u Pravilu označena. Tu neka vrijedi načelo: kandidat treba da je sposoban vršiti Pravilo u cijelosti i služiti potpuno ciljevima Reda. Po-

hvalno je, dakle, ako neke zadruge ne primaju osobe preko 50 godina, osim izuzetno, jer se radi takvih članova uistinu mnogo odbija mlađi svijet. Većma valja paziti na kakvoću, nego li na broj članova (KTR čl. 11).

3. Od onih, koji žele stupiti u TR, Pravilo traži:

a) da moraju biti dobra ponašanja. TR je namime zato ustanovljen, da njegovi članovi baš dobrim primjerom druge potiču na dobro; a valja čuvati i dobar glas Reda. Stoga ne mogu biti primljeni, koji su odani psovki, piću; koji su na zlu glasu radi nečudoredna života ili opaka jezika, na što treba kod primanja naročito paziti. No TR je pokornički Red te ne isključuje prave pokornike, iako su prije vodili lakouman život, ali treba da su svojim životom kroz dulje vrijeme dovoljno pokazali, da su se temeljito popravili i nanovo stekli dobar glas.

b) Moraju biti ljubitelji sloge. Serafski je Red Red ljubavi, stoga ne mogu biti primljeni, koji »siju razdor među braćom« (Priče 6, 19), koji ne će da zaborave naneseu im uvredu, kao ni tvrdoglave i svadljive osobe, jer takve »prouzrokuju nemir među mnogima, koji žive u miru« (Crkv. 28, 15.).

c) Moraju biti prokušani u ispovijedanju katoličke vjere i u odanosti prema rimskoj Crkvi i Sv. Stolici. Kandidati dakle za TR moraju svoju vjeru visoko cijiniti, moraju biti u njoj dobro poučeni i najpripravniji da svoj život urede točno po propisima sv. vjere. TR je radikalno kršćanstvo! U kome sveta vjera nije čvrsta, razvijena i živa, taj ne može provoditi bogougodan život, »jer bez vjere nije moguće Bogu ugoditi« (Žid. 11, 6). Isti Apostol piše (Žid.

10, 38): »Pravednik iz vjere živi«. K toj vjeri pripada posluš i odanost prema sv. Crkvi. Sveta nas vjera uči, da tko sluša Crkvu, sluša Boga, a tko prezire Crkvu ili njezine poglavare i svećenike, prezire samoga Boga (Luk. 10, 16). Sveti naš utemeljitelj i cijeli njegov pokret odlikovao se u pokornosti prema rimskoj Crkvi i apostolskoj stolici. Zato je to i svojim sljedbenicima naročito stavio na srce. (Vidi KTR čl. 45.).

Da li oni, koji žele stupiti u TR, imaju spomenuta svojstva, prosuđuje o. upravitelj i odbor. Oni, kojima je pristup u TR odobren, dobro će učiniti, ako se za nekoliko dana povuku u tihu sabranost, ili barem da obave generalnu ispovijed, ako je još nisu obavili. Dobar početak pomaže mnogo dobrom napretku!

4. Načelno nema zapreke, da trećoreci budu ujedno članovi drugih braćovština, kongregacija i različitih vjerskih organizacija, ali se to općenito ne preporučuje. Valja uvažiti sljedeće:

a) Bolje je jedno savjesno vršiti, nego u mnogom biti površan. b) Iskustvo je pokazalo, da stega u TR-u često trpi, ako mu članovi pripadaju i drugim različitim vjerskim organizacijama. (Vidi KTR čl. 63.). c) TR po preporukama Svetih Otaca Papā, po prednosti, koju mu daje sv. Crkva i po samoj svojoj biti (»Red«), stoji iznad ostalih vjerskih organizacija. Ne bi dakle bilo u redu, da član TR-a na račun dužnosti u drugim društvima, zapušta svoje trećoredske (redovničke) dužnosti. d) TR može imati različite skupove (sekcije) (KTR čl. 6), u kojima se članovi mogu uposliti u svim smjerovima Katoličke akcije. (Vidi KTR čl. 81.).

Općenito vrijedi: u onim društvima, u kojima mogu redovnici da surađuju, štoviše, da ih vo-

de, mogu to isto još lakše činiti i trećoreci. No kao što redovnik mora paziti, da radi toga ne zapušta svojih redovničkih dužnosti, tako mora na to paziti i trećoredac. Budući da tu dolaze u obzir još različite okolnosti, lične sposobnosti pojedinca itd., o. upravitelj će najbolje znati da u pojedinom slučaju savjetuje.

§ 2. Žene

»Udate neka se ne primaju bez znanja i privole supruge, osim kad bi se drukčije imalo uraditi po savjetu njihova ispovjednika«.

Tumačenje

1. TR po sebi ne može biti ni u čem na štetu bračnih i materinskih dužnosti udatih žena, a ne smije smetati ni u kućnim poslovima, kao što ne povređuje ni u čemu muževa prava. No Pravilo ipak kod primanja udatih žena traži privolu sa strane muža. To je zato, da se izbjegne teškoćama u vršenju redovničkih dužnosti, koje bi inače možda mogle nastati, i »jer je muž glava ženi« (Efež. 5, 23) te je na mjestu, da on znade za taj korak svoje žene. (Vidi KTR čl. 14.).

2. Kako TR imade upravo tu svrhu, da oplemeni i posveti obiteljski život — daje također nebrojene milosti — pravi će kršćanski muževi rijetko braniti svojim ženama da stupe u TR. Ali imade slučajeva, gdje je bolje, da udata žena stupi u TR bez znanja svoja muža; no o tome odlučuje njezin ispovjednik. Nema li dakle udata žena od svoja muža dopuštenje da može stupiti u TR, mora ga imati od svoja ispovjednika.

3. Opreznost također zahtijeva, da se i druge osobe prije navršene 21. godine ne primaju u TR bez dopuštenja njihovih roditelja, ako inače nema drugih zapreka.

§ 3. Trećoredsko odijelo

»Primljeni u Red neka nose po običaju mali škapular (naplećak) i pojas; ako ih ne nose, gube ustanovljene povlastice i prava«.

Tumačenje

1. Oblačenje je crkveni čin, kojim se netko prima u TR te istom nakon toga može biti dinikom redovničkih oproštenja i povlastica. Oblačenje, kao i zavjetovanje, valja obaviti javno po propisanom obredu.

2. Odredba Sv. Kongregacije (24. VII. 1891.), da netko može biti primljen u TR, a da ne pripada ni jednoj zadruzi, sada je ušla u KTR. To su t. z. zasebni ili samotni trećoreci, o njima govore KTR u čl. 30—34.

3. Propisano trećoredsko odijelo za sve članove jest škapular i pojas, kako je to već Papa Benedikt XIII. god. 1728. odobrio. I škapular i pojas nose se ispod građanskog ruha, najzgodnije na donjem odijelu. Trećoredsko se odijelo od početka nije sastojalo od škapulara i pojasa, već je to nastalo kasnijom promjenom.

Škapular treba da je od sukna smeđe ili pepeljasto-sive boje i na tako dugačkim trakovima (vrpcama), da se može lako pojasom pripasati. Prema jednoj odluci Sv. Kongregacije za oproštenja (od 30. IV. 1886.) dovoljno je, da je

škapular tako velik kao i u ostalih škapularskih bratovština.

Škapular, kao redovničko i pokorničko odijelo — slatki jaram Gospodnji — treba da trećoreca vazda opominje, da sve više i više odlaže »staroga čovjeka«, sa svima zlim nagnućima i oblači novooga, »koji je stvoren po Božu u pravdi i u pravoj svetosti (Efež. 4. 22, 24). Vidi još KTR čl. 17.

Pojas — konopac pleten od pamuka ili vune ima duboko značenje. Najprvo je znak pokore. Budući da je pokora osnovni ton Evanđelja, bez pokore nema obnove u kršćanstvu. Zato je sv. O. Franjo za pokornički TR propisao pojas, da ih uvijek sjeća na pokoru.

Putnik se morao pripasati, da mu duća haljina ne smeta na putu, vojnik se morao pripasati, da se lakše bori. Pojas nas dakle ima uvijek sjećati još i na to, da smo putnici na zemlji i da se neprestano moramo boriti, jer »borba je ljudski život na zemlji« (Job. 7, 1.) Boriti pak se moramo na trostrukom terenu: protiv sebe, protiv svijeta i protiv đavla, — i protiv trostrukoga zla: protiv požude očiju, požude tijela i oholosti života, na to nas imaju sjećati tri uzla na pojasu.

U sv. Pismu pojas još znači budnost i pripravnost: »Neka vaši bokovi budu opasani... i vi kao ljudi, koji čekaju gospodara svoga... da mu odmah otvore, kad dođe i pokuca« (L. 12, 35). — Makar je sada prema KTR dopušteno pojas nositi »na bilo koji doličan način«, ipak ga rado nosimo, kako se pojas nosi, jer nas tako najbolje može sjećati na te velike i važne stvari u našem životu.

§ 4. Novicijal i zavjetovanje

»Koji stupe u Treći red, neka provedu jednu godinu u novicijalu; zatim neka se po propisu zavjetuju i napose obećaju, da će zapovijedi Božje izvršivati, Crkvi se pokoravati i, ako bi protiv zavjeta u čemu pogriješili, da će zadovoljiti«.

1. Za novicijal vidi KTR čl. 15 do 23.

2. Za zavjetovanje vidi KTR čl. 24. do 29.

Premda je trećoredsko zavjetovanje, obvezatno za čitav život, ipak ne griješi posebno, tko nakon zavjetovanja ostavi Red, samo ako nije po srijedi prezir, koja pogubna strast ili kakva druga zla nakana.

Trećoredsko zavjetovanje ne priječi prijelaz u samostanski red, kao što i zavjetovanje u blažem samostanskom redu ne priječi prijelaz u stroži samostanski red. I kao što zavjetovanje u strogom redu ukida zavjetovanje u blažem redu, tako zavjetovanje u samostanu ukida trećoredsko zavjetovanje; no ono oživljuje nanovo, ako dotični istupi iz samostana.

Poglavlje II.

O načinu života

(Vidi KTR pogl. II)

§ 1. Odijevanje

»Članovi Trećega reda neka se u načinu života i u odijevanju čuvaju skupocjene finoće, a neka se oblače pristojno, kako svakomu pojedinom dolikuje.«

Tumačenje

1. Sv. O. Franjo htio je svoju djecu očuvati prije svega od velikih pogibli, koje donosi sa sobom zemaljsko blago i njegova upotreba. Premda nije od trećoredaca zahtijevao, da se odriču vremenitih dobara, ipak je htio da budu duhom siromašni, tj. da srcem ne teže za zemaljskim dobrima, za sjajem i raskoš. Zato Pravilo ističe na prvome mjestu, da trećoredac mora izbjegavati raskoš, skupocjena odijela, čime se ljudi obično žele isticati i graditi se većima nego što jesu: štoviše, neka to omalovažavaju i zapostavljaju kao ludu faštinu. »Čovjek vrijedi«, običavao je govoriti sv. O. Franjo, »samo toliko, koliko vrijedi pred Bogom, ništa više ni manje!«

2. Raskošne haljine nikako ne pristaju pokori, po kojoj ovaj Red ima svoje ime; ne pristaju također ni pokorničkomu odijelu, što ga članovi nose ispod svojih haljina, kao znak svoga Reda! Trećoreci — sljedbenici asiškoga Sirotana — neka čuvaju vazdu u svome srcu živu uspomenu na poniženoga, izranjenoga i u porugljive haljine obučenoga Spasitelja! Tada će se — prema svome staležu — odijevati radije skromnije nego li preskupocjeno.

3. Treba da u odijevanju izbjegavaju sve, što je neobično i upadno (šareno, blistavo, »po najnovijoj modi« itd.). A s druge opet strane treba da paze, da im odijelo, iako siromašno, bude uvijek čisto i uredno. Siromašno ne znači neuredno! Ispod siromašnih se haljina također može krići oholost; na pr. ako tko odviše slabim odijevanjem hoće da na sebe svrati pozornost, da pokaže tobože svoju poniznost i prezir svijeta! Tko iz prave poniznosti odabire priprosto odi-

jelo, kao sv. Elizabeta, i gotovo svi ugodnici Božji, svakako zaslužuju pohvale i udivljenje; no ako to čini zato da ga drugi smatraju tobože »duhovnim čovjekom, koji je umro svijetu«, taj svojim siromašnim odielom samo hrani pogubnu farizejsku opačinu, tajnu oholost. Stoga Pravilo nalaže, da se u odijevanju svaki prema svojoj staležu drži zlatne sredine. Gdje nije uveden »habit«, za javne su nastupe najprikladnije jednolične crne ili tamne haljine. — KTR čl. 49.

§ 2. Zabave

»Neka se vrlo oprezno čuvaju plesova i besidnih kazališnih igrokaza; isto tako i bučnih gozba«.

Tumačenje

Ovdje se trećorecima ne zabranjuje pristojan odmor, čedne obiteljske zabave i igre. Sv. Franjo, koji uopće nije rado gledao žalosnu braću, ne želi ni od svoje djece u TR, da budu kakvi turobni »boqomolici«. No svako naše veselje treba da je »u Gospodinu«, daleko ne samo od svakoq grijeha, već i od opasnosti grijeha. Stoga je trećorecima strogo zabranjeno prisustvovanje zabavama, koje su ili po sebi griješne ili po svojim okolnostima obično opasne za krepost. O kazališnim predstavama, kakve se obično daju u kazalištima, piše iskusan obraćenik grof Stolberg, da one propovijedaju čudoređe, koje je posve protivno Sv. Evandelju!

»Tko se želi šaliti s đavlom, ne može se veseliti s Kristom!« (Sv. Petar Krizolog). KTR pišu o tomu u čl. 50.

§ 3. Jelo i pilo

»U jelu i pilu neka budu umjereni, a neka ne sjednu k stolu i ne ustanu od stola, dok se Bogu pobožno ne pomole.«

Tumačenje

1. Nije dovoljno, da trećoreci ne prisustvuju gozbama kod kojih se ne pazi na umjerenost; dobro dijete sv. Oca Franje bit će u jelu i pilu svaqda umjereno. Vidi KTR čl. 49. — Čovjek može biti lakom za osobitim jelima, i prekomjerno služiti svome tijelu, iako ne prekoračuje mjere u količini. O takvima govori Apostol: »Mnogi žive... kao neprijatelji Križa Kristova Njima je svršetak propast: njima je Boq trbuh« (Filip. 3, 18. 19). Protiv toga zla postavlja TR zapovijed kršćanske uzdržljivosti. »Nije moguće biti dobrim vojnikom u duhovnoj borbi, ako se prije ne svlada pohlepa za jelom«, kaže sv. Gur Veliki. Sv. Filip Neri nazva je mrtnjenje u jelu »abecedom« duhovnoga života.

2. Nezahvalnost se vrlo osuđuje i prezire u ljudskom društvu. A najvećem su dobročinitelju — Boqu — nezahvalni, koji sjedaju i ustaju od stola, a da se ne pomole. Kako se danas molitva prije i poslije jela često propušta, trećoreci treba da svaqda vrlo paze na taj lijep i prastari kršćanski običaj.

§ 4. Post

»Uoči svetkovine Bezgriješnoga začeca bl. D. Marije i svetkovine sv. Oca Franje neka svaki posti; velike su hvale vrijedni, koji osim toga poste i svakoga petka, po starom običaju trećoredaca, ili se svake srijede uzdržavaju od mesa.«

Tumačenje

1. Da se Gospodinu Bogu dade neka naknada za prestupke počinjene neumjerenošću u jelu i pilu i da mu se prinese mala žrtvica, trećorecima su, osim običnih crkvenih postova, propisana još dva posta; i to u predvečerje (vigiliju) sv. O. Franje (3. X.) i predvečerje Bezgriješnoga začeca bl. D. Marije (7. XII.), no toga dana je sada i od Crkve propisan i post i nemrs. — Vidi KTR čl. 49.

2. Kao što prvi Red sv. Franje ima osim zapovjednoga posta i dobrovoljni post, tj. koji nije zapovjeden, a za koji je sv. Franjo obećao posebni blažoslov (»blažoslovni post«), tako i Pravilo TR preporuča članovima, da po starom običaju poste svaki petak (smrtni dan Isusov!) ili da se svake srijede uzdržavaju od mesa.

3. Ne možemo li obdržavati mnoge tjelesne postove, to marljivo obdržavajmo duhovne postove, bez kojih tjelesni post i onako slabo vrijedi.

Duhovni se post sastoji u tom, da ne dopuštaš prevelike slobode svojim očima, da se čuvaš bespotrebnooga brbljanja, da ne prisluškujš znatiželjno tuđe razgovore, da poslušom i strpljivošću obuzdavaš obijesnu samovolju i da se čuvaš taštih misli i ispraznih želja.

§ 5. Mjesečna ispovijed i pričest

»Neka se valjano ispovijede svakoga mjeseca i pristupe k sv. pričesti.«

Tumačenje

1. »Tijelo se svojim požudama bori protiv duha, a duh protiv tijela, jer je jedno drugome suprotno« (Gal. 5. 17).

Da u toj borbi ne nadvlada tijelo i da se duh jača, Pravilo propisuje često primanje sv. sakramenata. Gotovo je nužno jedamput mjesečno, ako hoće da ustraju u posvetnoj milosti.

2. Sv. je Crkva po Papi Piju X. stavila na srce svim vjernicima svagdašnje primanje sv. pričesti. Vidi KTR čl. 57. i 61. Kad mnogi tašti ljudi moqu čitave sate potrošiti pred ogledalom, da što ljepše uredi svoje tijelo, koje će konačno biti hrana crvima, neka trećorecima ne bude žao vremena, da valjano pripreve svoju dušu za često primanje sv. sakramenata. Sv. Ljudevit kralj, zaštitnik trećoredaca, ispovijedao se svakog petka, a svome sinu ostavio je u oporuci ovaj savjet: »Opominjem te, dragi sinko, da se često ispovijedaš. Odaberi sebi dobra i razbori ispovjednika, koji će te znati poučiti i savjetovati kako ti valja živjeti«.

§ 6. Časoslov

»Članovi Trećega reda svećeničkoga staleža tim, što svaki dan mole časoslov, nijesu ni na što drugo obvezani. Svjetovnjaci, koji ne mole ni kanonskih ni Marijinih časova (mali časoslov bl. D. Marije), neka mole Oče naš, zdravo Marijo i slava Ocu dvanaest puta na dan, osim ako su bolešću zapriječeni.«

Tumačenje

1. Kao što svi svećenici i klerici moraju po ustanovljenim propisima sedam puta dnevno prinositi Bogu molitvenu žrtvu poklona, hvale, pomirbe i prošnje, moleći u određeno vrijeme t. z. časoslov (brevijar), tako moraju i trećoreci sjediniti svoje molitve s molitvama sv. Crkve s nakanom, da slave Boga i mole milost i milo-

srde za sebe i za cijeli svijet; **dužni su dakle moliti časoslov.** Na četiri načina mogu trećoreci moliti svoj časoslov, vidi KTR čl. 59.

2. Tko je obavezan moliti svećenički časoslov, taj time izvršuje Pravilo Reda i ne mora ništa dodavati. Sv. Franjo molio je Marijine časove, a i mnogi sveci molili su ih uz svoj veliki časoslov. Francuski kralj Ljudevit molio ih je dnevno, a svoju je djecu naučio, da ih mole napamet. Ako mole 12 očenaša, onda po odredbi Pape Leona XIII. molj se 5 očenaša za jutarnju, a za hvale, prvi, treći, šesti i deveti čas te za večernju i povećernju po jedan. Ako se ovi očenaši mole zajednički, neka netko predmoli, kao kod krunice. Vrlo je korisno ove očenaše moliti uz razmatranje muke Isusove, kao što je označeno u ovoj knjizi.

3. Naravno da trećoreci u bolesti nisu obavezani na molenje časoslova, ali za duševno umirenje Pravilo to posebno spominje. No, ako bolest nije teška, po posebnoj povlastici, mogu potpuno udovoljiti dužnosti, ako izmole 7 zdravomarija i 1 očenaš.

§ 7. Oporuka

»Koji imaju pravo činiti oporuku, neka svaki u pravo vrijeme svoju imovinu oporučno uredi«.

Tumačenje

1. Tko posjeduje kakvu imovinu te može njome po građanskim zakonima raspolagati, neka pravovremeno načini oporuku i to tako, da se nakon njegove smrti izbjegne svakoj neslozi. Sv. je Franjo namjeravao ovim propisom prije svega odstraniti sve žučljive prepirke, sudbene rasprave i neprijateljstva, koja su često za-

vadila i najbliže rođake, ako je netko umro bez oporuke ili ju je učinio u zadnji čas na brzu ruku. Ujedno je time htio zapriječiti, da trećoreci na času smrti, koji je tako odlučan za svu vječnost, ne budu zauzeti zemaljskim brigama. Prije sastavljanja oporuke valja se prema potrebama posavjetovati s pametnim i savjesnim ljudima, te kod pojedinih stavaka imati pred očima prije svega dužnost pravednosti i ljubavi. Razumije se, da im je kasnije još uvijek slobodno sastavljenu oporuku promijeniti.

2. Oporukom trećoredac još za života ozbiljno otkida svoje srce od zemaljskih stvari. **»Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko«** (Mt. 5, 3). Vidi KTR čl. 46 i 47).

§ 8. Dobar primjer

»U domaćem životu neka nastoje dobrim primjerom svijetliti ostalima i neka promiču. pobožna vježbanja i dobra djela. Neka ne dopuštaju da se knjige i novine, koje bi za krepost mogle biti pogubne, u njihovu kuću unose i neka ih ne čitaju, koji su pod njihovom vlašću.«

Tumačenje

1. Promicati pobožna vježbanja i dobra djela dobrim primjerom može samo onaj, koji sam ozbiljno provodi asketski život. U tu svrhu preporučuju KTR čl. 62. trećorecima dnevno razmatranje i duh. Žtivo te pobožnost križnoga puta. Takva — prava — pobožnost prema sv. Pavlu (I. Tim. 4, 8) bit će svima korisna tj. djelovat će na druge. **»Mi vas uvjeravamo, rekao**

je. Leon XIII.*), da će djelovanje TR uistinu biti jako i djelotvorno, ako se njegovi članovi, svaki na svom mjestu, puni pravog duha, budu natjecali, da svojim vladanjem potiču bližnjega na pobožnosti. Vi dobro znadete, da je najrječitija i najbolja propovijed sv. Franje bio njegov sveti primjer!« Treba dakle da prednjače primjerom drugima: roditelji u vršenju svojih kršćanskih, staleških i obiteljskih dužnosti, u brizi i nadzoru nad svojom djecom i služničadi, kao i u zauzetosti za njihovo dobro i napredak; služničad svojom marljivošću i savjesnošću kod posla, u poslušnosti i poštivanju svojih gospodara; sinovi i kćeri u iskrenoj ljubavi i poslušnosti prema roditeljima. Ne pokazuju li ove kreposti, tada je to dokaz, da njihova pobožnost nije prava i oni nose odgovornost, ako po njima TR dođe na zao glas. — Obitelji i socijalnom životu trećoreca posvećuju KTR posebni odlomak (čl. 76 — 76), kojemu valja posvetiti posebnu pažnju, jer zahvaća duboko u život trećoreca.

2. Apostolat spada u bit TR-a! Trećoreci dakle moraju biti apostoli sv. vjere i pobornici svakoga dobra. No to im je evo u Pravilu i posebno istaknuto. A KTR veoma proširuju apostolat u posebnom odlomku (čl. 77 — 84), koji djelomično obuhvaća i slijedeći 9. § Pravila. Iz toga se vidi kako ogromnu saradnju sv. Crkva danas očekuje od TRA! Riječi blagopok. Pape Pija XII. upravljene trećorecima (čl. 84.) djeluju kao vapaj u velikoj nevolji: »...Priskočite svi, pomozite svijetu, koji se ruši! Poduprite Crkvu! Sviga trećoreci treba da smatraju

*) 12.IV.1893. pred 4.000 hodočasnika.

svojom najodličnijom zadaćom, da uz vlastito posvećenje budu najpouzdaniji i najvjerniji pomoćnici dušobrižničkom svećenstvu. Razumije se, da u tome svom radu moraju biti potpuno ovisni o nadležnom svećeniku i raditi jedino po njegovim uputama. To je uključeno u propisu, koji je sv. Franjo postavio kao uvjet za primanje u TR, da moraju naime biti »prokušani u pokornosti prema rimskoj Crkvi«. Ovaj apostolat, koji je TR preko svojih najboljih članova uistinu vršio, jest slavna značajka, neprolazni spomenlist u povijesti TR. O tome najbolje svjedoči, da ne govorimo o prijašnjim vremenima, na široko organizirani rad trećoredaca na socijalnom i karitativnom polju, po drugim zemljama, na pr. u Njemačkoj (vidi str. 33.).

3. U taj apostolat spada i apostolat dobre štampe. Knjige i novine, koje su po vjeru, Crkvu ili dobre običaje opasne, pravi su otrov za dušu. Stoga će ih svaki valjani i svijesni trećoredac ne samo izbjegavati, nego i od svojih ukućana, podložnika i prijatelja uklanjati. Štampa je najjače sredstvo kršćanske, ali i nekršćanske prosvjete! (Vidi još KTR čl. 73. i 83).

§ 9. Međusobna ljubav i sloga

»Neka pomnivo goje dobrohotnu ljubav i međusobno i prema drugima. Neka nastoje gdje mogu, da se nesloge izravnavaju.«

Tumačenje

1. Posve je razumljivo, da u Pravilu, koje je sastavio »Glasnik velikoga Kralja«, »Seraf ljubavi«, »savršena slika Spasiteljeva«, mora biti posební stavak o ljubavi i naročita primjena ove

»kraljevske« kreposti sv. O. Franje. Franjo hoće, da ljubav sve prožima i obuhvata, da bude pokretni kotač, duša svakoqa rada i djelovanja njegove djece. — Uvaži KTR čl. 40, 42, 43, 78 i 81.

Svaki član TR mora vazda biti svijestan, da je utoliko kršćanin, dijete sv. Franje i svet, ukoliko posjeduje i daje ljubav Kristovu. Raditi na tome, da se uspostavi i očuva prava kršćanska ljubav i mir, znači raditi za Krista u duhu sv. Franje; sijati i širiti nesloqu i razdor znači služiti đavolu! Jao onima, koji su u kući, u župi ili u Redu uzrokom svađe i razdora! Takve vodi sam đavao, a da oni toga ni ne slute, jer knez tmine često dolazi kao anđeo svijetla i pod krinkom revnosti za slavu Božju sije korov gorčine, razdora i svađe, te se tako ništi svako dobro sjeme, koje je posijao dobri Bog.

Potrebno je dakle, da braća i sestre ne puštaju s oka prvo i bitno pravilo svakoqa vjerskog udruženja, koje je naime sam Isus postavio riječima: **»Ovo je moja zapovijed, da se ljubite među sobom, kao što sam ja ljubio vas«** (Iv. 15, 12). **»Po tom će svi poznati, da ste moji učenici, ako se budete ljubili među sobom.«** (Iv. 13, 35).

2. Kao djeca mira moraju nastojati, da ljubavlju, krotkošću (i molitvom!) sami ili preko drugih odstrane neprijateljstva, izmire zavađene, izravnavaju nesuglasice. To znači onaj lijepi pozdrav našega sv. Oca Franje, koji je svuda i svima nazivao **»mir i dobro!«** — KTR čl. 79.

§ 10. Zakletve i ružne riječi

»Neka se nikada ne zaklinju, osim kad moraju. Neka se čuvaju da ne govore ružnih ri-

ječ i lakrdijskih šala. Neka se ispituju navečer, da li su što takvo nepromišljeno počinili; ako su počinili, neka se za pogriješke pokaju te ih isprave.«

Tumačenje

1. Gospodin je Spasitelj jednom rekao svojim učenicima: **»A ja Vam kažem: da se ne kunete nikako . . . , nego Vaša riječ neka bude: da, da; ne, ne, a što je više od toga, oda zla je.«** (Mt. 5, 34, 37).

Prema tome hoće Pravilo, da braća i sestre ovoga Reda budu u cijelom svome životu i radu istinoljubivi, pravedni i vjerni svojim riječima, da svatko, na samu njihovu riječ, može vjerovati njihovim tvrdnjama i obećanjima. Trećeci se dakle ne smiju zaklinjati (prisizati), osim ako ih na to pozove duhovna ili svjetovna vlast. U takvim slučajevima zakletva nije u protivurječju s gore spomenutom zapovijedi Božjom, a naravno ni protiv Pravila. Inače pak u svojem običnom govoru moraju se brižljivo čuvati, da se ne zaklinju i ne zazivaju uzalud ime Božje, što je danas našalost tako raširen običaj. Isto tako moraju ozbiljno izbjegavati psovke i kletve.

2. Nečedni i besramni govori, sablažnjive pripovijetke i nečedne šale (vicevi) ne samo da ne spadaju u usta trećoreca, već on mora da **izbjegava** i osobe, mjesto ili društvo, gdje se takvo što govori. Ako im položaj dopušta, dužni su ozbiljno ustati protiv ovakvih govora, ne mogu li to, neka se udalje, a često je dovoljno i ozbiljno držanje, da se ovakvi besramni brbljavci ušutkaju. Upamti riječi Sv. Pisma: **»Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava jezika**

svojega..., njegova je pobožnost isprazna» (Jak. 1, 26). Sam G. Spasitelj rekao je: **A ja vam kažem, da će za svaku praznu riječ, koju ljudi kažu, dati račun na sudnji dan».** (Mt. 12, 36).

3. Pravilo pretpostavlja, da trećoreci svako veće ispituju svoju savjet te nalaže, da se svaki puta naročito ispitažu, jesu li što u govoru pogriješili. Ovdje valja primijetiti, da je dnevno ispitivanje savjesti ne samo odlično sredstvo da odstranimo grijehe jezika, nego je uope vrlo važno za duhovni život. Valja osobito paziti na pogriješku, u koju najčešće padamo; svaki puta valja učiniti čvrstu odluku, da ćemo je izbjegavati. KTR čl. 61.

§ 11. Sv. misa i mjesečna skupština

»Koji mogu, neka svaki dan slušaju sv. misu. Neka dođu na mjesečne skupštine, koje će o. upravitelj odrediti.«

Tumačenje

1. Tko ima prilike svaki dan prisustvovati sv. misi, neka to nikako ne propušta. Sv. misa je na ovoj zemlji najsvetiji čin naše sv. vjere, središte božanstva, stoga joj valja prisustvovati, koliko je god moguće, vanjskim i unutarnjim poštovanjem i sabranom pobožnošću. Ni jedno vrijeme nije tako povoljno, da s Bogom govorimo o svom spasenju, kao kad se Isus, naš veliki svećenik, za nas na oltaru klanja Ocu nebeskomu, njemu se zahvaljuje, s njime nas miri i moli se za nas. Tada se moramo i mi pridružiti te trojednome Bogu prinoseći preko usta samoga Isusa one poklone, zahvalu, po-

mirbu i prošnju, koja mu pripada. I šlo mi tada u Kristu, našoj glavi i posredniku, molimo, to prodire kroz oblake do prijestolja Božjega, kao što kaže Gospodin: **»Zaista, zaista vam kažem, ako što zamolite od Oca u ime moje, dat će vam«.** (Iv. 16, 28).

2. Pravilo propisuje, da se na svim mjestima, svaki mjesec održi skupština. Svrha je skupštine, da članovi jedan drugoga pobuđuju na pobožnost, slušaju pouku, potaknu se na revnost i u međusobnom saobraćaju poput prvih kršćana vrše bratsku i sestrinsku ljubav. — O mjes. skupštini, o duh. obnovi i o ostalim pobožnostima vidi KTR čl. 63 — 70.

§ 12. Milostinja

»Neka svaki po mogućnosti daje nešto za opće svrhe, da se tako siromašnim članovima, napose bolesnima, pomogne, ili da se promakne veći sjaj službe Božje.«

Tumačenje

Prastari kršćanski običaj, da se kod bogoslužnih sastanaka daruje neki milodar, propisan je i za trećorece. **»Kako možeš, tako budi milosrdan. Ako imaš mnogo, daruj obilato, imaš li malo, nastoj da i malo rado udijeliš«.** (Tob. 4, 8, 9). — Milostinja se upotrebljava za potrebe zadruge, za siromahe, za dostojni sjaj službe Božje i druge pobožne svrhe. KTR čl. 63. Blažajnik bilježi i čuva milostinju, ali je bez odobrenja odbora ne smije izdati. KTR čl. 144.

§ 13. Bolesnici

»Bolesnoga člana neka upravitelj ili sam posjeti ili pošalje koga, da kod njega ispuni du-

žnost bratske ljubavi. U opasnoj bolesti neka da, koje će odrediti kustodi*) ili gvardijani, ako što je potrebno za dušu.»

Tumačenje

1. Vidi u KTR čl. 85 — 87, zatim čl. 10 i 140 f. 5.

Braća i sestre, napose bolničari(-ke) svoju će dužnost najbolje izvršiti, ako se drže norme, koju je postavio sv. O. Franjo:

»Ako se koji od braće razboli, neka ga druga braća njequju onako, kako bi željeli, da drugi njih dvore«.

2. Trećoredac i u bolesti treba da daje dobar primjer! Treba da ne samo strpljivo podnosi svaku bol, već da se i veselim srcem podloži sv. volji Božjoj, kako su to činili svi sveci našega Reda. Neka promisli, da mu je G. Bog za njegovo duhovno dobro poslao ovu bolest. Što ga ne treba da se žalosti, što radi bolesti ne može u crkvu, što ne može činiti dobra djela i što je možda drugima na teret! Najveće je dobro djelo **podvrći se volji Božjoj.**

3. Teže bolesnike o. upravitelj kod skupštine preporučuje u molitve. Bolničari(-ke) treba da vode brigu i o tome, da umirući ima na sebi škapular i pojas ili veliki habit (čl. 89.) i time dobije oprostjenje podijeljeno od Sv. Stolice za one, koji umiru u redovničkom odijelu.

Božanski Spasitelj reći će na sudnjem danu pred cijelim svijetom: **»Hodite blagoslovljeni Oca mojega... i naslijedite kraljevstvo..., jer sam bio bolestan i pohodili ste me.«** (Mt. 25, 35, 26). Za te je Gospodinove riječi dobro znao sv. O. Franjo te se u ljubavi prema bolesnicima, kako je poznato, vrlo odlikovao. U njezi

bolesnika isto tako su se lijepo istakli i sveti naši zaštitnici: sv. Ljudevit, francuski kralj i sv. Elizabeta Tirinska.

§ 14. Pokojni članovi

»Na sprovod pokojnomu članu neka dođu svi članovi domaći i strani, te neka zajedno mole za utjehu pokojnikovu Marijine molitve, tj. krunicu, koju je ustanovio sv. O. Dominik, i to treći dio. Svećenici kod sv. mise, a svjetovnjaci, ako im bude moguće, primivši sv. pričest, neka se pobožno i dragovoljno pomole za vječni pokoj umrloga člana«.

Tumačenje

1. Umre li koji član, tada to treba odmah javiti o. upravitelju, da se po svojoj dužnosti pobrine za sve što je potrebno. Bude li moguće, svi će trećoreci iz »bratske i sestrinske ljubavi« iskazati pokojnome članu posljednju počast prateći ga na sprovodu. Na sprovodu će, ako je moguće, nastupiti svi zajedno kao društvo i moliti treći dio krunice tj. slavnju za ispokoj duše pokojnikove. I oni trećoreci, koji ne mogu prisustvovati sprovodu, neka izmole slavnju krunicu.

Vijenci na odru za pravoća trećoreca nemaju važnosti: ti se izdaci mogu pamećnije upotrebiti. Članovi TR neka uopće nastoje, da se kod njihova sprovoda ukloni svaka svjetska pretjeranost.

2. Trećoreci-svećenici, kojima je javljena smrt člana, treba da se u sv. misi spomenu pokojnika, a ostali u svojim molitvama, osobito nakon sv. pričesti. — Vidi još KTR čl. 88.

Poglavlje III.

Službe, pohod i oprost od Pravila

§ 1. Službe

Službe neka se podijele u nazočnosti savanih članova na sastanku, a neka traju po tri godine. Neke nitko bez temeljitog razloga ne odbija ponuđene službe, i neka je ne vrši nemarno.

Ovaj paragraf Pravila tiče se unutrašnje uprave zadruge TRA, a o tome KTR govore opširno, stoga tumačenje nije potrebno. O izboru odbora zadruge, o njegovim dužnostima i pravima, o pojedinim službama i dužnostima vidi čl. 120 — 146.

§ 2. Pohod

»Nadziratelj, koji se zove pohoditelj, neka marljivo istražuje, da li se propisi točno vrše. Stoga je dužan svake godine, a i češće, ako je moguće i ako okolnosti zahtijevaju, obići sjedišta skupština i održati sastanak, naloživši odborcima i svima članovima, da dođu na sastanak. Ako pohoditelj koga opomene ili mu naloži, da dužnost svoju točnije vrši, ili komu za spasonosnu pokoru što naredi, neka to čedno primi i ne propusti izvršiti.

§ 3. Pohoditelj

»Pohoditelji neka se biraju iz prvoga Franjevačkog reda ili iz samostanskoga Trećeg re-

da, koje će odrediti kustodi*) ili gvardijani, ako budu za to zamoljeni. Služba se pohoditelja zabranjuje svjetovnjacima.«

Prema KTR svaka Franjevačka Obitelj (ogranak Reda) ima 4 vrste pohoditelja (vizitatora):

1. Generalni za čitav Red, 2. Nacijonalni za pojedinu naciju, ako je potrebno, 3. Provincijski za pojedinu provinciju i 4. Okružni za pojedinu okružje svakoq samostana jedne provincije.

Njihova imenovanja, prava i dužnosti u smislu Pravila točno su određene u KTR, vidi čl. 105 — 110, zatim čl. 115 — 119.

§ 4. Neposlušni i škodljivi članovi

»Neposlušni i škodljivi članovi Reda neka se po drugi i po treći put opomenu; ako se ne pokore, neka se isključe iz Reda.«

Nakon treće očinske opomene odbor predlaže upravitelju otpuštanje nepopravljivoq člana (čl. 33. t. 7.). Upravitelj može isključiti redovito samo iz zadruge, a iz Reda samo iznimno. Iz Reda isključiti redovito može samo provincijalni i generalni povjerenik. Propise o ukorima i kaznama vidi u KTR čl. 147 — 154.

§ 5. Kako obvezuju Pravila

»Ako bi članovi u ovim propisima što pogriješili, neka znadu, da time nijesu nikakav grijeh počinili, samo ako tim prestupkom ne krše zakona Božjega ili crkvenih zapovijedi.«

*) »Kustod« ovdje znači isto što i »provincijal«.

Tumačenje

1. Sv. O. Franjo stavlja na članove TR doista »slatki jaram« Gospodnji, jer izričito hoće, da ih pojedini propisi ne vežu ni pod kakav grijeh, osim ukoliko su već sadržani u Božjim ili crkvenim zapovijedima. To je vrlo važno za bojažljive duše, kao i za one, koji se »boje« stupiti u TR tobože od straha pred grijehom, ako kadgod ne bi mogli izvršiti koji propis Pravila. Ne treba se dakle nitko bojati kakvoga posebnog grijeha, jer nijednoga trećoreca stvarno ništa drugo ne veže pod grijeh, nego što i sve ostale kršćane. Divna je i domišljata blagost sv. O. Franje! On stvara »redovnike« u svijetu, a ne će, da ih kao takve ičim obvezuje pod grijeh! On ne će, da priječi polet duše, već hoće slobodu djece Božje u ljubavi Božjoj. Ne strah pred grijehom, već ljubav Božja treba da njegovu djecu nagoni na opsluživanje Pravila. Ako dakle opslužuješ Pravilo, sv. O. Franjo obećaje ti posebne milosti Božje i blagoslov, da, život vječni, a ne izvršiš li koji propis, ne opterećuje ti dušu!

2. Prema tome, ako član TR ne bi dospio izmoliti časoslov (12 očenaša), ne bi nosio škarpulara ili pojasa, ne bi se svakog mjeseca ispovijedio, ne bi dolazio na skupštinu itd. — ako nije kakva druga krivica po srijedi — ne bi griješio, ali ne bi dobivao one milosti i oproštenja, koja su s tim činima vezana.

No, ako bi koji trećoredac pohađao nečedne plesove, ako bi se bez potrebe zaklinjao, ružno govorio, ogovarao, u petak jeo mesa itd., griješio bi, ali ne zato, što to brani trećoredsko Pravilo, već zato, što to zabranjuje ili Božje ili crkvene zapovijedi. Isto tako, tko iz pre-

zira, iz griješne lijenosti ili nemarnosti ne bi opsluživao Pravilo, griješio bi, ali ne radi Pravila, već radi prezira crkvene ustanove, odnosno radi lijenosti ili nemarnosti.

§ 6. Oprost od pojedinih propisa

»Ako netko radi važna i opravdana razloga ne može izvršivati koji propis ovoga Pravila, tomu se taj dio Pravila može oprostiti ili — razborito — u nešto drugo promijeniti. U tom neka imaju prava i vlast redoviti franjevački starješine prvoga i samostanskoga Trećega reda te prije spomenuti pohoditelji.«

Tumačenje

1. Pravilo TR nakon ublaženja tako je jednostavno i lako, da će rijetko tko imati ozbiljne teškoće u njegovu opsluživanju. No ako tko iz **važnog** razloga uza sve to ne bi mogao izvršiti koji propis — a da radi toga ipak ne gubi oproštenja i druge duhovne koristi — može eto, prema samome Pravilu, biti oprošten od dotičnoga propisa, ili mu se može mjesto toga naložiti koje drugo dobro djelo. Razlog oprost mora svakako da bude **važan i opravdan** i da odgovara veličini propisa (**»gravis et justa causa«**). Da se u podjeljivanju takvih oprosta ne uvuče štetna popustljivost i da se očuva duh redovničke samozataje, Pravilo upućuje, da se u zamjenu naloži kakvo drugo dobro djelo, koje može da bude subjektivno ili objektivno i teže, nego sam propis.

2. **Ne može se podijeliti oprost** od onih propisa, koji su nužni za valjanost čina; na pr. da netko bude primljen u TR prije 14. godine, ili da se nekome skрати godina novaštva (vidi l.

§ 2.). Isto tako ne može se oprost podijeliti od onih propisa, koji su sadržani u Božjim ili crkvenim zapovijedima (na pr. nečedno odijevanje, zla štampa itd.). Za oprost od nošenja redovničkoga odijela (škapulara i pojasa) vidi KTR čl. 17.

3. **Podjeljivati oprost** od pojedinih propisa trećoredskog Pravila **imaju pravo redovnički poglavari**, tj. o. provincijal, o. gvardijan, o. upravitelj i o. pohoditelj, naravno svaki kod sebi podložnih zadruga dotično članova; **ispovjednici nemaju toga prava**. Poglavari kod podjeljivanja oprosta treba da uvažē: a) da su oprost i za članove, koji su u potrebi, po **Pravilu** predviđeni, kad dakle postoji prava potreba, neka ih ne uskraćuju. b) S druge pak strane, jer su oprost rana na Pravilu i lijek za bolesne članove, treba da se daju samo prema istinskoj potrebi. Neka dakle savjesno ispituju razloge. Kojiput će biti dovoljno samo ublaženje propisa, tj. djelomični oprost ili samo za neko vrijeme, a da se sačuva duh samozalaže, kako je rečeno, neka vazda nalože što drugo u zamjenu. c) Neka svaki puta istaknu, da podijeljeni oprost od vršenja kojega propisa traje tako dugo, dok traje razlog radi kojega je podijeljen; kad prestane razlog, prestaje i oprost.

»I koji po ovom pravilu žive, na njih mir i milosrđe!« (Gal. 6. 16).

PREGLED TREĆOREDSKIH DUŽNOSTI

I. Za svaki dan

1. Ako ti je moguće, prisustvuj svaki dan sv. misi. (Pogl. II. § 11.). Obavi makar kratko razmatranje i duh. štivo (KTR čl. 62.)

2. Moli svaki dan časoslov ili dvanaest oćenaša, zdravomarija i slavaocu. (Pogl. II. § 6.)

3. Moli pobožno svaki puta prije i poslije jela. (Pogl. II. § 3.)

4. Svaku večer ispita j savjest i pokaj se za učinjene pogreške. (Pogl. II. § 10.)

II. Za svaki tjedan

Preporuča ti se, da prema starom trećoredskom obićaju postiš u petak i da ne mrsiš u srijedu. (Pogl. II. § 4.).

III. Za svaki mjesec

1. Ispovijedaj se mjesećno i prisustvuj zajednićkoj sv. misi i sv. pričesti. (Pogl. II. § 5.).

2. Dođi na mjesećnu skupštinu. (Pogl. II. § 11.)

3. Udijeli svaki mjesec prema svojoj mogućnosti milodar za potrebe zadruge. (Pogl. II. § 12.).

IV. Kroz godinu

1. Posti uoči blagdana sv. O. Franje (3. X.) i uoči Bezgrješnog začeća b. D. M. (7. XII.). (Pogl. II. § 14.).

2. Dođi na sprovod pokojnomu članu, izmoli krunicu i primi sv. pričest i prisustvuj sv. misi za pok. članove (Pogl. II. § 14. KTR.)

3. Rado primaj ukor i spremno izvrši pokoru, koju ti o. upravitelj ili o. pohoditelj naloži za prestupke Pravila. (Pogl. III. § 2.).

V. Kroz sav život

1. Nosi uvijek škapular i pojas, to je potrebno i radi oproštenja. (Pogl. I. § 3.).

2. Obdržavaj deset Božjih i pet crkvenih zapovijedi te Pravilo i Konstitucije Reda. (Pogl. I. § 4.).

3. Čuvaj se raskoši u odijevanju i u načinu života. (Pogl. II. § 1.).

4. Budi umjeren u jelu i pilu. (Pogl. II. § 3.).

5. Izbjegavaj nečedne plesove, kazališne, filmske, televizijske predstave i bučne zabave. (Pogl. II. § 2.).

6. Čuvaj se nepotrebnog zaklinjanja i nepristojnih razgovora. (Pogl. II, § 10.).

7. Bori se protiv zle štampe. (Pogl. II. § 8.).

8. Treba da prednjačiš dobrim primjerom u domaćem životu i u saobraćaju s drugima. (Pogl. II. § 8.).

9. Treba da promičeš svako dobro, osobito pobožnost. (Pogl. II. § 8.).

10. Iskazuj ljubav prema članovima Reda i prema drugima. (Pogl. II. § 9.).

11. Nastoj izmiriti zavađene. (Pogl. II. § 9.).

12. Ako raspolažeš zemaljskim dobrima, sastavi pravodobno oporuku. (Pogl. II. § 7.).

13. Brini se za bolesne članove. (Pogl. II. § 13.).

14. Prihvati u svetoj pokornosti svaku službu u Redu, koja ti bude određena. (Pogl. III. § 1.).

KRATKA POUKA O RAZMATRANJU

Razmatranje — mislena molitva — savršenija je i korisnija od usmene molitve. Po razmatranju dobiva duša svijetlo, a srce toplinu. Psalmista veli: »Raspali se srce moje u meni, dok razmišljah, buknu oganj, progovorih jezikom svojim« (Ps. 38, 4). Zato je dnevno razmatranje propisano za sve redovnike, i nužno za dublji duhovni život. Budući da KTR preporučuju razmatranje i trećorecima, (čl. 62.) dajemo ovdje kratku pouku o razmatranju.

Razmatranje se može obavljati na različite načine, no najjednostavniji je ovaj:

1. *Na razmatranje se valja pripremiti*
 Probudi vjeru u prisutnost Božj! Sjeti se, da te Bog ne samo gleda, nego da ti je bliži od odijela, koje nosiš. On je u tebi, ti živiš u njemu kao spužva u moru. Uvijek stojiš pred njegovim prijestoljem kao sluga pred gospodarom, kao dijete pred svojim ocem. Pokloni mu se dakle u zajednici s anđelima. Skrušeno se pokaj za svoje grijeh e i moli, da ti rasvijetli razum i potakne volju po zagovoru bl. D. Marije, sv. O. Franje i drugih tvojih zaštitnika.

U tu svrhu može ti poslužiti slijedeća molitva: *Gospodine Bože moj, vjerujem da si ovdje prisutan. Molim te za tvoje milosrđe i oprost enje. Rasvijetli me svojim Duhom, da upoznam nauk Isusa Krista Sina tvoga, te mi po njegovim zaslugama i po zagovoru... udijeli milost, da se odlučim nasljedovati ga. Amen.*

2. *Pročitaj pažljivo odlomak iz pode-sne knjige, o čemu želiš razmatrati.* Predoči si što življe dotični događaj ili prizor, mjesto, osobe, riječi i djela.

3. *Samo razmatranje* sastoji se u tome, da sebi postaviš tri pitanja i na njih redom odgovoriš:

- a) Što sam pročitao?
- b) Što se to mene tiče?
- c) Što mi je dakle činiti?

Što sam pročitao? Na to ćeš odgovoriti tako, da u pameti ukratko ponoviš sadržaj onoga, što si pročitao. Ako zapinješ, pogledaj ponovo u knjigu; svakako treba da upamtiš barem glavne misli iz pročitano ga. Što ti se više sviđi, kod toga se duže zadrži i bolje upamti. Ako je knjiga iz koje si čitao, pisana baš za razmatranje, obično ima dvije ili tri točke: prođi sve točke.

Što se to mene tiče? Da na to odgovoriš, pronađi dodirnu točku između svoga života i onoga što si pročitao. Dakle, odgovorit ćeš sam sebi istinski i nepristrano kao pred Bogom, kako si do sada prema tome živio i radio. Ako zapinješ, moli Gospodina za rasvjetljenje. Ako ne nađeš ništa u prvoj točki, idi dalje. . . Sigurno ćeš naći, što je povezano s tvojim životom, otkrit ćeš različite svoje nedostatke, koje skrušeno priznaj pred Gospodinom. Prosjak najviše uspijeva, kad pokaže svu svoju bijedu! Priznaj dakle, pokaj se i moli za oproštenje. . . Porodit će se i druga plemenita čuvstva — već prema sadržaju onih istina, koje su zaokupile tvoju dušu. Na pr. osjećaj stida radi dosadašnje nezahvalnosti prema Gospodinu, ili čuvstvo divljenja, zahvalnosti, nutarnje sreće, ili možda čuvstvo straha pred Božjom pravdom, ili nade i ljubavi radi velikog Božjeg milosrđa itd. To su sve čini volje, koja se pokrenula. Valja se kod toga zadržati, dok nismo sav sadržaj iscrpili. Kod razmatranja je važnija volja nego razum! — Sve to može biti pomiješano kratkim molitvicama, koje se redovito same redaju. Konačno se u ljubavi potpuno predaj Gospodinu! . .

Posve prirodno i kao samo po sebi slijedit će sada odgovor na treće pitanje:

Što mi je dakle činiti? Pogled na tvoj dosadašnji život, koji si dobio odgovarajući na drugo pitanje (b), već ti je stavio pred oči u čemu se napose moraš popraviti. Sada promisli i sam sebi odgovori: kojih se okolnosti, stvari, osoba itd. moraš čuvati, u čemu se osobito moraš odricati, u kojoj se kreposti moraš napose vježbati. Nakon toga ne će ti biti teško stvoriti praktičnu odluku, koja mora biti što određenija, ne općenita, i dakako, prema tvojim prilikama provediva u život. Kod toga moraš usrdno moliti za pomoć, jurišati na Božje milosrđe za potrebite milosti. Pozvat ćeš u pomoć bl. D. Mariju, sv. o. Franju i druge svoje zaštitnike, da ti pomognu svojim zagovorom. Moli se, kao što čini sv. Crkva, u ime Isusa Krista: pozovi se na njegovu prolivenu Krv, na njegove sv. Rane, na muku i smrt Isusu, na njegovu neizmjernu ljubav prema grješnicima, na njegova obećanja itd. On je rekao: »Tko kuca, otvorit će mu se« (Mat. 7, 8). Na tvoje usrdne i ponizne vapaje, njegovo će se Srce otvoriti i izliti na tvoju odluku blagoslov svoga milosrđa.

4. *Zaključak razmatranja* sastoji se u tom, da se zahvališ za primljene milosti, za učinjenu odluku, koja prema potrebi može biti ista kod više razmatranja. Na kraju izmoli očenaš i zdravomariju...

5. Iz svega se toga vidi, da je razmatranje svojevrstni razgovor duše s Bogom. Mnogi to čine možda i svaki dan, a da ni ne misle da su zapravo »razmatrali«! Ova se uputa daje, kako bismo se lakše naučili na jedan stalan red. Uostalom kod razmatranja vrijedi kao i kod svakog drugog posla: razmatrati naučit ćemo razmatrajući. Tko često razmatra, postići će u tom vještinu i okretnost, jer česta vježba stvara majstora!

Nemoj dakle biti malodušan, ako ti odmah ne uspije, napose ako te muči duhovna »suša« ili rastresenost! Radi toga nikad nemoj propuštati razmatranje ili ga skraćivati, nego ga nadopuni priznanjem svoje nemoći, činom poniznosti i predanja moleći za tračak svijetla u duševnoj tami. U takvim časovima mogu ti izvršno poslužiti kratke strjelovite molitvice. Upamti, da je molitva u takvom stanju duše vrlo zaslužna i Bogu osobito milal!

Za predmet razmatranja može poslužiti sve iz područja naše sv. vjere i duh.

života: pojedine istine sv. vjere, različite kreposti, nedjeljna evandela i poslanice, životopis kojega sveca, Pravilo i Konstitucija TR, pojedine molitve, kao očenaš, zdravomarija itd., a najlakše je i vrlo korisno razmatrati o mucu Isusovoj. Pojedine su postaje Križnog puta za mnoge sinove i kćeri sv. o. Franje uvijek bile neiscrpjivi izvor razmatrajuće molitve

Razmatrati se može klečeći, stojeći, sjedeći, šetajući, kako je kome lakše i zgodnije. Najpodesnije je biti u tišini, na samotnom mjestu, da budemo što manje smetani, recimo u crkvi, ali razmatrati se može i u vrtu, u vlaku itd. — Ako te duša nuka na razmatranje i za vrijeme sv. mise ili sv. pričesti, neka ti ne bude žao odustatu od usmenih molitvica, na koje si naučen. Radije prihvati taj poziv milosti i podaj se razmatranju, zaustavi se makar na jednoj misli, dok ti ona ne orosi i ne zalije svu dušu.

6. *Plod razmatranja* divno je označila sv. Terezija Velika poznatim riječima: »Obećaj mi, da ćeš dnevno razmatrati četvrt sata, ja ti obećajem život vječnil«

VAŽNIJA OPROŠTENJA

1) **Papinski blagoslov.** To je blagoslov s potpunim oproštenjem, koji se daje u ime Sv. Oca Pape. Trećoreci mogu svake godine taj blagoslov dobiti dva puta. Upravitelj TR određuje dane, kada će ga podijeliti. Ne smije se dati isti dan, kad ga daje biskup. Tko ne može da pribiva takvu papinskom blagoslovu, može u godini dvaput zatražiti opće odrješenje (prigodom sv. ispovijedi). Papinski blagoslov trećorecima daje upravitelj TR ili drugi ovlašteni svećenik u odsutnosti upravitelja. Uvjjeti za postignuće ovoga oproštenja jesu obični, tj. ispovijed, pričest, molitva na nakanu Sv. Oca Pape i primanje blagoslova. — (Leon XIII. 30. V. 1893).

2) **Opće odrješenje.** Opće odrješenje ili generalna apsolutija jest blagoslov s potpunim oproštenjem, koji se daje članovima TR uz iste uvjete, koji se traže i kod papinskog blagoslova. Opće odrješenje daje trećorecima upravitelj ili drugi ovlašteni svećenik, uzevši na sebe ljubčastu stolu (Odl. 22. XII. 1905.), zajednički i javno samo na onaj dan, za koji je u kalendaru označeno. Kad nema upravitelja, onda može opće odrješenje podijeliti svaki svećenik, koji je ovlašten za ispovijedanje. (Odl. 10. XII. 1910.). Tko je zapriječen da primi odrješenje zajednički, može ga primiti od kojega god svećenika u ispovijedaonici ili na sam dan ili uoči toga dana ili čak u koji god dan u osmini. Sama ispovijed tom zgodom nije potrebna, ali valja se ipak općenito potužiti na svoje slabosti i pokajati se. Opće odrješenje može pojedinac primiti samo

jedanput na dan. Dani, kada je ono dopušteno jesu ovi:

Siječanj:	1. Nova godina, 6. Bogojavljenje.
Veljača:	2. Svijećnica.
Ožujak-Travanj:	Prvi petak: Otaštva sv. križnog puta, 19. III. sv. Josip, 25. III. Blagovijest, Cvjetnica i svaki dan Velike sedmice, Uskrs.
Svibanj-Lipanj:	Spasovo, Duhovi, Presv. Trojstvo, Tijelovo, Presv. Srce Isusovo i 29. VI. Sv. Petar i Pavao.
Srpanj:	2. Pohod bl. D. Marije.
Kolovoz:	12. Sv. Klara, 15. Velika Gospa, 25. sv. Ljudevit i 27. Sedam radosti bl. D. Marije.
Rujan:	8. Mala Gospa i 17. Rane sv. O. Franje.
Listopad:	4. Sv. O. Franjo.
Studeni:	1. Svi sveti, 19. sv. Elizabeta, 21. Prikazanje Marijino i 25. sv. Katarina.
Prosinac:	8. Bezqrješno začće bl. D. Marije, 25. Božić.

K tomu još na dan kanonskoga pohoda trećoredske zadruge.

(Rituale Rom-Seraph.)

3) **Mjesečna skupština.** Potpuno oproštenje dobivaju trećoreci, koji prisustvuju mjesečnom sastanku i propovijedi. Ako je upravitelj TR zapriječen, onda može jedan od članova na sa-

stanku predmoliti molitve, a mjesto propovijedi može zajednici nešto duhovno čitati. — PO dobije se uz o.u. (Leon XIII. 1883).

4) **Dan oblačenja i dan zavjetoavanja.** Na ove dane mogu članovi TR dobiti PO uz o.u.

5) **Dan obnove zavjete.** Dne 16. travnja jest godišnjica, kad je sam sv. O. Franjo god. 1209. položio sv. zavjete. Tko na taj dan obnovi svoje zavjete, dobiva PO uz o.u. Tko je 16. travnja zapriječen, može oprostjenje dobiti slijedeće nedjelje.

6) **Duhovne vježbe.** Trećoreci dobivaju PO ako iz revnosti za savršenijim životom obave duhovne vježbe od 8 dana. — Svi vjernici mogu dobiti potpuno oprostjenje, ako bar tri dana prisustvuju duhovnim vježbama, koje vode oci Franjevačkog reda. — U oba slučaja uz o.u. (Leon XIII. 1883., Pio X. 1905.).

7) **Jubilej članova TR.** Oni, koji su već 50 godina članovi TR, mogu te godine dobiti jedno PO uz o.u.

8) **Mjesečno jedanput.** Trećoreci mogu svaki mjesec izabrati jedan dan po volji, kad mogu dobiti PO uz o.u. (Leon XIII. 1883).

9) **Mladomisnik trećoredac** na dan svoje prve sv. mise dobiva PO uz o.u.

10) **Zaštitnik crkve.** PO može se dobiti na svetkovinu zaštitnika crkve, u kojoj je zakonito osnovan TR uz o.u.

11) **Za smrtni čas.** Ako član TR nakon sv. ispovijedi i pričesti ili bar u skrušenosti srca zavove ustima ili srcem — ako ne može ustima — Ime Isusovo, dobiva PO. To se oprostjenje ne može namijeniti dušama u čistilištu!

12) **Pobožnost na čast sv. Rana sv. O. Franje.** Svi vjernici mogu dobiti PO na 5 neposred-

nih nedjelja pred svetkovinom Rana sv. O. Franje (17. rujna) ili na kojih god 5 nedjelja u godini, koje slijede jedna za drugom, ako se ispovjede, pričeste, obave razmatranje ili kakvu usmenu pobožnost na čast sv. Rana sv. O. Franje i ako pohode koju god crkvu ili javnu kapelu te se ondje pomole na nakanu Sv. Oca Pape.

13) **Porcijunkulsko oprostjenje.** PO mogu dobiti svi vjernici toliko puta, koliko puta pohode koju franjevačku crkvu. Pod franjevačkom crkvom ovdje se razumijevaju sve crkve i javne kapele, koje pripadaju muškim ili ženskim samostanima 1., 2. ili 3. samostanskoga Reda sv. Franje. Trećoreci mogu porcijunkulsko oprostjenje dobiti i u onim crkvama, gdje je svjetlovni TR zakonito uveden, pa i u župskim crkvama, ako u mjestu nema nijedne od prije spomenutih crkava i kapela. U polujavnim kapelama i kućama TR porcijunkulsko oprostjenje mogu dobiti samo članovi domaće zajednice i oni, koji s njima u kući stanuju.

Uvjeti:

a) Sv. ispovijed, koja se može obaviti između 25. srpnja i 9. kolovoza.

b) Sv. pričest, između 1. i 9. kolovoza (u kojoj god crkvi).

c) Pohod koje od gore spomenutih crkava i to od podneva 1. kolovoza pa do ponoći između 2. i 3. kolovoza.

d) Kod svakog pohoda molitva na nakanu Sv. Oca i to 6 očenaša, 6 zdravomarija i 6 slavaocu.

Opaska: Ako je gdje dobivanje porcijunkulskog oprostjenja preneseno na slijedeću nedjelju, onda se ispovijed može obaviti 7 dana

prije ili 7 dana iza te nedjelje; sv. pričest na subotu, nedjelju ili na daljih 7 dana, a pohodi od subote o podne do ponoći u nedjelju. Svi vjernici, koji nisu mogli dobiti porc. oproštenja 1. ili 2. kol., mogu ih dobiti od podne slijedeće subote do pola noći u nedjelju (Pio XII. 17. VII. 1943.). — Ili ako su na 1. i 2. kol. dobili u jednoj crkvi, mogu slijedeće nedjelje dobiti u drugoj crkvi, u koju je na tu nedjelju preneseno porc. oproštenje. Pazi zadnje nedjelje srpnja, šta će se u crkvi oglasiti o porcijunkulskom oproštenju!

14) **Sveti Križni put.** Za obavljanje pobožnosti sv. Križnog puta Sv. Stolica svojom odlukom od 20. X. 1931. podijelila je ova oproštenja:

Svi vjernici, koji ili pojedinačno ili u skupini, bar skrušenim srcem, obave pobožnost sv. Križnog puta na mjestu, gdje je on prema propisima Sv. Stolice postavljen, mogu dobiti:

a) PO svaki put, kad obave pobožnost, dale i više puta na dan.

b) Drugo PO mogu dobiti, ako su se pričestili isti dan, ili ako su se pričestili u roku od mjesec dana, nakon što su deset puta obavili sv. Križni put.

c) Oproštenje od 10 god. i 10 četrdes. dobiju za svaku postaju oni, koji započeti križni put iz bilo kojega opravdanog razloga nijesu mogli do kraja izvršiti.

Uvjeti da se dobije oproštenje: Tko hoće da dobije ta oproštenja, treba da bude u stanju posvetne milosti; da skrušenim srcem razmišlja o mucu Isusovoj. Usmena molitva nije potrebna. Treba polaziti od postaje do postaje i proći svih 14 postaja. Ako se pobožnost obavlja

zajednički u crkvi, dosta je, da se pojedinac okrene prema svakoj postaji ili da klecanjem očituje gibanje.

Raspelo s oproštenjima križnog puta. Bolesnici i oni, koji su zapriječeni da obave sv. križni put pred postajama, mogu se poslužiti raspekom (postajni križ), koje je u tu svrhu blagoslovljeno po ovlaštenom svećeniku. Poglavari franjevačkih samostana imaju tu vlast. Lik Spasiteljev treba da bude od čvrste materije (oproštenje je vezano na lik Raspetoga, a ne na unakršteno drvo). Lik treba da bude ili na raspeku izbočen ili na njemu pričvršćen. Da se uz raspelo dobiju gore spomenuta oproštenja, treba misliti na muku Isusovu, i, bez znatnijeg prekida, izmoliti 20 očenaša, zdravomarijâ i slavaocu; tj. 14 očenaša, zdravomarijâ i slavaocu za 14 postaja, 5 očenaša, zdravomarijâ i slavaocu na čast 5 svetih ranâ i 1 očenaš, zdravomariju i slavaocu na nakanu Sv. Oca Pape. Raspelo treba držati u ruci ili bar imati kod sebe. (S. Poenit. 9. XI. 1933.). Ako više njih moli zajedno, dosta je, da samo jedan od njih ima u ruci raspelo. (S. Ind. 1884. i 1893.).

Ako se ne može izvršiti cijela pobožnost, za svaki očenaš za zdravomarijom i slavaocu dobiva se po 10 god. i 10 četrdes. oproštenja.

Koji radi teške bolesti ne bi mogli izmoliti 20 očenaša zdravomarijâ i slavaocu, mogu ipak postići gornja oproštenja, ako imaju kod sebe takvo blagoslovljeno raspelo, skrušeno se pokaju za svoje grijeh, izmole molitvicu: »**Tebe dakle molimo, pomози svojim slugama, koje si okupio dragocjenom krvlju**« i da u mislima prate 3 očenaša, zdravomarije i slavaocu, što ih drugi uz njih moli. (S. C. Ind. 14. XII. 1917).

Ako bolesnici već ni to ne mogu, dosta je, da samo poljube to posebno blagoslovljeno raspelo, ili ako ga samo pogledaju nemajući snage, da izuste kakvu strelovitu molitvicu. (S. Poenit. 20. X. 1931.).

15) Prva subota u mjesecu. PO na prvu subotu u svakom mjesecu dobivaju svi vjernici, koji slušaju zavjetnu misu na čast Bezgrješnog začeca, bl. D. Marije ili drugu misu na čast bl. D. M., ako radi zapreke nije dopušteno čitati zavjetnu misu. Svećenici dobivaju to oproštenje čitajući istu misu. Uz o.u. (Pio X. 22. VIII. 1906).

16) Svaki utorak. PO mogu dobiti svi vjernici, ako u kojoj franjevačkoj crkvi pred izloženim Svetoćajstvom mole na nakanu Sv. Oca; Isповijed i pričest (uvjeti) mogu se primiti u kojoj god crkvi. — (Leon XIII. 1894).

17) Trećoreci, kad god mole franjevačku krunicu — i ostali vjernici, koji s njima mole, makar ne drže krunicu u ruci, dobivaju svaki put PO, dovoljno je da su u milosti posvetnoj. (Acta Ord. F. M. 1923. str. 89.).

Pohod crkve. 1) Ako se kod uvjeta za dobivanje potpunog oproštenja spominje pohod »franjevačke crkve«, onda se tu razumijevaju crkve i javne kapele (ulaz od ulice!) franjevača, konventualaca, kapucina, samostanskih trećoredaca, klarisa i svih onih redovničkih kongregacija, koje su u dioništvu oprosta Franjevačkog reda, na pr. kongregacije: Sestara sv. križa, Kćeri milosrđa TR sv. Franje, Školske sestre sv. Franje, Franjevke misionarke Marijine. — Pod »trećoredskom« crkvom razumijeva se crkva ili javna kapela, gdje je zakonito, propisno osnovana za drugu TR i tu vrši svoje mjesečne skupštine.

2) Ako u mjestu nema trećoredske ili franjevačke crkve, koju bi radi oproštenja trebalo pohoditi, onda mogu članovi TR te pohode obaviti u svakoj župskoj crkvi, ili u župskoj crkvi onoga mjesta, gdje toga dana borave.

Potpuna oproštenja na pojedine blagdane označena su naprijed u kalendaru sa »PO« i »+PO«.

Ostala važnija oproštenja, prava i povlastice TR vidi u KTR čl. 155—168.

Općeniti crkveni zakoni o oproštenjima naznače se u kan. 925—936.

DRUGI DIO — OBREDNIK

MJESEČNA SKUPŠTINA

Molitve prije skupštine

Svećenik počinje, a svi zajedno nastave:

Dođi Duše Sveti, — napuni srca svojih
vjernih — i oganj svoje ljubavi u njima
užezi.

Pod obranu se tvoju utječemo, —
sveta Bogorodice, — ne odbij nam molbe
u potrebama našim, — nego nas od svih
pogibelji uvijek oslobodi, — Djevice slav-
na i blagoslovljena.

Pogledaj, blaženi Oče Franjo, — s
uzvišenoga nebeskog prebivališta — i moli
za svoj puk, — za puk što si ga odabrao,
— da služi pred tobom sve vrijeme u slu-
žbi Gospodnjoj.

*Svećenik izgovara slijedeće zazive, a svi za-
jedno odgovaraju:*

R. Gospodine, smiluj se.

O. Kriste, smiluj se.

R. Gospodine, smiluj se.

Oče naš (tiho).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Spomeni se skupštine svoje.

O. Koji si posjedovao od početka.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

*Pomolimo se. Prosvijetli, molimo te,
Gospodine, pameti naše zrakom svoje mi-
losti, da uzmognemo razumjeti, što imamo
činiti i da budemo kadri učiniti što je
pravo. Po Kristu Gospodinu našem.*

O. Amen.

Sada o. upravitelj drži propovijed i oglašuje.

*Prije svečane skupštine i kod »pohoda« mje-
sto »Dođi, Duše Sveti«, pjeva se himan
»O dođi, Stvorče, Duše Svet«, s pri-
padnim retkom i molitvom str. 169.*

Molitve poslije skupštine

*Svećenik izgovara slijedeće retke, a svi za-
jedno odgovaraju:*

R. Gospodine, smiluj se.

O. Kriste, smiluj se.

R. Gospodine, smiluj se.

Oče naš (tiho).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama svojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, udijeli nam pomoć svoje milosti, da s tvojom pomoći uzmognemo izvršiti, što smo tvojim nadahnućem upoznali, da imamo činiti.

Zahvaljujemo ti, svemoguću Bože, za sva dobročinstva tvoja. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. O. Amen.

R. Molimo za dobrotvore naše.

O. Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine poradi imena tvojega, nagraditi životom vječnim. Amen.

Antifona: Ako gledaš na bezakonja Gospodine, — Gospodine, tko će opstati?

Psalam 129. Iz dubine vapijem k tebi, Gospodine, — Gospodine, usliši glas moj.

Nek slušaju uši tvoje, — glas molitve moje.

Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, — Gospodine, tko će opstati?

No u tebe je oproštenje, — i radi zakona tvoga čekam tebe, Gospodine.

Čeka duša moja riječ njegovu, — ufa se duša moja u Gospodina.

Od straže jutarnje sve do noći, — neka se ufa Izrael u Gospodina.

Jer je u Gospodina milosrđe — i obilno je u njega otkupljenje.

I on će otkupiti Izraela — od svijuu bezakonja njegovih.

Pokoj vječni — daruj im, Gospodine.

I vjetlost vječna — svijetlila njima.

Antifona: Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, — Gospodine, tko će opstati?

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, duše njihove.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, oproštenja djeltelju i ljudskoga spasenja ljubitelju molimo blagost tvoju, da braći, rođacima i do-

brotvorima našega zbora, koji su premislili s ovoga svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice i sviju svetaca tvojih, dopustiš doći u zajednicu vječnoga blaženstva.

Bože, Stvoritelju i Otkupitelju sviju vjernih, udijeli dušama službenika i službenica svojih otpuštenje sviju grijeha, da oproštenje, koje su vazda željele, pobožnim molitvama postignu. Koji živiš i kraľuješ u vijeke vjekova. O. Amen.

R. Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
O. I svjetlost vječna svijetlila njima.
R. Počivali u miru, O. Amen.

OBLAČENJE

Svećenik obučen u košuljicu i bijelu narame-nicu, pođe k oltaru te stojeći ili sjedeći sa strane evanđelja upita kandidate, koji kleče:

R. Što želite (želiš)?

Svi zajedno odgovaraju:

O. Velečasni oče, ponizno molim — odijelo Trećeg reda pokorničkoga, — da s njim lakše postignem vječno spasenje.

Svećenik odgovori:

Bogu hvala.

Svećenik na to drži kratak govor, u kojem hvali tu odluku te ističe izvrsnost TR; zatim se okrene k oltaru i blagosivajući odijela reče:

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.

O. Koji stvori nebo i zemlju.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Svemoguću vječni Bože, koji si se milostivo udostojao obnoviti svijet smrću svojega jedinorođenog Sina, Gospodina našega Isusa Krista, da nas izbaviš od vječne smrti i privedeš u rajsko veselje, pogledaj, molimo te, milostivim svojim okom na ovu pobožnu svoju obitelj, koja se danas u tvoje ime ovdje sabrala i koju je utemeljio tvoj sluga blaženi Franjo, da se pomnoži broj tvojih vjernika. Utvrdi je na tvrdoj stijeni, koja je Isus Krist, da se osigura protiv sviju navala svijeta, tijela i đavla i da hodajući putem tvojih zapovijedi postigne vječne radosti po zaslugama pregorke muke tvojega Sina i njegove bezgrješne Majke vazda Djevice Marije, blaženoga našeg Oca Franje i sviju svetaca. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Blagoslov škapulara

Ako se oblači samo jedan kandidat, svećenik će u sljedećim molitvama množinu promijeniti u jedninu.

Pomolimo se. Gospodine, Isuse Kriste, koji si se dostojao obući ruho naše smrtnosti i u jasicama u povoje biti povijen i koji si svome slavnome ispovijedaocu blaženom našem Ocu Franji udahnuo spasonosnu namisao, da utemelji tri Reda, koja si ti potvrdio po vrhovnim crkvenim poglavarima, svojim namjesnicima, ponizno molimo tvoju neizmjereno darežljivu dobrotu, da se dostojiš blagošloviti i posvetiti ove haljine, koje je sam blaženi Otac Franjo svojim vojnim drugovima, braći pokorničkoga Trećeg reda, u znak pokore i kao spasonosno oružje protiv svijeta, tijela i đavla zapovjedio nositi, da ovi tvoji službenici (ove tvoje službenice), koji (koje) ih pobožno primaju, tobom se tako obuku te u duhu poniznosti do svoje smrti vjerno putuju putem tvojih zapovijedi. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. O. Amen.

Blagoslov pojasa

Pomolimo se. Bože, koji si, da otkupiš slugu, dopustio, da bezbožničke ruke vežu tvojega Sina, blagošlovi, molimo te, ove pojase i daj, da tvoji službenici (tvoje službenice), koji (koje) se ovim pokornič-

kim pojasom budu pasali (pasale), uvijek imaju na pameti okove istoga Gospodina našega Isusa Krista i da upoznaju, da su vazda obvezani (obvezane) tebi služiti. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Sada svećenik ništa ne govoreći poškropi blagoslovljenom vodom škapulare i pojase. Zatim klekne i s nazočnima moli ili pjeva naizmjenice:

Himan

O dođi, Stvorče, Duše Svet, — Pohodi duše vjernikâ — Poteci višnjom milosti — U grudi, štono stvori ih.

Ti nazivaš se Tješitelj, — Blagodat Boga svevišnjeg — Studenac živi, ljubav plam — I pomazanje duhovno.

Darova sedam razdaješ — Ti prste desne Očeve — Od vječnog Oca obećan — Ti puniš usta besjedom.

Zapali svijetlo u srcu — Zadahni dušu ljubavlju, — U nemoćima tjelesnim — Potkrepljuj nas bez prestanka.

Dušmana od nas otjeraj — I postojani mir nam daj; — Ispred nas idi, vodi nas, — Da svakog zla se klonimo.

Daj, Oca da upoznamo — I Krista, Sina njegova, — I u te, Duha njihova, — Da vjerujemo sveudilj.

Sva slava Ocu vječnomu — I uskr-slomu Sinu mu, — Sa Tješiteljem pre-svetim — Nek bude sad i uvijek. Amen.

R. Pošalji Duha svojega i postat će.

O. I obnovit ćeš lice zemlje.

Pomolimo se. Bože, koji si svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da u tom istom Duhu, što je pravo, mi-slimo i njegovoj se utjeri vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Opr. 5 g. svaki put, PO jedanput mjesečno uz o. u. ako se moli svaki dan — Za Novu god. Opr. 10., PO. uz o. u.

Sada se svećenik okrene prema pojedinom kandidatu i govori:

Svukao s tebe Gospodin staroga čovjeka s njegovim djelima i odvratio tvoje srce od svjetovne raskoši, koje si se odrekao (odrekla), kad si primio (primila) krštenje.

O. Amen.

Kad stavlja na kandidata škapular, govori:

Obukao te Gospodin novim čovjekom, koji je stvoren po Bogu u pravdi i u pravoj svetosti.

O. Amen.

Pružajući mu pojas govori:

Opasao te Gospodin pojasmom čistoće i ugasio u tvojim bokovima grješnu požudu, da prebiva u tebi krepost umjerenosti i čistoće.

O. Amen.

Pružajući mu goruću svijeću govori:

Primi, dragi brate (draga sestro) svijetlo Kristovo u znak neumrlosti svoje.

O. Amen.

Novi član ne smije nikada zaboraviti, da haljinom Trećega reda treba da promijeni i dosadašnji svoj život, na to neka ga sjeća i novo redovničko ime, koje mu se prema starom običaju daje, premda to nije propis:

Dragi brate (draga sestro) otsada ćeš se u svetom Redu zvati brat (sestra)...

Kad je svećenik sve obukao, okrene se k oltaru te, ako nema pjevača, pjeva s asistentima psalam 116. (tonus 1):

Ps. 116: Hvalite Gospodina sva plemena, — hvalite ga svi narodi.

Jer je silno nad nama milosrđe njegovo, — i istina Gospodnja ostaje dovi-jeka.

Slava Ocu i Sinu — i Duhu Svetomu, Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda — i u vijeke vjekova. Amen.

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama svojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Spasi slugе svoje.

O. Bože moj, koji se ufaju u tebe.

R. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.

O. I brani ih sa Siona.

R. Ništa ne uspio neprijatelj protiv njih.

O. Ni sin bezakonja ne naudio njima.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Svećenik sam:

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože milosrđa, Bože blagosti, Bože, od kojega izlazi svako dobro bez kojega se ništa sveto ne počinje i ne dovršuje, usliši milostivo naše molitve i ove svoje službenike (službenice), na koje u tvoje sveto Ime stavismo pokorničko odijelo, brani svojom zaštitom od sviju pogibli duše i tijela i daj da u svetoj odluci ustraju do konca i zadobivši oproštenje svojih grijeha zasluže doći u društvo tvojih odabranika.

Bože, koji si po bezgrješnom začecu Djevice pripravio dostojan stan svojemu Sinu, molimo te, da ti, koji si nju radi predviđene smrti svojega Sina očuvao od svake ljage, dadeš i nama da po njezinu zagovoru očišćeni k tebi dodemo.

Bože, koji si divna otajstva križa raznovrsno pokazao na svome ispovijedaocu blaženomu našem Ocu Franji, daj, da ovi tvoji službenici vazda slijede primjer njegove pobožnosti i budu zaštićeni neprestanim promatranjem istoga križa.

Za brata:

Bože, koji si blaženoga Ljudevita svojega ispovijedaoca od zemaljskoga kraljevstva priveo u slavu nebeskoga kraljevstva, daj, molimo te, da po njegovim zaslugama i zagovoru budemo u društvu Kralja kraljeva, Isusa Krista Sina tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

O. Amen.

Za sestru:

Rasvijetli, milostivi Bože, srca svojih vjernih i po slavnim molitvama blažene Elizabete daj, da preziremo svjetovne radosti i uvijek se veselimo nebeskoj utjehi. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Blagosivajmo Gospodina.

O. Bogu hvala.

*Sada se svećenik okrene i blagoslovi sve na-
zočne ovako:*

Blagoslov Boga svemogućega, Oca i
Sina † i Duha Svetoga sašao na vas i
ostao vazda. O. Amen.

*Kad je sve to svršeno, tada se u posebni
imenik unesu podaci novih članova: krsno i re-
dovničko ime i prezime, mjesto boravka, mjesec
i godina oblačenja. (Haec inscriptio est »ad va-
liditatem necessaria:« Can. 694, § 2).*

ZAVJETOVANJE

*Nakon potpuno navršene godine novicijata,
novaci, koji se pronađu vrijednima, puste se k sv.
zavjetima. Ako je oblačenje bilo na pr. 4.X, zavje-
tovanje smije biti istom 5. X. slijedeće godine!
(Can. 34, § 3, 3°).*

Novaci, ako je moguće u habitima ili barem
sa škapularom preko ramena i opasani izvana
pojasom dodu pred oltar i kleknu na određeno
mjesto.

Svećenik obučen u košuljicu s bijelom nara-
menicom poklekne na najvišu stepenicu oltara i
zapjeva, a pjevači nastave himan »O dođi
Stvorče...« str. 169.

R. Pošalji Duha svojega i postat će.

O. I obnovit ćeš lice zemlje.

*Pomclimo se. Bože, koji si svjetlošću
Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da
u istom Duhu, što je pravo, mislimo i nje-
govoj se utjehi vazda radujemo.*

Dopusti, molimo te, Gospodine, ovim
svojim službenicima (službenicama), koje
si već redovničkim odijelom uresio, da
sretno dovrše svoje započeto djelo. Po
Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

*Zatim svećenik sjedeći gore pred oltarom pita
novake, koji kleče (ako je jedan, u jednini):*

Draga braćo (sestre) što želite?

Novaci zajedno odgovaraju:

**Velečasni oče, — molim, da mi dopustite —
položiti svete zavjete — u Trećemu redu sve-
toga Franje, — da u njemu do smrti Bogu
služim.**

Svećenik odgovara:

Bogu hvala.

*Sada svećenik u k r a t k o m nagovoru razloži
novacima svetost zavjetovanja. Naročito valja da
istakne, da po izričitoj volji sv. Oca Franje ovi
zavjeti u bilo kojoj trećoredskoj dužnosti ne vežu
ni pod kakav grijeh. (Vidi tumačenje Pravila
pogl. III. § 5.) Hvali dobru nakanu novaka i
utvrđuje ih u njoj raznim primjerima svetih re-
dovnika, osobito iz Trećega reda razloživši spaso-
nosne učinke zavjetovanja.*

Kad je to svršeno, pojedini i novaci kleknuvši pred svećenikom sklopljenih ruku izgovaraju slijedeći obrazac zavjetovanja:

Ja (ovdje reci svoje redovničko ime) obećajem pred Bogom svemogućim, — na čast bezgrješne blažene Djevice Marije, — blaženoga Oca Franje i sviju svetih, — da ću za sve vrijeme svojega života — držati zapovijedi Božje — i Pravilo Trećega reda, — što ga je sam sv. Franjo sastavio po uredbi, — koju su Pape Nikola četvrti i Leon trinaesti potvrdili. — Isto tako obećajem, — da ću po volji pohoditelja — zadovoljiti za prestupke — počinjene protiv ovoga Pravila.

Svećenik odgovara:

A ja ti od strane Božje, ako to budeš držao(-la) obećajem vječni život. U ime Oca i Sina † i Duha Svetoga. Amen.

Sada svi ustanu i pjevaju: »Tebe Boga hvalimo«.

Dok se pjeva, muški članovi muškim novozavjetovanima, ženski ženskima (ili samo odbor-nici, ako je zadruga mnogobrojna) jedan po jedan daju »mir« govoreći:

»Mir s tobom«, a novozavjetovani odgovara: »I s duhom tvojim«.

Tebe Boga hvalimo, — tebe Gospodi-nom priznajemo.

Tebe vječnog Oca — sva zemlja poštuje.

Tebi svi anđeli, — tebi nebesa i sve vlasti.

Tebi kerubi i serafi — kliću bez pre-stanka:

Svet, svet, svet — Gospodin Bog Sabaot.

Puna su nebesa i zemlja — veličanstva slave tvoje.

Tebe hvali — slavni apostola zbor,

Tebe proroka — dična četa,

Tebe mučenika — svijetla vojska,

Tebe po svem svijetu — sveta uzvisuje Crkva,

Oca — neizmjernog veličanstva,

Časnoga tvojeg istinskog — i jedinoga Sina.

I Svetoga — tješitelja Duha.

Ti kralju slave, — Kriste.

Ti si Očev — vjekovječni Sin.

Ti, da za naše spasenje postaneš čovjekom, — nisi se strašio krila Djevice.

Ti, svladavši oštrinu smrti, — otvorio si vjernima kraljevstvo nebesko.

Ti sjediš zdesna Bogu — u slavi Očevoj.

Vjerujemo, da ćeš doći — kao Sudac.

Svi kleknu.

Tebe dakle molimo, pomози svojim slugama, — koje si otkupio dragocjenom krvlju.

Svi ustanu.

U vječnoj slavi daj, — da se ubrojimo
među svete tvoje.

Spasi puk svoj, Gospodine, — i blagoslovi baštinu svoju.

I vladaj njima — i uzdiži ih u sve vijekove.

Iz dana u dan — blagosivamo tebe.

I hvalimo ime tvoje u vijekove — i u vijekove vjekova.

Dostoj se, Gospodine, u dan ovaj — sačuvati nas od grijeha.

Smiluj se nama, Gospodine, — smiluj se nama.

Nek bude milosrđe tvoje, Gospodine, nad nama, — kako se ufamo u tebe.

U tebe se, Gospodine, ufam: — o da ne budem postidjen dovijeka.

Pjevači nastave:

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama svojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Spasi sluge svoje.

O. Bože moj, koji se ufaju u tebe.

R. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.

O. I brani ih sa Siona.

R. Ništa ne uspio neprijatelj protiv njih.

O. Ni sin bezakonja ne naudio njima.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Svećenik sam:

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, čijemu milosrđu nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago, premilostivom Veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu.

Bože, koji si po bezgrješnom začecu Djevice pripravio dostojan stan svojemu Sinu, molimo te, da ti, koji si nju, radi predviđene smrti svojega Sina, očuvao od svake ljage, dadeš i nama da po njezinu zagovoru očišćeni k tebi dođemo.

Gospodine Isuse Kriste, koji si, kad je svijet ohladnio, obnovio svete rane svoje muke na tijelu blaženoga našeg Oca Franje, da rasplamtiš naša srca vatrom svoje ljubavi; dopusti milostivo, da po njegovim zaslugama i molitvama vazda nosimo križ i vršimo dostojna djela pokore.

Za brata:

Bože, koji si blaženoga Ljudevita svojega ispovijedaoca od zemaljskoga kraljevstva priveo u slavu nebeskoga kraljevstva, daj, molimo te, da po njegovim zaslugama i zagovoru budemo u društvu Kralja kraljeva, Isusa Krista Sina tvojega.

Za sestru:

Rasvijetli, milostivi Bože, srca svojih vjernih i po slavnim molitvama blažene Elizabete daj, da preziremo svjetovne radosti i uvijek se veselimo nebeskoj utjehi.

Ako se samo jedan novak zavjetuje, množina se promijeni u jedninu:

Bože, koji si svoje službenike (službenice) odvratio od svjetovne taštine i rasplamtio, da teže za krunom nebeskoga poziva, zađi u srca njihova i ulij im svoju milost, da ustraju uza te, da pod tvojom zaštitom izvrše, što su po tvome daru obećali i da svijetleći drugima primjerom sveta života zadobiju vječnu nagradu, što je obećana onima, koji ustraju do konca. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Svećenik se zatim okrene prema novozavjetovanima i podijeli im blagoslov sv. O. Franje:

Blagošlovio vas Gospodin i čuvao vas. Pokazao vam lice svoje i smilovao vam se. Obratio lice svoje k vama i dao vam mir. Gospodin vas blagošlovio.

O. Amen.

Iza toga blagoslovi sve nazočne:

Blagoslov Boga svemogućega, Oca i Sina † i Duha Svetoga sašao na vas i ostao vazda. O. Amen.

Sada novozavjetovanim članovima dade poljubiti noge propela u znak trajne ljubavi i vječnoga zavjeta s Isusom.

Poslije obreda zavjetovanja unese se u imenik dan, mjesec i godina kada je pojedini član položio svete zavjete.

Novak u smrtnoj pogibli može i prije navršene godine položiti sv. zavjete i to, ako nije moguće pozvati ovlaštenoga svećenika, pred svakim ispovjednikom. No to se zavjetovanje prije njegove smrti ne unosi u imenik, jer ako ozdravi, mora se ponoviti i istom tada upisati.

OBNOVA ZAVJETA

Svake godine na 16. travnja, tj. na dan, kad je sv. naš O. Franjo položio zavjete u ruke Pape Inocenta III, neka svi zavjetovani članovi TR obnove svoje zavjete; time dobivaju potpuno oproštenje.

Gospodine Bože naš, — mi zahvaljujemo — tvome neizmjernomu Veličanstvu

— za tvoje osobito dobročinstvo, — što si nas, nevrijedne grješnike — po svome pre-milostivom milosrđu — odabrao od ovoga svijeta — i pripustio na sv. zavjete u Trećemu redu. — Žao nam je od svega srca, — što nismo dovoljno — odgovarali ovoj milosti, — te bili nezahvalni — za toliko dobročinstvo. — Mrzimo na sve svoje prestupke i nemarnosti, — što smo ih počinili u ovome Redu. — Da zadobijemo pravi duh obnove, — mi braća i sestre Trećega reda — opet obećajemo tebi, svemoguću Bože, — blaženoj Mariji vazda Djevici, — blaženomu našem Ocu Franji — i svim svetima, — da ćemo za sve vrijeme svoga života — opsluživati zapovijedi tvoje — i Pravilo Trećega reda, — i da ćemo rado zadovoljiti — za prestupke počinjene protiv istoga Pravila. — A jer priznajemo, — da smo vrlo slabi i nemoćni, — molimo te, dobri Isuse, — da ti koji si nam dao volju — da ovo obećamo, — ujedno nam dadeš i jakost, da to izvršimo. — Daj, da otsad — ne živimo sebi — nego samo tebi, — i da s najvećom radošću prigrlimo sve — što god podupire opsluživanje — Pravila Trećega reda i naše savršenstvo, — na veću slavu tvojega

Imena, — koji si Bog blagoslovljen na vijeke. Amen.

ODBORSKA SJEDNICA

Molitve prije odborske sjednice

Dođi Duše Sveti, — napuni srca svojih vjernih — i oganj svoje ljubavi u njima užezi.

Pod obranu se tvoju utječemo, — sveta Bogorodice, — ne odbij nam molbe u potrebama našim, — nego nas od sviju pogibelji uvijek oslobodi, — Djevice slavna i blagoslovljena.

Pogledaj, blaženi Oče Franjo, — s uzvišenoga nebeskog prebivališta — i moli za svoj puk, — za puk što si ga odabrao, — da služi pred tobom sve vrijeme u službi Gospodnjoj.

O. upravitelj izgovara slijedeće zazive, a svi zajedno odgovaraju:

R. Gospodine, smiluj se.

O. Kriste, smiluj se.

R. Gospodine, smiluj se.

Oče naš (tiho).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Spomeni se skupštine svoje.

O. Koju si posjedovao od početka.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Prosvijetli, molimo te, Gospodine, pameti naše zrakom svoje milosti, da uzmognemo razumjeti, što imamo činiti i da budemo kadri učiniti, što je pravo. Po Kristu Gospodinu našem.
O. Amen.

Molitve poslije odborske sjednice

O. upravitelj izgovara slijedeće zazive, a svi zajedno odgovaraju:

R. Gospodine, smiluj se.

O. Kriste, smiluj se.

R. Gospodine, smiluj se.

Oče naš (tiho).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama svojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, podijeli nam pomoć svoje milosti, da s tvojom pomoći uzmognemo izvršiti, što smo tvojim nadahnućem upoznali, da imamo činiti.

Bože, bez koga nije ništa čvrsto, ništa sveto, umnoži nad nama svoje milosrđe, da pod tvojom upravom i pod tvojim vodstvom tako prođemo preko vremenitih dobara, da ne izgubimo vječnih.

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva dobročinstva tvoja. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. O. Amen.

R. Blagosivajmo Gospodina.

O. Bogu hvala.

R. Duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru.

O. Amen.

IZBORI

Kad je obavljen izbor novih odbornika i kad su njihova imena objavljena, pjeva se himan »Tebe Boga hvalimo« str. 176.

Zatim o. upravitelj pjeva slijedeće zazive, na koje ostali odgovaraju:

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama svojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Moli za nas sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

R. Označio si, Gospodine, slugu svojega Franju.

O. Znacima otkupljenja našega.

R. Gospodine usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, čijemu milosrđu nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago, premilostivom Veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu.

Bože, koji si po bezgrješnom začecu Djevice pripravo dostojan stan svojemu Sinu, molimo te, da ti, koji si nju, radi predviđene smrti svojega Sina, očuvao od svake ljage, dadeš i nama, da po njezinu zagovoru očišćeni k tebi dođemo.

Gospodine Isuse Kriste, koji si, kad je svijet ohladnio, obnovio svete rane svoje muke na tijelu blaženoga našeg Oca Fra-

nje, da rasplamtiš naša srca vatrom svoje ljubavi; dopusti milostivo, da po njegovim zaslugama i molitvama vazda nosimo križ i vršimo dostojna djela pokore. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. O. Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

R. Blagoslivajmo Gospodina.

O. Bogu hvala.

Na kraju svećenik blagoslovi sve nazočne:

Blagoslov Boga svemogućega, Oca i Sina † i Duha Svetoga sašao na vas i ostao vazda. O. Amen.

KANONSKI POHOD

Kad su se članovi sakupili i pojavio se o. pohoditelj, pjeva se psalam 105, (tonus 7):

Hvalite Gospodina, jer je dobar, — jer je do vijeka milosrde njegovo.

Tko će iskazati silu Gospodnju, — ili razglasiti sve hvale njegove ?

Blaženi, koji čuvaju pravdu, — i rade pravedno u svako doba.

Sjeti se nas, Gospodine, po blagonaklonosti prema puku svojem: — pohodi nas spasom svojim.

Da vidimo u dobroti odabranike tvoje, da se veselimo veseljem naroda tvojega: — da te slavimo s nasljedstvom tvojim.

Slava Ocu... Kako bijaše...

Zatim o.pohoditelj pjeva:

R. Spomeni se skupštine svoje

O. Koju si posjedovao od početka.

Pomolimo se. Savjesti naše, molimo, Gospodine, svojim pohodom očisti, da naš Gospodin Isus Krist, tvoj Sin, kod svoga dolaska nađe u nama sebi pripravljen stan. Koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. O. Amen.

Poslije toga o. pohoditelj zapjeva, a drugi nastave: »O dodi, Stvorče...« s pripadnim retkom i molitvom str. 169. Zatim o. pohoditelj drži govor. Iza govora pjeva se Zaharijin kantik (tonus 7a).

Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov, — jer je pohodio i otkupio narod svoj.

I podigao nam je jako spasenje — u domu Davida sluge svojega.

Kao što je obećao ustima svetih — iz davnih dana, proroka svojih.

Da će nas spasiti od neprijatelja naših, — i od ruke sviju, koji mrze na nas.

Da će učiniti milosrđe s ocima našim — i sjetiti se svetoga zavjeta svojega.

Zakletve, kojom se zakleo Abrahamu, ocu našem, — da će nam dati.

Da mu, izbavljeni iz ruku neprijatelja svojih, — služimo bez straha.

U svetosti i pravdi pred njim — dok smo živi.

A ti, dijete, zvati ćeš se prorok Svevišnjega, — jer ćeš ići pred licem Gospodnjim, da mu pripraviš putove.

Da objaviš narodu njegovu spasenje — za otpuštanje grijeha njihovih.

Po dubokom milosrđu Boga našega, — po kojem nas je pohodilo sunce s visine.

Da obasja one, koji sjede u tami i sjeni smrtnoj, — da upravi noge naše na put mira. Slava Ocu... Kako bijaše...

R. Pohodio si zemlju i napojio je.

O. Obilno si je obogatio.

Pomolimo se. Oprosti, Gospodine, grijehe svojim službenicima, tješi ih u životu i neprestano vodi, da tebi služeći zavrijede vazda postići tvoje milosrđe.

Obitelj svoju, molimo, Gospodine, vada milostivo čuvaj, da se ona, kojoj je nebeska milost jedina nada i oslon, tvojom zaštitom uvijek učvršćuje. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Sada neka se dađe blagoslov sa Presvetim, ako je dopušteno, inače neka se izmole molitve kao poslije skupštine, str. 163.

OSNIVANJE NOVE ZADRUGE

Poglavar ili ovlašteni svećenik otvori skupštinu zapjevavši:

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.

O. Koji stvori nebo i zemlju.

Zatim se pjeva psalam 110. (tonus 8.):

Slavit ću te, Gospodine, svim srcem svojim, — u vijeću pravednika i na skupštini.

Velika su djela Gospodnja, — izabrana po svoj volji njegovoj.

Slavno i veličanstveno je djelo njegovo, — i pravda njegova ostaje u vijeke vijeka.

Milosrdan i milostiv Gospodin odredio je spomen čudesima svojim, — nahranio je one, koji ga se boje.

Sjećat će se do vijeka zavjeta svojega — moć djela svojih pokazat će narodu svojemu.

Da im dade nasljedstvo naroda, — djela su ruku njegovih istina i pravda.

Stalne su sve zapovijedi njegove, † utvrđene u vijeke vijeka, — učinjene po istini i pravdi.

Poslao je spas narodu svojemu — ustanovio je zauvijek zavjet svoj.

Sveto je i strašno ime njegovo — početak je mudrosti strah Gospodnji.

Dobra su razuma svi, koji po njemu rade, — pohvala njegova ostaje u vijeke vijeka.

Slava Ocu... Kako bijaše...

R. Uzdajte se u njega sve skupštine naroda.

O. Razlijte pred njim srca vaša.

Pomolimo se. Svemoguću vječni Bože, koji si ove vjernike po svojemu milosrđu posebno združio, ulij molimo, u njihova srca Utješitelja, koji od tebe izlazi i učvrsti ih u svojoj vjeri i ljubavi, da po vremenitom udruženju povećaju sebi vječno blaženstvo.

Bože, koji svojemu Veličanstvu od života i izabranog kamenja pripravljaš vječni stan, udijeli ovim vjernicima svoj blagoslov, da i oni budu kao živo kamenje nazidani na živu pećinu Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvoga.

Brani, molimo, Gospodine, po zagovoru b. Marije vazda Djevice ovu obitelj od svake protivštine i jer ti je svim srcem odana, čuvaj je milostivo od neprijateljskih zasjeda. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Slijedi »Dodi Stvorče, Duše Svet« str. 169. i običajne molitve prije skupštine str. 162. Zatim poglavar imenuje odbornike i podjeljuje im službe. U kratkom nagovoru neka istakne i oproštenja, koja se kroz godinu mogu dobiti i neka zaključi ovu prvu skupštinu s »Tebe Boga hvalimo« str. 176., i sa slijedećim molitvama:

R. Blagosivajmo Oca i Sina sa Svetim Duhom.

O. Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

R. Potvrdi ovo, Bože, što si izveo u nama.

O. Od svetoga hrama svojega, koji je u Jeruzalemu.

R. Spomeni se skupštine svoje.

O. Koji si posjedovao od početka.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, čijemu milosrđu nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago, premilostivom Veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu.

Bože, koji daruješ mir i voliš ljubav, daj svojim službenicima u tvoje ime sakupljenima, da se potpuno slažu s tvojom voljom i oslobode se svih protivština.

Bože, koji si po bezgrješnom začecu Djevice pripradio dostojan stan svojemu Sinu, molimo te, da ti, koji si nju radi predviđene smrti svojega Sina, očuvao od svake ljage, dadeš i nama da po njezinu zagovoru očišćeni k tebi dođemo.

Bože, koji Crkvu svoju zaslugama blaženoga našeg Oca Franje umnažаш novim potomstvom, udijeli nam, da po njegovu primjeru sve zemaljsko preziremo i vazda budemo dionici nebeskih darova. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

R. Blagosivajmo Gospodina.

O. Bogu hvala.

R. Duše vjernih po milosrđu Božjem počivale u miru. O. Amen.

Na kraju neka se daje blagoslov s Presvetim. Poslije obreda će poglavar s odbornicima pohraniti u arhiv imenik obučених (zavjetovanih) i druge knjige nove zadruge kao i vjerodostojnu ispravu o utemeljenju zadruge, koja može glasiti ovako: Anno Domini... mense... die... infra-

*scriptus ego (Fr.) N. N. Guardianus (vel Visi-
tator, aut Director, aut Sacerdos facultatibus le-
gitimis a N. receptis munitus) erexi Congregati-
onem Tertii Ordinis sub invocatione et patrocinio
S. N., in loco N., testibus N. N. praesentibus.
In quorum fidem cum testibus subscripsi.*

OPĆE ODRJEŠENJE

(Generalna apsolutcija)

*Svećenik u košuljici i ljubičastoj naramenici
dođe pred oltar, poklekne i moli:*

A n t i f. Da dođe pred lice tvoje, Go-
spodine, molitva moja, prikloni uho svoje
k prošnjama našim. Oprosti, Gospodine,
oprosti narodu svome, kojega si otkupio
dragocjenom krvlju svojom, ne srdi se do-
vijek a na nas.

R. Gospodine, smiluj se.

O. Kriste, smiluj se.

R. Gospodine, smiluj se.

Oče naš (tiho)

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Spasi slugu svoje.

O. Bože moj, koji se ufaju u tebe

R. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz
svetišta.

O. I brani ih sa Siona.

R. Budi im, Gospodine, jaka tvrđa.

O. Protiv neprijatelja.

R. Ništa ne uspio neprijatelj protiv nas.

O. Ni sin bezakonja ne naudio nama.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, kojemu je vlastito
da vazda pomiluješ i opraštaš, primi mol-
bu našu i po svojoj milosrdnoj dobroti
blago odriješi nas i sve slugu svoje, koje
sapijnu okovi grijeha.

Usliši, molimo Gospodine, prošnje o-
nih, koji te ponizno mole i oprosti grijehe
onima, koji ti se ispovijedaju, da nam za-
jedno oprostjenje i mir dobrostivo udijeliš.

Neiskazano nam milosrđe svoje Gospo-
dine, milostivo pokaži, te nas ujedno i
izbavi od sviju grijeha i oslobodi od ka-
zna, koje za njih zaslužujemo.

Bože, koga grijeh vrijeđa, a pokora
ublažuje, pogledaj milostivo na ponizne
molbe puka svojega i odvrati bičeve srdž-
be svoje, što ih zaslužujemo za svoje gri-
jehe. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Sada svi skupa mole na glas:

Ispovijedam se Bogu Svemogućemu, — blaženoj Mariji vazda Djevici, — blaženomu Mihovilu arkandelu, — blaženomu Ivanu Krstitelju, — svetim apostolima Petru i Pavlu, — blaženomu našem Ocu Franji, — svim svetima i tebi, oče, — da sam vrlo mnogo sagriješio(-la) — mišlju riječu i djelom: — moj grijeh, — moj grijeh, — moj preveliki grijeh. — Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, — blaženoga Mihovila arkandela, — blaženoga Ivana Krstitelja, — svete apostole Petra i Pavla, — blaženoga našeg Oca Franju, — sve svete i tebe oče, — da se molite za me Gospodinu Bogu našem.

Svećenik nastavlja:

Smilovao vam se svemogući Bog, otpustio vam grijeha vaše i priveo vas u život vječni. O. Amen.

Oproštenje, † odrješenje i otpuštenje grijeha vaših podao vam svemogući i milosrdni Gospodin. O. Amen.

Gospodin naš Isus Krist, koji je blaženomu Petru apostolu dao vlast vezati i odrješivati, odriješio vas od svake veze prestupaka, da imate život vječni i živite u vijeke vjekova. O. Amen.

Po presvetoj muc i smrti Gospodina našega Isusa Krista, molbama i zaslugama blažene Marije vazda Djevice, blaženih apostola Petra i Pavla, blaženoga našeg Oca Franje i sviju svetih, ovlašću, što mi je povjeriše Sveti Oci Pape, podjeljujem vam potpuno oproštenje sviju grijeha vaših. U ime Oca i Sina † i Duha Svetoga. O. Amen.

U ispovjedaonici dovoljno je upotrebiti ovaj kraći obrazac:

Ovlašću podijeljenom mi od Svetih Otaca Papa dajem ti potpuno oproštenje sviju grijeha tvojih. U ime Oca i Sina † i Duha Svetoga. O. Amen.

PRIČEST BOLESNIKA

Iz praktičnih razloga dodajemo ovdje ukratko obred dijeljenja sv. sakramenata bolesnicima. U sobi neka je pripravljen stol pokriven bijelim stolnjakom, tako da ga bolesnik može vidjeti. Na stolu neka je propelo i sa svake strane po jedna svijeća. Na desnoj strani na stolu valja pripravit čašu s blagoslovljenom vodom i malu graničicu, a na lijevoj strani čašu s običnom čistom vodom.

Ako će bolesnik primiti odmah i posljednje pomazanje, pogledaj na str. 200. što valja još prirediti.

Svećenik ušavši u bolesničku sobu reče:

R. Mir kući ovoj.

O. I svima, koji prebivaju u njoj.

Presveto stavi na korporal, adorira, svi kleknu, zatim poškopivši bolesnika i sobu nastavi:

Poškropi me, Gospodine, hisopom, da se očistim; operi me, da budem bjelji od snijega.

Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svojem.

Slava Ocu... Kako bijaše...

Poškropi me (kao gore)

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.

O. Koji stvori nebo i zemlju.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Usliši nas, Gospodine sveti Oče svemogući, vječni Bože, i dostoj se poslati svoga svetog anđela s nebesa, da čuva, krijepi, štiti, pohađa i brani sve, koji prebivaju u ovom prebivalištu. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

(†)

Zatim, ako je potrebno, ispovijedi bolesnika. Iza toga, kao obično, slijedi:

Ispovjedam se... str. 196.

Smilovao ti se... Oproštenje...

Svećenik držeći sv. Hostiju govori (i bolesnik potiho s njime):

Evo Jaganjac Božji, evo, koji uzimlje grijehе svijeta (i po običaju kaže tri puta): Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.

Pružajući bolesniku sv. Hostiju moli:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista, čuvalo dušu tvoju za život vječni. Amen.

Kod popudbine:

Primi brate (sestro), popudbinu Tijela Gospodina našega Isusa Krista, koji te čuvao od zlobnoga neprijatelja i doveo u život vječni. Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, pouzdano te molimo, da našem bratu (sestri), koji (koja) prima presveto Tijelo Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvoga, bude na korist tijelu i duši za vječni lijek. Koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. O. Amen.

POSLEDNJE POMAZANJE

Na stolu neka je priredeno: propelo, dvije svijeće i blagoslovljena voda; na jednom tanjuriću šest kuglica pamuka (vate) ili kudjelje, na drugom malo soli i komadić kruha. Pokraj stola valja staviti svećeniku za pranje ruku posudu s običnom vodom i ručnik.

Svećenik ušavši u bolesničku sobu reče:

Mir kući ovoj... itd. kao na str. 198.
do »Poškropi me«... uključivo.

No te se molitve izostave, ako se posljednje pomazanje dijeli neposredno iza sv. popudbine.

Inače svećenik prije »Poškropi me« pruži bolesniku Križ, da ga pobožno poljubi, blagoslovi bolesnika i sobu te opetovavši antiŕ. »Poškropi me« prema potrebi ispovjedi ga i utješi, zatim nastavi:

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.

O. Koji stvori nebo i zemlju.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Unišla, Gospodine Isuse Kriste, u ovu kuću s ulaskom tvoga neznatnog sluga vječna sreća, božanski napredak, vedro veselje, plodna ljubav, vječito zdravlje. Ne imali u ovo mjesto pristupa đavli; anđeli mira bili ovdje i nestalo iz ove kuće svake opake nesloge.

Proslavi u nama, Gospodine, sveto ime svoje i blagošlovi naše drugovanje. Posveti ulazak svoga neznatnog sluga ti, koji si svet i dobrostiv, i ostaješ s Ocem i s Duhom Svetim u vijeke vjekova. Amen.

Molimo i prosimo Gospodina našega Isusa Krista, da obilno blagošlovi ovaj stan i sve, koji prebivaju u njemu, i da im dade dobrog anđela za čuvara i skloni ih, da mu služe razmatrajući čudesu njegova zakona. Odvratio od njih sve neprijateljske vlasti, izbavio ih od svakoga straha i svake smetnje i udostojao se očuvati ih zdrave u ovom stanu. Koji s Ocem i s Duhom Svetim živi i kraljuje Bog u vijeke vjekova. O. Amen.

Pomolimo se. Usliši nas, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, i dostoj se poslati svoga svetog anđela s nebesa, da čuva, krijepi, štiti, pohađa i brani sve, koji prebivaju u ovom prebivalištu. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Ako vrijeme ne dopušta, ove se molitve dovde mogu izostaviti.

Slijedi: Ispovijedam se... str. 196.

Smilovao ti se... Oproštenje...

Svećenik opomene nazočne, da se mole za bolesnika i pruži ruku nad bolesnikovu glavu moli:

U ime Očca i Siŕna i Duha † Svetoga, uništala se u tebi svaka đavolska sila polaganjem naših rukû i zazivanjem slavne i svete Bogorodice Djevice Marije, njezina prečistoga zaručnika Josipa, svijju svetih anđelâ, arkandêlâ, patrijarkâ, prorokâ, apostolâ, mučenikâ, ispovijedalacâ, djevicâ i svih skupa svetih. Amen.

Mažući bolesnika sv. uljem moli:

Kod očiju

Ovim svetim pomažzanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio (-la) gledanjem. Amen.

Kod usiju

Ovim svetim pomažzanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio (-la) slušanjem. Amen.

Kod nosnica

Ovim svetim pomažzanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio (-la) mirisanjem. Amen.

Kod stisnutih usnica

Ovim svetim pomažzanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospo-

din, što god si sagriješio (-la) kušanjem i govorom. Amen.

Kod ruku

Ovim svetim pomažzanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio (-la) ticanjem. Amen.

Kod nogu

Ovim svetim pomažzanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio (-la) hodom. Amen.

Mazanje nogu može se izostaviti iz svakoga pametna razloga.

U prijekoj potrebi dovoljno je bolesnika pomazati na čelu uz ovu kraću molitvu:

Ovim svetim pomažzanjem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio (-la). Amen.

Ako je bolesnik još na životu, izostavljena pomazanja valja nadoknaditi.

Pošto je svećenik očistio ruke od sv. ulja, nastavi:

Gospodine smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se. Oče naš. . . (tiho do:)

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Spasi slugu svoga (službenicu svoj-ju).

O. Bože moj, koji (koja) se ufa u tebe.

R. Pošalji mu (joj), Gospodine, pomoć iz svetišta.

O. I brani ga (je) sa Siona.

R. Budi mu (joj), Gospodine, jaka tvrđa.

O. Protiv neprijatelja.

R. Ništa ne uspio neprijatelj protiv njega (nje).

O. Ni sin bezakonja ne naudio njemu (-njoj).

R. Gospodine usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Gospodine Bože, ti si govorio po svojem apostolu Jakovu: Bo-luje li tko među vama, neka dovede sve-ćenike Crkve, da mole nad njim i mažu ga uljem u ime Gospodnje, pa će pouzda-na molitva spasiti bolesnika, Gospodin će mu olakšati, i ako je u grijesima, opro-stit će mu se. Izliječi, molimo, Otkupitelju naš, milošću Duha Svetoga slabosti ovoga bolesnika (ove bolesnice), iscijeli njego-ve (njezine) rane, otpusti mu (joj) grijehe

i odagnaj od njega (nje) sve boli duše i tijela te mu (joj) milosrdno povрати pot-puno zdravlje iznutra i izvana, da ozdravi s pomoću tvoga milosrđa i oporavi se za prijašnje dužnosti. Koji s Ocem i s istim Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog u vi-jeke vjekova. O. Amen.

Pomolimo se. Pogledaj, molimo, Go-spodine, na službenika svojega (službe-nicu svoju) I..., koji (koja) je obne-mogao (obnemogla) od bolesti svoga ti-jela, i okrijepi dušu, koju si stvorio, da se kaznama popravi i uvidi, da je tvojim lijekom ozdravio (-la). Po Kristu Gospo-dinu našem. O. Amen.

Pomolimo se. Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože, koji ulijevaš u bolesno tijelo milost svoga blagoslova i s velikom blagošću čuvaš svoje stvorenje, na zaziv tvoga imena dobrostivo po-mozi svoga službenika (svoju službenicu), oslobodi ga (je) od bolesti, obdari zdrav-ljem, desnicom ga (je) svojom uzdigni, krepošću ojači, moću zaštititi i povрати sve-toj Crkvi svojoj u potpunu željenom do-bru stanju. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

PAPINSKI BLAGOSLOV

a) Na času smrti

Obično se podjeljuje poslije sv. sakramenata umirućih. Bolesnik dobiva potpuno oprostjenje skopčano s tim blagoslovom u času smrti. Treba da u duhu pokore podnosi sve boli, treba da je pripravan i samu smrt primiti spokojno iz ruke Božje kao zadovoljštinu za svoje grijehe i neka barem srcem zazove Ime Isus.

Svećenik stupivši u sobu bolesnika reče:

Mir kući ovoj... itd. kao na str. 198. sve do znaka (†).

No, ako se apostolski blagoslov daje neposredno iza posljednjega pomazanja ili iza sv. popudbine, gornje se molitve dovde izostavljaju i počinje se ovdje:

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.

O. Koji stvori nebo i zemlju.

Antifona: Ne spominji se, Gospodine, prestupaka službenika (službenice) svoga (svoje) i ne osvećuj se njegovim (njezinim) grijesima.

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se. Oče naš (tiho).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Spasi slugu svoga (službenicu svojega).

O. Bože moj, koji (koja) se ufa u tebe.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Premilostivi Bože, Oče milosrđa i Bože sve utjehe, koji ne češ, da propadne itko, koji u te vjeruje i ufa se, pogledaj dobrostivo po velikoj samilosti svojoj na službenika svoga I... (službenicu svoju I...), kojega (koju) ti preporučuje prava vjera i kršćansko ufanje. Pohodi ga (je) spasenjem svojim, i radi muke i smrti svojega Jedinorođenca blago mu (joj) udijeli otpuštenje i oprostjenje sviju njegovih (njezinih) prestupaka, da mu (joj) duša u času svoga izlaska nađe u tebi milostiva suca i oprana u krvi istoga Sina tvoga od svake ljage zavrijedi prijeći u život vječni. Po istom Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

Tada jedan od nazočnih moli: *Ispovijedam se... str. 196. a svećenik neka kaže: Smilovao ti se... i Oprostjenje... Zatim:*

Gospodin naš Isus Krist, Sin Boga živoga, koji je blaženome Petru, svome apo-

stolu, dao vlast vezati i odrješivati, po svojem prebлагom milosrđu primio tvoju ispovijed i povratio ti prvu odjeću, što si je primio (-la) na krštenju. A ja ti vlašću, koju mi je dala apostolska Stolica, podjeljujem potpuno oprostjenje i otpuštenje sviju grijeha. U ime Oca i Sina i † Duha Svetoga. O. Amen.

Po presvetim tajnama ljudskoga otkupljenja otpustio ti svemogući Bog sve kazne sadašnjega i budućega života, otvorio ti vrata raja i doveo te u vječnu radost. O. Amen.

Blagoslovio te svemogući Bog, Otac i Sin † i Duh Sveti. O. Amen.

Ako se treba bojati da bi smrt mogla brzo nastupiti, neka svećenik odmah podijeli blagoslov govoreći:

Vlašću, koju mi je dala apostolska Stolica, podjeljujem ti potpuno oprostjenje i otpuštenje sviju grijeha. U ime Oca i Sina † i Duha Svetoga. O. Amen.

Nakon toga neka doda:

Po presvetim tajnama... (kao prije).
Blagoslovio te... (kao prije).

Kad ovaj blagoslov dobiva zajedno više bolesnika, sve se moli samo jedamput, no jednina se promijeni u množinu.

b) Dva puta godišnje

Podjeljuje se sakupljenim trećorecima dva puta godišnje: na dane, koje će odrediti i unaprijed oglasiti o. upravitelj (vidi str. 154). Svećenik obučen u košuljicu i bijelu naramenicu pristupi k oltaru bez ministranata, klekne i moli:

R. Pomoć je naša u imenu Gospodina.

O. Koji stvori nebo i zemlju.

R. Spasi narod svoj, Gospodine.

O. I blagoslovi baštinu svoju.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Zatim stojeći moli slijedeću molitvu:

Pomolimo se. Svemogući i milosrdni Bože, daj nam pomoć iz svetišta i blago usliši želje ovoga naroda, koji ponizna srca ište oprostjenje grijeha i očekuje tvoj blagoslov i milost. Pruži dobrostivo nadanj desnicu svoju i izlij potpuno božanski blagoslov, da obasut svim dobrima postigne sreću i vječni život. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Sada pođe na najgornju stepenicu oltara prema strani poslanice i odanle s jednim znakom sv. Križa bez propela blagoslovi trećorece izgovarajući glasno:

Blagoslovio vas svemogući Bog Otac i Sin † i Duh Sveti. O. Amen.

c) Poslije propovijedi

Poslije mistijskih propovijedi, duhovnih vježba ili korizmenih propovijedi mogu svećenici Franjevačkog reda podijeliti vjernicima papinski blagoslov po posebnoj poveljici od 22. VIII. 1906. i 18-I-1912. s jednim znakom sv. Križa s proplom u ruci izgovarajući:

Blagoslov Boga svemogućega, Oca i Sina † i Duha Svetoga sašao na vas i ostao vazda. O. Amen.

Nakon toga valja izmoliti 1 očenaš, zdravo-mariju i slavaocu na nakanu Sv. Oca Pape.

TREĆI DIO — POBOŽNOSTI

MOLITVE I OSTALO, ŠTO SVAKI KATOLIK TREBA DA ZNA

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Oče naš

Oče naš, koji jesi na nebesima, — sveti se ime tvoje. — Dodi kraljevstvo tvoje. — Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. — Kruh naš svaqdanji daj nam danas. — I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. — I ne uvedi nas u napast — nego izbavi nas od zla. Amen.

Zdravo Marijo

Zdravo Marijo, milosti puna, — Gospodin s tobom; — blaqoslovljena ti među ženama, — i blaqoslovljen plod utrobe tvoje, Isus. — Sveta Marijo, Majko Božja, — moli za nas griješnike — sada i na čas smrti naše. Amen.

Slava Ocu

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Kako bi-jaše na početku, tako i sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amen.

Vjerovanje apostolsko

Vjerujem u Boqa, Oca svemogućega, — Stvoritelja neba i zemlje. — I u Isusa Krista, Si-

na njezova jedinoqa, Gospodina našega, — koji je začel po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, — mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan, — sašao nad pakao, — treći dan uskrsnuo od mrtvih, — uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boqa Oca svemoćućega, — odonud će doći suditi žive i mrtve. — Vjerujem u Duha Svetoga, — svetu Crkvu katoličku, — općinstvo svetih, — oproštenje grijeha, — uskrsnuće tijela, — život vječni. Amen.

Deset zapovijedi Božjih

1. Ja sam Gospodin Boq tvoj; nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boqa svoqa uzalud.
3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne saqrješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoqa.
9. Ne poželi žene bližnjega svoqa.
10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoqa.

Peť zapovijedi crkvenih

1. Svetkuj zapovjedne blaqdane.
2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapovjedne blaqdane.
3. Posti zapovjedne poste i u određene dane ne mrsi.
4. Svake se godine najmanje jedamput ispovjedi i o Uskrsu pričesti.
5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

Sedam svetih sakramenata

1. Krštenje. 2. Potvrda. 3. Presveti oltarski Sakramenat. 4. Pokora. 5. Posljednje pomazanje. 6. Sveti red. 7. Ženidba.

Sedam glavnih grijeha

1. Oholost. 2. Škrtošć. 3. Bludnost. 4. Zavist. 5. Neumjerenost u jelu i pilu. 6. Srditošć. 7. Lijenost.

Sedam glavnih kršćanskih istina

1. Samo je jedan Boq.
2. Tri su božanske osobe.
3. Boq je sve stvorio, sve uzdržava i upravlja.
4. Sin je Božji čovjekom postao i smrću nas svojom na Križu otkupio.
5. Boq dobro vijekom nagrađuje, a zlo vijekom kazni.
6. Ljudska je duša besmrtna.
7. Milost je Božja potrebna za spasenje.

Dužnosti kršćanske

1. Kloni se zla duhovnoga, tj. grijeha.
2. Čini dobro, tj. drži zapovijedi Božje i živi kreposno.

Tri bogoslovske kreposti

1. Vreja. 2. Ufanje. 3. Ljubav.

Djelo vjere

Vjerujem u te, Bože moj. — da si jedan jedini božanstvom, a troj osobama. — Otac, Sin i Duh Sveti. — Vjerujem, da je druga osoba, Sin Božji, krepošču Duha Svetoga, čovjekom po-

stao, — rodio se i sve nas otkupio; — i da će doći suditi žive i mrtve; — da će dobre naplatiti slavam nebeskom, — a griješnike kazniti mukama paklenim. — Vjerujem nadalje sve ono, što vjeruje i vjerovati uči sveta mati Crkva rimokatolička. — A sve to vjerujem zato, — što si to navijestio ti, Bože, — koji si neizmjerena mudrost i vjekovita istina, — koji ne možeš prevariti niti prevaren biti, jer sve znaš i vidiš. — O Bože, umnoži vjeru moju.

Djelo ufanja

Ufam se u te, o premlilostivi Bože moj, — da ćeš mi po zaslugama muke i smrti Isusove — i po mojim dobrim djelima, s pomoću tvojom učinjenim, — oprostiti sve grijeha i dati slavu nebesku. — A to se ufam zato, — što ti, Bože svemoćući, dati možeš što si obećao, — i u obećanju si svojem stalan i vjeran. — O Bože, učvrsti ufanje moje.

Djelo ljubavi i skrušenja

Ljubim te, o Bože moj, svim srcem i dušom svojom nadasve, — i više nego samooga sebe; — jer si ti sam po sebi svake ljubavi dostojan, — i poradi tebe ljubim bližnjega svoega kao samooga sebe. — O, Bože, užezi ognjem ljubavi svoje srce moje. — Iz ove goruće prema tebi ljubavi jako se kajem, — što sam ikada uvrijedio tebe, neizmjereno dobro. — Mrzim na sve grijeha života svoga, — i to većma nego na ikoje drugo zlo. — O da te nijesam nikada uvrijedio. — Tvrdio odlučujem, da ću se čuvati svakoga grijeha, — te volim umrijeti, nego ikojim grijehom, — osobito smrtnim, uvrijediti tebe, najveće do-

bro. — A sve ću počinjene grijeha po milosti tvojoj iskreno ispovijediti i dostojnu za njih pokoru učinili. — Smiluj mi se dakle, o svemoćući Isuse, — i budite mi na pomoć, milostiva Marijo i sveti Josipe! Amen.

Četiri posljednje stvari

Smrt, sud, pakao i kraljevstvo nebesko. — »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih svojih stvari, — pa ne ćeš nikada sagriješiti.« (Crkv. 7, 40.).

Evandeoski savjeti

1. Potpuna poslušnost duhovnim poglavari-
ma. 2. Dragovoljno siromaštvo. 3. Savršena čistoća.

Darovi Duha Svetoga

1. Mudrost, 2. razum, 3. savjet, 4. jakost, 5. znanje, 6. pobožnost, 7. strah Božji.

Osam blaženstva

1. Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.
2. Blaženi krotki, jer će oni baštiniti zemlju.
3. Blaženi žalosni, jer će se utješiti.
4. Blaženi, koji gladuju i žedaju pravde, jer će se oni nasititi.
5. Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići.
6. Blaženi, koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti.
7. Blaženi mirotvorci, jer će se sinovi Boga zvali.
8. Blaženi, koji su progonjeni radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.

(Mat. 5, 3—10)

Tjelesna djela milosrđa

1. Gladna nahraniti, 2. žedna napojiti, 3. gola zaodjeti, 4. gosta primiti, 5. sužnja otkupiti, 6. bolesna pohoditi, 7. mrtva ukopati.

Duhovna djela milosrđa

1. Grješnika pokarati, 2. neuka poučiti, 3. dvoumnoqa dobro savjetovati, 4. tužna utješiti, 5. krivicu strpljivo podnositi, 6. uvreditelju oprostiti, 7. za žive i mrtve Boqu se moliti.

Devet tuđih grijeha

1. Svjetovati grijeh, 2. zapovijedati grijeh, 3. privoljeti na tuđi grijeh, 4. naqovarati na grijeh, 5. hvaliti tuđi grijeh, 6. šutjeti na grijeh, 7. ne pokarati grijeh, 8. pomaqati grijeh, 9. braniti tuđi grijeh.

Šest grijeha protiv Duha Svetoga

1. Ufati se preuzetno u milosrđe Božje, 2. očajavati o milosti Božjoj, 3. protiviti se priznatoj istini kršćanske vjere, 4. zavidjeti bližnjemu darove Božje, 5. odbijati tvrdokorno spasonosne opomene, 6. ustrajati u nepokori.

Četiri u nebo vapijuća grijeha

1. Hotimično ubojstvo, 2. sedomski grijeh, 3. tlačenje uboqih udovica i sirota, 4. ustavljanje zaslužene plaće.

Anđeo Gospodnji

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.
I ona začela po Duhu svetom.
Zdravo Marijo...

Evo službenice Gospodnje.
Neka mi bude po riječi tvojoj.
Zdravo Marijo...

I Riječ tijelom postala.
I prebivala među nama.
Zdravo Marijo...

Moli za nas sveta Bogorodice.
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Milost svoju, molimo te, Gospodine, ulij u duše naše, da mi, koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina tvoqa, po mucij njegovoj i križu k slavi uskrnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

U uskršno vrijeme, tj. od Velike subote na večer pa do predvečerja Presv. Trojstva, moli se mjesto »Anđeo Gospodnji« stojeći:

Kraljice neba, raduje se, aleluja.
Jer koqa si dostojna bila nositi, aleluja.

Uskrсну, kako je rekao, aleluja.
Moli Boqa za nas, aleluja.

Raduj se i veseli se, Djevice Marijo, aleluja.
Jer uskrсну Gospodin doista, aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrnućem Sina svoga, Gospodina našeqa Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj Majci, Djevici Mariji, postignemo ra-

dosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za »And. Gosp.« i za »Kralj. neba« Opr. 10 g., a ako moliš dnevno, PO jedamput u mjes., uvijek obični. Pio XI. 20. II. 1933.

Tko ujutro, u podne i uveče izmoli svaki put po 3 slavaocu u zahvalu presv. Trojstvu za milosti udijeljene b. D. Mariji, dobiva svaki put 500 d. oprostjenja. PO jedamput u mjesecu uz obične uvjete, ako moli svaki dan. — U Franjevačkom je redu običaj da se ta 3 slavaocu mole iza »And. Gospodnji« ili »Kraljice neba«.

SVAGDAŠNJE MOLITVE

Jutarnja molitva

Čim se ujutro probudiš, odmah pomisli na Boga i njemu posveti prve časove dana. Od toga zavisi, hoće li ti cijeli dan biti Bogu mio. Bog ti daje ovaj dan, ali tko zna, nije li to i posljednji dan tvoga života? Započni ga dakle molitvom.

Zahvaljujemo ti, svemoguću Bože, za sva dobročinstva tvoja, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

R. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

O. Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

R. Gospodine usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Gospodine Bože svemoguću, koji si dao da doživimo početak ovoga dana, svojom nas moći danas štiti, da ovaj dan ni na jedan grijeh ne pristanemo već da uvijek budu pravedne pred tobom naše misli, riječi i djela. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Bože, vjerujem u te, jer si nepogrješivo istinit. Bože, ufam se u te, jer si beskrajno milosrdan. Bože, ljubim te, jer si neizmjer-no dobar.

O Gospođo moja, o Majko moja! Tebi se sasvim prikazujem; pa da ti se pokažem odanim, posvećujem ti danas svoje oči svoje uši, svoja usta, svoje srce, upravo svega sebe. Kad sam dakle sav tvoj, o premila Majko, čuvaj me, brani me kao stvar i svojinu svoju.

Anđele Božji, čuvaru moj, komu me je predala dobrotu Svevišnjega, rasvjetljaj me, čuvaj, vodi i upravljaj.

Sveti Josipe, hranitelju Isusa Krista i zaručnice Djevice Marije, moli za nas i za one, koji će danas umrijeti.

O ponizni Oče, sveti Franjo, molimo te, stoji uz nas uvijek, a osobito na času smrti naše.

Sveti naši zaštitnici i svi izabranici Božji, svojim zagovorom i svojim zaslugama

ma čuvajte nas od zla i pomozite nas u svakom dobru.

Sve na najveću slavu Božju! Vruće želim, da budem dionikom sviju dobrih djela, koja će se danas obaviti po svemu svijetu, osobito u tri franjevačka Reda, kao i sviju oproštenja, što ih mogu zadočiti.

Kralju vjekova, besmrtnomu i nevidljivomu, jedinomu Bogu čast i slava u vijeke vjekova. O. Amen.

ČASOSLOV

[Redovnička molitva]

Prema Pravilu II. § 6. svaki je trećoredac dužan, ako ne vrši kanonskih ni Marijinih časova, izmoliti svaki dan dvanaest oćenaša, zdravomarija i slavaocu. To je trećoredski časoslov te imade karakter javne crkvene molitve. Glavno je, da te propisane oćenaše izmoliš kroz dan bilo najedamput, bilo u više navrata. No radi veće sahranosti i pobožnosti, i jer je to većma prema duhu sv. Crkve, možeš ove oćenaše razdijeliti prema crkvenim časovima i moliti ih uz razmatranje muke Isusove, kako je niže oznaćeno. Ovaj je način osobito zgodan za blagdane i za one dane, kad imaš više vremena za molitvu. Jutarnja i hvale, prvi, treći, šesti i deveti čas mole se prije podne, a večernja s povećerjem poslije podne ili naveće.

Pripravna molitva

Otvori † Gospodine, usta moja, da blagosivam sveto ime tvoje; oćisti takoder srce moje od svake isprazne, zle i rastresene misli, prosvijetli razum, rasplamti volju, da uzmognem dostojno, pozorno i pobožno izmoliti ovaj ćasoslov i da zavrijediti biti uslišan pred licem tvoga božanskog Velićanstva. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Gospodine, ja hoću ove ćasove izmoliti u sjedinjenju s onom božanskom nakanom, kojom si ti na zemlji Bogu hvale davao.

Jutarnja i hvale

R. Otvori † Gospodine, usne moje.

O. I usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

R. Bože, † u pomoć mi priteci.

O. Gospodine, pohiti, da mi pomogneš.

R. Slava Ocu. . .

O. Kako bijaše. . . Aleluja.

Od Sedamdesetnice do Uskrsa mjesto »aleluja« kaže se: »Hvala ti Gospodine, Kralju slave vječite«.

Gospodine Isuse Kriste, po onoj ljubavi, kojom si ti svoje do svršetka ljubio, po svojem krvavom znoju, kojim si se na

Gori Maslinskoj za me znojio, i po svim pogrdama i bolima, koje si podnio, kad te je nevjerni učenik Juda izdao, židovi okrutno vezali, kao zločinca u tamnicu vodili, pred Anom i Kajfom pogrdili i preko cijele noći zlostavljali, molimo te, razriješi veze naših grijeha i sveži nas sa sobom najtjesnijom ljubavlju, da te otsada nikakvim grijehom ne uvrijedimo i od tebe se nikada više ne odijelimo: koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Sada izmoli šest očenaša, zdravomarija i slavaocu.

Prvi čas

R. Bože, † u pomoć mi priteci.
O. Gospodine, pohiti, da mi pomogneš
R. Slava Ocu. . .
O. Kako bijaše. . . Aleluja.

Gospodine Isuse Kriste, nebeski suče, koji si oko prvoga sata pred suca Pilata poput zločinca bio doveden, od krivih svjedoka tužen i okrivljen: budi milostiv nama grješnicima i pomози nam, da na tvom sudu ne budemo s bezbožnicima osuđeni na vječne muke, nego da zajedno sa svim tvojim slugama uniđemo u vječnu radost: koji s Ocem i Duhom Sve-

tim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

1 očenaš, zdravomarija i slavaocu.

Treći čas

R. Bože, † u pomoć. . . O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao prije).

Gospodine Isuse Kriste, koji si oko trećega sata bio grozno bičevan i trnjem okrunjen, podijeli nama, slugama i službenicima svojim, da svoje tijelo i zle požude dobrovoljnom pokorom krotimo, za svoje grijehe zadovoljimo, te postanemo vrijedni udovi tvoje glave, koja je za nas bila trnjem okrunjena. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

1 očenaš, zdravomarija i slavaocu.

Šesti čas

R. Bože, † u pomoć. . . O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao prije).

Gospodine Isuse Kriste, koji si oko šestoga sata na rukama i nogama oštrim čavlima bio probijen, na križ pribijen i uzdignut, i pregorkom mukom svojom izbrisao dug naše vječne osude, dopusti, da se iskrenom ljubavlju s tobom usko združimo, tebi čistim srcem uvijek služimo, pregorko

se tvoje muke sa zahvalnošću spominjemo, te postanemo dionici zasluga tvoje muke i smrti. Koji s Ocem i Duhom svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

1 očenaš, zdravomarija i slavaocu.

Develi čas

R. Bože, † u pomoć... O. Gospodine, pohiti... itd. (kao prije).

Gospodine Isuse Kriste, koji si sve ono izvršio što bijaše potrebno, da se spasimo, i koji si oko devetoga sata duh svoj u ruke svoga Oca preporučio, nama za ljubav na Križu umro i tako u grijehu umrlomu čovječanstvu duševni život povratio, dopusti milostivo, da tebi za ljubav svojim strastima umiremo i s tobom, koji si iz ljubavi prema nama umro, uvijek živimo. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

1 očenaš, zdravomarija i slavaocu.

Večernja

R. Bože, † u pomoć... O. Gospodine, pohiti... itd. (kao prije).

Gospodine Isuse Kriste, koji si sa Križa, na kojem si iz ljubavi prema nama umro, bio pod večer skinut i u novi grob po-

ložen, učini milostivo, da svaku bol, koju nam sada i na času smrti po dobroti i mudrosti svojoj pošalješ, ustrpljivo podnesemo i zavrijedimo doći k tebi u vječnu radost. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

1 očenaš, zdravomarija i slavaocu.

Povečerje

R. Bože, † u pomoć... O. Gospodine, pohiti... itd. (kao prije).

Gospodine Isuse Kriste, koji si pod večer od svojih boli u grobu počivao, koga su tvoja prežalosna Majka i druge pobožne žene gorko oplakivale, udijeli nam, molimo te, svoju milost, da svoje grijehe, koji su ti jedini tolike boli i smrt prouzročili, pravim pokorničkim suzama oplaćemo i tvoju ljubav i muku, kojom si nas otkupio, u srce svoje duboko usadimo te nikakva smrtnoga grijeha, kojim bi te, o Isuse, iznova na Križ propeli, nikad više ne učinimo. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova Amen.

R. Obrati nas, Bože, Spasitelju naš.

O. I odvrati srdžbu svoju od nas.

1 očenaš, zdravomarija i slavaocu.

Zaključna molitva

Papa Leon X. podijelio je svima, koji pobožnim srcem klečeći izmole ovu molitvu, potpuno oprostjenje svih pogriješaka, koje su počinili iz ljudske slabosti moleći časoslov.

Presvetom i nerazdjeljivom Trojstvu, čovječanstvu propetoga Gospodina našega Isusa Krista, plodnom djevičanstvu prebložene i preslavne i vazda Djevice Marije, i općinstvu sviju svetih, neka bude vječna hvala, čast, krepost i slava od svakoga stvora, a nama otpuštenje sviju grijeha, u beskonačne vijeke vjekova. Amen.

R. Blažena utroba Marije Djevice, koja je nosila Sina vječnoga Oca.

O. I blažene prsi, koje su dojile Krista Gospodina.

I očenaš, zdravomarija i slavaocu.

KRUNICA SEDAM RADOSTI BL. D MARIJE

[Franjevačka krunica]

Krunicu 7 radosti Marijinih, kako pripovijeda franjevački povjesničar Wadding, naučila je sama b. Djeвица nekoga pobožnog franjevačkog novaka. Ova se pobožnost brzo raširila i postala omiljelom molitvom ne samo među članovima Reda, nego i izvan njega. Sv. Franjo Saleski molio ju je svaki dan i trebao bi za to uvijek gotovo čitav sat. Dopuštanjem Pape Leona XIII, mogu trećoreci

dobiti potpuno oprostjenje svaki put, kad izmole franjevačku krunicu. Tko ne može cijelu izmoliti u jedan mah, neka je moli u više navrata. Može se moliti ovako:

I. Način

R. Bože, u pomoć mi priteci.

O. Gospodine, pohiti da mi pomogneš. Slava Ocu...

1. U prvom otajstvu razmišljajmo radost, kojom se napunilo prečisto Srce Marijino, kad joj je arkandeo Gabrijel navijestio, da je izabrana Majkom Sina Božjega.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

2. U drugom otajstvu razmišljajmo radost, kojom se napunilo prečisto Srce Marijino, kad je došla u pohode svojoj svetoj rodici Elizabeti, i slušala gdje je ova pozdravlja kao pravu Majku Sina Božjega.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

3. U trećem otajstvu razmišljajmo radost, kojom se napunilo prečisto Srce Marijino, kad je uz neokaljani ljljan svoga djevičanstva porodila bez boli svoga Sina Isusa.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

4. U četvrtom otajstvu razmišljajmo radost, kojom se napunilo prečisto Srce Ma-

rijino, kad je vidjela sv. Tri Kralja kako dolaze da se poklone njezinu Sinu, božanskomu Djetešću, i prosvijetljeni svetom vjerom njemu se klanjaju kao pravomu čovjeku, pravomu kralju i pravomu Bogu.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

5. U petom otajstvu razmišljajmo radost, kojom se napunilo prečisto Srce Marijino, kad nakon tri dana nađe u hramu među naučiteljima svoga izgubljenog Sina Isusa, gdje ih pita i gdje im odgovara.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

6. U šestom otajstvu razmišljajmo radost, kojom se napunilo prečisto Srce Marijino, kad joj se božanski Sin uskrsnuvši od mrtvih ukaza zaodjeven slavom i svjetlošću.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

7. U sedmom otajstvu razmišljajmo veselje, kojim se napunilo prečisto Srce Marijino, kad ju je uznesenu na nebesa presveto Trojstvo okrunilo za Kraljicu neba i zemlje i postavilo za odvjetnicu grješnika i za našu premilu Majku.

Očenaš, 10 zdravomarija, slavaocu.

Poslije zadnje desetke dodavaju se još 2 zdravomarije, jer se drži, da je b. D. Marija živjela 72 godine. Na kraju izmoli 1 očenaš, zdravo-

mariju i slavaocu na nakanu Sv. Oca Pape i završi pobožnost, ako ti se sviđa ovom molitvom:

Pomolimo se. Bože, koji si dao, da se Srce tvoje presvete Majke napuni divnim radostima u tebi: podaj milostivo, da se po njezinim zaslugama neprestano napunjamo nebeskom utjehom. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

II. Način

(Na svaku deseticu po 1 otajstvo kako slijedi):

1. Koga si, bezgrješna Djevice, s radošću po Duhu Svetom začela.

2. Koga si, bezgrješna Djevice, s radošću k Elizabeti u pohode nosila.

3. Koga si, bezgrješna Djevice, s radošću rodila.

4. Koga si, bezgrješna Djevice, s radošću trima mudracima na poklon pokazala.

5. Koga si, bezgrješna Djevice, s radošću u hramu našla.

6. Koga si, bezgrješna Djevice, s radošću prva uskrsnuloga vidjela.

7. Koji je tebe, bezgrješna Djevice, s radošću na nebo uzeo i za Kraljicu neba i zemlje okrunio.

Spomeni se...!

Spomeni se, brate i sestro, da si jedino zato stvoren, da ljubiš, služiš i slaviš svoga Boga u ovom životu, a na drugom svijetu, da ga na vijeke uživaš.

Spomeni se, da smrt dolazi brzim korakom i da je možda mnogo bliže, nego li misliš.

Spomeni se, da ćeš za kratko vrijeme Gospodinu morati dati račun o svemu dobru, koje si mogao učiniti, a nijesi učinio, kao i o svemu zlu, koje si morao ostaviti, a nijesi ostavio.

Spomeni se da svaki, koji god umre u smrtnome grijehu, odmah s dušom ide u oganj pakleni, a na svršetku svijeta da će otići i s tijelom u pakao.

Spomeni se, da imaš jednu jedinu dušu, ako nju spasiš, spasio si sve zauvijek, a ako nju izgubiš, izgubio si sve zauvijek.

Spomeni se, da široki put vodi u propast, a onaj koji se hoće spasiti, da mora nadvladati sebe i nositi svoj križ.

Spomeni se, da Bog zaslužuje, da ga štuješ u svako vrijeme i na svakom mjestu. On se posvuda nalazi i on ti daje svako dobro, vremenito i duhovno.

Spomeni se, da vrijeme prolazi i ne vraća se više: što više živiš, to manje imaš još živjeti. Tko zlo živi, zlo i umire.

Spomeni se, da si dužan svoga bližnjega ljubiti kao samoga sebe. Jao tebi, ako uspiruješ svađu i neslogu.

Spomeni se, da je pakao pun grješnika, koji su se htjeli obratiti, a u istinu nijesu se nikada obratili.

Spomeni se, da onaj, koji se hoće čuvati grijeha, mora se čuvati grješne prigode; pogibeljni su razgovori mreže đavolske.

Spomeni se napokon, da te Isus čeka, da ti oprosti grijeha: tko zna, nije li to posljednji poziv!

MOLITVE PREKO DANA

Dragi brate i sestro, uzdigni češće preko dana svoje srce k Bogu! Osobito treba da se sjetiš svoga Boga kod navedenih prigoda; uvaži Pravilo II. § 3. — Ako ti je ikako moguće, svrati se kojiput preko dana u crkvu i pokloni se svome Spasitelju u presv. oltarskom Sakramentu. Pomisli često, da te Bog vazda i posvuda vidi i čuje, da zna i najskrovitije tvoje misli.

Prije rada

Djela naša, molimo Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću prati, da svaka naša molitva i radnja s tobom vazda počinje i početa da se s tobom dovršuje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Opr. 300 dana svaki put.

Poslije rada

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva dobročinstva tvoja. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen. — Slava Ocu. . .

Opr. 300 dana svaki put.

Za upravitelja Trećeg reda

Predobri Isuse, koji kao dobar pastir naših duša među nama boraviš u presvetom Sakramentu, rasvijetli zrakama svoje posebne milosti našega oca upravitelja. Podijeli mu sve potrebite milosti za njegovo i naše posvećenje. Daj, da budno bdije nad ovcima, koje si mu povjerio. Usliši njegovu molitvu, blagoslovi njegov rad, krijepi ga u križevima i teškoćama. Daj, da bude i ostane pastir po srcu tvome i da živi i radi jedino za uzvišenu službu, koju si mu povjerio. Daj, Isuse,

da se mi svi nađemo jednom u raju kao njegova kruna i njegovo veselje. Oče naš. . . Zdravo Marijo. . . Slava Ocu.

Za svoga ispovjednika

Isuse, veliki svećeniče, po zagovoru b. D. Marije, svoje Majke, udijeli mome ispovjedniku milost, da mi bude ono, što je Rafael arkandeo bio neiskusnom Tobiji. Daj, da me pazi i sigurno vodi stazom vječnoga života. Prosvijetli ga, da ne popušta mojim zlim nagnućima i željama. Neka bude liječnik koji reže, gdje treba zarezati. Meni pak podijeli milost, da njegove očinske upute i savjete rado slušam, po njima živim i tako u nebo dođem. Oče naš. . . Zdravo Marijo. . . Slava Ocu. . .

Prije nauka

O Marijo, Majko ljubavi, straha Božjega, spoznanja i svetoga pouzdanja, čijom su materinjom zaštitom premnogi u znanostima divno napredovali, tebe izabirem zaštitnicom i pomoćnicom nauka svojih i molim te najponiznije po vječnoj mudrosti, Spasitelju našem Isusu Kristu, koji te je nada sve svete prosvijetlio znanošću nebeskom, da mi zagovorom svojim isprosliš milost, te uzmognem dobro shvatiti, za-

pamtiti i izreći sve ono, što je Bogu na slavu, tebi na čast, a meni i drugima za vječnu sreću korisno. Amen.

Toliko ti puta, dobri Bože, čast, koliko slova napišem, koliko riječi pročitam, a toliko puta čast i tebi, Djevo Marijo. Amen.

Poslije nauka

Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva dobročinstva tvoja, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Zdravo Marijo...

U napasti

Volim umrijeti, nego sagriješiti. — Slatko Srce mog Isusa, daj da te ljubim sve to više.

(Opr. 300 d.; ako moliš dnevno jednom u mjes. PO. uz o. u.)

O Gospodo moja, o Majko moja, spomeni se, da sam tvoj, čuvaj me i brani kao stvar i svojinu svoju.

(Opr. 40 d.; Pio IX. 1851.)

Ako si po nesreći sagriješio

O Isuse, smiluj se meni grješniku. Kažem se, što sam uvrijedio tebe, najveće dobro i molim te, da mi oprostiš. Ne daj, da te ikada više uvrijedim.

Kad susretnješ svećenika, koji nosi bolesniku svetu pobudbinu

Klekni i reci:

Budi hvaljen i slavljen Isus u presvetom oltarskom Sakramentu. Klanjam ti se, Isuse, i molim te, udijeli bolesniku, kojega češ okrijepiti, zdravlje duše i tijela, ako je to tebi na veću slavu, a njemu na spasenje. Zoveš li ga u ovoj bolesti k sebi, daj da premine u milosti tvojoj, s tobom u srcu i na ustima. Amen.

STRELOVITE MOLITVICE S OPROŠTENJIMA

Svaki put, kad god izmoliš skrušeno, makar samo srcem, koju od ovih molitvica, dobivaš označeno oproštenje. (Pio XI — I.VII.1933.)

300 dana oproštenja; P.O. jedanput na mjes. uz o. u.

1. Bože moj i sve moje (Sv. Franjo).
2. Pozdrav: Hvaljen Isus, odzdrav: U vijeke. Amen.
3. Dodaj Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i oganj svoje ljubavi u njima užeži.
4. Marijo bez grijeha začeta, moli za nas, koji se tebi utječemo.
5. Isuse moj, milosrđe.
6. Presveto Srce Isusovo, sve ufanje moje.

7. Slatko Srce mog Isusa, daj da te ljubim sve to više.

8. Bože moj, sjedini duhove u istini, a srca u ljubavi.

9. *Kad god zazoveš sveta imena: Isus i Marija.*

10. Božansko Srce Isusovo, obrati grješnike, spasi umiruće, izbavi duše iz čistišta.

11. Isuse, Marijo, Josipe, vama darujem srce i dušu svoju. — Isuse, Marijo, Josipe, pomozite mi u posljednjoj borbi. — Isuse, Marijo, Josipe, dajte da u miru s vama usnem i počinem.

12. Bože moj, svekolike svete mise, koje se danas na cijelom svijetu služe, prikazujem ti za grješnike, koji su u smrtnoj borbi te će još danas umrijeti. Dragocjena krv Isusa Spasitelja neka nam ishodi pomilovanje.

13. Slatko Srce Marijino, budi moje spasenje.

14. Marijo, ufanje naše, budi nam milostiva.

15. Blagoslovljeno budi sveto i bezgrješno začće blažene Djevice Marije, Majke Božje.

16. Lurdska Gospo, moli za nas.

17. Majko žalosna, Majko sviju kršćana, moli za nas.

18. *Oni, koji besplatno prave ili popravljaju crkveno ruho ili druge crkvene stvari, kad za vrijeme rada uzdahnu, da većma posvete svoj posao (S. Poenit. 2. VI. 1933):* Isuse, pute i živote naš, smiluj se nama.

7 godina i 7 četir. oprostjenja:

Bože, vjerujem u te, jer si nepogrješivo istinit.

Bože, ufam se u te, jer si neizmjerljivo milosrdan.

Bože, ljubim te, jer si neizmjerljivo dobar.

VEČERNJA MOLITVA

Kao što si dan molitvom započeo, tako treba da ga molitvom i dovršiš. Kad bi propustio večernju molitvu, bio bi vrlo nezahvalan Bogu, koji te je cijeli dan ljubazno čuvao i nebrojena ti dobročinstva iskazao. Na počinak se tako spremi kao da više ne ćeš ustati. Kad legneš u krevet pomisli, da ležiš na smrtnoj postelji.

Zahvaljujemo ti, svemoguću Bože, za sva dobročinstva tvoja, koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Dođi, Duše Sveti, pamet našu prosvijetli zrakom višnje svjetlosti. Odgovori

mi, koliko je bezakonja i grijeha mojih, pokaži mi opačine i prestupke moje.

Ispovijedam se Bogu svemogućemu...
itd. kao na str. 196. do mišlju, riječu i djelom.

Sad ispitaj svoju savjest te nastavi:

Moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh... itd.

R. Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijeha naše i priveo nas u život vječni. O. Amen.

R. Oproštenje, † odrješenje i odpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin. O. Amen.

R. Dostoj se, Gospodine, ove noći.

O. Sačuvati nas od grijeha.

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

R. Neka bude milosrđe tvoje, Gospodine, nad nama.

O. Kako se ufamo u tebe.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se. Pohodi, molimo, Gospodine, ovo prebivalište i svaku neprijateljsku zasjedu od njega daleko otjeraj. Tvoji sveti anđeli neka prebivaju u njemu, koji nas u miru čuvali; i tvoj blagoslov neka bude nad nama vazda. Amen.

Majci Božjoj za sretnu smrt

(»Ultima in mortis hora«)

U čas smrtne borbe, boli — Marijo ti za nas moli: — Sretnu smrt nam svima daj, — Vodi k Sinu nas u raj.

Pobožna oporuka

koju može trećoredac svako veče izmoliti.

U ime presvetoga Trojstva Oca i Sina i Duha Svetoga. Ja brat (sestra)... izručujem svoju dušu i predajem svome Bogu, a tijelo zemlji, crvima i raspadljivosti. Radost ostavljam sve dražesti i varke ovoga života, koje nijesu ništa drugo nego taština nad taštinama i sve sama taštira. Mrzim na svoje grijeha, jer su mrski Bogu, neizmjernomu dobru, kojega ljubim nadasve. Iz ljubavi prema Bogu opraštam svim svojim neprijateljima.

Vjerujem u Boga, jednoga u naravi, a trojega u osobama, Oca, Sina i Duha Svetoga, koji je moj Stvoritelj i Otkupitelj i Posvetitelj, svemogući, neizmjereno mudar i dobar. — Čvrsto vjerujem, što god sveta majka Crkva predlaže vjerovati. — Ufam se od dobrote Božje opraštenju grijeha, milosti i vječnomu životu. — Ljubim Boga

svim srcem, svom dušom, svom snagom svojom.

Spremno i savršeno se pokoravam sve-
mu, što god mi presveta i uvijek poklona
dostojna volja Božja odredi. Spreman sam
trpjeti, živjeti i umrijeti, kako se tebi sviđa,
Bože moj; budi volja tvoja kako na nebu,
tako i na zemlji.

Preporučujem tijelo i dušu svoju zaštititi
preslavne Djevice Marije, svoje premile
Majke i zaštitnice, svome svetom anđelu
čuvaru, svetom Josipu, sv. Ocu Franji, sv.
Antunu Padovanskomu, svetom Joakimu i
Ani, ostalim svetima, koje najponiznije
molim i zaklinjem, da se udostojte biti uza
me sada i na času smrti moje.

Zadnje riječi moje neka mi budu Isuse,
Marijo i Josipe. U njihovu zagrljaju hoću
da živim i umrem. Ako ova presveta ime-
na tada moj jezik ne bi mogao izgovoriti,
izgovorit će ih moje srce, a budem li na
času smrti bez svijesti, to već sada izgo-
varam sa svim mogućim žarom, poštova-
njem i pokornošću: Isuse, Marijo i Josipe.
Amen.

SVETA MISA

Sveta je misa neprestana žrtva novoga zavjeta, u kojoj Isus Krist prikazuje sebe svome nebeskom Ocu pod prilikom kruha i vina. Naredio ju je sam Isus na zadnjoj večeri.

Misno ruho. Sveta je misa živa predstava i tajanstvena obnova krvne žrtve na Križu, zato nas misno ruho sjeća na haljine, u koje su Isusa za ruglo oblačili za vrijeme njegove muke.

Predmeti na oltaru. Sam oltar na kojem se prikazuje sv. misa, sjeća nas na goru Kalvariju ili na stol posljednje večere. — Bijeli stolnjaci, koji su na oltaru, sjećaju nas na bijelo platno, u koje su Josip Arimatejski i Nikodem zavili Tijelo Isusovo. — Propelo se mora staviti na oltar, da se istakne, da je sv. misa ista žrtva kao i ona na Križu. — Zapaljene svijeće znamenuju žarku ljubav Isusovu u ovoj žrtvi, osim toga nas sjećaju, kako su prvi kršćani za vrijeme progonstva obavljali službu Božju po noći i po tamnim katakombama. Svijeće moraju biti od voska. U svečanoj se misi upotrebljava i tamjan, znak štovanja i klanjanja Bogu, ujedno znači naše vruće molitve, koje se poput miomirisna tamjana dižu k Bogu.

Boje crkvenoga ruha. — Bijela boja označuje radost, čistoću, svetost i nevinnost, zato se upotrebljava na radosne svetkovine Gospodnje, bl. Djevice Marije, anđela i svetih, koji nisu bili mučenici, nego su čistoćom svoga nevina života postali sveti.

Crvena boja označuje vruću ljubav, te se upotrebljava na Duhove, kad je Duh Sveti oganj svoje ljubavi izlio na apostole, zatim na svetkovine apostola i mučenika, koji su svoju ljubav Bogu posvjedočili svojom krvlju.

Ljubičasta boja označuje pokoru i poniznost, zato se uzima u došašću (adventu), korizmi i na sve posne i pokorničke dane.

Crna boja znak velike žalosti, upotrebljava se na Veliki petak, kod misa za pokojne i kod ukopa mrtvaca.

Zelena boja označuje nadu u sretni, vječni život, na koji imamo pravo po Isusu. Upotrebljava se po Bogojavljenju do Sedamdesetnice i poslije Duhova do došašća, osim kad se slavi posebni svetac.

Glavni dijelovi sv. mise jesu: Evanđelje, prikazanje, pretvorba (podizanje) i pričest.

Na Evanđelje ustani i prekrži se u znak, da si pripravan priznati nauku evandeosku pred cijelim svijetom i prema njoj živjeti.

Na prikazanje prikaži s Isusom i sam sebe nebeskom Ocu.

Na podizanje pokloni se živom vjerom Isusu pod prilikama kruha i vina.

Kod pričesti svećenikove pričesti se i ti barem duhovnim načinom, tj. probudi u sebi goruću želju sjediniti se s Isusom u Sakramentu ljubavi.

Na ova glavna četiri dijela sv. mise treba naročito paziti.

»Sveća misa je sunce svih duhovnih vježba, središte katoličke vjere, duša pobožnosti, neiska-

zana tajna, koja krije u sebi bezdno ljubavi Božje». (Sv. Franjo Saleski).

Idi zato ne samo nedjeljom i blagdanom k svetoj misi nego — ako možeš — svaki dan. Time ćeš uvelike proslaviti Gospodina Boga, a sebi mnogo koristiti.

Da budeš što pobožniji kod svete mise, misli uvijek na ovo: Kako god se Isus na Križu žrtvovao svojem Ocu na krvni način, upravo tako mu se po svećeničkim rukama prikazuje u sv. misi na nekrvni način. Sasvim isto zbiva se dakle na oltaru kod svake sv. mise na tajinstven način, što se zbilo na gori Kalvariji, gdje je Isus za nas umro na Križu. Budi stoga kod sv. mise vazda pobožan i sabran! Vladaaj se, kao da si na Kalvariji pod Križem.

Na pobožno slušanje sv. mise možeš se poslužiti slijedećim molitvama: ili promatraj muku Isusovu uz navedene molitve, ili prati sv. misu po jednom od triju navedenih obrazaca.

Prilazna molitva

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Svemogući, vječni Bože, Bože jedan u božanstvu, a troj u osobama: Oče, Sine i Duše Sveti. Klanjamo se mi nevoljni grješnici tebi i ponizujemo se pred tobom Bogom, Gospodinom i Ocem svojim. Hvalimo ti za sve darove i milosti, što nam ih milostivo udjeljuješ, a osobito, što smo odgojeni u svetoj vjeri katoličkoj i što nas grješnike milostivo čekaš na pokoru.

Prikazujemo ti sve trude i tegobe, bolesti i nevolje, što smo ih pretrpjeli dosada. Neka bude to sve tebi na hvalu i slavu. Ponizno te molimo, oprosti nam grijehe naše, podijeli nam milost prave pokore, poboljšanje života našega i stalnost u tvojoj svetoj službi.

Raširi katoličku vjeru, obrati nezabošce i krivovjernike, složi kraljeve i vladare kršćanske. Iskorijeni, o Bože, krivovjerstvo, pogibeljne bune, nepokornost poglavarima. Uništi zavist, zlobu, srditost i svađe, kletve, psovke, razdor i neslogu. Zatri lakomost, krivice i sva grješna djela.

Blagoslovi nas; blagoslovi družinu, kuće, blago, gospodarstvo i sve imanje naše. Oslobodi nas od kuge, glada i rata, od teških bolesti, nagle i nepripravne smrti.

Smiluj se svim živima, za koje smo dužni moliti, i svim vjernim mrtvima podijeli pokoj vječni.

Za ovo te, dobri Bože, danas ponizno molimo, i na ovu namjenu prinosimo ti današnju svetu misu. Prinosimo ti sve svoje misli, riječi i djela buduće sedmice.

O preljubezni Oče, usliši prošnje i uzdahe naše, daj nam milost, da te nikada više hotimice ne uvrijedimo, nego da uvi-

jek tvoju svetu volju ispunimo, istinski te ljubimo, i poslije smrti u nebo dođemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

MISNE MOLITVE UZ PROMATRANJE GORKE MUKE I SMRTI ISUSOVE

I. dio — od pristupa do vjerovanja

Svećenik ide k oltaru

Isus polazi u Getsemanski vrt

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si se za nas grješnike u Getsemanskom vrtu žalostio, dopusti, da sve svoje tuge i nevolje vazda k tebi uzdižem i s tvojom ih žalošću sjedinjujem, da mi po zaslugama tvoje muke budu spasosne. Amen.

Svećenik moli pred oltarom

Isus moli u vrtu

Pristupam k oltaru tvoga milosrđa, Gospodine Isuse, i ponizno te molim, daj mi žarku molitvu, kakva je bila tvoja na Maslinskoj Gori, da i ja vazda gorljivo molim, svetu misu pobožno slušam i tako tebi dostojnu čast iskazujem. Amen.

Svećenik prignut moli opću ispovijed

Isusa oblijeva krvavi znoj

Gospodine Isuse Kriste, koji pod bremenom naših grijeha na zemlji prostrt moliš i moleći krvavim svojim znojem oplakuješ naše grijeh, ispovijedam, da sam mnogo sagriješio mišljenjem, govorom i djelima: moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato te molim, daj mi skrušeno srce, da toplim suzama oplaćem svoje grijeh. Amen.

Svećenik iza opće ispovijedi moli dalje

Anđeo silazi i krijepi Isusa

O Isuse ožalošćeni i od anđela okrijepljeni, dostoj se okrijepiti mene u svakoj žalosti, da i ja po tvom primjeru podlažem svoju volju volji Božjoj s uzdahom: Oče, ako je moguće neka me mine ova čaša, ova nevolja, ali ne kako ja hoću, nego kako ti hoćeš. Neka bude volja tvoja. Amen.

Svećenik uzlazi k oltaru i cjeliva ga

Juda poljupcem izdaje Isusa

Gospodine Isuse Kriste, za onu ljubav, kojom si Judu izdajicu, kad te je pozdravio himbenim poljupcem, nazvao prijatel-

ljem, daj da i ja s pravom kršćanskom ljubavlju ljubim svoje neprijatelje. Amen.

Svećenik ide na stranu poslanice

Isusa svezana vode ulicama

O Isuse, konopcima svezani i iz vrta vođeni, odriješi me od spona mojih grijeha i ljubavlju me svojom k sebi priveži, da se nigda od tebe ne odijelim. Amen.

Svećenik moli ulaz

Isusa ispituju kod Ane

Isuse Kriste, suče svega svijeta, koga je sluga nemilo po obrazu udario, priznajem evo, da sam preveliki grješnik. Poradi krotkosti, kojom si podnio ovaj udarac, oprosti mi, molim te, grješna djela ruku mojih. Amen.

Svećenik moli »Gospodine smiluj se«

Petar triput zataji Isusa

Gospodine Isuse, u kući Kajfinoj poručeni, kad se spomenem, kako te je Petar, tvoj učenik, tri puta zatajio, sav dršćem i vapim: Gospodine, smiluj mi se, jer poznajem slabu i na zlo sklonu narav svoju. Čuvaj me od zla društva i svake grje-

šne prigode. Ne dopusti, da ikada smrtnim grijehom zatajim tebe, kojega poznajem i priznajem Gospodinom i Bogom svojim. Amen.

Svećenik moli »Slava Bogu...«

Andeli pjevaju »Slava Bogu na visini«

Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje. Slava tebi, Oče nebeski, i hvala ti na svima dobročinstvima tvojim. Ne dopusti, da ikada zaboravim na tebe. Slava i čast neka bude i tebi, Sine Božji, koji si radi mene sišao s neba i čovjekom postao, da me otkupiš i spasiš. Slava i Duhu Svetomu, koji me milošću svojom na dobro potiče i u dobru krijepti. Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu, kako bijaše na početku tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Svećenik govori »Gospodin s vama«

Isus pogleda Petra

Gospodine, budi vazda kod mene sa svojom milošću, da ne upadnem u smrtni grijeh. Ako bi kada po nesreći u nj upao, pogledaj i na mene okom svoga milosrđa, da i ja, kao Petar, odmah proplačem i grijeh svoj okajem. Amen.

Svećenik čita poslanicu

Isusa vode k Pilatu na sud

O Isuse, ogledalo sviju kreposti, radi one čudesne šutnje, kojom si kod Pilata optužen strpljivo podnio kriva svjedočanstva, daj i meni tu krepost, da i ja sumnje, kriva svjedočanstva i ozloglašenja strpljivo podnosim. Neka ljudi govore o meni, što im drago, udijeli mi samo, da pred tobom budem pravedan. Amen.

Svećenik ide k sredini oltara

Isusa vode k Herodu

Isuse Kriste, mudrosti vječna, radi one pogrde, koju si podnio, kad su te kod Heroda u bijelo ruho obukli, molim te, daj mi nebesku mudrost, da sve svjetsko držim za ništa i tebe, svoga Spasitelja, pogrđena i raspeta, spoznam i nasljedujem. Amen.

Svećenik čita Sveto Evanđelje

Isusa opet vode k Pilatu

Isuse Kriste, učitelju istine, od suca do suca potezani, pogrđeni i gorim od Barabe, javnoga ubojice, proglašeni: jao, koliko sam puta i ja, prezrevši istinu i tvoje Sveto Evanđelje, tebe za ništa držao. Oprosti,

Gospodine, i pomози mi, da od sada svoj život uredim po nauku Svetoga Evanđelja i tebe nadasve cijenim. Amen.

Svećenik moli »Vjerovanje«

Propovijedanje vjere Isusove po svijetu

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, koji je začeo po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebasa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega, odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oprostjenje grijeha, uskrsnuće tijela, život vječni. Amen.

II. dio — od prikazanja do podizanja

Svećenik otkriva kalež

Židovi svlače Isusa

Gospodine Isuse, koga Židovi svukoše i za stup privezaše, daj mi jakost, da pravo i potpuno otkrijem i očitujem na ispovijedi

sve svoje grijehе, da tako u njoj svučem zlu svoju narav i nikada se pred tvojim licem ne pokažem bez odijela milosti posvetne. Amen.

Svećenik prinosi hostiju i vino

Isusa bičuju

Nebeski Oče, prinosim ti za svoje grijehе nemilo bičevanje tvogega ljubljenog Sina i molim te ponizno, daj mi milost, da nikada svojim grijesima ne povrijedim njegovih svetih rana. Za pokoru pak svojih dosadašnjih grijehа primam dragovoljno sve bičeve i nevolje iz očinske tvoje ruke. Bičuj me i karaj ovdje kao milostivi otac, da me na drugom svijetu ne pokaraš kao strašni sudac. Amen.

Svećenik pokriva kalež i moli prignut

Isusa krune trnjem

Isuse Kriste, Kralju vječne slave, klanjam ti se kao svome kralju i radi onoga nemilog krunjenja trnjem molim te, udijeli mi milost tako žestoke i oštre pokore, da mi poteku suze dostojne krune nebeske. Amen.

Svećenik pere ruke*Pilat pere ruke*

Isuse Kriste, Jaganjče pravedni, za kojega je sam Pilat perući ruke posvjedočio, da si pravedan, jer reče: »Nevin sam ja u krvi ovoga pravednika«; ne pogubi s opakima moju dušu. Ja ću je prati pokorničkim suzama, a ti je operi snagom svoje Krvi od svake ljage. Amen.

Svećenik moli Predslovlje i »Sve!...«*Pilat osuđuje Isusa na smrt*

Gospodine Isuse Kriste, pravedni suče živih i mrtvih, od Pilata na viku Židova nepravedno osuđeni, radi one ljubavi, kojom si tu osudu velikodušno primio, molim te, ne osudi me, kada dođeš suditi. Daj da se sada bojim strašnoga suda, a na sudnjem danu da čujem radosnu presudu na život vječni, gdje ću na vijeke slaviti tebe s Ocem i Duhom Svetim pjevajući: Svet, svet, svet, Gospodin Bog nad vojškama. Puna su nebesa i zemlja tvoje slave. Amen.

Svećenik moli za žive*Isus nosi Križ i susreće svoju Majku*

O Gospodine Isuse, koji si dragovoljno uzeo preteški Križ na svoja izranjena ra-

mena, spomeni se svojih slugâ i službenicâ, što uzdišu u ovoj suznoj dolini, a napose molim te za... Udijeli mi, ponizno te molim, i milost... a nadasve milost da ustrajem do smrti u tvojoj ljubavi. — Žalosna Majko, radi one neiskazane tuge, koju si oćutjela susrevši svoga predragog Sina, molim te, budi mi tješiteljicom u svakoj, osobito smrtnoj žalosti. Amen.

Svećenik drži ruke nad kaležom*Veronika daje Isusu rubac*

Gospodine Isuse Kriste, koji si na Veroničinu rupcu ostavio sliku svoga izranjenog obraza, molim te ponizno, stavi je i u moje srce, da što više postanem sličan tebi. Amen.

Svećenik čini križ nad žrtvom*Isusa pribijaju na Križ*

Gospodine Isuse, radi one muke, koju ti zadadoše čavli, kad probodoše tvoje svete ruke i noge, probodi svetim strahom moje tijelo, da ne pružam svojih ruku za zlom i ne odstupam od zastave tvojega Križa idući putem grijeha. Amen.

III. dio — od podizanja do pričesti

Svećenik diže presv. Tijelo Isusovo

Krvnici dižu razapeta Isusa

Nebeski Oče, pogledaj na svojega ljubljenog Sina te radi Križa i muke njegove oprosti nam grijehe.

Pogledaj sa živom vjerom sv. Hostiju i reci:

»Gospodine moj i Bože moj«.¹)

Zdravo Tijelo Isusovo, na oltaru posvećeno, od Djevice porođeno, velegorko izmučeno, za nas na Križ pribijeno, za hranu nam svima dano.

Svećenik diže kalež s presvetom Krvlju

Iz rana Isusovih teče presv. Krv

Nebeski Oče, pogledaj na neprocjenjivu Krv svoga Sina, koju je za nas prolio i radi njegove presvete Krvi očisti nas i milostiv budi nama, nevoljnim grješnicima.

Vječni Oče, prikazujem ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehe i za potrebe svete Crkve²).

¹) Opr. 7 g.; PO jedanput mjes. uz o. u.

²) Opr. 100 dana svaki put (Pio VII. 22-IX-1817).

Svećenik tiho moli za mrlve

Isus tiho moli na Križu

Predobri Otkupitelju, koji si za sav ljudski rod molio na Križu, daj mi dio u molitvi i muci, koju si za me prikazao nebeskom Ocu, a svim vjernim mrtvima, osobito... daruj pokoj vječni.

Svećenik se udara u prsa

Obraćanje skrušenoga razbojnika

Premilosrdni Isuse, sa skrušenim razbojnikom i ja skrušenim srcem i čvrstim ufanjem vapijem k tebi: Spomeni se mene u svome kraljevstvu. I ja sam cijena tvoje Krvi, spomeni se dakle i mene sada, a osobito na času moje smrti i primi me u svoje kraljevstvo. Amen.

Svećenik moli »Oče naš«

Sedam riječi Isusovih na Križu

Premilostivi Spasitelju, radi onih tvojih sedam svetih riječi, koje si izrekao na Križu, a osobito za onu ljubežljivu preporuku, kojom si učenika preporučio Majci, a nju učeniku, izbavi me od svakoga zla i daj, da predragoj Majci tako ugodim, da mi doista bude ljubezna majka sada i na času smrti. Amen.

Svećenik lomi sv. Hostiju*Isus umire na Križu*

O Isuse predobri Otkupitelju, koji si od ljubavi k nama htio umrijeti, da mi živimo; radi svoje pregorke muke i smrti smiluj se mojoj duši, kad se bude dijelila od tijela, i primi je tada u svoje ruke. Amen.

Svećenik stavlja u kalež česticu sv. Hostije*Duša Isusova silazi u pretpakao*

Gospodine Isuse, koji si slomivši silu đavolsku sišao dušom u pretpakao, da utješiš i oslobodiš duše starih otaca, neka siđe krepost tvoje presvete Krvi u čistilište na duše vjernih mrtvih, da se oslobode muka i uđu u vječni život. Amen.

IV. dio — od pričesti do kraja**Na »Jaganjče Božji«***Na Kalvariji mnogi daju znak pokore*

Gospodine Isuse Kriste, Jaganjče Božji, za nas na Križu žrtvovani, i ja se s onima, koji su se vraćali s Kalvarije, udaram u prsa te ispovijedam sa satnikom, da si ti Sin Božji. Smiluj mi se i daj, da pravo

spoznam svoje grijehе te se savršeno pokajem. O dobri Isuse, usliši me, ne daj da se od tebe rastavim. To je u nevoljama moja utjehа, а u napastima moja obrana. Amen.

Svećenik uzima u ruke presveto Tijelo*Isusa skidaju s Križa*

Gospodine Isuse Kriste, koji si htio, da se tvoje mrtvo Tijelo s križa skine, pomaže i zavije u čisto platno, daj mi milost, da u presvetom oltarskom Sakramentu tvoje živo Tijelo vazda primam čistim srcem. Amen.

Svećenik se pričestuje*Isusa polažu u grob*

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja. Znam, da nisam vrijedan, а znaš to dobro i ti, pa ipak hoćeš da se nastaniš u mojemu srcu. Dođi, o dođi, živa željo duše moje, rasplamti mi srce ognjem božanske svoje ljubavi. Prebivaj i ostani u meni do moje smrti. Budi sa mnom dok i mene ne postave u grob, da iz njega slavno uskrsnem. Amen.

Svećenik pokriva kalež

Uskrsnuće Isusovo

Isuse Kriste, slavni pobjedniče smrti, koji si treći dan sa slavom uskrsnuo iz groba, radi toga tvog uskrsnuća molim te, daj i meni, da iz groba starih grješnih navika ustanem i živim novim životom. Amen.

Svećenik govori »Gospodin s vama«

Isus se ukazuje učenicima

O Isuse, veselje i radosti pravovjernih, molim te, po tvojim radosnim ukazanjima, kojima si utješio i obradovao svoju premilu Majku i učenike, utješi i mene tužna i nevoljna, da te i ja mogu s tvojim odabranima jednoć u nebu vidjeti, hvaliti i slaviti. Amen.

Svećenik govori posljednje molitve

Isus ostaje 40 dana na zemlji

Gospodine Isuse, preljubežljivi učitelju, koji si poslije uskrsnuća 40 dana na zemlji proboravio i učenike svoje poučio, kako da vladaju Crkvom, nauči me, molim te, tvoju svetu volju upoznati i savršeno je vršiti. Amen.

Svećenik govori »Gospodin s vama«

Isus uzlazi na nebesa

Slavni Spasitelju, koji si dovršivši otajstva spasenja uzašao na nebesa, molim te, odijeli moje srce od zemaljskih stvari i povuci ga za sobom, da ište, što je vječno. Amen.

Svećenik daje blagoslov

Dolazak Duha Svetoga

Blagoslovio nas svemogući † Bog Otac, i Sin i Duh Sveti. Predobri Isuse, pošalji nam svojega Svetoga Duha, da nam prosvijetli razum, očisti naša srca, užeže ih ognjem ljubavi, napuni ih svojim darovima i posveti. Amen.

Svećenik čita zadnje Evanđelje

Apostoli propovijedaju Evanđelje

Gospodine Isuse Kriste, koji si zapovjedio apostolima, da idu po svemu svijetu i propovijedaju Evanđelje, podaj svojoj Crkvi brižljive učitelje i propovjednike. Prosvijetli tamnu pamet krivovjeraca, jer ti si svijetlo istinito, što prosvjetljuje svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet, da svi upoznadu tebe, vječnu Riječ, koja je postala tijelo, i da svi vjeruju u jednu,

svetu, katoličku i apostolsku rimsku Crkvu. Obrati na pravu stazu grješnike, da živeći po nauku Sv. Evanđelja, postanu sinovi Božji. Potkrijepi u milosti pravedne i daruj vjernim mrtvima svjetlost vječnu. Amen.

MISA NA ČAST PRESVETOGA SRCA ISUSOVA*)

Priprava. † U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Pristupit ću k oltaru Božjem.

K Bogu, koji razveseljuje mladost moju.

Ps. 42. Sudi mi, Bože, i raspravi parnicu moju s narodom nevjernim, od čovjeka opaka i lukava izbavi me.

Jer si ti, Bože, jakost moja: zašto me odbacuješ i zašto hodam žalostan, dok me pritište neprijatelj?

Pošalji svjetlost svoju i istinu svoju: one neka me vode i izvedu na tvoju svetu goru i u šatore tvoje.

*) Tekst ove sv. mise i dviju slijedećih naveden je u cijelosti prema rimsko-franjevačkom misalu.

I pristupit ću k oltaru Božjem, k Bogu, koji razveseljuje mladost moju.

Slavit ću te uz gitaru, Bože, Bože moj: zašto si žalosna, dušo moja, i zašto me uznemiruješ?

Uzdaj se u Boga, jer ću ga još slaviti, on je spasenje moje i Bog moj.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Pristupit ću k oltaru Božjem.

K Bogu, koji razveseljuje mladost moju.

† Pomoć je naša u imenu Gospodina. Koji stvori nebo i zemlju.

Sada moli svećenik ispovijed, zatim ministranti.

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkandelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, blaženomu našem Ocu Franji, svim svetima i tebi oče, da sam vrlo mnogo sagriješio mišlju, riječju i djelom, moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila arkandela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, blaženoga našeg Oca Franju, sve svete i

tebe oče, da se molite za me Gospodinu Bogu našem.

Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijehe naše i priveo nas u život vječni. Amen.

Oproštenje † odrješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin. Amen.

Bože, obazri se na nas i oživit ćeš nas.

I narod će se tvoj veseliti u tebi.

Pokaži nam, Gospodine, svoje milosrđe. — I daj nam svoje spasenje.

Gospodine usliši molitvu moju.

I vapaj moj k tebi da dođe.

Gospodin s vama — I s duhom tvojim.

Svećenik uzlazi k oltaru i moli.

Pomolimo se. Uzmi od nas, molimo Gospodine, naša bezakonja, da budemo dostojni čistih srdaca ući u svetinju nad svetinjama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo te, Gospodine, po zaslugama tvojih svetih, kojih se moći ovdje nalaze, da se dostojiš otpustiti sve moje grijehe. Amen.

Početak sv. mise

Ulaz (Ps. 32, 11, 19). Misli srca njegova od koljena do koljena, da izbavi duše njihove od smrti i da ih nahrani u vrijeme gladi. (Ps. 32, 1). Radujte se pravedni u Gospodinu, pravednima dolikuje da ga hvale. Slava Ocu...

Misli srca njegova...

Na sredini oltara govori svećenik naizmjenice s ministrantom:

Gospodine, smiluj se (tri puta), *Kriste, smiluj se* (tri puta), *Gospodine, smiluj se* (tri puta).

Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje. Hvalimo te. Blagoslivamo te. Klanjamo ti se. Slavimo te. Zahvaljujemo ti, radi velike slave tvoje. Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože Oče svemogući. Gospodine Sine jedincrođeni, Isuse Kriste. Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Očev. Koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama. Koji uzimaš grijehe svijeta, primi našu molitvu. Koji sjediš s desne Ocu, smiluj se nama. Jer ti si jedini svet. Ti si jedini Gospodin. Ti jedini Svevišnji, Isuse Kriste. Sa Svetim Duhom u slavi Boga Oca. Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Molitva. Pomolimo se. Bože, koji se dostojiš milostivo nam darivati neizmjereno blago ljubavi u Srcu svojega Sina, koje je ranjeno našim grijesima, dopusti, molimo, da prinoseći mu čast naše odane pobožnosti, izvršimo ujedno i dužnost dostojne zadovoljštine. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Poslanica. Čitanje poslanice bl. Pavla apostola Efežanima (3, 8—19). Braćol Meni, najmanjemu od svih svetih, dana je ova milost, da navješćujem neznabošcima nedokučivo Kristovo bogatstvo, i da svima javim, kakva je uredba tajne, koja je od vijeka sakrivena u Bogu, koji je sve stvorio. Da po Crkvi doznaju za nebeska poglavarstva i vlasti, mnogovrsnu mudrost Božju, po vječnoj odredbi, koju je izvršio u Isusu Gospodinu našem. U njemu imamo pouzdanje i slobodu po njegovoj vjeri. Zato prigibam svoja koljena pred Ocem Gospodina našega Isusa Krista, po kojemu postaje svaka obitelj na nebu i na zemlji, da vam po svojoj obilnoj slavi i dobroti dadne, da se po njegovu duhu pojačate za unutrašnjega čovjeka, da po vjeri Krist stanuje u vašim srcima. Da ukori-

jenjeni i utvrđeni u ljubavi sa svima svetima možete dokučiti, koja je širina i dužina i visina i dubina i da možete poznati Kristovu ljubav, koja prelazi svako znanje, da se napunite svakim Božjim obiljem. — Bogu hvala.

Na stepenicama (Ps. 24, 8, 9). Dobar je i pravedan Gospodin, stoga daje zakon onima, koji zalaze s puta. Vodi smjerne pravo, uči blage putevima svojim. Aleluja, aleluja. (Mt. 11, 29). Uzmite jaram moj na sebe i učite se od mene, jer sam blaga i ponizna srca i naći ćete mir dušama svojim. Aleluja.

U sredini oltara moli svećenik:

Očisti moje srce i moje usne, svemoćni Bože, koji si usne Izaije proroka očistio ražarenim ugljenom; tako se dostojno očistiti me po svojem blagom milosrđu, da uzmognem dostojno navijestiti tvoje Sveto Evanđelje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se, Gospodine, blagosloviti:

Gospodin bio u mojem srcu i na mojim usnama, da dostojno i kao što treba navijestim njegovo Evanđelje. Amen.

Evanđelje (Iv. 19, 31—37).

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

† Slijedi Sv. Evanđelje po Ivanu.

Slava tebi, Gospodine.

U ono vrijeme, jer je bio dan priprave, da ne bi tjelesa ostala na Križu u subotu (a bio je veliki dan ona subota), Židovi zamoliše Pilata, da im se prebiju noge i da se skinu. Vojnici dođu i prebiju noge jednomu i drugomu, koji je bio s njim raspet. Ali kad su došli do Isusa i vidjeli, da je već umro, nijesu mu prebijali kostiju, nego mu jedan od vojnika kopljem otvori bok i odmah poteče krv i voda. I posvjedočio je onaj, koji je vidio, a njegovo je svjedočanstvo istinito. On zna, da govori istinu, da i vi vjerujete. Jer se to dogodilo, da se ispuni Pismo: Ne ćete prebity nijedne od njegovih kostiju. I opet kaže drugo Pismo: Vidjet će, koga su proboli.

Riječi Sv. Evanđelja neka izbrišu u nama naše pogriješke.

Slava tebi, Kriste.

Vjerovanje. Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje, sviju vidljivih i nevidljivih stvari. I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedino-rođenoga Sina Božjega, rođenoga od Oca prije sviju vjekova. Boga od Boga, svijetlo

od svijetla, pravoga Boga od pravoga Boga. Koji nije bio stvoren, nego rođen, jedne biti s Ocem, po kojemu je sve stvoreno. Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa. (*Sada se poklekne*). I utjelovio se po Duhu Svetom od Djevice Marije, i postao čovjekom. (*Ustane se.*) Raspet također za nas, mučen pod Poncijem Pilatom, i pokopan. I uskrsnuo treći dan, kako kaže Sv. Pismo. I uzašao na nebo, sjedi s desne Ocu. I opet će doći sa slavom da sudi žive i mrtve; i njegovu kraljevstvu ne će biti kraja. I u Duha Svetoga, Gospodina i davaoca života, koji izlazi od Oca i Sina. Koji se s Ocem i Sinom zajedno časti i slavi; koji je govorio po prorocima. I u jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu. Ispovijedam jedno krštenje za otpuštenje grijeha i iščekujem uskrsnuće mrtvih i život budućega vijeka. Amen.

Prikazanje.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se (Ps. 68, 21). Slomljeno je srce moje od sramote i boli; čekao sam, da bi tkogod imao smilovanja sa mnom i ne bješe ga; tražio sam tko bi me utješio i ne nađoh ga.

Kad svećenik prikazuje hostiju, moli:

Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovu neokaljanu žrtvu, koju ja, nedostojni tvoj sluga prinosim tebi, svomu živomu i pravomu Bogu, za bezbrojne grijehе, uvrede i nemarnosti svoje i za sve nazočne, kao i za sve vjerne kršćane, žive i mrtve: da meni i njima bude na spasenje za život vječni. Amen.

Blagosivajući vodu moli svećenik:

Bože, koji si divno sazdao, dostojanstvo čovječjega bića i još ga divnije obnovio, daj, da po tajni ove vode i vina budemo dionici Božanstva Onoga, koji se dostojao biti dionikom našega čovječanstva, Isus Krist, Sin tvoj, Gospodin naš, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Kad svećenik prikazuje kalež, moli:

Prinosimo ti, Gospodine, kalež spasenja, moleći tvoju blagost, da se s ugodnim mirisom vine pred lice tvoga božanskog Veličanstva za spasenje naše i svega svijeta. Amen.

Duhom ponizne i srcem skrušene primi nas, Gospodine, i takva neka bude naša žrtva danas pred licem tvojim, da ti bude mila, Gospodine Bože.

Dodi, Posvetitelju, svemogući vječni Bože, i blagoslovi ovu žrtvu, pripravljenu tvojemu svetom Imenu.

Kad svećenik pere ruke, moli Ps. 25, 6—12:

Umivam među nevinima ruke svoje i obilazim oltar tvoj, Gospodine:

Da čujem glas hvale i pripovijedam sva čudesa tvoja.

Gospodine, ljubim ures doma tvojega i mjesto, gdje boravi slava tvoja.

Ne pogubi, Bože, duše moje s bezbožnima ni života mojega s krvnicima;

U njihovim su rukama bezakonja i njihova je desnica puna mita.

A ja hodam u nevinosti svojoj; izbavi me, i smiluj se meni.

Noga moja stoji na pravome putu, u skupštinama ću te blagosivati, Gospodine. Slava Ocu... Kako bijaše...

Svećenik došavši u sredinu oltara, moli:

Primi, sveto Trojstvo, ovaj prinos, koji ti prikazujemo na spomen muke, uskrsnuća i uzašašća Isusa Krista, Gospodina našega, i na čast blažene Marije vazda Djevice i blaženoga Ivana Krstitelja i sviju svetih, da njima bude na čast, a nama na spasenje; i da se oni dostoje posredovati za nas na nebesima, kojih se spominjemo

na zemlji. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svećenik se okrene k puku i govori:

Molite braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu.

Poslužitelj odgovara u ime puka:

Neka primi Gospodin žrtvu iz tvojih ruku na hvalu i slavu svojega Imena, na korist također našu i svekolike svoje svete Crkve. Amen.

Tajna. Molimo te, Gospodine, pogledaj na neizrecivu ljubav Srca svoga ljubljeno-ga Sina i daj da ti naša žrtva bude pri-jatan dar i pomirenje za naše grijehе. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Gore srca. Imamo kod Gospodina.

Zahvaljujmo Gospodinu Bogu našem. Dostojno je i pravedno.

Predslavlje. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da tebi uvijek i svagdje zahvaljujemo, Gospodine sveti, Oče svemogući vječni Bože, koji si htio da vojniskovo koplje probode Jedinorođenoga tvoga, kad je visio na Križu, te njegovo

otvoreno Srce, to svetište božanske darežljivosti, izlije na nas potoke milosrđa i milosti i postane mirom pobožnih i uvijek otvoreno utočište pokajnicima, jer nikad ne prestaje gorjeti od ljubavi prema nama. I zato pjevamo pjesmu tvoje slave s anđelima i s arkandelima, s prijestoljima i s gospodstvima, sa svom silom nebeske vojske bez prestanka govoreći:

Svet, svet, svet, Gospodin Bog nad vojskama. Puna su nebesa i zemlja tvoje slave. Hosana na visini. Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana na visini.

Tebe, dakle, preblagi Oče, smjerno molimo i ištemo (*poljubi oltar*) po Isusu Kristu, Sinu tvojemu, Gospodinu našem, da milostivo primiš i blagosloviš ove darove, ove poklone, ove svete neokaljane žrtve, koje ti prinosimo prije svega za tvoju svetu katoličku Crkvu, da se dostojiš po svemu svijetu umiriti je, čuvati, ujediniti i upravljati zajedno sa slugom tvojim Papom našim . . . i biskupom našim . . . i sa svim pravovjernima i priznavaocima katoličke i apostolske vjere.

Spomeni se, Gospodine, svojih suga i službenica (ovdje se sjeti onih, koje naročito želiš preporučiti) i sviju nazočnih,

kojih ti poznaješ vjeru i znaš bogoljubnost, za koje ti prinosimo ili koji ti prinosu ovu žrtvu hvale za sebe i za sve svoje, za otkupljenje svojih duša, za nadu svojega spasenja i zdravlja, i tebi, Bogu vječnomu, živomu i pravomu, prikazuju svoje želje.

U zajednici i poštujući spomen najprije slavne Marije, vazda Djevice, koja je rodila Boga i Gospodina našega Isusa Krista, a i tvojih blaženih apostola i mučenika: Petra i Pavla, Andrije, Jakova, Ivana, Tome, Jakova, Filipa, Bartolomeja, Mateja, Šimuna i Tadeja, Lina, Kleta, Klementa, Ksista, Kornelija, Ciprijana, Lovre, Krizogona, Ivana i Pavla, Kuzme i Damjana, i sviju tvojih svetih, molimo: da po njihovim zaslugama i molitvama dopustiš, da se u svemu utvrđujemo pomoću tvoje zaštite. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Ovaj dakle prinos naše službe a i cijele svoje obitelji, molimo, Gospodine, da umilostivljen primiš i da naše dane razrediš u svome miru i izbaviš nas od vječnoga osuđenja i pribrojiš stadu tvojih izabranih. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molimo te, Bože, udostoj se učiniti ovaj prinos u svemu blagoslovljenim, namijenje-

nim, odobrenim, razložnim i prijatnim, da nam postane Tijelo i Krv preljubaznog Sina tvoga, Gospodina našega Isusa Krista.

Pretvorba. Koji u predvečerje svoje muke uze kruh u svoje svete i časne ruke i podigavši oči prema nebu, k tebi, Bogu svomu, svemogućem Ocu; tebi zahvali, blagoslovi, prelomi i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i blagujte od ovoga svi:

Jer ovo je tijelo moje

Tako isto po večeri uzevši i ovaj pre-slavni kalež u svoje svete i časne ruke opet tebi zahvali, blagoslovi i dade svojim učenicima govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi:

Jer ovo je kalež krvi moje novoga i vječnoga zavjeta, tajna vjere, koja će se za vas i za mnoge proliti za otpuštenje grijeha.

Koliko god puta budete ovo činili, činit ćete meni na spomen.

Zato sjećajući se, Gospodine, mi sluge tvoje, ali i tvoj sveti narod, blažene muke istoga Krista, tvoga Sina, našega Gospodina, kao što i njegova uskrsnuća od mrtvih, a i njegova slavnoga uzašašća na ne-

besa, prinosimo tvojemu preslavnom Veličanstvu od tvojih darova i poklona žrtvu čistu, žrtvu neokaljanu, sveti kruh vječnoga života i kalež vječnoga spasenja.

Dostoj se milostivim i vedrim licem pogledati ove žrtvene darove i primiti ih, kao što si se dostojao milostivo primiti poklone svojega sluge pravednoga Abela i žrtvu patrijarha našega Abrahama i onu, koju ti prinese tvoj veliki svećenik Melkizedek, svetu žrtvu, neokaljani prinos.

Smjerno te molimo, svemoguću Bože, zapovjedi, da ovu žrtvu donesu ruke tvoga svetoga anđela na tvoj uzvišeni oltar, pred tvoje božansko Veličanstvo da se svi, koji uzblagujemo od pričešća ovoga oltara presveto Tijelo i Krv tvojega Sina, napunimo svakoga nebeskog blagoslova i milosti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Spomeni se, Gospodine, slugâ i službenicâ svojih (*ovdje se sjeti pokojnikâ, koje naročito želiš preporučiti*), koji su otišli pred nama sa znamenjem vjere i spavaju u snu mira. Njima, Gospodine, i svima, koji u Kristu počivaju, molimo, da podaš mjesto rashlade, svjetlosti i mira. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Dostoj se podati i nama grješnicima, tvojim slugama, koji se uzdamo u mnoštvo tvojih pomilovanja, neki dio i zajednicu s tvojim svetim apostolima i mučenicima: s Ivanom, Stjepanom, Matijom, Barnabom, Ignacijem, Aleksandrom, Marcelinom, Petrom, Felicitom, Perpetuom, Agatom, Lucijom, Agnezom, Cecilijom, Anastazijom i sa svim tvojim svetima. Molimo te, dovedi nas u njihovu družbu ne procjenjujući naših zasluga, nego darivajući nam oproštenje. Po Kristu Gospodinu našem, po kojem, Gospodine, vazda sva ova dobra stvaraš, posvećuješ, oživljavaš, blagosivaš i podaješ nama: po njemu i s njime i u njemu jest tebi, svemogućemu Bogu Ocu, u jedinstvu Duha Svetoga sva čast i slava po sve vijeke vjekova. Amen.

Sv. Pričest. Pomolimo se. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i božanskom naukom poučeni usuđujemo se govoriti: Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amen.

Izbavi nas, molimo, Gospodine, sviju prošlih, sadašnjih i budućih zala, i podaj milostivo mir u naše dane po zagovoru blažene i slavne vazda Djevice Bogorodice Marije i blaženih tvojih apostola Petra i Pavla i Andrije i sviju svetih, da budemo pomoću tvojega milosrđa i od grijeha vazda slobodni i od svakoga nemira sigurni. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Mir Gospodnji bio vazda s vama.

I s duhom tvojim.

Nato spusti svećenik česticu pręsv. Hostije u kalež i moli:

Ovo sjedinjenje i posvećenje Tijela i Krvi Gospodina našega Isusa Krista, neka bude nama, koji ga primamo, za vječni život. Amen.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta, smiluj se nama.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta, smiluj se nama.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta, daruj nam mir.

Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao svojim apostolima: Mir vam ostavljam, mir

vam svoj dajem, ne gledaj na moje grijehе, nego na vjeru svoje Crkve, i dostoj se njoj po volji svojoj darovati mir i jedinstvo. Koji živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodine Isuse Kriste, Sine Boga živoga, koji si po volji Očevoj, sudjelovanjem Duha Svetoga, svojom smrću oživio svijet, izbavi me ovim svojim presvetim Tijelom i Krvlju od sviju mojih bezakonja i od svakoga zla, i daj da uvijek prianjam uz tvoje zapovijedi i ne dopusti, da se ikad odijelim od tebe. Koji s istim Bogom Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog u vijeke vjekova. Amen.

Gospodine Isuse Kriste, neka mi primanje tvojega Tijela, koje se ja nedostojan usudujem blagovati, ne bude na osudu i propast, nego neka mi po tvojoj blagosti brani i liječi dušu i tijelo. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Uzet ću nebeski kruh i prizvat ću ime Gospodnje.

Udarajući se u prsa moli tri puta:

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja.

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Što da uzvratim Gospodinu za sve, što mi je učinio?

Uzet ću kalež spasenja i prizvat ću ime Gospodnje. Hvaleći prizvat ću Gospodina i izbavit će me od mojih neprijatelja.

Krv Gospodina našega Isusa Krista čuvala dušu moju za život vječni. Amen.

Ako ne ideš k svetoj pričesti, a ti se pričesti duhovnim načinom. Reci dakle:

O Gospodine Isuse! Očisti dušu moju, jači je i potkrijepi svetom Krvlju svojom, što je potekla iz tvojega božanskog Srca.

Daj, predragi Spasitelju, da ja, koji te primam sada duhovnim načinom, ostanem uvijek s tobom sjedinjen. Obnovi mi srce i dušu i napuni ga čistom ljubavi svojom, da nikad više u nj ne uniđe grijeh. Uništi u meni svaku ispraznu i svjetsku nasladu, daj da s tobom osjećam radost i bol, da te mogu uvijek ljubiti.

Gospodine, daj da čistim srcem čuvamo ono, što smo primili ustima; i ovaj vremena dar neka nam bude vječnim lijekom.

Gospodine, neka tvoje Tijelo, koje sam primio, i Krv, koju sam pio, prionu uz moje srce. Ne daj da u meni, koji sam

okrijepljen čistim i svetim tajnama, ostane ikakva grješna ljaga. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pričesna. (Iv. 19, 34). Jedan je vojnik kopljem otvorio njegovo rebro i odmah poteče krv i voda.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Popričesna. Pomolimo se. Rasplamtile, Gospodine Isuse, tvoje svetinje u nama božansku revnost, da, osjetivši ugodnost tvoga preslatkog Srca, naviknemo prezirati što je zemaljsko i ljubiti nebesko. Koji živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Idite, misa je svršena. Bogu hvala.

Neka ti bude milo, sveto Trojstvo, djele moje službe i daj, da žrtva, koju sam nedostojan prinio očima tvojega Veličanstva, bude tebi prijatna, a meni i svima, za koje sam je prinio, neka po tvome milosrđu bude pomirbena. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Blagoslovio vas svemogući Bog, Otac i Sin † i Duh Sveti. Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

† Početak Sv. Evanđelja po Ivanu.

Slava tebi, Gospodine.

U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku kod Boga. Sve je po njoj postalo i bez nje nije ništa postalo, što je postalo. U njoj bijaše život i život bijaše svijetlo ljudima. I svijetlo svijetli u tami, i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga, kojemu bijaše ime Ivan. Ovaj dođe za svjedočanstvo, da svjedoči za svijetlo, da svi vjeruju po njemu. On ne bijaše svijetlo, nego da svjedoči za svijetlo. Svijetlo istinito, koje obasjava svakoga čovjeka, dođe na ovaj svijet. Na svijetu bijaše i svijet je po njemu postao, i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast, da budu djeca Božja, onima, koji vjeruju u Ime njegovo, koji nisu rođeni ni od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga. I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama i vidjesmo slavu njegovu, kao jednorodjenoga od Oca, puna milosti i istine. Bogu hvala.

Iza tihe sv. mise moli svećenik s vjernicima tri puta: Zdravo Marijo; zatim Zdravo Kraljice i nastavi:

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Bože, utočište naše i kreposti, pogledaj milostivo na puk, koji k tebi vapije, te po zagovoru slavne i bezgrješne Djevice Bogorodice Marije s blaženim Josipom, njezinim zaručnikom i blaženim apostolima tvojim Petrom i Pavlom i svim svetima, molitve, koje prinosimo za obraćenje grješnika, za slobodu i uzvišenje svete matere Crkve, milosrdno i dobrostivo usliši. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sveti Mihovile arkandele, brani nas u boju: proti pakosti i zasjedama đavolovim budi zaklon! Neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo: i ti, vojvodo vojske nebeske, sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast duša, božanskom krepošću u pakao protjeraj. Amen.

(Opr. 10 god. Pio XI. 30-V-1934.)

R. Presveto Srce Isusovo. *(Tri putal!)*

O. Smiluj se nama.

(Za ovaj trostruki uzdah presv. Srcu dobiva se oproštenje od 7 god. i 7 čet. Pio X.)

MISA NA ČAST BEZGRJEŠNOM ZAČEĆU
BL. DJEVICE MARIJE

Priprava do Ulaza kao na str. 260.

Ulaz (Izaija 6, 1, 10). Vrlo se radujem u Gospodinu i moja se duša veseli u Bogu momemu, jer me zaodjenuo u haljine spasenja i ogrnuo plaštem svetosti, kao zaručnicu u njezinu nakitu. (Ps. 29, 2). Veličam te, Gospodine, jer si me oslobodio i jer nijesi dao, da se moji neprijatelji rađuju nada mnom.

Gospodine, smiluj se... i Slava Bogu kao na str. 263.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Molitva. Pomolimo se. Bože, koji si po bezgrješnom začecu Djevice priprazio dostojan stan svojemu Sinu, molimo te, da ti, koji si nju, radi predviđene smrti svojega Sina, očuvao od svake ljage, dadeš i nama da po njezinu zagovoru očišćeni k tebi dođemo. Po istom Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duh Svetoga Bog po sve vijekve vjekova. Amen.

Poslanica (Priče 8, 22—35).

Čitanje knjige mudrosti.

Gospodin me je imao u početku svojih puteva, prije nego je išta učinio na početku. Bila sam određena od vijeka i od davnina prije nego je postala zemlja. Još nije bilo bezdana, a ja sam već bila začeta, izvori voda još nijesu provalili niti su postojali golemi skupovi gora: rodila sam se prije bregova. Još nije bio učinio ni zemlje ni rijeka ni zemaljskih stožera. Bila sam tu, kad je pripravljaao nebo, kad je stalnim zakonom i međom ograđivao bezdane, kad je gore učvršćivao uzduh i premjerao vodene izvore, kad je okolo udario granice moru, postavljao zakone vodama, da ne bi prelazile svojih međa, kad je postavljao temelje zemlje. Bila sam s njim i upravljala sam svim stvarima i veselila sam se sve dane i sve vrijeme igrala sam se pred njim, igrala sam se na zemaljskoj kugli, jer je moj užitak boraviti sa sinovima ljudskim. Zato me, djeco, poslušajte: Blago onima, koji idu mojim putevima! Slušajte moju nauku i budite mudri i nemojte je odbaciti. Blago čovjeku, koji me sluša i koji uvijek bdije uz moja vrata i čuva ulaze u moju kuću. Tko nađe mene, naći će život i primit će spas od Gospodina! Bogu hvala.

Na stepenicama (Judit. 13, 23; 15, 10).
Blagoslovljena si, Djevo Marijo, od sve-
višnjega Gospodina Boga nad sve žene na
zemlji. Ti, slavo Jeruzalema; ti, radosti
Izraela; ti, časti našega naroda. Aleluja,
aleluja. (P. n. p. 4, 7). Sva si lijepa, o Ma-
rijo, i ljage istočne nema na tebi. Aleluja.

Očisti moje srce... i Dostoj se... na
str. 265.

Evandjelje (Lk. 1, 26—28).

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

† Slijedi Sv. Evandjelje po Luki.

Slava tebi, Gospodine.

U ono vrijeme posla Bog anđela Ga-
brijela u galilejski grad Nazaret k djevici
zaručenoj s mužem, koji se zvao Josip, iz
kuće Davidove, a djeвица se zvala Marija.
Kad je anđeo k njoj ušao, reče: Zdravo
milosti puna, Gospodin s tobom, blago-
slovljena ti među ženama!

Riječi Sv. Evandjelja neka izbrišu u
nama naše pogriješke. Slava tebi, Kriste.

Vjerovanje na str. 266.

ü

Prikazanje.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se (Lk. 1, 28). Zdravo Ma-
rijo, milosti puna, Gospodin s tobom, bla-
goslovljena ti među ženama. Aleluja.

Primi, sveti Oče... do *Tajne* str. 268.

Tajna. Primi, Gospodine, spasonosnu
žrtvu, što ti je prinosimo o svetkovini Bez-
grješnoga začeca blažene Djevice Marije,
i daj, da nas, koji priznajemo, da si je
svojom milošću unaprijed oslobodio od
svake ljage, njezin zagovor izbavi od svake
krivice. Po Gospodinu našem Isusu Kri-
stu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kra-
ljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po
sve vijeke vjekova. Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Gore srca. Imamo kod Gospodina.

Zahvaljujemo Gospodinu Bogu na-
šemu. Dostojno je i pravedno.

Predslavlje. Uistinu je dostojno i pra-
vedno, pravo i spasonosno, da tebi uvijek
i svagdje zahvaljujemo, Gospodine sveti,
Oče svemogući, vječni Bože, i da te hva-
limo, slavimo i uzvisujemo o Bezgrješnom
začecu blažene Marije vazda Djevice, koja
je po Duhu Svetom začela tvoga jedino-
rođenoga Sina i zadržavši slavu djevičan-
stva, dala svijetu vječno svijetlo, Isusa
Krista, Gospodina našega. Po kojem tvoje

Veličanstvo hvale anđeli, klanjaju ti se gospodstva, podlažu ti se vlasti. Nebesa i nebeske sile i blaženi serafini slave te klićući u zajedničkoj radosti. Zapovjedi, molimo, da se i naši glasovi združe s njihovima poniznim ispovijedanjem govoreći:

Svet i dalje do *Pričesne* str. 271—279.

Pričesna. Veličanstveno je o tebi rečeno, o Marijo: jer ti je Svemogući učinio velike stvari.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Popričesna. Pomolimo se. Gospodine Bože naš, otajstva, što smo ih blagovali, neka izliječe u nama rane onoga grijeha, od kojega si divnom povlasticom očuvao Bezgrješno začće blažene Marije. Po Gospodinu našem Isusu Kristu... Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Idite, misa je svršena. Bogu hvala.

Neka ti bude... i ostalo do kraja str. 279—281.

MISA NA ČAST SV. O. FRANJI

Priprava do početka sv. mise kao na str. 260—263.

Ulaz. Radujmo se svi u Gospodinu slaveći svečani dan u čast blaženoga Franje, čijoj se svetkovini raduju anđeli i hvale Sina Božjega (Ps. 32, 1). Radujte se pravedni u Gospodinu, pravednima dolikuje da ga hvala.

Slava Ocu... Radujmo se...

(*Izvan blagdana sv. Franje moli se slijedeći Ulaz:*)

(Gal. 6, 14). Daleko od mene, da bih se drugim hvalio osim Križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojemu je meni svijet raspet, a ja svijetu.

(Ps. 141, 2). Glasno zavapih Gospodinu, glasno se pomolih Gospodinu svomu. Slava Ocu... Daleko od mene...

Gospodine smiluj se... i Slava Bogu kao na str. 263.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Molitva. Pomolimo se. Bože, koji Crkvu svoju zaslugama blaženoga našeg Oca Franje umnažáš novim potomstvom, udijeli nam, da po njegovu primjeru sve ze-

maljsko preziremo i vazda budemo dionici nebeskih darova. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvojemu, koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Poslanica. Čitanje poslanice bl. Pavla apostola Galaćanima (6, 14—18). Braćo! Daleko od mene, da bih se drugim hvalio osim Križem Gospodina našega Isusa Krista, po kojemu je meni svijet raspet, a ja svijetu. Zato jer u Isusu Kristu niti što vrijedi obrezanje niti neobrezanje, nego nov stvor. Koji god budu živjeli po ovom pravilu, bit će nad njima i nad Božjim Izraelom mir i milosrđe. U buduću neka mi nitko ne dodijava, jer ja na svom tijelu nosim znakove ranā Gospodina Isusa. Milost Gospodina našega Isusa Krista s vašim duhom, braćo, Amen. — Bogu hvala.

Na stepenicama. Kao što zvijezda jutarnja u magli i kao što pun mjesec u dane svoje svijetli i kao sjajno sunce, tako je ovaj zasjao u hramu Božjem. Aleluja, aleluja. O Franjo, praće siromaha, umnoži svojim molitvama broj svojih u ljubavi Kristovoj, koje si blagoslovio prekrštenih ruku i slijep kao umirući Jakob.

Posljednica.

1. Svetosti se novi znaci — pojaviše kao traci — na blaženom Ocu Franji — predivni i presjajni.

2. Redovnici novog stada — postadoše četa mlada: — preko Franje zakon Krista — opet Crkvi zablistala.

3. Nasta novi život i Red, — što do tada ne ču svijet, — a na zemlji zavlada — Evanđelje Kristovo.

4. Pravilo je sastavljeno, — s Evanđeljem usklađeno: — apostolski život sveti — paklu opet zaprijeti.

5. Odjeću i pojas grubi — iznad svega Franjo ljubi, — obuće ne nosi više; — jedu, što isprosiše.

6. Ništa na zemlji ne želi, — siromaštvu se veseli; — niti stana nema nigdje, zemaljsko on gazi sve.

7. Osamljena traži mjesta, — suze su mu hrana česta; — žali vrijeme dragocjeno — u svijetu izgubljeno.

8. U samoći na tlo kleka, — moli, uzdiše i jeca; — sav u duši blažen, smiren, — želi biti sakriven.

9. U špilji se on sakriva, — dušom u raju prebiva; — od zemaljskog on zazire, — nebesko odabire.

10. Tijelo kroti, zatajiva, — samo u Bogu uživa; — Sveto Pismo mu je hrana — božanska, izabrana.

11. Tada s nebeskih visina — javi lik se Božjeg Sina; — Patrijarhu viđenje, gle, — uplaši i potrese.

12. Raspetoga lik zablista: — Franjo prima rane Krista, — dok mu duša sva u boli — šuti, jeca i moli.

13. Ranjeno je tijelo sveto, — kao da je razapeto; — probodene noge, ruke: — Kristove su to muke.

14. Tajne riječi Franjo sluša, — buduće on stvari kuša; — nadahnućem tajnim znade, — što mu Gospod predade.

15. Čavli odmah pojave se; — Svetac sav se sad zanese: — zadaju mu bol i muku, — utjehu preveliku.

16. Udovi su otvoreni, — tajnim čudom probodeni, — narav nije to izvela, — čekić nema udjela.

17. Znakom Križa posta svetog — pobjednikom svijeta kletog; — morio je svoje tijelo — kroz zemaljsko žiće cijelo.

18. Franjo, i nas štiti, brani, — da nam dušu grijeh ne rani, — daj da blaženstvo u raju — srca nam uživaju.

19. O naš Oče, blagi, sveti, — pobožnog se puka sjeti, — te mu s braćom svojom podaj, — da zasluži vječni raj.

20. Slavu, radost nebesnika — četi svojih redovnika — izmoli kod Božjeg Sina, — Kralja rajskih visina. Amen. (Aleluja).

Očisti moje srce... i Dostoj se... na str. 265.

Evandjelje (Mt. 11, 25—30).

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

† Slijedi Sv. Evandjelje po Mateju.

Slava tebi, Gospodine.

U ono vrijeme reče Isus: Hvalim ti, Oče, Gospodaru neba i zemlje, jer si ovo sakrio mudrima i razumnima, a objavio to malenima. Dá, Oče, jer ti se svidjelo tako. Moj je Otac predao meni sve, i nitko ne pozna Sina nego Otac, niti tko pozna Oca nego Sin, i komu Sin hoće da objavi. Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite na sebe moj jaram i učite se od mene, jer sam ja krotak i ponizan srcem i naći ćete pokoj svojim dušama. Jer je moj jaram sladak i moje breme lako.

Riječi Sv. Evandjelja neka izbrišu u nama naše pogriješke. Slava tebi, Kriste.

Vjerovanje kao na str. 266.

Prikazanje

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. (Filip 1, 20—21) Krist će se proslaviti u tijelu momemu bilo životom, bilo smrću. Jer je meni život Krist, a smrt dobitak.

Primi sveti Oče... i ostalo do *Tajne* str. 268—270.

Tajna, Posveti, Gospodine, darove tebi namijenjene i po zagovoru blaženoga našeg Oca Franje od svake nas ljage grijeha očisti. Po G. n. I. K... Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Gore srca. Imamo kod Gospodina

Zahvaljujmo Gospodinu Bogu našem.

Dostojno je i pravedno.

Predslavlje. Uistinu je dostojno i pravedno, pravo i spasonosno, da tebi uvijek i svagdje zahvaljujemo, Gospodine sveti, Oče svemogući, vječni Bože. Koji si u svojoj svevišnjoj dobroti i blagosti časnoga priznavaoca slugu svoga blaženoga Franju uzvisio zaslugama i krepostima svojih svetaca, dok je dušu njegovu djelovanjem Duha Svetoga ona srafska ljubav velikim žarom uspalila iznutra, a izvana mu je tijelo označila svetim ranama, znakom raspetoga Isusa Krista, Gospodina našega.

Po kojem tvoje Veličanstvo hvala anđeli, klanjaju ti se gospodstva, podlažu ti se vlasti. Nebesa i nebeske sile i blaženi serafini slave te kličući u zajedničkoj radošti. Zapovjedi, molimo, da se i naši glasovi združe s njihovima poniznim ispovijedanjem govoreći:

Svet i dalje do *Pričesne* str. 271—279.

Pričesna (Rim. 8, 18). Stradanja sadašnjega vremena nisu ništa prema slavi, koja se ima otkriti na nama.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Popričesna. Pomolimo se. Molimo, Gospodine, da nebeska milost raširi tvoju Crkvu, koju si se udostojao prosvijetliti slavnim zaslugama i primjerima blaženoga našeg Oca Franje, svojega ispovijedaoca. Po G. n. I. K... Amen.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Idite, misa je svršena. Bogu hvala.

Neka ti bude... i ostalo do kraja, str. 279—281.

SVETA ISPOVIJED

Svetu ispovijed obavi svaki puta tako, kako bi je želio obaviti na času smrti! Možda će ti baš ova sv. ispovijed, na koju se sada spremaš, biti posljednja! Promisli slijedeće:

1. *Sagriješio si, a sagriješiti znači: uvrijediti neizmjernoga Boga, odijeliti se od izvora svakoga dobra, odreći se neba, lišiti se posvetne milosti i prijateljstva Božjega te svih do sada stečenih zasluga — a u isti mah predati se u ropstvo đavla, sluge paklenoga ognja! Sve to radi ove ili one zle pohote, kojoj si udovoljio protiv zakona Božjega.*

2. *Sad valja da se ispovjediš, a to znači: da iskreno okaješ sve svoje grijehе — što je bitno i najvažnije — i da ozbiljno zamrziš na njih te čvrsto odlučiš popraviti se. Zatim da ih istinski otkriješ svećeniku, i, napokon, da izvršiš zadanu pokoru. Time ćeš se s Bogom izmiriti i zadobiti natrag sve, što si po grijehu izgubio. — Zar nije to — prema uvredi — lak, štovije, ugodan način pomirbe?*

3. *Ako se sada sam iskreno ne optužuješ pred milosrdnim Ocem, kako ćeš jednom opstati pred strogim i najpravednijim sucem? »Tko grijehе svoje zataji i stidi se priznati ih, taj će imati Boga ne samo za suca, nego i za osvetnika«, kaže sv. Augustin.*

Molitva prije ispitivanja savjesti

Gospodine Bože, koji prosvjetljuješ svakoga čovjeka, koji dolazi na ovaj svijet, prosvjetli, molim te, srce moje sjajem svo-

je milosti, da pravo spoznam svoje pre-stupke i grijehе i da ih s iskrenom boli srca i skrušenim kajanjem ispovjedim, kako je to potrebno pred tobom i pred svećenikom, tvojim namjesnikom, da potpuno za njih zadovoljim i da ih se ostavim na hvalu i slavu tvoju, na čast blažene Majke tvoje i sviju svetaca, a na spas svoje duše. Amen.

Blažena Djevice Marijo, sv. Josipe, sv. Oče Franjo, sv. Antune i svi moji sveti zaštitnici, budite mi u pomoći svojim moćnim zagovorom, da me Duh Sveti rasvijetli, te sve svoje grijehе pravo spoznam i od srca se za njih pokajem. Amen.

Ispitivanje savjesti

Sada pomno ispitaj svoju savjest; osobito ako se već dulje vremena nijesi ispovjedio ili ako želiš obaviti veliku ispovijed, tj. o cijelom životu. Čuvaj se, da iz nemarnosti ne izostaviš koji veći grijeh.

Da se lakše uzmogneš ispitati, evo ti naputka, kako ćeš se ispitivati o zapovijedima Božjim i crkvenim i o dužnostima svojega staleža. Tko se često ispovijeda, na pr. svake sedmice ili barem svakoga mjeseca, kako to propisuje trećoredsko Pravilo, može dovoljno ispitati svoju savjest i bez ovoga pomagala. Valja da prođe dnevne svoje dužnosti prema Bogu i blišnjemu i sjetit će se svojih prestupaka.

Najprije se pitaj:

1. Kada si se zadnji put ispovjedio? 2. Jesi li zatajio koji smrtni grijeh? 3. Jesi li se onda iskreno pokajao za svoje grijehe i odlučio, da ih ne ćeš više počiniti? 4. Jesi li se u smrtnom grijehu pričestio? Je li to bilo o Uskrsu? 5. Jesi li točno izvršio naloženu pokoru? 6. Jesi li, koliko si mogao, popravio štetu, koju si nanio svomu bližnjemu?

Sad razmisli u sebi svoje grijehe!

1. Prodi u pameti zapovijedi Božje i crkvene i glavne grijehe te se ozbiljno pitaj: da li si sagriješio mislju i željom, riječju i djelom ili zanemarivanjem? 2. Promisli, da li si krivac tujih grijeha, i da li si ispunio dužnosti svoga staleža? Ako si po nesreći počinio smrtnih grijeha, tada se pitaj za njihov broj i za okolnosti, koje mijenjaju vrstu grijeha. Razmisli, da li si smrtno sagriješio svaki dan, svaki tjedan, svaki mjesec, koliko puta na dan, u tjednu, u mjesecu.

Pazi da ne ispovijedaš tuđe grijehe mjesto svojih! Tako roditelji neka ne ispovijedaju grijehe svoje djece, žena grijehe svoga muža itd. U ispovjedaonici svaki sam sebe mora tužiti, i to onako, kako se pred Bogom osjeća krivim. Isto tako ne pripovijedaj što ne spada na ispovijed i što znaš da nije grijeh; nikada ne spominji tudega imena!

Ispitno pomagalo

Teški grijeh je svojevoljni prestupak Božjih ili crkvenih zapovijedi u velikoj stvari. Za teški se grijeh traži troje: 1. velika stvar, 2. znanje o toj stvari i 3. prestupak hotimično učinjen.

Ako bilo koji uvjet od ova tri navedena nedostaje, prekršaj je laki grijeh.

O prvu se zapovijed B. može ogriješiti:

teško: svojevoljno pristajati uz vjersku sumnju — čitanjem i širenjem protuvjerskih i protu crkvenih spisa i novina — stupanjem u protuvjerska društva — ružanjem vjeri i Crkvi — zatajivanjem vjere — otpadom od vjere ili od Crkve — aktivnim sudjelovanjem u liturgijskim obredima inovjeraca — prezirom nadnaravnih dobara — očajanjem u pomoć Božju — preuzetnim utajem i izvrqavanjem pogibeljima — kušanjem Boga — krivom prisegom — mržnjom na Boga — nedostojnim primanjem svetih sakramenata — nedostojnim postupkom prema Bogu posvećenim osobama, stvarima i mjestima — praznovjerjem, to jest čvrstim vjerovanjem u qatanje, čaranje ili zazivanjem duhova ili prisustvovanjem takvim zazivanjima;

lako: zanemarivanjem molitve — svojevoljnom rastrešenošću u crkvi i kod molitve.

O drugu se zapovijed B. može ogriješiti:

teško: psovanjem Boga, Majke Božje, svetaca i svetih stvari — proklinjanjem (zazivanjem zla na bližnjega) — krivo se zaklinjući — svojevoljinim kršenjem zavjeta, kojim si se obvezao pod teški grijeh, i to u velikoj stvari;

lako: uzaludnim izgovaranjem Božjega imena — kršenjem zavjeta u maloj stvari.

O treću se zapovijed B. može ogriješiti:

teško: svojevoljinim izostajanjem od svete mise nedjeljom i zapovjednim blagdanom, o obavljanim težačkim poslovima više od dva sata bez posebne nužde;

I a k o: svojevoljnim malim zakašnjenjem na svetu misu nedjeljom i zapovjednim blagdanom — nemarnim i nedoličnim vladanjem, kod svete mise.

O četvrtu se zapovijed B. može ogriješiti:

te š k o: ne slušajući roditelje, učitelje i poglavare u velikim stvarima — prkosnim i uvredljivim govorom prema njima — tvrdim i prezirnim vladanjem osobito prema starim i nemoćnim roditeljima — zlostavljanjem i dizanjem ruke na roditelje;

I a k o: ako su gore navedeni postupci u maloj mjeri, onda su to laki grijesi.

O petu se zapovijed B. može ogriješiti:

te š k o: neumjernim uživanjem opojnih pića do besvijesti — velikom mržnjom na bližnjega — teškim vrijeđanjem bližnjega — svojevoljnom ozljedom svoja ili tuđega života i zdravlja — svojevoljnim ubistvom nevina čovjeka — hvaljenjem, odobravanjem ili sudjelovanjem kod ubistva djeteta u majčinoj utrobi — osvećivanjem bližnjemu u velikoj mjeri — mučenjem i zlostavljanjem bližnjega u duhovnom ili tjelesnom pogledu — sablažnjavanjem bližnjega u velikoj mjeri — zavodenjem na veliki grijeh — pomaganjem u velikom grijehu (treba reći, na kakav si grijeh navodio ili pomagao bližnjemu);

I a k o: srdžbom — prepirkom — pravdanjem — neumjerenim uživanjem jela i pića — mučenjem životinja.

O šestu se i devetu zapovijed B. može ogriješiti:

te š k o: svojevoljnim nečistim djelima — svojevoljnim nečistim željama — svojevoljnim i nepotrebnim nečistim pogledima, razgovorima,

mislima, čitanjem, doticanjem u koliko se u tim stvarima svijesno i hotimice uživa — polazeći nečudoredne komade u kazalištu, kinu ili televiziji — na plesu, naročito modernim plesovima — nedoličnim zajedničkim kupanjem — nedoličnom nošnjom. Kod besramnih djela treba kazati, da li su učinjena na samome sebi ili na drugom, s osobom drugoga spola, da li je ta vezana (na pr. udata — preljub) ili nije, i druge okolnosti, koje bi mogle utjecati na vrstu grijeha.

I a k o: nijesu li te stvari sasvim svojevoljne i svjesne, kao na primjer u polusnu, tada su oni laki grijesi. U potpunom se snu ne može sagriješiti. Sve ono, što je potrebno za higijensku čistoću i urednost tijela, nije, razumije se, nikakav grijeh, ako je čedno učinjeno. Laki su grijesi i takvi nepotrebni svojevoljni radoznali ili lakoumni pogledi, razgovori, misli, čitanje itd., što nije doduše sasvim uredno, ali nije ni naumice besramno. Zla nakane može i od tih čina učiniti teški grijeh.

Ženidbeni drugovi mogu sagriješiti nevjerom (preljub), ili ako čine, što se protivi svrsi ženidbe.

O sedmu se i desetu zapovijed B. može ogriješiti:

te š k o: velikom krađom — otimačinom — razbojstvom — nanošenjem velike štete tuđem imutku — varanjem kod kupnje, mjere, prodaje u velikoj mjeri — uzimanjem velikih kamata kod posudbe — ustezanjem zaslužene plaće — nepovraćanjem tuđeg nađenoq dobra — kupovanjem i primanjem ukradenoga — Krađu na svetom mjestu valja posebno spomenuti.

I ako: ako su navedene stvari male krađe ili štete, redovno su laki grijeh. I male stvari u krađi mogu postati teški grijeh, ako se njima prouzroči velika šteta.

O osmu se zapovijed B. može ogrješiti:

teško: lažnim svjedočenjem na bližnjega — klevetom u velikoj stvari — ogovaranjem, kojim se bližnjemu nanosi velika šteta — krivim suđenjem i potvaranjem u velikoj mjeri — vrijeđanjem i pogrdivanjem u velikoj mjeri — kršenjem obećanja i zadane riječi u velikoj stvari.

I ako: laž je sama po sebi laki grijeh. I ostale su navedene stvari laki grijesi, ako su u maloj mjeri učinjene.

O crkvene se zapovijedi teško ogrješuje:

tko mrsi ili ne posti u određene dane. (Zakon posta i nemrsa vidi na početku molitvenika!)

Tko zanemari uskrsnu sv. pričest i godišnju sv. ispovijed;

tko primi sv. pričest bez propisanog euharistijskog posta,

tko kod ispovjedaonice prisluškuje tuđe grijehe i drugima ih pripovijeda,

tko čita zabranjene knjige bez dozvole biskupa,

tko pripada zabranjenom društvu,

tko hvali spaljivanje mrtvaca.

I ako: laž je grijeh, ako je sve to u manjoj mjeri.

Pridržani grijesi

Neke teške vanjske grijehe Crkva posebno kazni izopćenjem iz zajednice vjernika, koje je pridržano ili biskupu ili Sv. Ocu. Radi toga su izop-

ćenja i dotični grijesi pridržani, jer izopćeni ne može dobiti oprostjenje tih grijeha, dok mu kazna izopćenja nije oprostena. — Neznanje te kazne — ako nije posve hotimično — ispričava dotičnoga od izopćenja, a onda ni grijesi nisu pridržani.

Snagom crkvenog zakona biskupu su pridržani (radi kazne izopćenja) ovi grijesi: sklapanje braka pred nekatoličkim dušobrižnikom, pristanak na odgajanje djece izvan katol. Crkve, zlostavljanje duhovnika i redovnika i izvršenje pobačaja. — Biskup može sebi pridržati još koji druži teški grijeh.

Sv. su Ocu pridržani grijesi (radi kazne izopćenja): Obesčašćenje svetih čestica (hostija), tj. bacanje ili upotrebljavanje u zle svrhe; otpad od vjere; podupiranje i širenje krivovjerja; izdavanje knjiga, koje promiču krivovjerje i otpad od vjere; zlostavljanje biskupa; povlačenje na svjetovni sud biskupa ili prelata bez dopuštenja Sv. Stolicе; povreda stroge redovničke klauzure; otičina crkvenih dobara; sudjelovanje u dvoboju.

Zabranjene knjige.

Radi loših posljedica, koje mogu prouzrokovati knjige pisane protiv vjere i čudoređa, Crkva brani čitati takve knjige. Popis takvih knjiga zove se *Index*.

Evo nekih pisaca, kojih su knjige na indeksu:

Balzac: sva ljubavna djela, — **D'Annunzio:** gotovo sva djela, — **Dumas stariji:** sve, osim *Grof Monte Kristo*, — **Dumas mlađi:** sve, — **Flaubert:** *Madame Bovary* i *Salambo*, — **Fogazzaro:** *Svetac* i *Leila*, — **Anatole France:** sve,

— **Heine:** četiri zbirke pjesama, — **V. Hugo:** Notre dame i Bijednici, — **La Fontaine:** Contes et nouvelles en vers, — **Lamartine:** Jocelin, épisode, Souvenirs, impressions pensées et paysages pendant un voyage en Orient, La chute d'un ange, — **Maeterlinck:** sva djela; — **Mantegazza:** sva djela, — **George Sand:** sve, osim La mare au diable i La petite fadette, — **Stendhal:** sve, — **Da Verona:** sve, — **Zola:** sve, osim La rêve, — **Bergson:** tri filozofska djela, — **R. Descartes:** većina djela, ipak se neki odlomci mogu čitati, — **T. Hobbes:** sve, — **Kant:** Kritika čistog razuma, — **B. Pascal:** Pensées, kojima je Voltaire napisao komentar, — **J. Rousseau:** Emile, Du contract sociale, Julia, — **Renan E.:** Život Kristov i ostala djela, — **P. Sabatier:** Život sv. Franje Asiškog, — **Voltaire:** sva djela, — **Strauss:** Život Isusov, kritički obrađen. — Isto tako i sva nekatolička izdanja Sv. Pisma.

Ako ova navedena djela čitaš bez dozvole biskupa, a znaš, da su na Indeksu: teško grijehiš!

Član TR može ispitati svoju savjest još i obzirom na svoje redovničke dužnosti uvaživši tumačenje Pravila (Pogl. III. § 5.)

Pokajanje

O Isuse moj, neizmijerna dobroto! Pun stida priznajem, da sam ja onaj nevrijedni, okrutni, rasipni sin, koji tvojoj neizmijernoj očinskoj ljubavi uzvraćam samo crnu nezahvalnost i skrajnju okrutnost. O nesretna

mene! Kako sam mogao pristati na grijeh i time obnoviti tvoje gorke boli i rane? Ta bio sam dužan radije tisuću puta umrijeti, nego li tvoja dobročinstva zlorabiti i tebe uvrijediti. Ah, tko će dati mojim očima krvave suze, da neprestano oplakujem svoje grijehe, kojima sam uvrijedio tvoju očinsku dobrotu?

Ti znađeš, o moj Isuse, da sada iz svega srca iskreno mrzim i osuđujem sve grijehe cijeloga svoga života, a osobito ove... Od svega srca mi je žao, što sam toliko puta i tako teško sagriješio protiv tebe. O, kad bih mogao krvlju svojom i žrtvom života svoga izbrisati grijehe, koje sam počinio! Što god ti se u mom srcu ne sviđa, to sve mrzim i svega se toga za vazda odričem radi tebe, Isuse moj, neizmijerna dobroto i ljubavi, koga hoću da ljubim nad sve stvorove. Isuse, milosrdni Samaritanče, oprosti meni nevoljnom grješniku. Operi krvlju svojom svu krivicu moju, nemoj prezreti srce skrušeno i ponizno.

Po Mariji Majci tvojoj, koja je utišće grješnikâ, po onim svetim ranama, koje ti je na Križu zadala ljubav prema meni, molim te i zaklinjem, ukloni grijehe iz srca moga, da u buduće ti jedini u njemu kraljuješ. Daj, o Bože srca moga, da

čujem sada one tvoje ljubazne riječi: Jer me puno ljubiš, opraštaju ti se svi grijesi tvoji. Amen.

Možeš izmoliti još Ps. »Smiluj mi se. Bože« ili »Iz dubine vapijem«, str. 164.

Psalam 50.

Smiluj mi se, Bože, — po velikom milosrđu svojem.

I po prevelikoj dobroti svojoj — uništi krivicu moju.

Posve me operi od krivice moje — i od grijeha mojega očisti mene.

Jer ja znam krivicu svoju, — i grijeh je moj vazda preda mnom.

Tebi sam jedinom sagriješio i pred tobom zlo učinio: — pravedan ćeš biti, kad progovoriš, i čist, kada sudiš.

Jer gle, rođen sam u nepravdama, — i u grijesima me je začela majka moja.

Gle, ti ljubiš istinu, — sakrivene i tajne stvari mudrosti svoje objavljuješ meni.

Poškropi me hisopom, da se očistim, — operi me, da budem bjelji od snijega.

Objavi radost i veselje, — i kliktat će kosti ponižene.

Odvrti lice svoje od grijeha mojih, — i sve krivice moje uništi.

Srce čisto stvori mi, Bože, — i duh pravi obnovi u meni.

Ne odbaci me od sebe — i Svetoga Duha svojega ne uzmi od mene.

Daj, da se opet radujem spasenju tvojem, — i okrijepi me duhom spremnim.

Učit ću bezbožnike putovima tvojim, — i grješnici će se k tebi obratiti.

Izbavi me od krvi prolivene, Bože, Bože, Spasitelju moj, — i jezik će moj klicati pravednosti tvojoj.

Otvori, Gospodine, usne moje, — i usta će moj navješćivati hvalu tvoju.

Da voliš žrtvu, zacijelo bih je prinio: — ali se žrtve paljenice tebi ne mile.

Žrtva je Bogu duh raskajan, — srca skrušena i ponižena, Bože, ne ćeš prezreti.

Blag budi, Gospodine, po dobroti svojoj Sionu, — da se opet podignu zidovi jeruzalemski.

Onda ćeš primati žrtve pravedne, pri-nose i paljenice, — tad će stavlјati na oltar tvoj junad kao dar žrtveni.

Slava Ocu... Kako bijaše...

MOLITVA

sv. Margarete Korfonske, trećoredice

O milosrdni Bože, koji ne ćeš smrti grješnika, jezikom svojim priznajem svoje mnogovrsne i velike grijehe, a očima te svojim molim za milosrđe. O tko će dati suze mojim očima! O gadna li grijeha. Kako li je kratka naslada, a kako velika bol radi tebe, Gospodine moj Isuse Kriste, u kojega vjerujem i ufam se, koga ljubim više nego li svoj život, dušu i sve drugo. Od srca mi je žao, moj premili Gospodine, što sam te uvrijedila. O neizmjerina dobroto, o moj Isuse, kamo sreće, da nijesam nikada sagriješila. O da sam hiljadu puta prije umrla, nego li tebe uvrijedila. Oče moj, jer si ti tako svet i dobar, žao mi je, što sam ti grijesima svojim nanijela tolike nepravde i sramote. Uz tvoju milost čvrsto odlučujem, da ne ću više griješiti. Volim hiljadu puta umrijeti nego li tebe, Gospodine, opet teško uvrijediti. Čvrsto odlučujem, da ću izbjegavati sve grješne prilike. Smiluj mi se, Gospodine, smiluj mi se po velikom milosrđu svojem. O Isuse, ja sam

sagriješila, ali sada te nada sve ljubim. Slava tebi, Isuse, i ljubavi tvojoj. Amen.

Odluka

Preljubazni Isuse, jedina moja nada, koji ne ćeš vječne smrti grješnika, nego da se obrati i blaženo s tobom živi u nebu, iskreno želim i čvrsto odlučujem uz milost tvoju, da ću svoj život popraviti i spreman sam radije najokrutniju smrt podnijeti, nego li ponovo sagriješiti. O Isuse moj, uz tvoju milost i zaštitu tvoje djevičanske Majke hrabrije ću se boriti protiv grijeha i svojih zlih navika. Iz ljubavi prema tebi opraštam od srca svima, koji su me ikada uvrijedili. O predobrostivi Spasitelju, udostoj se i ti meni oprostiti i utvrditi me svojom božanskom milošću, da ovu svoju odluku vazda ustrajno i vjerno vršim. Htjet' doduše mogu, ali izvršiti ne mogu, osim po tebi, Isuse moj, koji si jedina moja nada, jakost i utočište moje. Amen.

**Zaziv bl. D. Marije i svetaca prije same
sv. ispovijedi**

Premilostiva Gospođo, Bogorodice Djevo Marijo, utočište grješnikâ, ponizno te molim radi presvetih rana tvoga Sina

Isusa i tvoga materinskog milosrđa, budi mi zagovornicom kod božanskoga Suca te mi isproui milost, da sada tako skrušeno ispovjedim svoje grijehe, da zavrijedim dobiti njihovo oproštenje. O Majko milosrđa i dobrote, smiluj se bijednoj mojoj duši, koja je tvoga Sina Isusa, moga Otкупitelja, stajala tolike krvi, tolikih muka i suza. Udostoj se moju dušu braniti od đavolskih napadaja te nikada ne dopusti, da mi sakrament pokore, kojemu se eto približavam kao izvoru spasenja, poradi nevrijednog primanja bude na propast.

O ljubavi puni zaštitnici moji, sveti anđele čuvaru, sveti Petre, sveta Marijo Magdaleno... molite za mene bijednoga grješnika, da po vašem zagovoru u ovoj ispovijedi postignem milost i milosrđe kod božanskoga Suca. Amen.

Kod same sv. ispovijedi

Prije nego pristupiš k ispovjedaonici reci skrušeno:

Isuse, Sine Davidov, smiluj mi se. Od svega se srca kajem, što sam te uvrijedio. Usavrši moju bol i prikaži božanskom Ocu onu bol, koju si čutio radi mojih grijeha i radi grijeha cijeloga svijeta. Evo, Gospodine, siromah, gol i bo-

lestan dolazim k tebi, da se napunim blagom tvojim, da se zaodjenem tvojom milošću, da ozdravim od svojih rana; smiluj mi se.

Kad dođe na tebe red, klekni, pozdravi ispovjednika sa »Hvaljen Isu« i primajući njegov blagoslov prekriži se te moli opću ispovijed (kao na str. 196.) uključivo do riječi: »mišlju, riječju i djelom«. Sada reci, kada si se posljednji puta ispovjedio, zatim navedi grijehe. Ako vidiš, da još drugi čekaju na ispovijed, mjesto »Opće ispovijedi« reci kratko:

»Skrušeno ispovijedam svoje grijehe od zadnje ispovijedi, koja je bila prije dana (mjeseci).«

»Kad si ispovjedio sve grijehe, dodaj u poniznosti:

»Po milosti Božjoj ne sjećam se više ni jednoga grijeha«.

Zatim poslušaj ponizno ispovjednikove opomene i čedno odgovori na njegova pitanja, upamti naloženu ti pokoru, a zatim nastavi opću ispovijed »Moj grijeh, moj grijeh... itd. Ako nisi počeo s općom ispovijedi, onda mjesto »moj grijeh« itd. izmoli slijedeće pokajanje:

»Za ove i sve ostale grijehe svega života svoga kajem se od svega srca, što sam uvrijedio Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griješiti«.

Ne idi iz ispovjedaonice prije nego je ispovjednik nad tobom uz odrješenje izmolio sve propisane molitve. Dok ti ispovjednik podjeljuje odrješenje i čini nad tobom znak sv. Križa, prekriži se te se istom na dani znak, obično na pozdrav »Hvaljen Isus«, čedno udalji.

Molitve poslije sv. ispovijedi

Psalam 102.

Blagosivaj, dušo moja, Gospodina, — i sve što je u meni, sveto ime njegovo.

Blagosivaj, dušo moja, Gospodina, — i ne zaboravljaj nijednoga dobročinstva njegova.

On oprašta sva bezakonja tvoja, — on ozdravlja sve nemoći tvoje.

On izbavlja od propasti život tvoj — on te kruni milošću i milosrđem.

On ispunja dobrima želju tvoju, — obnavlja se kao u orla mladost tvoja.

Gospodin čini milosrđe — i pravdu svima, koji trpe nepravdu.

Pokazao je putove svoje Mojsiju, — sinovima Izraelovim volju svoju.

Milostiv je i milosrdan Gospodin, — spor na gnjev i veoma milosrdan.

Ne gnjevi se vazda — niti se do vijeka srdi.

Ne postupa s nama po grijesima našim — i ne vraća nam po nepravdama našim.

Jer koliko je nebo visoko od zemlje, — toliko je milosrđe njegovo za one, koji ga se boje.

Koliko je istok daleko od zapada, — toliko udaljuje od nas bezakonja naša.

Kao što je ocu žao sinova njegovih, tako i Gospodin žali one, koji ga se boje, — jer zna građu našu.

Opominje se, da smo prah: — dani su čovjekovi kao trava, kao cvijet u polju, tako ocvjeta.

Dune u nj vjetar, i nestane ga, — i ne zna više mjesta svoga.

A milosrđe je Gospodnje od vijeka — i do vijeka na onima, koji ga se boje.

I pravda njegova na sinovima sinova — onih, koji drže zavjet njegov.

I sjećaju se zapovijedi njegovih, — da ih izvršuju.

Gospodin je na nebesima postavio prijestolje svoje, — i kraljevstvo njegovo svima vlada.

Blagosivajte Gospodina svi anđeli njegovi, — koji ste silni krepošću i izvršuje-

te riječ njegovu slušajući glas besjeda njegovih.

Blagosivajte Gospodina sve vojske njegove, — sluge njegovi, koji vršite volju njegovu.

Blagosivajte Gospodina sva djela njegova, — po svim mjestima gospodstva njegova blagosivaj, dušo moja, Gospodina.

Slava Ocu... Kako bijaše...

Hvala ti, Bože, neizmjerena hvala na prevelikome milosrđu, što si mi ga danas iskazao. Stavi mi sveti strah svoj u srce, da te nikad više ne uvrijedim. Uzdrži me do vijeka u milosti svojoj, a poslije smrti privedi me k sebi u rajsku slavu. Amen.

Sada izvrši naloženu pokoru.

Predobri Isuse, koji i najmanju zadovoljštinu milostivo primaš, primi, molim te, ovu moju pokoru i s njom zajedno sve, što ću god otsada dobra učiniti ili zla pretrpjeti. A da ti ova moja neznatna pokora bude ugodnija, sjedinjujem je s pregorkom mukom i smrću tvojom. To je ono blago, što ti ga prikazujem za grijeh svoje moleći te poniznim srcem, da, što god mojoj pokori ne dostaje, to iz tog blaga milostivo dopuniš i prikažeš Ocu nebeskome, s kojim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Ljubezna Majko Marijo, koja si bez ijednog grijeha živjela i do kraja svojega života ostala vjerna Bogu: izmoli mi milost, da se otsada, pošto su mi grijesi otpušteni, novih grijeha sve više i više čuvam i da ustrajem u bogoljubnom, kršćanskom življenju sve do smrti te tako postignem vječno blaženstvo. Amen.

Ako ti vrijeme dopušta, možeš izmoliti i koju drugu pobožnost, na pr. Križni put.

SVETA PRIČEST

Sv. pričest je sveta gozba, na kojoj se prima Krist, slavi se spomen muke njegove, duša se napunja milošću i daje nam se zalog buduće slave! O s kolikom su pobožnošću kod zadnje večere blagovali apostoli Tijelo i Krv Kristovu! S kako pobožnim i čistim srcem, s kako žarkom, da, s Serafskom ljubavlju treba da i ti primaš ovoga božanskoga gosta, koji ti se u svetoj pričesti daje kao Jaganjac Božji, koji oduzima grijeh svijeta, kao Spasitelj i zaručnik tvoje duše, kao nebeska mana i okrep. S kolikom čeznućem treba da i ti vapiš sa Psalmistom: »Kao što jelen teži k izvorima vode, tako žudi duša moja k tebi, Bože. Žeda duša moja za Bogom jakim, živim...« Prije sv. pričesti probudi osobito živu vjeru, ufanje, ljubav, poniznost i pokajanje.

Za svagdašnju sv. pričest, koju Gospodin Spasitelj vruće želi, a sv. Crkva toplo preporuča, traži se:

1. Stanje milosti, tj. da nisi svijestan nijednoga teškoga grijeha.

2. Dobra nakana, tj. ne iz pukog običaja ili kakvoga ljudskog obzira, nego sa željom, da omiliš Spasitelju, da lakše svladavaš napasti, da se što prije oslobodiš svagdašnjih lakih i što sigurnije očuvaš od teških grijeha.

3. Za čestu pričest nije točno propisano kako se često valja ispovijedati. Ispovijedaj se dakle prema potrebi ili svake sedmice ili svakih 14 dana, a prema savjetu ispovjednika — može biti dovoljno i svakoga mjeseca.

Budi uvjeren, da samo oni crpe iz sv. pričesti gore navedene plodove, koji se dostojno i pobožno pričešćuju. Za pripravu ti mogu dobro poslužiti slijedeće molitve, koje ćeš izmoliti prema svojoj uvidavnosti i u koliko ti vrijeme dopušta.

Vjera, ufanje i ljubav

Vjerujem i ispovijedam, o sakriveni Bože, kojeg ne poznaje već dion ljudi, da si ti u presvetom oltarskom Otajstvu moj Gospodin i Spasitelj. Vjerujem, da ću kod ovoga svetog stola primiti Tijelo i Krv, dušu i božanstvo onoga istog Isusa, koji je postao čovjekom i preuzeo na sebe moje bijede i nevolje, koji je za mene umro na Križu, a sada me čeka slavan u nebu. Sve ovo vjerujem, preslatki Isuse, jer si ti sam rekao: »Ovo je tijelo moje, ovo je krv moja«. Za ovu vjeru spreman sam i život svoj žrtvovati.

Ufam se u tebe, predobri Isuse, okrepi me i spasenje, da ćeš mi udijeliti milost, jakost i život duši mojoj po blagovanju tvoga presvetog tijela, jer si obećao život, i to život vječni, onomu, koji blaguje ovaj kruh. Kad si još u krilu svoje Majke pohodio Zakarijinu kuću, obradovao se sv. Ivan i bude posvećen, a cijela se kuća napuni slašću. Čemu se dakle sve nemam nadati, kad me ne samo pohađaš svojom prisutnošću, nego i tjelesno hoćeš da boraviš u meni!

Ljubim te iz svega srca, Isuse moj, koji si mene tako ljubio, da si dao svega sebe za spas moj; tako si me do svršetka ljubio, da si mi dao sebe, svoje tijelo i krv za hranu i pilo, a ja da tebe ne ljubim? O neshvatljiva ljepoto, kako kasno sam te počeo ljubiti. Ti si se mene sjećao odvijeka, tražio si me, a ja te nisam poznavao. Otajstvena ljubavi moja, sveži me lancima ljubavi svoje. Zашao sam kao izgubljena ovca, drži me, da ne zalutam i da ne propadnem. Amen.

Želja. Žuđeni Isuse, evo sada se približava onaj sretni čas, kad ćeš ti biti posve moj, a ja posve tvoj. Kao što čezne jelen za izvorom vode, tako žudi duša moja za tobom, o Bože, Žurno ti idem

ususret, slatki goste moje duše. Ispruži presvete svoje ruke, koje si na Križu ispružio, da grješnike zagrliš, pa i ja pružam svoje i grlim te, željo moga srca, raspeti Isuse. Otvaram ti svoje srce, da te u nj primim. Dođi dakle, Gospodine Bože, skloni se u jaslice moga srca, kao što te tvoja majka sklonila u betlehemske jaslice. Ako je srce moje hladno i ukočeno, umekšaj ga i rasplamti, ako je okaljano, operi ga; ako je ono kao suha zemlja bez daha i bez rose, zalij ga, ako nađeš u njemu rane i bolesti, iscijeli ga. Pomozi mojoj nevolji i otjeraj neprijatelje, ukroti razuzdanu požudu, smiri strasti i cijeloga me preobrazi. Dođi, Gospodine Isuse. Amen.

Molitva sv. Tome Akvinskoga

(100 d. oproštenja jedamput na dan.)

Svemoguću vječnu Bože, evo pristupam k sakramentu tvoga jedinorođenog Sina, Gospodina našega Isusa Krista. Pristupam kao bolestan k liječniku života, ne čist k studentu milosrđa, slijep k suncu vječne svjetlosti, ubog i potrebit ka gospodaru neba i zemlje. Molim, dakle, obilje neizmjerne tvoje darežljivosti, da se

udostojiš izliječiti moju nemoć, oprati nečistoću, prosvijetliti sljepoću, obogatiti siromaštvo, zaodjeti goloću, da anđeoski kruh, Kralja nad kraljevima i Gospodara nad gospodarima primim s tolikim poštovanjem i poniznošću, s tolikom čistoćom i vjerom, s takvom odlukom i namjerom, kako je korisno za spasenje moje duše.

Dopusti mi, molim te, da primim ne samo sakramenat Gospodnjega Tijela i Krvi, nego i milost i krepost sakramenta. O preblagi Bože, daj mi tijelo svojega jedinorođenog Sina, Gospodina našega Isusa Krista, koje je uzeo od Djevice Marije, tako primiti da budem dostojan pridružiti se njegovu otajstvenom tijelu i pribrojiti se među njegove udove. O preljubljeni Oče, dopusti mi, da tvojega ljubljenoga Sina, kojega sada sakrivena na putovanju kanim primiti, jednom otrivena lica uzmognem gledati na vijke. Koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitva sv. Ambrozija

(100 d. oproštenja jedamput na dan.)

Predobrostivi Gospodine Isuse Kriste, ja, grješnik, ne uzdajući se ništa u svoje

zasluge, nego oslanjajući se na tvoje milosrđe i dobrotu, bojim se i strašim pristupiti k stolu tvoje preslatke gozbe, jer mi je srce i tijelo okaljano mnogim grijesima, misli i jezik nijesam oprezno čuvao. Dakle, dobrostivo Božanstvo i neizrecivo Veličanstvo, ja, nevoljan, stisnut tjeskobom, k tebi se utječem, kao izvoru milosrđa, k tebi hitim, da me iscijeliš, pod tvoju obranu bježim, pa kad te ne mogu podnijeti kao suca, želim te imati kao Spasitelja. Tebi, Gospodine, rane svoje otkrivam, tebi očitujem svoju sramotu. Spoznajem mnoge i velike svoje grijehe, radi kojih se bojim; ufam se u tvoje milosrđe, kojemu nema mjere. Pogledaj dakle na mene očima svoga milosrđa, Gospodine Isuse Kriste, vječni Kralju, Bože i Čovječe, raspeti radi čovjeka. Usliši me, uzdam se u tebe, smiluj mi se punom nevoljâ i grijehâ, ti, koji nikada ne ćeš dati, da prestane teći izvor tvoga smilovanja. Zdravo, spasonosna žrtvo, prikazana na drvetu Križa, za mene i za čitav ljudski rod. Zdravo, plemenita i dragocjena Krvi, koja izvireš iz raña raspetoga Gospodina Isusa Krista te ispireš grijehe cijeloga svijeta. Spomeni se, Gospodine, stvora svojega, kojega si otkupio svojom Krvlju. Žao mi

je, što sam sagriješio; želim popraviti, što sam skrivio. Ukloni od mene, premilostivi Oče, sve moje krivice i grijehe, da očišćen na duši i tijelu zavrijedim dostojno kušati svetinju nad svetinjama. I dopusti, da ovo sveto blagovanje tvogega Tijela i Krvi, koju nevrijedan kanim piti, bude oprostjenje mojih grijeha, da potpuno očisti moje krivice, da rasprši nečiste misli i obnovi dobre osjećaje, da me spasonosno osposobi za djela, koja se tebi sviđaju i da bude mojoj duši i tijelu čvrsta obrana protiv zasjeda mojih neprijatelja. Amen.

Tri molbe bl. Djevići Mariji

koje je sama bl. Djeвица naučila sv. Gertrudu

Prečista Djevo Marijo, molim te radi tvoje najnevinije čistoće, kojom si Sinu Božjemu u svom djevičanskom krilu ugodan stan pripremila, da zavrijedim tvojim molitvama očistiti se od svake ljage.

Najponiznija Djevo Marijo, molim te radi one tvoje ponizne svetosti, kojom si zavrijedila, da budeš uzvišena nad sve zborove anđela i svetaca, da se tvojim prošnjama nadoknade sve moje nemarnosti.

Preljubezna Djevo Marijo, molim te radi one neprocjenjive ljubavi, koja te je nerazdruživo s Bogom sjedinila, da mi se po tvojim molitvama udijeli obilje kreposti i zasluga, da se njima uzmognem svidjeti tvojemu božanskom Sinu.

Presveta Djevice i Majko, prati me sada, kada polazim tvome Sinu ususret, jer danas vruće želim na tvoju čast i na svoje spasenje primiti presveto Tijelo i Krv tvojega Sina; ali, jer sam toga odviše nedostojan, molim te, da po tebi imam pristup k tvojemu Sinu, o blagoslovljena Djevice, koja si našla milost, da tvojim zaslugama urešen i zagovorom zaštićen postanem dionikom Tijela i Krvi Isusa Krista, koji se po tebi udostojao postati dionikom naše nevolje i slabosti. Amen.

Molitva anđelima i svetima

Svi anđeli i arkandeli, svi sveci i svete Božje, svi moji zaštitnici, pomozite mojoj duši, dok hiti ususret Bogu. Prikažite svoje zasluge, isprosile mi živu vjeru, čvrsto ufanje i žarku ljubav; dajte svoje duše i srca, da s njima svoju dušu i srce dostojno uresim i pripravim za stan Bogu, koji dolazi k meni. Evo, zaručnik dolazi, iziđite mu sa mnomo ususret.

Kod same sv. pričesti

Prije same sv. pričesti, dok svećenik vadi presveti Sakrament, moli opću ispovijed:

Ispovijedam se Bogu svemogućemu, blaženoj Mariji vazda Djevici, blaženomu Mihovilu arkandelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetim apostolima Petru i Pavlu, blaženomu našem Ocu Franji, svim svetima i tebi, oče, da sam vrlo mnogo sagriješio mislju, riječju i djelom; moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh. Zato molim blaženu Mariju vazda Djevicu, blaženoga Mihovila arkandela, blaženoga Ivana Krstitelja, svete apostole Petra i Pavla, blaženoga našeg Oca Franju, sve svete i tebe, oče, da se molite za me Gospodinu Bogu našem.

Kad se svećenik okrene k pričesnicima, moli tiho s njim zajedno:

Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijehe naše i priveo nas u život vječni. Amen.

Oproštenje, † odrješenje i otpuštenje grijeha naših podao nam svemogući i milosrdni Gospodin. Amen.

Kad se svećenik sa svetom Hostijom u ruci okrene k puku, moli tiho s njime:

Evo Jaganjac Božji, evo, koji uzimlje grijehe svijeta.

Zatim reci tri puta udarajući se u prsa:

Gospodine, nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja.

Primajući svetu Hostiju reci u srcu svojem:

Tijelo Gospodina našega Isusa Krista čuvalo dušu moju za život vječni. Amen.

Molitve poslije sv. pričesti

Vrijeme poslije sv. pričesti najdragocjenija je prigoda, da moliš od Spasitelja velike milosti, jer si sada s njime najuže sjedinjen.

Ostani dakle barem četvrt sata poslije sv. pričesti u crkvi. Ne zaboravi ponoviti tom zgodom svoje dobre odluke! Nastoj da i preko dana ostaneš sabran i sjedinjen s Isusom, koga si u sv. pričesti primio.

Pomisli: Tko je došao k meni? Isus, Bog moj i Spasitelj moj. Komu je Isus došao? K meni, nevoljnome grješniku. Zašto je k meni došao? Jer me ljubi i hoće, da mi pomogne i da me spasi.

Za zahvalu odaberi po volji koje od slijedećih molitava prema raspoloživom vremenu.

Zazivi

Ove omiljele zazive sastavio je franjevac blaženi Bernardin iz Feltre († 1494.). Tko ih izmoli poslije sv. pričesti, dobiva 7 g. oproštenja, inače svaki put 300 d. PO jedamput u mjesecu, ako moliš dnevno; uvjeti obični. Pio IX. 9. I. 1854.

Dušu Kristova, posveti me.

Tijelo Kristovo, spasi me.

Krvi Kristova, napoj me.

Vodo iz prsiju Kristovih, operi me.

Muko Kristova, okrijepi me.

O dobri Isuse, usliši me.

Među rane svoje sakrij me.

Ne dopusti, da se odijelim od tebe.

Od neprijatelja zlobnoga brani me.

Na čas smrti moje zovni me.

I zapovjedi mi, da dođem k tebi,

Da te sa svetima tvojim hvalim.

U vijeke vjekova. Amen.

Uzdasi. Zdravo, preslatki moj Gospodine Isuse Kriste, koga sam tako dugo želio, brižno tražio i koga nadasve ljubim. Pozdravljam te iz dubine svoga srca. Klanjam ti se, dok s Ocem i Duhom Svetim boraviš kod mene nevrijednoga. Blagosivaj, dušu moja, Gospodina i sve, što je u meni, sveto ime njegovo. Sada imam tebe, koji sve imaš i možeš. Što ćeš mi uskratiti, kad si mi poklonio samoga sebe, izvor sviju dobara? Preobrazi snagu moje duše, daj da te jasno spoznam, uvijek na tebe mislim i žarkom ljubavlju uz tebe na vijeke prijanjam. Budi potpuno gospodar moga srca, za mene raspeti Isuse. Neka

mi duša osjeti slast tvoje nazočnosti, da nasićena tvojom ljubavlju ni u čem se ne veseli, osim u tebi. O dragocjene rane, o rano Srca Isusova, odakle crpim Krv i za-sluge moga Gospodina.

Zahvala. Premilostivi Isuse, budi s O-cem i s Duhom Svetim nebrojeno puta blagoslovljen ljubavlju sviju svetaca. Kako malo sam ljubio tebe, koji si mene toliko ljubio. Kako malo sam gledao na tebe, koji se na mene toliko obazireš. Klanjam ti se sa svom mogućom ljubavlju sviju stvorova, dok boraviš kod mene pod otajstvenom prilikom kruha. U znak zahvale prikazujem tebi, Ocu i Duhu Svetomu ovaj presveti Sakramenat, sve hvala i zahvale, što si ih ti prikazivao kroz cio svoj život od časa svoga utjelovljenja zajedno sa hvalama tvoje presvete Majke, po kojoj ti prinosim ovu svoju neznatnu zahvalnost.

Prikazanje. Predobrostivi Bože, koji si se na Križu za mene žrtvovao i sebe u presvetom oltarskom Sakramentu meni poklonio, evo i ja se tebi sav prikazujem. Obnavljam sve svoje dobre želje, da tebi služim. Otsada ne će ni za čim zemaljskim težiti moje srce, u kome ti, Bože, stanuješ. Što god imam ljubavi prema

sebi i stvorovima, to sve na tebe prenosim. Hoću, da jedino tebe ljubim, koji si jedini sve, a stvorove ću ljubiti samo u tebi. Predajem se tvojoj volji na život i smrt. Ali kakva je to zamjena, da namjesto Gospodina dajem slugu, a namjesto Boga dajem grješnoga čovjeka? Stoga, premilostivi Bože, prikazujem ti tvoga preljubaznog Sina, dok je sa mnom sjedinjen, kao nebesko i zemaljsko blago, kao svojinu svoju, da ti u njemu bude savršena dopadnost. Prikazujem ti svu njegovu ljubav, pobožnost, poslušnost, poniznost, nedužnost, siromaštvo, krotkost sa svim ostalim njegovim krepostima, da se po njima nadoknadi, što meni nedostaje.

Molitva sv. Tome Akvinskoga

(3 god. oproštenja jedamput na dan, PO jedamput mjes. ako se moli svaki dan uz o. u.)

Zahvaljujem ti, presveti Gospodine, svemogući Oče, vječni Bože, koji si se udostojao mene grješnika, svoga nevrijednog slugu, ne radi kakvih zasluga, nego samo po svome milosrđu, nahraniti dragocjenim Tijelom i Krvlju svoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista. Molim te, da mi ova sveta pričest ne bude na osudu i

kaznu, nego spasonosni zagovor za oprostjenje. Neka mi bude oružje vjere i štit dobre volje. Neka ukloni moje opaćine, istrijebi požudu i strast, neka umnoži u meni ljubav i strpljivost, poniznost, poslušnost i sve kreposti. Neka mi bude čvrsta obrana od zasjedâ sviju vidljivih i nevidljivih neprijatelja, potpuno stišanje svih mojih tjelesnih i duševnih nagnuća, neka me čvrsto združi s tobom jedinim i pravim Bogom i da sretno završim u tvojoj milosti dane svoga života. Isto tako te molim, da se udostojiš mene grješnika privesti k onoj neizrecivoj gozbi, gdje si ti sa svojim Sinom i Svetim Duhom pravo svijetlo, potpuno nasićenje, vječna radost, savršena ugodnost i blaženstvo svojim svetima. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Bonaventure

(3 god. oproštenja jedamput na dan)

Probodi, preslatki Gospodine Isuse, dušu moju slatkom i spasonosnom strelicom svoje ljubavi, pravom, vedrom i presvetom apostolskom ljubavlju, da se duša moja troši i rastapa uvijek samo od ljubavi prema tebi. Daj, da Duša moja

uvijek samo za tobom žudi i da želi doći u tvoje predvorje, da se želi rastaviti s tijelom, da bude s tobom. Daj, da moja duša gladuje za tobom, kruhom anđeoskim, okrepom svetih duša, za kruhom našim svagdanjim, vrhunaravnim, koji ima svu slatkoću i ukus i svaku ugodnu nasladu. Za tobom, kojega žele gledati anđeli, neka uvijek gladuje, tebe neka uvijek blaguje moje srce i slašću tvoga ukusa neka se nasiti moja duša; neka uvijek žeda tebe, koji si izvor života, izvor mudrosti i znanja, izvor vječnoga svijetla, rijeka naslade, obilje doma Božjega. Neka duša moja uvijek za tobom teži, tebe traži, tebe nađe, k tebi koraca, k tebi dođe, tebe neka razmatra, o tebi neka govori i sve neka radi na čast i slavu tvoga Imena: ponizno i razborito, s ljubavlju i veseljem, lako i odano, ustrajno sve do svršetka, da mi ti jedini budeš nada i sve pouzdanje, naslada i radost, mir i pokoj, počinak i slast, miomiris, slatkoća, hrana, okrepa, utočište, pomoć, mudrost, moj dio, posjed i blago moje, u kojem neka bude čvrsta i stalna, nepomično ukorijenjena moja duša i srce. Amen.

Molitva sv. Josipu za sv. čistoću

Čuvaru djevičâ i oče, sveti Josipe, čijoj je vjernoj brizi bila povjerena sama nevinnost, Isus Krist i Djevičâ djevičâ Marija, po dvostrukom tom predragom zalogu vruće te molim, isprosi mi, da sačuvam čisto srce od svake nečistoće te čistim srcem i tijelom Isusu i Mariji vazda služim. Amen.

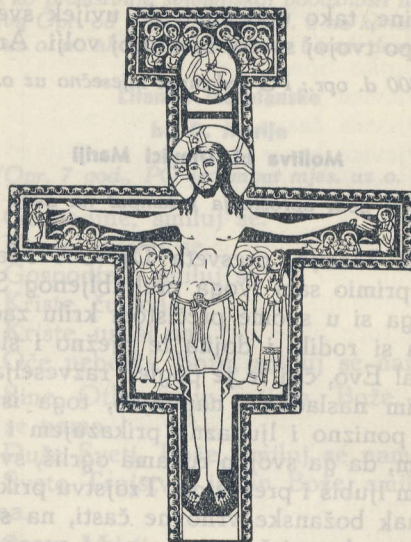
(3 god. oprostjenja jedamput na dan, PO je-damput mjes. ako se moli svaki dan uz. o. u.)

Molitva pred Križem

(klečeći)

Evo, moj dobri i preslatki Isuse, pred licem tvojim bacam se na koljena i s najvećim žarom srca molim te i zaklinjem: daj mi u srce utisni živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi, te pravu pokoru za moje grijeha i čvrstu odluku, da ih popravim. To molim promatrajući u sebi i gledajući u pameti tvojih pet ranâ i imajući pred očima ono, što prorok David reče o tebi, dobri Isuse: »Probodoše ruke moje i noge moje, izbrojiše sve kosti moje". (Ps. 21).

(PO ako se moli poslije sv. pričesti uz obične uvjete; 10 g. oprostjenja, kad god se pobožno izmoli u milosti posvetnoj. Pio IX. 31. VII. 1858., Pio XI. 2. II. 1934.).

Molitva sv. Oca Franje na početku njegova obraćenja

Ovu je molitvicu sv. Otac molio pred ovim čudotvornim ropelom u crkvi sv. Damjana, s kojega je čuo riječi: »Idi, Franjo, popravi mi moju kuću.«

Veliki i preslavni Bože i Gospodine moj Isuse Kriste, molim te, rasvijetli tmine moje duše, daj mi pravu vjeru, čvrstu nadu i savršenu ljubav. Učini, da te, Gospodine, tako upoznam, da uvijek sve činim po tvojoj svetoj i istinitoj volji. Amen.

(300 d. opr.; PO jedamput mjesečno uz o. u.).

Molitva bl. Djevice Mariji

(3 god. oproštenja jedamput na dan)

O Marijo, presveta Djevo i Majko, evo primio sam tvoga preljubljenog Sina, kojega si u svome prečistom krilu začela, koga si rodila i dojila te nježno i slatko grčila! Evo, čiji te je pogled razveseljavao i svim nasladama napunja, toga istoga tebi ponizno i ljubazno prikazujem i prinosem, da ga svojim rukama ogrliš, svojim srcem ljubiš i presvetom Trojstvu prikažeš u znak božanske vrhovne časti, na svoju vlastitu slavu i čast i za moje i svega svijeta potrebe. Molim te dakle, predobrostiti Majko, izmoli mi oproštenje sviju mojih grijeha i obilat mi milost, da otsada tvoje Sinu vjernije služim. Izmoli mi napokon konačnu milost, da ga uzmognem s tobom hvaliti u sve vijeke vjekova. Amen.

VEČERNJICA

Tko prisustvuje svibanjskoj pobožnosti u crkvi, dobiva Opr. od 7 god. svaki put, a na koncu mjes. PO uz o. u., ako je prisustvovao barem deset puta.

Litanije lauretanske

bl. D. Marije

(Opr. 7 god., PO jedamput mjes. uz o. u.)

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski, Bože, smiluj se nama.
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj se nama.
Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj se nama.

Sveta Marijo,
Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo djevičâ,
Majko Kristova,
Majko Božje milosti,
Majko prebistra,
Majko prečista,

moli za nas!

Majko neoskvrnjena,
 Majko nepovrijeđena,
 Majko ljubezna,
 Majko divna,
 Majko dobroga savjeta,
 Majko Stvoriteljeva,
 Majko Spasiteljeva,
 Djevice premudra,
 Djevice časna,
 Djevice hvale dostojna,
 Djevice moguća,
 Djevice milostiva,
 Djevice vjerna,
 Ogledalo pravde,
 Prijestolje mudrosti,
 Uzroče naše radosti,
 Posudo duhovna,
 Posudo poštovana,
 Posudo uzorna pobožnosti,
 Ružo otajstvena,
 Tornju Davidov,
 Tornju bjelokosni,
 Kućo zlatna,
 Škrinjo zavjetna,
 Vrata nebeska,
 Zvijezdo jutarnja,
 Zdravlje bolesnih,
 Utočište grješnikâ,
 Utjeho žalosnih,

moli za nas!

Pomoćnice kršćanâ,
 Kraljice anđelâ,
 Kraljice patrijarkâ,
 Kraljice prorokâ,
 Kraljice apostolâ,
 Kraljice mučenikâ,
 Kraljice ispovijedalaca,
 Kraljice djevica,
 Kraljice svih svetih,
 Kraljice bez grijeha istočnoga
 začeta,

Kraljice na nebo uznesena,
 Kraljice svete krunice,
 Kraljice mira,
 Kraljice Reda manje braće,
 Jaganjče Božji, koji uzimaš grijeha svi-
 jeta, oprosti nam, Gospodine.
 Jaganjče Božji, koji uzimaš grijeha svi-
 jeta, usliši nas, Gospodine.
 Jaganjče Božji koji uzimaš grijeha svi-
 jeta, smiluj se nama.

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja
 Kristovih.

Pomolimo se. Dopusti nama, slugama
 svojim, molimo, Gospodine Bože, da se
 neprestano radujemo duševnom i tjele-
 snom zdravlju i da se slavnim zagovorom
 blažene Marije vazda Djevice izbavimo

moli za nas!

od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

R. Moli za nas, sveti Josipe.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, što svojom slaboćom postići ne možemo. Koji živiš i kraljuješ na sve vijeke vjekova. O, Amen.

Prema različitom vremenu može se dodati:

Od presv. Trojstva do došašća:

Antifona: Zdravo Kraljice, Majko milosrđa; živote, slasti i ufanje naše, zdravo. K tebi vapijemo prognani sinovi Evini. K tebi uzdišemo tugujući i plaćući u ovoj suznoj dolini. Svrni dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje. O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo.

(Opr. 5 g., u svibnju 7 g., PO jedamput mjes. i u času smrti uz o. u.)

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Svemoguću vječni Bože, koji si sudjelovanjem Duha Svetoga, pri-

pravio tijelo i dušu slavne Djevice, Majke Marije, da bude dostojno prebivalište Sinu tvojemu; daj, da nas ona, koje se s radošću spominjemo, milostivim zagovorom izbavi od sadašnjih zala i od vječne smrti. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Slijedeći tekstovi pojedinih Antifona mogu se pjevati na koralnu melodiju!

Zdravo Kraljice (Salve Regina).

Zdravo Kraljice, Majko milosrđa, živote, slasti, nado naša zdravo! Vapimo k tebi prognani sinovi Eve. Uzdišemo k tebi jecajima tužnim u dolini ovoj suznoj. Svrni, dakle, naša odvjetnice, one svoje milosne oči majčinske k nama s nebesa. I Isusa, blagoslovljeni plod tijela živil, o daj nam nakon progonstva pokazil O blaga, o mila o slatka Djevo Marijol!

Od Došašća do Svijećnice:

Slavna Majko (Alma Redemptoris).

Slavna Majko Spasa Krista — vrata raja — zvijezdo, što nam blista — o pruži puku nesretnom i palom — pomoćnicu svoju ruku. — Ti nam rodi Boga — Stvoritelja svoga — Božjeg Sina jedinoga. — Djevom bješe, Djevom ostade — poslije kako Gabrijel Zdravo tebi reče — smiluj nam se, nado sreće!

Do Božića:

R. Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.
O. I ona začela po Duhu Svetom.

Pomolimo se. Bože, koji si htio, da po anđelovu navještenju Riječ tvoja uzme tijelo u krilu blažene Djevice Marije, daj, molimo te, da mi, koji je držimo doista Bogorodicom, po njezinu zagovoru nađemo pomoć u tebe. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Od Božića do Svijećnice:

R. Po porođaju si, Djevice, neoskvrnjena ostala.

O. Bogorodice, zagovaraj nas.

Pomolimo se. Bože, koji si po plodnom djevičanstvu blažene Marije darovao ljudskome rodu dobra vječnoga spasenja, podaj, molimo te, da osjetimo zagovor one, po kojoj smo zavrijedili primiti početnika života, Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvoga. O. Amen.

Od Svijećnice do Uskrsa:

Rajska kruno (Ave Regina).

Rajska kruno, rajska slavo — Anđeo-
ska Gospo zdravo — Ti si korijen, ti si

vrata — s kojih sinu svjetlost zlata. — Ti si ljiljan djevičanstva. — Ti si nakit čovječanstva: — Zdravo puna svih milina — Moli za nas svoga Sina.

R. Učini me dostojnim, da te hvalim, sveta Djevice.

O. Daj mi jakost protiv neprijatelja svojih.

Pomolimo se. Udijeli milostivi Bože, jakost slabosti našoj, da mi, koji svete Bogorodice spomen slavimo, pomoću njezina odvjetovanja iz svojih nepravda uskrsnemo. Po istom Isusu Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

U uskrsno vrijeme:

Kraljice neba (Regina coeli).

Kraljice neba, raduj se, aleluja, — Jer kog si dostojna bila nositi, aleluja, — Uskrsnu kako reče, aleluja, — Moli Boga za nas, aleluja.

R. Raduj se i veseli se, Djevice Marijo, aleluja.

O. Jer uskrsnu Gospodin uistinu, aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrsnućem Sina svoga, Gospodina našega Isusa Krista, daj, mo-

limo te, da po njegovoj Majci, Djevici Mariji, postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Pod obranu se tvoju utječemo, sveta Bogorodice, ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od sviju pogibelji uvijek oslobodi. Djevice slavna i blagoslovljena, gospođo naša, posrednice naša, zagovornice naša! Sa svojim nas Sinom pomiri, svojemu nas Sinu preporuči, svojemu nas Sinu izruči!

(Opr. 5 g., PO jeđampat mjes. i u času smrti uz o. u.)

Za papu, biskupa i čitavu Crkvu

Svemogući vječni Bože, smiluj se slugi svojemu Papi našem... i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga; da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepošću izvrši. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Bože, čija dobrota i ljubav nad pukom tvojim bdije i vlada, nadahni duhom mudrosti slugu svoga (nad)biskupa našega... čijoj si nas duhovnoj brizi izručio, da se duhovnim napretkom ovaca umnoži vječna radost pastira. Po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Svemogući, vječni Bože, Gospodine Oče nebeski, pogledaj očima neizmjerne milosrđa svoga na nevolje i potrebe naše. Smiluj se svim pravovjernicima, za koje se tvoj jedinorođeni Sin, Gospodin i Otkupitelj naš Isus Krist, dragovoljno predao u ruke grješnicima i prolio svoju dragocjenu krv na Križu. Po ovom Gospodinu našem Isusu Kristu odvрати od nas, premilostivi Oče, zaslužene kazni, sadašnje i buduće neprilike, pogibeljne bune, rat, skupoću, bolesti, tužna i nevoljna vremena. Prosvijetili također i okrijepi u svakom dobru duhovne i svjetovne poglavare da revno izvršuju sve, što može unaprijediti tvoju slavu, naše spasenje, općeniti mir i blagostanje svih kršćana. Bože mira, sjedini nas u vjeri, iskorijeni svako krivovjerstvo i raskolništvo. Obrati nam srca na pravu pokoru i popravak života. Užezi u nama oganj ljubavi svoje. Daj nam postojano ići za pravednošću, da ti budemo, kao pokorna djeca, u životu i na umoru mili i dragi. Molimo također, kako hoćeš, o Bože, da molimo, za prijatelje i neprijatelje svoje, za zdrave i bolesne, za sve žalosne i nevoljne kršćane, za žive i mrtve. Tebi, Gospodine, preporučujemo sav svoj posao i pokoj, sve svo-

je trude i pute, svoj život i smrt. Dopusti nam, da ovdje uživamo tvoju milost, a ondje da sa svim izabranima u vječnom veselju i blaženstvu tebe hvalimo i slavimo. To nam podijeli, Oče nebeski, po Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
 Et antiquum documentum
 Novo cedat ritui:
 Praestet fides supplementum
 Sensuum defectui.

Genitóri, Genitóque
 Laus et jubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit et benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.

V. Panem de coelo praestitisti eis. (Alleluja.)

R. Omne delectamentum in se habentem. (Alleluja.)

Oremus. Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuae memoriam reliquisti: tribue, quaesumus, ita nos Corporis et Sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut redemptionis tuae fructum in no-

bis jugiter sentiamus: Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. R. Amen.

(Opr. 5 god. — PO jedamput mjes. uz o. u.)

Divncj dakle Tajni ovoj

Klanjajmo se smjerno mi,
 Stari zakon žrtvi novoj
 Nek se sada ukloni,
 Vjera duši čovjekovoj
 Nek spoznanje dopuni.

Bogu Ocu, Bogu Sinu

Hvala s pjesmom radosnom,
 Slavimo im veličinu,
 Častimo ih dušom svom,
 K Duhu Svetom nek se vinu
 Glasi s dikom jednakom. Amen.

R. Kruh s neba dao si njima. (Aleluja).
 O. Koji svaku slast u sebi ima. (Aleluja).

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, daj nam, molimo tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. O. Amen.

Pohvale Imenu Božjemu

kao zadovoljština za psovke i kletve

Blagoslovljen budi Bog.

Blagoslovljeno njegovo sveto Ime.

Blagoslovljen Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek.

Blagoslovljeno Ime Isusovo.

Blagoslovljeno presveto Srce Isusovo.

Blagoslovljen Isus u presvetom oltarskom Sakramentu.

Blagoslovljena velika Bogorodica, presveta Djeвица Marija.

Blagoslovljeno sveto i bezgrješno njezino Začće.

Blagoslovljeno njezino slavno Uznesenje.

Blagoslovljeno Ime Marije, Djevice i Majke.

Blagoslovljen sveti Josip, njezin prečisti zaručnik.

Blagoslovljen Bog u svojim anđelima i u svojim svetima.

(Opr. 5 god. kod javnog molenja PO jedamput mjes. uz o.u.)

KRUNICA BL. D. MARIJE

Od premnogih krunica ova je Gospina »dominikanska« krunica najraširenija. Sv. Crkva obdarila ju je mnogim oprostjenjima:

Tko izmoli bilo koji treći dio krunice, tj. bilo radosnu bilo žalosnu bilo slavnu, dobiva svaki puta opr. od 5 god. Tko je izmoli s drugima, dobiva jedamput dnevno opr. od 10 god. Ako je izmoli pred svetohraništem, dobiva svaki put PO uz o.u.

Tko moli krunicu barem tri puta tjedno, dobiva zadnje nedelje svakoga mjeseca PO uz o. u. Tko moli krunicu sa svojom obitelji (što se osobito preporučuje) svaki dan kroz mjesec dana, svaki član obitelji dobiva dnevno opr. od 10 god. i dvaput u mjesecu PO uz o.u.

Tko je sebi preduzeo, da će kroz 15 subota (ili nedjelja) uzastopce izmoliti krunicu od 5 desetica u čast Kraljici sv. krunice, ili na koji drugi način razmatrati o otajstvima sv. krunice, kao što se to čini po želji Fatimske Gospe na prve subote, dobiva PO na bilo koju od tih subota (ili nedjelja) uz o.u.

Tko u listopadu izmoli krunicu javno ili privatno, dobiva opr. od 7 god. svaki put. Tko na blagdan sv. Krunice (7. X.) i kroz osminu svaki dan izmoli krunicu, dobiva PO uz o.u. Tko iza osmine toga blagdana izmoli barem kroz 10 dana krunicu, dobiva PO uz o. u.

Gospina krunica moli se ovako:

Na križić: vjerovanje (str. 203.)

Na deblje zrno: Oče naš.

Na tri mala zrna:

1. Koji neka nam umnoži vjeru.
2. Koji neka nam utvrdi ufanje.
3. Koji neka nam usavrši ljubav.

Krunica radosna

Od prve nedjelje Došašća do Korizme

Na desetke:

1. Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.
2. Koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila.
3. Koga si, Djevice, rodila.
4. Koga si, Djevice, u hramu prikazala.
5. Koga si, Djevice, u hramu našla.

Krunica žalosna

Od početka korizme do Uskrsa

Na desetke:

1. Koji se za nas krvlju znojio.
2. Koji je za nas bio bičevan.
3. Koji je za nas bio trnjem okrunjen
4. Koji je za nas teški Križ nosio.
5. Koji je za nas bio raspet.

Krunica slavna

Od Uskrsa do Presv. Trojstva

Na desetke:

1. Koji je uskrsnuo od mrtvih.
2. Koji je uzašao na nebo.
3. Koji je poslao Duha Svetoga.
4. Koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo.
5. Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.

Za pokojne može se dodati i šesta desetka:

Koji neka se smiluje vjernim mrtvima.

Ta se desetka svrši uzdahom:

I duše vjernih po milosrđu Božjem poživale u miru. Amen.

Ako moliš Gospinu krunicu redovito svaki dan, nastoj je moliti ovim redom: po nedeljama u Adventu radosnu, u Korizmu žalosnu, a iza Uskrsa do Adventa slavnu. U ostale dane sedmice: ponedjeljkom i četvrtkom radosnu, utorkom i petkom žalosnu, a srijedom i subotom slavnu krunicu.

Po želji Fatimske Gospe prije krunice obično se moli:

Isuse, to je tebi za ljubav, za obraćenje grijšnika i kao naknada za uvrede, koje se nanose svetom i bezgriješnom Srcu Marijinu.

Poslije svake desetice iza slavaocu moli se:

Moj isuse, oprosti nam naše grijehе, očuvaj nas ognja paklenoga, dovedi u raj sve duše, osobito one, kojima je najpotrebnije tvoje milosrđe.

Za pobožnost prvih pet subota u mjes. u čast Fatimskoj Gospi, traži se uz molenje krunice : razmatranje četvrt sata o tajnama sv. krunice :

U mjesecu listopada moli se poslije sv. krunice :

Molitva sv. Josipu

K tebi se o sveti Josipe, utječemo u svojoj nevolji. (Pošto smo tvoju presvetu zaručnicu za pomoć zamolili, molimo pozvano i za tvoju pomoć.*) Za ljubav, koja te je s bezgrješnom Djevicom i Bogorodicom vezala, i za očinsku ljubav, kojom si dijete Isusa grlio; smjerno te molimo, da baštinu, koju je Isus Krist svojom Krvlju otkupio, milostivo pogledaš te našoj nevolji svojom moći u pomoć pri-tečeš.

O brižni čuvaru božanske Obitelji, brani odabrano potomstvo Isusa Krista. Ne daj, predragi oče, da nas okuže zabluda i pokvarenost. Budi nam s neba milostivo u pomoći, o naš jaki zaštitniče, u borbi s vlašću tmine. Pa kao što si nekad dijete Isusa iz najveće pogibli života izbavio, tako i sada brani svetu Crkvu Božju od svih zasjeda neprijateljskih, te nas svako-ga pojedinoga trajno uzmi pod svoje

*) Te se riječi u zaporcizostave, kad se nije molila krunica.

okrilje, da uzmognemo po tvojem primje-ru i tvojom pomoću sveto živjeti, blaže-no preminuti i u nebu vječno blaženstvo zadobiti. O. Amen.

(Opr. 3 god. svaki put. Ako se moli iza kru-nice u listopadu, svaki put opr. od 7 g. PO jedamput mjes. uz o. u.)

POBOŽNOST NA ČAST PRESV. TROJSTVU

(Omiljele molitve sv. O. Franje)

Poklon sv. O. Franje Presv. Trojstvu

Svet, svet, svet, Gospodin Bog sve-mogući, koji bijaše, koji jest i koji će do-ći. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Dostojan si, Gospodine, Bože naš, da te hvalimo, častimo, slavimo i blagosivamo. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Janje, koje je zaklano, dostojno je, da primi krepost i dostojanstvo i mudrost i jakost i slavu i blagoslov. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Blagosivajmo Oca i Sina sa Svetim Du-hom. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Blagosivajte sva djela Gospodnja Go-spodina. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vi-jeke.

Hvalite Boga, sve sluge njegove, i koji se bojite Gospodina mali i veliki. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Njega, preslavnoga, neka hvale nebesa i sva stvorenja, koja su na nebu i na zemlji i pod zemljom, more i sve što je u njemu. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen. — Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

Pomolimo se. Svemoguću vječni, pravedni i milosrdni Bože, daj nama bijednicima, da vazda samo radi tebe činimo, što znamo, da ti hoćeš, i da vazda hoćemo, što se tebi sviđa, da — iznutra očišćeni i prosvijetljeni te vatrom Duha Svetoga ražareni — uzmognemo slijediti stope tvoga preljubaznog Sina, Gospodina našega Isusa Krista. I da po samoj tvojoj milosti dođemo k tebi, Svevišnji, koji u savršenom Trojstvu i nerazdjeljivu jedinstvu živiš i kraljuješ i proslavljuješ se, Bog svemoguću, u vijeke vjekova. O. Amen.

Zahvalnica sv. O. Franje

Ovu je pjesmu ispjevao sv. Otac, kad je već znao, da mu sestra smrt nije daleko. Sav ushićen poziva na hvalu Svevišnjega sve stvorove, — među kojima se osobito ističe sunce, odatle pjesmi i izvorni naslov: »Pjesma bratu suncu«.

Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri! — Tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki. — Tebi to jedinom pripada, — dok čovjek nijedan dostojan nije, — ni da ti sveto spomene Ime.

Hvaljen budi, Gospodine moj, — sa svim stvorenjima svojim, — napose s bratom gospodinom Suncem. — Od njega nam dolazi dan i svojim nas zrakama grije. — Ono je lijepo i sjajne je svjetlosti puno; — slika je, Svevišnji, tvoga božanskoga sjaja.

Hvaljen budi, Gospodine moj, — po bratu našem Mjesecu i sestrama Zvijezdama, — koje si sjajne i drage i lijepe, — po nebu prosuo svojem.

Hvaljen budi, Gospodine moj, — po bratu našem Vjetru, — po Zraku, Oblaku, po jasnoj Vedrini — i svakom Vremenu tvojem, — kojim uzdržavaš stvorove svoje.

Hvaljen budi, Gospodine moj, — po sestrici Vodi; — ona je korisna, ponizna, draga i čista.

Hvaljen budi, Gospodine moj, - po bratu našem Ognju, - koji nam tamnu rasvjetljuje noć. - On je lijep i ugodan, silan i jak.

Hvaljen budi, Gospodine moj, - po sestri i majci nam Zemlji. - Ona nas hrani i nosi slatke nam plodove, cvijeće šareno i bilje donosi.

Hvaljen budi, Gospodine moj, - po onima, koji opraštaju iz ljubavi tvoje - i podnose rado bijede života. - Blaženi, koji sve podnose s mirom, - jer ćeš ih vječnom okruniti krunom.

Hvaljen budi, Gospodine moj, - po sestri nam tjelesnoj Smrti, - kojoj nijedan smrtnik umaći ne će. - Jao onima, koji u smrtnom umiru grijehu, - a blaženi, koje ti nađeš po volji presvetoj svojoj, - jer druga im smrt nauditi ne će.

Hvalite i blagosivajte Gospodina moga. - Zahvaljujte njemu, služite njemu - svi u poniznosti velikoj!

Svagdašnja molitva sv. O. Franje

Bože moj i sve moj!*)

Tko si ti, preslatki Gospodine, Bože, moj, a tko sam ja crvić, sluga tvoj? Presveti Gospodine, htio bih te ljubiti, preslatki Gospodine, htio bih te ljubiti, Gospodine Bože. Predao sam ti čitavo svoje srce i svoje tijelo, i vrlo želim još više učiniti za tvoju ljubav, kad bih samo znao.

Vatrena i slatka sila tvoje ljubavi, molim, Gospodine, neka obuzme moj um i moje srce i neka ga odijeli od svega, što je pod nebom, da umrem od ljubavi ljubeći tebe, koji si se udostojao umrijeti od ljubavi ljubeći mene.

OBNOVA KRSNOG ZAVJETA

Prigodom prve svete Pričesti običavaju prvopričesnici obnoviti krsni zavjet, što su u njihovo ime učinili njihovi kumovi prigodom krštenja. To je obnova zakletve vjernosti Bogu i Crkvi, pa je treba što svečanije učiniti, da se što dublje dojmí nježnih dječjih srdaca, u koja će po prvi puta doći Isus, prijatelj malenih. — Tu zakletvu vjernosti običavaju obnoviti i ostali

*) Opr. 300 dana svaki put.

vjernici u kojoj svečanoj zgodi, na pr. na svršetku pučkih misija, duhovnih vježba i u drugim sličnim prigodama.

Svećenik: Što ste kod svetoga krštenja zamolili od Crkve Božje?

Puk: Vjeru.

S. Što vam daje vjera?

P. Život vječni.

S. Ako hoćete imati život vječni, držite zapovijedi: Ljubite Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim, a bližnjega svojega kao sama sebe. U ovim dvjema zapovijedima sadržan je sav zakon i proci. A vjera je, da jednoga Boga štujete u Trojstvu i Trojstvo u jedinstvu, a da ne pomiješate osoba i ne rastavite bivstva. Jer druga je osoba Očeva, druga Sinova, druga Duha Svetoga; a u njih trojice jedno je bivstvo i jedno je samo božanstvo.

S. Odričete li se sotone?

P. Odričemo.

S. I svih njegovih djela?

P. Odričemo.

S. I sve njegove nadutosti?

P. Odričemo.

S. Vjerujete li u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje?

P. Vjerujemo.

S. Vjerujete li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, rođena i mučena?

P. Vjerujemo.

S. Vjerujete li u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni?

P. Vjerujemo.

S. Vjerujete li, da je Isus Krist prisutan u presvetom Oltarskom Sakramentu s dušom i tijelom, s tijelom i krvlju, s Božjom i čovječjom naravi?

P. Vjerujemo i ispovijedamo.

S. Vjerujete li i sve drugo, što nam sveta Majka Crkva katolička nalaže vjerovati?

P. Vjerujemo.

S. Obećajete li svetoj i nepogrješivoj Crkvi vjernost i poslušnost?

P. Obećajemo.

S. Hoćete li, kao prava djeca svete Majke Crkve uvijek držati njezine zapovijedi? Hoćete li kao pravi katolici do posljednjeg časa živjeti i umrijeti?

P. Hoćemo kao dobra i poslušna djeca - držati sve zapovijedi - naše svete

Majke Crkve: - hoćemo živjeti i umrijeti kao pravi katolici.

S. Kleknite i pobožno molite!

P. (klečeći mole): Hvalimo ti iz dna srca - Bože Oče nebeski, - što si nam milostivo dao, - da vjerujemo u te - i u tvojega Sina Isusa Krista, Gospodina našega, - i u Duha Svetoga, - i što si nam dobrostivo udijelio, - da smo se u tvojoj svetoj i nepogrešivoj Crkvi rodili. - Klečeći pred tobom - obećajemo ti pred svim anđelima i svecima - vječnu vjernost, - koju su ti u naše ime - drugi kod našega krštenja zavjetovali. - Ojači nas, Gospodine, svojom milošću! - Čuvaj nas u svim napastima! - Daj, da prije umremo, - nego li ti nevjerni budemo! - Udijeli nam milost, - da riječju i činom - svoju vjeru uvijek zasvjedočavamo, - te nas uzmi k sebi u život vječni, - kada bude sveta volja tvoja.

Iza toga moli svećenik ovu molitvu:

Milostivi, vječni Bože! Pogledaj dobrostivo na ovu svoju djecu i usliši milostivo njihovu smjernu molitvu. Daj, da izvrše što žele. Ne dopusti, da se ova nacija tvoja djeca ikada rastave od tebe. Ne daj, da duše njihove, otkupljene dragocje-

nom krvlju jednorodnoga Sina tvojega, zarobi neprijatelj, koji na njih vreba. Svijetlo prave vjere vijekom im svijetlilo, i u tom svijetlu spoznali uvijek tvoju volju i vjerno je vršili. Neka rastu u mudrosti i dobi; vodi ih od kreposti do kreposti, dok ne ugledaju svjetlost vječnu, gdje će tebe, svoga nebeskoga Oca i tvojega jednorodnoga Sina i Duha Svetoga licem u lice gledati i hvaliti te i slaviti sa svim anđelima i svecima od vijeka do vijeka. O. Amen.

(PO uz o. u. kod javne svečane obnove.)

DEVETNICA NA ČAST DJETEŠĆU ISUSU

»Isus je Franji bio sve: Isus u srcu, Isus u ustima, Isus u očima, Isus u ušima i u rukama i u cijelom biću«, veli Čelano. Nježna ljubav sv. O. Franje prema Djetetu Isusu, koje on zove »utjelovljenom ljubavi, što se ukazala ljudima«, potakla ga, te je prvi gradio »jaslice« i pred njima uz mnoštvo naroda proslavio ponoćku (u Grečijskoj šumi 1223.). Time je pokrenuo naročitu pobožnost prema djetetu Isusu uz zorno prikazivanje božićnog otajstva, što je danas tako mili običaj u Crkvi i u svakoj kršćanskoj kući. — Za deveticu malom Isusu podijelila je sv. Crkva 300 dana oprostjenja za svaki dan devetnice i potpuno oprostjenje, uz obične uvjete, jedamput u deveticu ili u koji od osam dana iza nje. (Pio VII. 12. VIII. 1815. i Pio VIII. 9. VII. 1830.).

1. O Isuse, vječna Riječi Očeva, ti da oslobodiš duše iz ropstva grijeha, da zadovoljiš pravdi Božjoj za nas i da budeš nama na izgled, uzeo si na sebe našu narav, rodio se i trpio. Udijeli mi milost, da se okoristim tim osobitim tvojim milosrđem, te se odvratim od stvorova k tebi; da te gledam i cijenim kao predmet svoga života, da tako zavrijedim uživati te jednom u raju na vijeke. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

2. Božansko Djetešće, koje si se porodilo u štalici usred zime i tako se od prvoga časa svoga života podvrglo siromaštvu i trpljenju, daj i mene otcijepi od uživanja i dobara zemaljskih. Oslobodi me od tjelesnih požuda i daj mi milost, da te nasljedujem u trpljenju i poniženju za života, da tako zavrijedim biti dionikom tvoje slave u nebeskom kraljevstvu. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

3. O Sine Božji, koji si došao na zemlju, da ispuniš volju svoga nebeskog Oca za spas ljudskoga roda i koji si tražio svoju slavu jedino u tome, da vršiš volju onoga, koji te je poslao, daj da i ja mogu izvršivati tvoja nadahnuća, koja mi daješ, da se u svemu složim s tvojom svetom voljom, te da nasljedujem tebe, ra-

deći za spas svoga bližnjega. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

4. Gospodine naš Isuse Kriste, koji si se ukazao ljudima i s njima živio na ovoj zemlji i sve ih združio u jednu obitelj tako, da smo mi s tobom jedno, kao što si ti jedno s Ocem, daj da se nikada ne iznevjerim ovoj obitelji i da budem vjeran član tvoga mističnog tijela, svete katoličke Crkve. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

5. O Spasitelju ljudi, koji si došao na svijet, da sve spasiš i koji si ustanovio u svojoj Crkvi sredstva, kojima će se svi moći poslužiti za spasenje, učini da se i oni, koji još ne pripadaju tvojoj Crkvi, ili su se od nje otcijepili, vrate natrag i da se spase. Daj onima, koji u Crkvi žive, ali bez života, da nađu uvijek u njoj otvorena vrata milosti. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

6. O svjetlosti Očeva i sliko njegova bivstva, koji si došao na zemlju, da budeš ljudima put, istina i život, daj povrati nam božansko obličje, koje je grijeh nagrdio. Daj da nas tvoja volja uvijek vodi, te svi u tebi nađemo jedini pravi cilj svoga života i budućih obećanja. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

7. O kneže mira, nad čijom su štalicom anđeli zapjevali: »Mir ljudima dobre volje«, pomiri s Bogom grješnike, umiri njihove duše, rasvijetli njihovu pamet, razari njihova srca. To isto daruj i mojoj duši, da joj blagdan tvoga rođenja donese one iste darove, koje su pobožni pastiri primili i osjetili, kad im je anđeo navijestio tvoje rođenje. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

8. Gospodine Isuse, koji si prvi put došao da spasiš ljude, a drugi put češ doći da ih sudiš, koji si u vremenitom rođenju od Marije Djevice sakrio svoje veličanstvo, što ga posjeduješ od vijeka, ali češ na drugom svome dolasku pokazati svu svoju slavu, na propast onih, koji se nijesu htjeli okoristiti tvojim prvim dolaskom, pomози mi, da sada tebe slijedim, milosrdni Spasitelju, a na posljednji dan da osjetim blagost tvojega suda. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

9. Vječni Sine Božji, a u vremenu Sine Marije Djevice, koja te je kod tvoga utjelovljenja najljepše primila, daj mi milost, da te i ja primim takvom čistoćom i ljubavlju. Spasitelju moj, rodi se, molim te, duhovno u mojoj duši, kao što si se rodio od Marije za vremeniti život. I kao što si

napunio Mariju vanrednim milostima, da ti bude najsvetijom Majkom, tako i meni udijeli svoju milost, kad dođeš k meni, da me ne samo nahraniš, nego i posvetiš. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. I Riječ tijelom postala, aleluja.

O. I prebivala među nama, aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji nas svake godine razveseljuješ iščekivanjem našega Otkupitelja, daj, da Jedinorođenoga tvoga, koga radosno primamo kao Spasitelja — i kao suca jednom bez straha ugledamo, Gospodina našega Isusa Krista, Sina tvogega, koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Krunica na čast »Malom Isusu«

Ova se krunica sastoji od 3 očenaša na čast presv. Obitelji, zatim od 12 zdravomarija na spomen 12 god. što ih je dragi Spasitelj proživio kao dijete. — Moli se ovako: R: I Riječ tijelom postala. — O: I prebivala među nama. Slijedi očenaš, ponovi se: I Riječ tijelom postala... Zatim se izmole četiri zdravomarije. — To se sve ponovi tri puta. — (Opr. 300 d. Pio IX.)

POBOŽNOST NA ČAST IMENU ISUSOVU

Franjevci: sv. Bernardin Sijenski, sv. Ivan Kapistranski i sv. Leonardo Portomauricijski broje se među prve štovatelje i širitelje pobožno-

sti Imena Isusova. Od njih potječe poznati monogram I. H. S. (Jesus Hominum Salvator, tj. Isus Spasitelj ljudi); njihova je isto tako zasluga, da je prekrasni kršćanski pozdrav »Hvaljen Isus« tako poznat među katolicima. — Blagdan Imena Isusova slavio se kroz dva vijeka samo u Franjevačkom redu, istom Papa Inocent XIII. god. 1721. protegnuo ga je na cijelu Crkvu. — Kako naš sv. O. Franjo želi, da štuujemo presv. Ime Isusovo pokazuju njegove riječi:

»Ako čujete izgovoriti Ime Isusa Krista, padnite ničice na zemlju i poklonite mu se, jer je njegovo Ime najuzvišenijega Sina Božjega!«

Molitva Imenu Isusovu

Od sv. Bernardina Sijenskoga

O dobri Isuse, o slatki Isuse, o Sine Djevice Marije, pun milosrđa i milosti. O slatki Isuse, smiluj mi se po svomu velikome milosrđu. O predobri Isuse, molim te za onu dragocjenu krv tvoju, koju si se dostojao na oltaru Križa proliti za nas nevoljne grješnike, da opereš sva naša bezakonja i da se udostojiš pogledati na me nevoljna i nevrjedna grješnika, koji ponizno molim oproštenje i zazivam ovo presveto Ime Isus. O Ime Isus, ime slatko. Ime Isus, ime ljubljeno. Ime Isus, ime spasonosno. Jer što je Isus nego Spasitelj? Dakle, Isuse radi presvetoga Imena svojega budi mi »Isus« i spasi me. O predo-

brostivi Isuse, ne dopusti, da poginem ja, kojega si od ništa stvorio i svojom neprocjenjivom krvlju otkupio. O dobri Isuse, neka me ne pogubi moje bezakonje, kad me je stvorila tvoja svemoguća dobrota.

O premilostivi Isuse, smiluj mi se, dok je još vrijeme smilovanja, da me ne pogubiš u vrijeme suđenja. O predragi Isuse, ako sam ja, nevoljni grješnik, po tvojoj strašnoj pravdi zaslužio vječne muke radi svojih teških grijeha, ufajući se u tvoje neizmjereno milosrđe utječem se k tebi i uzdam se, da ćeš mi se smilovati, koji si premilostiv otac i premilostiv gospodar. O predragi Isuse, koja korist od tvoje krvi, ako siđem u vjekovitu propast; jer te ne će hvaliti mrtvi, koji siđu u pakao. O premilosrdni Isuse, smiluj se; o preslatki Isuse, oslobodi me; o premilostivi Isuse, budi milostiv meni grješniku. O Isuse, Isuse, Isuse, predobri, primi me u broj svojih odabranih. O Isuse, spasenje onih, koji u te vjeruju; o Isuse, radosti onih, koji se u te ufaju; o Isuse, utjeho onih, koji te zazivaju; o Isuse, slatko otpuštenje sviju grijeha; ulij u mene milost, ljubav, mudrost, čistoću, poniznost, svetu strpljivost u svim tegobama. Daj da tebe savršeno ljubim, tebe hvalim, tebe uživam, tebi slu-

žim, u tebi se naslađujem ja i svi oni, koji
zazivlju presveto tvoje Ime Isus. Amen.

Litanije presvetog Imena Isusova

(Opr. 7 god. scaki put; PO jedamput mjes.
uz o. u.)

Ove su litanije prikladne da se mole na blag-
dane Gospodnje i kod onih pobožnosti, koje ne-
maju svojih litanija odobrenih za javnu pobo-
žnost.

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se.

Isuse, čuj nas.

Isuse, usliši nas.

Oče nebeski, Bože,

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,

Duše Sveti Bože,

Sveto Trojstvo, jedan Bože,

Isuse, Sine Boga živoga,

Isuse, sjajnosti Očeva,

Isuse, jasnoću svjetlosti vječne,

Isuse, Kralju slave,

Isuse, sunce pravde,

Isuse, Sine Marije Djevice,

Isuse ljubezni,

Isuse divni,

Isuse, Bože jaki,

smiluj se namal

Isuse, Oče budućega vijeka,

Isuse, anđele velikoga savjeta,

Isuse mogući,

Isuse strpljivi,

Isuse poslušni,

Isuse, krotki i ponizni srcem,

Isuse, ljubitelju čistoće,

Isuse, ljubitelju naš,

Isuse, Bože mira,

Isuse, početniče života,

Isuse, ugledu kreposti,

Isuse, revnitelju duša,

Isuse, Bože naš,

Isuse, utočište naše,

Isuse, oče ubogih,

Isuse, blago vjernika,

Isuse, dobri pastiru,

Isuse, svjetlosti istinita,

Isuse, mudrosti vječna,

Isuse, dobroto beskrajna,

Isuse, pute i živote naš,

Isuse, radosti anđela,

Isuse, Kralju patrijarha,

Isuse, učitelju apostola,

Isuse, naučitelju evanđelista,

Isuse, jakosti mučenika,

Isuse, svijetlo ispovjednika,

Isuse, čistoću djevica,

Isuse, kruno sviju svetih,

smiluj se namal

Milostiv budi, oprosti nam Isuse.
Milostiv budi, usliši nas, Isuse.

Od svakoga zla,
Od svakoga grijeha,
Od srdžbe svoje,
Od zasjeda vražjih,
Od duha bludosti,
Od smrti vječne,
Od nemara za nadahnuća tvoja,
Po otajstvu svetoga utjelovljenja
svoga,

Po rođenju svojem,
Po djetinstvu svojem,
Po božanstvenom životu svojem,
Po naporima svojim,
Po smrtnoj borbi i mucij svojoj,
Po Križu i zapuštenosti svojoj,
Po smrtnoj stisci svojoj,
Po smrti i pokopu svojem,
Po uskrsnuću svojem,
Po uzašašću svojem,
Po ustanovljenju presvetoga oltar-
skog Otajstva,

Po radostima svojim,
Po slavi svojoj,

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svije-
ta, oprosti nam, Isuse.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svije-
ta, usliši nas, Isuse.

oslobodi nas, Isuse!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svije-
ta, smiluj se nama, Isuse.

Isuse, čuj nas.

Isuse, usliši nas.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si kazao: Išтите, i primit ćete; tražite, i naći ćete; kucajte, i otvorit će vam se; daj nam, molimo te, božansku svoju ljubav, da te svim srcem, ustima i djelom ljubimo i nikad te hvaliti ne prestanemo.

Daj nam, Gospodine, da se tvoga svetoga Imena bojimo i ujedno ga uvijek ljubimo, jer nikada ne prestaješ one rav-nati, koje u svojoj ljubavi utvrđuješ. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Pomolimo se. Bože, koji si preslavno ime Isusa Krista, Sina svojega, Gospodina našega, svojim vjernima učinio preslatkim i preljubaznim, a zlim duhovima strašnim, daj, molimo te, da svi, koji to Ime Isusovo na zemlji pobožno štiju, svetu i slatku utjehu ovdje osjete, a ondje u nebu zadobiju vječnu radost i beskrajno blaženstvo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

(Opr. 5 god. svaki put, PO jedamput mjes. uz o. u.)

POBOŽNOST NA ČAST MUCI ISUSOVOJ

Nakon slavnog doba mučeništva sv. naš O. Franjo bio je prvi i najveći ljubitelj Križa Kristova. Njegovu »serafsku«
ljubav moguće je razumjeti samo u vezi s Križem; u Križu je utemeljena, iz Križa se hrani. Zato Franjo moli na gori La Verni: »Gospodine Isuse Kriste, molim te, da mi udijeliš dvije milosti prije nego umrem. Prva je, da u svojoj duši i svome tijelu, ukoliko je moguće, uzmognem očitjeti bol, koju si ti, o blagi Isuse, u svome trpljenju podnio. Drugi milosrdni dar je taj, da ja, ukoliko je moguće, u svome srcu uzmognem očitjeti onu golemu ljubav, kojom si ti, Božji Sine, bio užežen i koja te na to nagorila, da dragovoljno toliko trpiš za nas grješnike«. — Krist ga je uslišao i dao mu da osjeti i bol i ljubav Križa: postao je mističnim ranjenikom »propete Ljubavi«, urešen sa pet ranâ Spasiteljevih. To je bila završna točka u divskom usponu Franjine ljubavi ka Križu; sav je ušao u Križ Kristov! On glasno i na javi oplakuje muku Kristovu; pa i njegove zanosne pjesme u Božjoj prirodi često bi svršavale u suzama i promatranju muke Kristove, kao da ju je vazda imao pred očima (Čelano).

»Propeta Ljubav«
posve je obuzela Franjin apostolski duh, i on prvi organizira ne samo domaće, nego i vanjske misije. Svoje vatrene i od ljubavi suzne oči obraća najprije k Sv. Zemlji, koja je natopljena i posvećena Krvlju Kristovom. Već godine 1217. osnovana je prva stanica — samostan u Akriju ((Fenicija) — i time je započeo teški sedamstoljetni misijski rad franjevaca u Sv.

Zemlji. God 1333. kupio je kralj napuljski i sicilski Robert Anžu od egipatskog sultana za 32.000 dukata neka sveta mjesta i poklonio ih Crkvi. God. 1342. prima Papa Klement VI. ta mjesta posebnom bulom i predaje ih franjevcima, koji ih uz neopisive žrtve čuvaju sve do danas. Do danas je preko 2.000 franjevaca žrtvovalo svoj život u obrani svetih mjesta, a oko 6.000 umrlo ih je kao žrtva ljubavi u dvorbi okuženih.

»I jer je Bog pobijedio moć pakla u ovom znaku Križa, trebalo je, da franjevačka vojska pod ovim znamenjem vrši za Gospoda vitešku službu«
(Čelano). Unijeti propetoga Krista u sebe i u cijelo čovječanstvo bila je posebna značajka sv. Franje — a vruća želja njegovih sinova, stoga su oni naročito gojili i razvijali razne pobožnosti na čast muke i smrti Kristove a napose sveti Križni put. Križni je put najznačajnija naša franjevačka pobožnost. Križni put sa svojim postajama označuje prije svega onaj bolni i krvavi put, što ga je Spasitelj svijeta prošao noseći za nas teški Križ na Kalvariju.

Kroz vjekove proširili su Franjevci pobožnost Križnoga puta gotovo po čitavom svijetu, a sv. Crkva obdarila je tu pobožnost mnogim oproštenjima (vidi str. 158.) i franjevcima podijelila povlasticu, da oni podižu postaje Križnoga puta.

Da se na Križni put mogu dobiti podijeljena oproštenja, treba da je valjano, tj. propisno podignut. Traži se (pro locis non exemptis):

1. Dopusćenje Duhovnoga Stola, kad je to moguće pribaviti.

2. Ovlaštenje — delegacija od bližnjeg franjevačkog samostana. Gvardijani mogu ovlastiti samo svoje podložnike, a ne druge. — Delegacija,

da bude sigurna, obično je pismena, ali nije nužno za valjanost!

3. Nakon podignuća Križnoga puta ovlašteni franjevac treba da izda ispravu (documentum) o obavljenom podignuću Križnoga puta.

(Sv. Penitenciaría od 12. III. 1938)

Pjesma o sv. Križu

Barjaci kreću Kraljevi, ~ Otajstvo Križa sjaji se. ~ Na kojem život umrije ~ I smrću ljude oživi.

Kad koplje mu se okrutno ~ Zabolo šiljkom u srce. — Sa vodom Krv potekla je, ~ Od grijeha nas da očisti.

I ispuni se silna riječ, ~ Što narodima David je ~ U svetoj pjesmi doviknu: ~ »Zavlada Bog sa drveta«.

O drva divnog, štono sja ~ U kraljevskome grimizu. ~ Kom dano bi da dotiče ~ Toliko svete udove.

Na blaženim je rukama ~ Tog svijeta cijenu nosilo, ~ I Božje tijelo vagnuvši ~ Sotoni plijen je otelo.

Oj zdravo, Križu, nado sva*) ~ U dane muke Gospodnje ~ Umnoži milost dobrih ~ I digni krivnju s grješnika.

*) Za ovaj redak 500 d. opr. — PO uz o. u., ako se kao uzdah pobožno ponovi dnevno kroz mjes. dana (Pio. XI. 20.III.1934.)

Naš spase, sveta Trojice, ~ Nek svaki duh veliča te, ~ Ti dijeliš Križa plodove ~ I vječnu slavu podaj nam. Amen.

R. Ovaj će znak Križa biti na nebu.
O. Kada Gospodin dođe da sudi.

Antifona. O Križu sjajniji od sviju zvijske, svijetu slavni i ljudima vrlo mio i svjetliji od svega; koji si jedini zavrijedio nositi cijenu svijeta. O slatko drvo, koje nosiš slatke čavle i slatki teret, spasi ovo prisutno mnoštvo, koje se sabralo danas na tvoju proslavu.

Na dan Našašća sv. Križa

(3. svibnja)

Pomolimo se. Bože, koji si u preslavnom Našašću spasonosnoga Križa obnovio čudesa svoje muke, daj da za cijenu životnoga drveta postignemo pravo na vječni život. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Na dan Uzvišenja sv. Križa,

(14. rujna)

Pomolimo se. Bože, koji nas na našnji dan razveseljuješ godišnjom svetkovinom Uzvišenja svetoga Križa, daj,

molimo te, da kao što smo na zemlji spoznali njegovo otajstvo, tako zavrijedimo na nebu nagradu njegova otkupljenja. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitva sv. Bonaventure

Gospodine Isuse Kriste, rani mi srce svojim ranama, napoji dušu moju svojom Krvlju, da kamo god se okrenem, uvijek gledam tebe razapeta, i što god pogledam, neka sve vidim rumeno od tvoje Krvi, da tako sav za tobom čeznem i ništa osim tebe ne nađem, ništa ne vidim, osim tvojih rana. To neka mi bude utjeha, Gospodine moj, da budem s tobom ranjen, to neka mi bude nutarnja bol, ako što drugo razmatram osim tebe. Neka mi ne miruje srce, o dobri Isuse, dok ne nađe tebe, svoje središte, u kojem će počivati, u kojem će utažiti svoju čežnju. Amen.

Molitva sv. ranama Isusovim

Molim te, Gospodine Isuse, radi onih spasonosnih tvojih ranâ, koje si pretrpio za naše spasenje na Križu, iz kojih je potekla ona dragocjena Krv, kojom smo spaseni, rani ovu moju grješnu dušu, za

koju si se udostojao umrijeti. Rani je ognjem i snažnom strelicom svoje prevelike ljubavi. Probudi mi srce strelicom svoje ljubavi, da ti rekne duša moja: ranjena sam tvojom ljubavlju, tako da iz rane ljubavi tvoje poteknu obilne suze dan i noć. Udari, Gospodine, udari, molim te ovo moje tvrdo srce snažnom sulicom svoje ljubavi i prodri u nj duboko svojom božanskom snagom. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Trostruka zahvalna molitva Isusu na Križu

Krotki Jaganjče Božji, koji si tako jadno tri sata visio na Križu, sa čitavim sve-mirom zahvaljujem ti za onu neizrecivu bol, koju si podnio, dok si bio na svetom Križu tako okrutno rastegnut, da su ti se mogle prebrojiti sve kosti. Molim te, da mi radi one boli oprostiš, što god sam udovima svojim sagriješio protiv tvoje dobrote. Amen.

Nevini Jaganjče Božji, zahvaljujem ti zahvalnošću svih stvorova za gorku žeđu, koju si trpio na Križu za spasenje svijeta, dok si tužnim glasom vapio: »Žeđam«, a za napitak si dobio samo žuč i ocat. Mo-

lim te radi one silne žeđe, da mi oprostiš, što god sam sagriješio neumjerenošću u jelu i pilu. Amen.

Presveti Jaganjče Božji, združen s onom hvalom i zahvalom, koju ti izriču svi sveti izabranici, zahvaljujem ti za ono okrutno mučeništvo, koje si podnio, dok su ti ruke i noge željeznim čavlima nemilosrdno pribijali na Križ, tako da ti je Srce drhtalo od boli i svi se živci ukočili. Radi te, tako žestoke tvoje boli, molim te, da opereš grijehe, koje sam počinio rukama i nogama, i da te iste rane svoje prikažeš svo- me vječnom Ocu na pomirbu. Amen.

SVETI KRIŽNI PUT

Prilježna molitva

Klečeći pred glavnim oltarom

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Premilostivi Bože, Isuse Kriste! Evo duša moja s rastuženom Majkom tvojom Marijom ide za tobom i prati te na teškom putu tvoje pregorke muke. Okrijepi me svojom milošću, da mogu strpljivo nositi svoj križ, što sam ga grijesima svojim

zaslužio. Daj mi jakost, da ne klonem i ne iznemognem na tom putu. Daj, da mi svaka postaja bude korak u nebo. Amen.

Idući k prvoj postaji pjeva se ili se govori:

Stala plačuć tužna Mati,

Gledala je, kako pati

Sin joj na Križ uzdignut.

Prva postaja

Isusa osuđuju na smrt

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Gledaj nedužnoga Isusa, gdje stoji pred sucem. Slušaj, kako ga krivo potvaraju i tuže, a on ni ne otvara svojih usta. Razdraženi narod, koji ga je prije nekoliko dana slavio kao kralja, mahnito viče: »Propni ga, propni!« Osudiše ga, a on prima drage volje osudu, samo da nas oslobodi od osude vječnoga prokletstva.

Pomolimo se. Gospodine Isuse! Na tu nepravednu osudu pristao sam i ja po grijehu. Ah, i ja sam te zlim življenjem svojim osudio. Oprosti mi. Daj mi milost, da i ja krotko i strpljivo primam krivi sud,

te da se riješim osude na vječne muke.
Amen. Oče naš... Zdravo Marijo...
Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Dušom njenom razboljenom,
Rastuženom, ražaljenom,
Prolazio mač je ljut.

Druga postaja

Isus prima na se Križ

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Gledaj teški Križ, što ga navalise na Isusa njegovi neprijatelji. Ne nosi ga on za sebe, već za tebe i za čitav svijet. Grijesi tvoji i grijesi sviju ljudi tište sveta ramena njegova, a ti još ne ćeš da se popraviš. Skini sa sebe što prije teško breme svojih grijeha u skrušenoj valjanoj ispovijedi.

Pomolimo se. Preblagi Spasitelju, Isuse Kriste! Ti si dragovoljno primio na se Križ, što ti ga prirediše grijesi moji i grijesi svega svijeta. Daj mi milost, da oču-

tim teško breme svojih grijeha, i da ih skrušeno oplačem. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

O koliko ucviljena
Bješe ona uzvišena
Majka Sina jedinog!

Treća postaja

Isus pada prviput pod Križem

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Kako su teški grijesi naši! Pod njihovim teretom pada onaj, koji sve drži svemožnom riječju svojom; a pada zato, da se mi podignemo iz zloča svojih. Gledaj, kako Isus strpljivo podnosi sve pogrde i nemile udarce. A ti se tužiš na svaku malenkost i nepromišljeno mrmljaš; ti, koji si i više toga zaslužio.

Pomolimo se. Nedužni Isuse Kriste! Pod težinom grijeha mojih padaš ti, da mene bijednika podigneš. Okrijepi me, dragi Isuse, da nikada više ne padnem u grijeh. Daj mi milost, da me nikakvo zlo ne odi-

jeli od ljubavi tvoje. Amen. Oče naš...
Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Bol bolova sve to ljući

Blaga Mati gledajući

Muke slavnog čeda svog.

Četvrta postaja

Isus susreća svoju svetu Majku

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Gledaj žalosnu Majku Isusovu, kako rasplakana ide za Sinom svojim. Oh, kolika joj bol obuze srce, kad ga vidje ona-ko nagršena i izmučena. A tko joj prouzroči toliku bol? Mi i grijesi naši. Hoćemo li i dalje svojim grijesima zadavati bol svetoj Majci Spasiteljvoj? Ne, nikada više!

Pomolimo se. Predragi Isuse! Molim te za onu tugu, što si je podnio, kad si sreo Majku svoju: podijeli mi pravu pobožnost prema svetoj Majci svojoj. A ti, prežalosna Majko, pomози mi, da se uvijek spominjem muke Sina tvoga, i da po njoj do-

đem u nebo. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Koji čovjek ne bi plako

Majku Božju videć tako

U tjeskobi tolikoj?

Peta postaja

Simon Cirenac pomaže Isusu nositi Križ

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Spasitelj je tako iznemogao, da već ne može nositi Križa; ali tvrdo srce ljudsko nema smilovanja. Isus je mnogoga bolesnika ozdravio, mnogomu mrtvacu povratio život: sada sâm treba pomoći; ali mu nema nikoga u pomoć. Ne preosta dakle drugo neprijateljima njegovim, već da prisile Simona, te pomogne Isusu nositi Križ. O sretna li Simona! A kako tiносиš svoj križ.

Pomolimo se. Premili moj Isuse! Prosvijetli me milošću svojom, da spoznam, kolika je vrijednost tvogega Križa; i daj mi milost, da križ, koji mi šalješ, zagrlim i nosim drage volje, dokle god ti hoćeš.

Amen. Oče naš. . . Zdravo Marijo. . . Slava Ocu. . .

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Tko protužit ne će s Čistom,
Kada vidi, gdje za Kristom
Razdire se srce njoj?

Šesta postaja

Veronika pruža Isusu rubac

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Među silnom svjetinom, koja se naslađivala mukama Isusovim, našla se jedna pobožna žena, te požali Isusa. Ona mu pruži rubac, da otare svoje krvavo lice. Za nagradu vraća joj Spasitelj sliku presvetoga obraza svoga, utisnutu u rubac. Kako je lijepo ogledalo dobila sveta Veronika! Ogledaj se u to ogledalo čestol

Pomolimo se. Predobri Isuse, koji si smrtnim znojem lica svojega meni spasio život: o daj povrati duši mojoj ljepotu, koju je na krštenju primila. Daj mi onako nježno srce, kakvim ti je sveta Veronika pružila rubac, pa i meni utisni u srce bi-

ljege muke svoje. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo. . . Slava Ocu. . .

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Zarad grijeha svoga puka
Gleda njega usred muka
I gdje bičem bijen bi.

Sedma postaja

Isus pada drugiput pod Križem

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Eto i opet pada Isus, da iz gliba grijeha podigne tebe i sve ljude. Kako ga moraju boljeti rane na presvetom Tijelu. Ali još više nego li rane, bole ga tvoji grijesi, u koje jednako padaš. Prigni već jednom oholu glavu svoju, budi od srca ponizan i nauči se Bogu za ljubav i za pokoru svojih grijeha strpljivo podnositi svaki križ.

Pomolimo se. Ljubljeni Isuse! Ti opet padaš pod teškim bremenom Križa. Molim te za boli, što si ih oćutio kod ovoga pada, uzdigni me iz grijeha mojih i ne daj, da se ikada više u njih povratim.

Amen. Oče naš... Zdravo Marijo...
Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Gleda svoga milog Sina
Ostavljenog sred gorčina,
Gdje se s dušom podijeli.

Osma postaja

Isus tješi jeruzalemske žene

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Bogoljubne žene požališe Isusa, kad ga vidješe svega krvava i izranjena; i zato uzeše nad njim plakati. A Isus im reče: »Kćeri jeruzalemske, ne oplakujte mene, nego oplakujte sebe i djecu svojul« I tebi Isus veli isto, što je rekao ženama: »Ne oplakuj, sinko, mene, nego oplakuj sebe i grijehе svojel« A gdje su tvoje suze, da oplacheš grijehе svoje?

Pomolimo se. Premili Isuse, koji voliš, da oplakujem grijehе svoje, nego li muke tvoje; daj mi milost, da skrušenim srcem oplačem grijehе i uvrede, što sam ti ih nanio, i da zavrijedim veseliti se s tobom

u kraljevstvu nebeskom. Amen. Oče naš...
Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Vrelo milja, slatka Mati,
Bol mi gorku osjećati
Daj, da s tobom procvilim.

Deveća postaja

Isus pada treći put pod Križem

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Po treći put pada Isus pod Križem, ali ga ne prestaje nositi, dok ne dovrši djelo spasenja roda ljudskoga. Zašto ti ne ćeš da nosiš križ, koji te vodi u nebo? U Križu je spasenje, u Križu je zaštita i obrana, u Križu je život. Zato prigrli križ, da živiš u vijeke.

Pomolimo se. Premili Isuse, koji si od silne muke i po treći put pao pod križem, ali se opet podigao i prigrlio teški Križ, da dovršiš za me žrtvu, daj mi jakost i ustrajnost, da sa strahom i trepetom mislim na spasenje svoje duše, i da me bre-me grijehа ne obori u ponor vječni, oda-

kle nema spasenja. Amen. Oče naš...
Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Neka ljubav srca moga

Gori sved za Krista Boga,

Da mu u svem omilim.

Deseta postaja

Isusa svlače

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Gledaj, kako krvnici Isusovi i odijelo s njega svukoše. Oh, strahote! Gol stoji Bog, koji sve odijeva. Njegovo presveto i prečisto Tijelo ruglu se izvrgava. Zbog naše tašte gizde i puste taštine mora on podnositi toliku sramotu; mora biti bez odijela, da nas zaodjene odjećom nedužnosti, koju smo izgubili sramotnim mislima, riječima i djelima.

Pomolimo se. Nedužni Isuse, koji si na Kalvariji bio sramotno svučen, daj mi milost, da i ja svučem sa sebe staru zlu čud i zle požude. Daj, da sve, što je taštım ljudima slatko, meni bude gorko, a ti je-

dini da mi budeš prava slast i utjeha. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Rane drage, Majko sveta,

Spasa za me razapeta,

Tisni posred srca mog.

Jedanaesta postaja

Isusa pribijaju na Križ

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Promisli, kako ostrım čavlīmā pribijaju na Križ svete ruke Isusove, koje su toliko dobra učinile ljudima. Promisli, kako mu probijaju noge, koje su koracale jedino za spasenje ljudsko. Što si ti zaslužio, koji si rukama svojim tolike nepravde počinio; koji si često stupao po zabranjenom i krivom putu! Pravdi se Božjoj mora svakako potpuno zadovoljiti: bolje na ovom svijetu, nego li na drugom.

Pomolimo se. Klanjam ti se, Isuse moj, i molim te za svetu muku tvoju: daj, da mi protgnu sva uda od svetoga straha;

daj, da razapnem grješne požude tijela
svoga i da vazda budem tvoj. Amen. Oče
naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Neka dođu i na mene

Patnje za me podnesene

Sina tvojeg ranjenog.

Dvanaesta postaja

Isus umire na Križu

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

U groznim mukama visi Spasitelj na Križu, a neprijatelji ga njegovi još ruže i grde. Ali on ih ne proklinje, već za njih moli: »Oče, oprosti im, jer ne znaju, što čine!« Opraštaš li i ti neprijateljima svojim? Isus je umro, da mi živimo. Smrću svojom Isus je pobijedio smrt.

Pomolimo se. Strpljivi Isuse, koji si na Križu izdahnuo: molim te, pritegni me k sebi na sveti Križ! Zaslužio sam nesretnu smrt, ali te molim za pregorku tvoju smrt, smiluj mi se i daj, da jednoć s Križem u

ruci umrem u milosti tvojoj. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Daj mi s tobom suze livat,

Raspetoga oplakivat,

Dokle dišô budem ja.

Trinaesta postaja

Isusa skidaju s Križa

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Promisli, koliko je bol morala oćutjeti blažena Djevica Marija, kad joj mrtvo Tijelo predragoga Sina položiše u krilo. Gri-jeh probode mačem prevelike žalosti majčino srce njezino. Oplači grijehe svoje, i žali Majku, koja za te toliko trpi. Čuvaj se ponovnoga pada, da je i opet ljuto ne ucviliš.

Pomolimo se. Rastužena Majko Isusova i Majko moja! Molim te za onu preljutu bol, što si je pretrpjela, kad si primila u krilo mrtvo tijelo božanskoga Sina: primi i moju dušu na samrti u svoje mate-

rinsko krilo Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

U tvom društvu uz Križ stati,
S tobom jade jadovati
Želja mi je jedina.

Cetnaesta postaja

Isusa polazu grob

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosivamo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

Pobožni Josip Arimatejski i Nikodem iskazaše Spasitelju posljednju počast, položivši mu sveto Tijelo u novu grobnicu, u kojoj ne bijaše još nitko ukopan. No Tijelo Isusovo nije ostalo u grobu; domalo je ustalo slavno iz groba i združilo se opet s dušom. I tebe će jednog položiti u grob. Gledaj, da ti tijelo bude izmučeno trudom i naporom dobrih djela, da tako ustane slavno na vječni život.

Pomolimo se. Isuse, početniče života, daj, da na tvom grobu oživim novim životom, i da umrvši posvema grijehu, s tobom jednog uskrsnem na život vječni.

Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

R. Smiluj se nama, Gospodine.

O. Smiluj se nama.

Kada dođu smrtni časi,
Kriste Bože, nek me spasi
Majke tvoje zagovor.

Kad mi zemlja tijelo primi,
Dušu onda uzmi ti mi
U nebeski blažen dvor.

Završna molitva

Klečeći pred glavnim oltarom

Predobri Isuse! Zahvaljujem ti na milosti, koju si mi udijelio kod ove pobožnosti. Primi ovu moju bogoljubnost na slavu svoje muke, na zadovoljštinu za moje grijehe, na utjehu i pomoć dušama u čistilištu. O ne daj, Isuse, da neizmijerna vriednost tvoje presvete Krvi bude za me izgubljena, nego mi udijeli svoju milost i uvedi me iza ovoga života u vječnu radost Amen.

Hvaljen budi Isus Krist, raspeti naš Otkupitelj, i njegova pod Križem žalosna Majka Marija!

Litanije muke i smrti Isusove

Za privatnu pobožnost

Gospodine, smiluj se.
 Kriste, smiluj se.
 Gospodine, smiluj se.
 Kriste, čuj nas.
 Kriste, usliši nas.
 Oče nebeski, Bože,
 Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
 Duše Sveti, Bože,
 Isuse, za trideset srebrnika
 prodani,
 Isuse, u Getsemanskom vrtu
 do smrti ožalošćeni,
 Isuse, u molitvi krvavim znojem
 obliveni,
 Isuse, od Jude himbenim cjelovom
 izdani,
 Isuse, konopcima kao razbojnik
 svezani,
 Isuse, na sud Anin i Kajfin
 potezani,
 Isuse, od sluga teškom zaušnicom
 udareni,
 Isuse, od Kajfe bogopsovkom
 okrivljeni,

smiluj se nama!

Isuse, u svoj božanski obraz
 popljuvani,
 Isuse, pokrivenim obrazom i za-
 ušnicama napastovani,
 Isuse, od Petra tri puta zatajeni,
 Isuse, od Heroda kao lud u bijeloj
 haljini poruženi,
 Isuse, Pilatu kao zločinac predani,
 Isuse, gorim od ubice Barabe
 procijenjeni,
 Isuse, preljutim bičevima rastrgani,
 Isuse, za pogrdu crvenom haljinom
 zaodjeveni,
 Isuse, trnjem nemilosrdno okru-
 njeni,
 Isuse, od pete do vrh glave jed-
 nom ranom učinjeni,
 Isuse, na pogrdnu smrt nepraved-
 no osuđeni,
 Isuse, pod preteškim Križem sa-
 trveni,
 Isuse, kao umiljato janje na krvavu
 žrtvu povedeni,
 Isuse, čavlima na Križ pribijeni,
 Isuse, među dva razbojnika na
 Križu uzdignuti,
 Isuse, na Križu poruženi i opsovani,
 Isuse, žučju i octom napojeni,

smiluj se nama!

Isuse, za ljubav našu na Križu
umrli,

Isuse, poslije smrti sulicom u prsa
ranjeni,

Isuse, s Križa u krilo žalosne
Majke položeni,

Isuse, od žalosne Majke gorkim
suzama oplakani,

Isuse, u novi grob ukopani,

Milostiv budi, oprosti nam, Isuse.

Milostiv budi, usliši nas, Isuse.

Od svakoga zla,

Od svakoga grijeha,

Od nagle i nepripravne smrti,

Od smrti vječne,

Po pregorkoj muci i smrti svojoj,

Po presvetim ranama svojim,

Po bolima prežalosne Majke svoje,

Mi grješnici,

Da se dostojiš neprestano i živo

spominjanje svoje muke i smrti
u našem srcu probuditi,

Da se dostojiš pravu pokoru i
srećnu smrt milostivo nam
udijeliti,

Da se dostojiš u svojoj svetoj
milosti uzdržati nas,

smiluj se nama!

oslobodi nas,
Isuse!

molimo te,
usliši nas!

Da se dostojiš svim vjernim
mrtvima pokoj vječni darovati.
molimo te, usliši nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta,
oprosti nam, Isuse.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta,
usliši nas, Isuse.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta,
smiluj se nama, Isuse.

Kriste, čuj nas.

Kriste, usliši nas.

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se.

Oče naš... Zdravo Marijo...

R. Klanjamo ti se, Kriste, i blagosiva-
mo te.

O. Jer si po svojem svetom Križu ot-
kupio svijet.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste,
Otkupitelju svijeta, koji si Krv svoju pro-
lio za otpuštenje grijehа, tebe ponizno
molimo za onu pregorku muku, koju si za
nas na Križu umirući podnio: smiluj se
nama i prinesi za nas Ocu nebeskomu
neprocjenjivo dostojanstvo svoje muke i

smrti, da srećno preminemo s ovoga svijeta i postanemo na vijeke dionici tvojega otkupljenja. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

R. Moli za nas, sveta Bogorodice.

O. Sada i na čas smrti naše.

Pomolimo se. Neka moli za nas, molimo Gospodine, sada i na čas smrti naše pred dobrotom tvojom blažena Djevica Marija, tvoja Majka, koje presvetu dušu prođe mač boli u vrijeme tvoje muke i smrti. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Krunica svetih ranâ Isusovih

Moli se na krunicu b. D. Marije

U ime Oca...

Mjesto očenaša moli se:

R. Vječni Oče, prikazujem ti rane Gospodina našega Isusa Krista.

O. Da zacijele rane naših duša.

(300 d. oproštenja svaki puta)

Mjesto zdravomarije moli se:

R. Moj Isuse, oproštenje i milosrđe.

O. Po zaslugama tvojih svetih ranâ.

(300 d. oproštenja svaki puta)

Mjesto slavaocu ništa se ne moli!

Na svršetku dodaj tri puta:

Vječni Oče, prikazujem ti...

POBOŽNOST NA ČAST PRESV. OLTARSKOM SAKRAMENTU

Sveti naš O. Franjo često je opominjao braću — i u svojoj im oporuci napisao — da nadasve časte sveto Otajstvo oltara. Napisao je i poznatu prekrasnu molitvicu za pohod presv. olt. Sakramenta (»Klanjamo ti se«). Iz poštivanja toga Otajstva zapovijeda posebno štovati i svećenike, u kojima »ne će gledati grijeha, jer ta otajstva Tijela i Krvi Gospodnje samo oni posvećuju i drugima dijele«. Njegovi duhovni sinovi slušali su svoga Oca te je ta pobožnost u Redu bila vazda vrlo živa.

Fra Kerubin Spoletski († 1484.) osnovao je bratovštinu presv. olt. Sakramenta. Odatle je potekao običaj, da vjernici prate sa svijećom svećenika k bolesnicima.

O. Josip Fermo († 1556.) ustanovio je pobožnost 40-satnog klanjanja, a sv. Leonardo ju je proširio. Sv. Paškal — brat laik — († 1592.) naročito se odlikovao u štovanju presv. Euharištije, te ga je Papa Leon XIII. postavio za pokrovitelja i zaštitnika svih euharistijskih društava i kongresa.

No možda je najistaknutiji euharistijski franjevački svetac Sv. Karlo Secijski († 1670.) kanoniziran 12. IV. 1959. Euharistija mu

je bila izvor duhovnosti, visoke kontemplacije i rasplamtela mu je u duši snažan oganj ljubavi Božje. — Fra Egidije († 1677.) širio je već u 17. vijeku svagdanju sv. pričest itd.

Kad bi na zemlji bilo koje mjesto, gdje bi Isus vidljivo boravio, kao nekoć u Palestini, kako bismo željeli k njemu doći, njemu se pokloniti, moliti ga za pomoć u svojim potrebama i nevoljama! A gle, svako je svetohranište to mjesto! Tu doista boravi pod prilikama kruha onaj isti živi i pravi, neizmjereno dobri i milosrdni Isus, koji je za nas trpio i umro.

Brate i sestro, po primjeru svetoga našeg Oca i svete braće goji i ti njezinu pobožnost prema presv. oltarskom Sakramentu! Pohadaj ga rado i što češće, makar samo na kratko vrijeme, jer je to njemu neizrecivo milo.

Sv. Crkva podijelila je za te pohode mnoga oproštenja.

Ako pohodiš na pr. izloženo Svetotajstvo, dobivaš svaki put 15 god. oproštenja (Pio XI. 24. VII. 1933.) Tko radi bolesti ili iz drugih opravdanih razloga ne bi mogao učiniti pohod, može to nadomjestiti na duhovni način kod kuće. Neka probudi živu vjeru u euhar. Spasitelja, neka izmoli šest očenaša, zdravomarija i slavaocu i dobiva oproštenje od 5 god. Za svakodnevni ovaki duhovni pohod PO jedamput tjedno uz obične uvjete (Pio XI. 12. IV. 1935.).

Pohod

Molitva sv. O. Franje, moli se na početku i na svršetku svakoga pohoda.

Klanjamo ti se, presveti Gospodine Isuse Kriste, ovdje i po svim tvojim crkvama, koje su po cijelom svijetu i blagosivamo te, jer si po svojem svetom Križu otkupio svijet.

(Opr. 7 g. svaki put, ako klečeć pri dolasku u crkvu i izlasku izmoliš. PO jedamput mjes. uz obične uvjete.)

O sveta gozbo, na kojoj se Krist blaguje, slavi se spomen muke njegove, duša se napunja milosti i daje nam se zalag buduće slave.

R. Kruh s neba dao si njima.

O. Koji svaku slast u sebi ima.

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, daj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vijekova. Amen.

(Za molitvicu »O Sveta gozbo...« sa razivom »Kruh s neba...« i s molitvom »Bože

*koli si... « dobivaš svaki put 7 g. opr.; ako mo-
giš dnevno. PO jedamput u mjes. uz o. u. —
Pio XI. 26. VII. 1933).*

Molitva sv. Alfonza Liguorija

Gospodine moj Isuse Kriste, koji od ljubavi k ljudima dan i noć u ovom Sakramentu boraviš, te pun milosrđa i ljubavi zoveš i primaš sve, koji dolaze, da te pohode: ja vjerujem, da si prisutan u presvetom oltarskom Sakramentu. Smjerno ti se klanjam i hvalim ti za tolike milosti, koje si mi udijelio, osobito što si mi darovao svoju Majku Mariju za moju zaštitnicu i što si me pozvao, da te u ovoj crkvi pohodim.

Sada pozdravljam premilo Srce tvoje, a s tri razloga hoću, da ga pozdravim: prvo, da ti zahvalim za tako veliki dar; drugo, da zadovoljim za sve uvrede, što ti ih u ovom Sakramentu nanose tvoji neprijatelji; treće, kanim ti se ovim pohodom pokloniti na svim mjestima na zemlji, na kojima te u presvetom Sakramentu najmanje štuju i najviše na te zaboravljaju.

Isuse moj, ljubim te od svega srca svoga. Kajem se, što sam dosada toliko puta uvrijedio tvoju neizmjernu dobrotu. Odlučujem, da te otsada uz tvoju milost

ne ću više uvrijediti. A sada evo, sebe svega, kako već jesam nevoljan, tebi posvećujem, i svu ti volju svoju, sva čuvstva i sve želje i stvari svoje darujem, te ih se odričem.

U buduće učini sa mnom i s mojim stvarima sve, što hoćeš. Samo te molim i želim, da mi dadeš, da te ljubim, da u dobru ustrajem do smrti, da volju tvoju potpuno izvršim. Preporučam ti duše u čistištu, osobito one, koje su štovale presveto oltarski Sakramenat i blaženu Djevicu Mariju. Preporučam ti i sve nevoljne grješnike. Napokon, ljubazni moj Spasitelju, sjedinjujem sva čuvstva svoja sa čuvstvima premiloga Srca tvoga; i tako ujedinjena prikazujem ih vječnome Ocu tvomu moleći ga u tvoje ime, da ih tebi za ljubav primi i usliši. Amen.

(Opr. 5 g. PO jedamput mjes. uz o. u.)

Poklon i zadovoljština

Prikazanje pet ranâ Spasiteljevih

O Isuse moj, klanjam ti se dubokim strahopočitanjem u presvetom Sakramentu. Priznajem te za pravoga Boga i čovjeka i htio bih ovim poklonom popraviti

svu hladnoću i nehajnost tolikih kršćana, koji prolaze kraj tvojih oltara i svetohraništa, a da te i ne pozdrave. Kao zadovoljštinu za toliku mlakost prikazujem ti presvetu Krv, koju si prolio iz rane svoje lijeve noge, i ponavljam tisuću i tisuću puta:

Budi hvaljen i slavljen Isus u presvetom oltarskom Sakramentu sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

O Isuse moj, klanjam ti se dubokim strahopočitanjem u presvetom Sakramentu. Htio bih ovim poklonom nadoknaditi nezahvalnost tolikih kršćana, koji se jedva udostoje vanjskim štovanjem priznati tebe za Boga, kad vide, gdje te nose kao popudbinu umirućima. Kao zadovoljštinu za tu hladnoću prikazujem ti presvetu Krv, koju si prolio iz rane svoje desne noge, i ponavljam tisuću i tisuću puta:

Budi hvaljen...

O Isuse moj, klanjam ti se dubokim strahopočitanjem u presvetom Sakramentu. Htio bih ovim poklonom zadovoljiti za tolike rane, koje se dan na dan zadavaju tvome Srcu obeščašćivanjem crkava, u kojima ti stanuješ pod sakramentalnim prilikama. Kao zadovoljštinu za tolika

obeščašćenja prikazujem ti presvetu Krv, koju si prolio iz rane svoje lijeve ruke, i ponavljam tisuću i tisuću puta:

Budi hvaljen...

O Isuse moj, klanjam ti se dubokim strahopočitanjem u presvetom Sakramentu. Htio bih ovim poklonom zadovoljiti sve nepristojnosti, kojima te kršćani svaki dan vrijeđaju kod svete mise. U svetoj misi obnavlja se ista žrtva nekrvnim načinom, koja se obavila na gori Kalvariji krvnim načinom. Kao zadovoljštinu za toliku nezahvalnost prikazujem ti presvetu Krv, koju si prolio iz rane svoje desne ruke, i ponavljam tisuću i tisuću puta:

Budi hvaljen...

O Isuse moj, klanjam ti se dubokim strahopočitanjem u presvetom Sakramentu. Htio bih ovim poklonom zadovoljiti za bezbrojne poruge, kojim te nezahvalni kršćani vrijeđaju pričešćujući se u smrtnom grijehu. Kao zadovoljštinu za tako ružno svetogrđe prikazujem ti presvetu Krv, koju si prolio iz rane presvetoga Srca svoga. U ovoj presvetoj rani klanjam ti se, blagosivam, ljubim te i ponavljam tisuću i tisuću puta:

Budi hvaljen...

Svesrdna prošnja

*euharistijskom Srcu Isusovu od sv. Marije
Margarete Alakok*

Sva snižena u duši bacam se preda te, presveto božansko Srce Isusovo, da ti prikažem svoju hvalu, da ti se poklonim, da te ljubim i slavim, koliko god mogu. Tebi, kao najmilijemu prijatelju duše svoje, izručam sve svoje potrebe i nužde, sve nevolje, siromaštvo, zapuštenost, slabocu, lijenost, mlakost; jednom riječju: sve rane svoje duše i molim te usrdno, neka te to gane na sućut, te mi pritečeš u pomoć po množini svoga milosrđa.

O Srce ljubavi, spasi me! Zaklinjem te svime, što te može ganuti da meni i svima, koji su u jednakoj pogibelji za spasenje, udijeliš milost konačne ustrajnosti u milosti i ljubavi svojoj. Ah, Srce božansko, ne daj, da propadnem zbog zločina svojih. Učini sa mnom, što god hoćeš; samo neka ostanem vazda u ljubavi tvojoj. Nemoj me odbaciti od sebe, jer sve ufanje stavljam u tebe. Molim te, zazivam te kao jedino spasenje od svakoga zla, a najviše od grijeha. Uništi ga u meni i

oprosti mi sve zlo, što ga počinih protiv tebe. Kajem se za sve, čime te uvrijedih; i od srca te molim, da mi oprostiš. O sva-ke ljubavi predostojno Srce, podaj, da ja i svi, koji se preporučiš molitvi mojoj, i za koje sam dužna moliti, očutimo presvetu zaštitu tvoju.

O Srce smilovanja, umekšaj tvrda srca griješnikâ i okrijepi duše pokojnikâ u čistištu. Budi utočište umirućima, utjeha potištenima i nemoćnima; a napokon budi meni, o Srce ljubavi, sve u svemu. Osobito budi utočište duši mojoj na času smrti moje, te je onda primi u naručaj milosrđa svoga. Amen.

Duhovna pričest

Isuse moj, vjerujem, da si prisutan u presvetom Sakramentu; ufam se u te, ljubim te nadasve. Iz ove ljubavi kajem se od srca za sve grijeha i ne ću nikada više griješiti. Moja duša čezne za tobom; ali, jer te ne mogu sada uistinu bitno primiti u presvetom Sakramentu, dođi bar duhovnim načinom u moje srce.

Sada misli, da si Isusa uistinu primio i reci:

Isuse moj, klanjam ti se, kao da si u mom srcu zaista prisutan i sjedinjujem se

posve s tobom. O ne daj, da se ikada od tebe rastavim. Tvoj sveti blagoslov sažao na mene i ostao vazda. Amen.

**Molitva za raširenje svagdašnje
sv. pričesti**

Preslatki Isuse, koji si na svijet došao, da svim dušama udijeliš život svoje milosti, te ga u njima usčuvaš i gojiš; koji si htio biti svagdašnjim lijekom svagdašnjoj njihovoj slaboći i svagdašnjom hranom njihovom; smjerno te zaklinjem Srcem tvojim, koje toliko gori ljubavlju prema nama, da na sve izliješ svoj božanski duh, da se one duše, koje su po nesreći u smrtnome grijehu, obrate k tebi i postignu opet život izgubljene milosti; a one, koje po tvom daru već žive ovim božanskim životom, da svaki dan po mogućnosti pristupaju k tvojemu svetom stolu i tako svagdašnjom pričestu primaju ustuk protiv svojih lakih svagdašnjih grijeha; te na taj način svaki dan, gojeći u sebi život tvoje milosti, sve to više pročiste svoju dušu i napokon postignu blaženi život zajedno s tobom. Amen.

(500 dana oproštenja jedamput na dan; PO uz o. u., ako se moli čitav mjesec).

Litanije presv. oltarskog Sakramenta

Za privatnu pobožnost

Gospodine, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.
Kriste, čuj nas.
Kriste, usliši nas.
Oče nebeski, Bože,
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože.
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,
Kruše anđeoski,
Kruše pretili i slasti kraljeva,
Kruše živi, koji si s neba sišao,
Kruše, koji daješ život svijetu,
Kruše, koji krijepiš srce čovjeku,
Žito izabranima,
Vino, iz kojega niču djevice,
Mano sakrivena,
Duhovna sladosti,
Stole prečisti,
Hrano i goste,
Nebeski ustuće protiv grijeha,
Liječe besmrtnosti,
Spomene čudesa Božjih,
Divno čudo nad čudesima,
Hostijo sveta,
Kaležu blagoslova,

smiluj se nama!

Prinose čisti,
 Neprestana žrtvo,
 Preslatka gozbo,
 Otajstvo vjere,
 Svezo ljubavi,
 Okrepo dušama svetim,
 Popudbino onima, koji umiru u
 Gospodinu,
 Založe buduće slave,
 Sakramente pobožnosti,
 Životvorni Sakramente,
 Časni Sakramente,
 Presveti Sakramente,
 Riječi tijelom postala,
 Milostiv budi, oprosti nam, Gospodin
 Milostiv budi, usliši nas, Gospodine.
 Od nedostojna primanja Tijela
 i Krvi svoje,
 Od požude tijela,
 Od požude očiju,
 Od oholosti života,
 Od svakoga grijeha,
 Po želji, kojom si ovu pashu
 s učenicima blagovati želio,
 Po prevelikoj poniznosti, iz koje
 si učenicima noge prao,
 Po pregorućoj ljubavi, iz koje si
 ovaj božanstveni Sakramenat
 naredio,

smiluj se nama!

oslobodi nas, Gospodine!

Po tvojoj dragocjenoj Krvi, koju
 si za nas na Križu prolio,
 oslobodi nas, Gospodine!
 Mi grješnici,
 Da se dostojiš goruću želju za
 primanjem ovoga nebeskog
 kruha u nama probuđivati,
 Da se dostojiš na dostojno i
 često primanje presvete pričesti
 spremne nas učiniti,
 Da se dostojiš dragocjene plo-
 dove ovoga životvornog
 Sakramenta udijeliti nam,
 Da se dostojiš na polazjenje i
 klanjanje presvetom Sakra-
 mentu probuđivati nas,
 Da se dostojiš na času smrti ovom
 nas nebeskom popudbinom
 okrijepiti i zaštititi.
 Sine Božji,
 Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta,
 oprosti nam, Gospodine.
 Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta,
 usliši nas, Gospodine.
 Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehе svijeta,
 smiluj se nama.
 Kriste, čuj nas.
 Kriste, usliši nas.
 Gospodine, smiluj se.

molimo te, usliši nas!

Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Oče naš... Zdravo Marijo...

R. Kruh s neba dao si njima.

O. Koji svaku slast u sebi ima.

Pomolimo se. Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, daj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvogega. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Zdravo, predobrostivi Isuse, Sine Božji i Marije Djevice, Bože i Spasitelju ovdje sakriveni, presveto i preslavno Otajstvo, čudo nad svima čudesima: tebe hvalim, tebe slavim, tebe blagoslivam; a jer je moja hvala i slava slaba, zato s anđelima i arkandjelima i sa svim dvorom nebeskim pjevam slavi tvojoj pjesmu bez svršetka, govoreći: Neka hvale presveti Sakramenat svi narodi i koljena, svi puci i jezici. Amen.

Molitva za blagoslov

Sada, Isuse moj, molim te, udijeli mi još sveti blagoslov. Blagoslovi mi tijelo i dušu. Blagoslovi moje molitve, misli želje, riječi i djela. Blagoslovi moju rodbinu i

sve, za koje sam dužan moliti, ili koji se preporučiš mojoj ljubavi. Blagoslovi sve bolesne i umiruće. Ne daj, da itko od nas umre bez svetih Sakramenata.

Tvoj sveti blagoslov sašao na nas i ostao vazda s nama. Amen.

POBOŽNOST NA ČAST PRESV. SRCA ISUSOVA

Sveti naš O. Franjo žarko je ljubio ranjeno Srce Isusovo, što je također kao dragi amanet predao u baštinu svojoj duhovnoj djeci. Već u 13. vijeku blaženi David Augsburški, franjevac († 1272.) učinio je samostan u Regensburgu središtem pobožnosti Srca Isusova.

U njegovim spisima pronađene su prekrasne molitve presv. Srcu. Sv. Bonaventura († 1274.), veliki franjevački bogoslov i crkveni naučitelj, vrlo je štovao i divno pisao o presv. Srcu, a oštromunni franjevački naučitelj bl. Ivan Duns Skot († 1308.) u svojoj se nauci posebno obazire na štovanje Srca Isusova. On jasno piše, da je predmet u štovanju Srca Isusova živo (tjelesno) Isusovo Srce, kao simbol ljubavi Kristove prema Bogu i ljudima. Razlog je opstojnosti Kristove — piše Duns Skot — da se pokaže srce, koje će Boga ljubiti najvećom ljubavlju, i ta prevelika ljubav njegova Srca uzrokom je, da je htio za nas trpjeti i umrijeti.

Franjevačka je askeza u daljnim vjekovima odgojila u sva tri Reda neprobano posebnih štovatelja presv. Srca Isusova. Koncem 17. vijeka odabrao je božanski Spasitelj posebnu vjernicu

pobožnosti svoga presv. Srca: djevicu *Margaretu Alakok*. Mnogo puta joj se sam ukazao i učio ju, kako da se štuje njegovo presv. Srce. dao joj je upute i zapovijed, kako da proširi tu pobožnost. Za njezine se objave zauzeo i pomogao joj u raznim teškoćama njezin izvanredni ispovjednik bl. *Klaudije Kolombier*, isusovac. No za posebnoga zaštitnika i vođu dao joj je Gospodin *Spasitelj našega sv. O. Franju*, koji joj se također ukazao — *Margareta je bila trećoredica! U tom ukazanju (4. X. 1686.) otkrio joj je božanski Spasitelj, da je sv. Franjo osobiti ljubitelj presv. Srca i da ima vanrednu moć, da od njegova Srca isprosi različite milosti.*

Margareta je stupila u Red od pohoda Marijina te je umrla kao redovnica na glasu svetosti 1690. Svetom ju je proglasio Papa Benedikt XV. 13. V. 1920.

Pobožnost se presv. Srcu još za njezina života vrlo proširila. General *Franjevačkoga reda o. Bernardin dal Vago*, posvetio je g. 1874. presv. Srcu cijeli *Franjevački red* i odredio, da se ta posveta po samostanima svečano obavlja svake godine na blagdan *Srca Isusova*, a jedna kraća posvetna molitva (str. 410.), moli se u korskoj molitvi po *franjevačkim samostanima* svaki dan. Dvadeset i pet godina iza toga (1899.) *Papa Leon XIII.* posvetio je Srcu *Isusovu cijeli svijet.*

Najobičnije pobožnosti jesu: pobožnost prvoga petka u mjesecu, pobožnost 9 prvih petaka, *lipanjska pobožnost* i *devetnica Srcu Isusovu.*

Sv. Crkva je za ove pobožnosti podijelila velika oproštenja:

Za prvi petak: PO uz o. u. kod javne pobožnosti, a i kod privatne. ako je netko doista bio zapriječen doći na javnu pobožnost.

Za devetnicu: 10 g. za svaki dan i PO uz o. u. za onoga, koji je barem pet puta prisustvovao devetnici.

Za lipanjsku pobožnost: 10 g. za svaki dan kod javne pobožnosti i PO za onoga, koji je barem deset puta prisustvovao lipanjskoj pobožnosti.

U onim crkvama i kapelama, u kojima se kroz cijeli mjesec lipanj propovijedalo jedamput na dan, ili barem kroz osam dana dva puta na dan, na 30. lipnja PO uz o. u. dobivaju oni koji su barem deset puta prisustvovali, i to za svaki posjet te crkve ili kapele, ali kod svakog posjeta moraju izmoliti 6 očenaša, 6 zdravomarija i 6 slavaocu na nakanu sv. Oca.

G. *Spasitelj* će sigurno ispuniti i ona velika obećanja, koja je dao sv. našoj susestri *Margareti Alakok* za sve štovanje svoga presvetog Srca

1. Dat ću štovateljima moga Srca svaku pomoć potrebitu u njihovu staležu. 2. Dat ću mir njihovim obiteljima. 3. Tješit ću ih u svim njihovim nevoljama. 4. Bit ću im sigurno utočište za života, a osobito na času smrti. 5. Blagoslovit ću im obilno sve, što poduzmu. 6. Grješnici će naći u mom Srcu more milosrđa. 7. Mlake duše postat će revne. 8. Revne će duše doći do velike savršenosti. 9. Blagoslovit ću i kuće, gdje se bude izložila i štovala slika moga Srca. 10. Svećenicima ću dati dar, te će moći ganuti i najokorjelije grješnike. 11. Osobe, koje budu širile

ovu pobožnost, zapisat ću u svoje Srce, i ne ću ih nikada izbrisati. 12. Udijelit ću milost konačne pokore onima, koji se pričešte uzastopce devet mjeseci svakog prvog petka.

Sv. misa na čast presv. Srca Isusova nalazi se na str. 260.

Posveća presv. Srcu Isusovu

*Moli se dnevno po samostanima
Franjevačkoga reda*

O ljubezni Spasitelju! U želji da ti iskažem svoju duboku zahvalnost i da ti za svoje grijehe prikažem barem neku zadovoljštinu, posvećujem svega sebe tvomu presv. Srcu i odlučujem, da uz tvoju pomoć ne ću više nikada griješiti.

O presveto Srce Isusovo! Izlij obilje svoga blagoslova na svoju svetu Crkvu, na službenike i sve njezine sinove, a osobito na naš Red i na ovu Provinciju. Utvrdi pravednike, obrati grješnike, pomози umirućima, oslobodi duše iz čistilišta te na sva srca proširi slatko gospodstvo svoje ljubavi. Amen.

1 očenaš, zdravomarija i vjerovanje.

R. Srce Isusovo, koje goriš ljubavlju prema nama.

O. Rasplamti srca naša ljubavlju prema sebi.

Litanije presv. Srca Isusova

(Opr. 7 g. svaki put PO jedamput mjes. uz o. u.)

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se.

Kriste, čuj nas.

Kriste, usliši nas.

Oče nebeski, Bože.

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože.

Duše Sveti, Bože.

Sveto Trojstvo, jedan Bože,

Srce Isusa, Sina Oca vječnoga,

Srce Isusovo, u krilu Djevice Matere
od Duha Svetoga sazdano,

Srce Isusovo, s Riječju Božjom
bitno sjedinjeno,

Srce Isusovo, veličanstva bes-
krajnoga,

Srce Isusovo, hrame Božji sveti,

Srce Isusovo, šatore Višnjega,

Srce Isusovo, kućo Božja i vrata
nebeska,

Srce Isusovo, žarko ognjište
ljubavi,

s m i l u j s e n a m a

Srce Isusovo, pravde i ljubavi
posudo,

Srce Isusovo, dobrote i ljubavi
puno,

Srce Isusovo, kreposti sviju
bezdno,

Srce Isusovo, svake hvale pre-
dostojno,

Srce Isusovo, kralju i središte
sviju srdaca.

Srce Isusovo, u kojem je sve
blago mudrosti i znanja,

Srce Isusovo, u kojem prebiva
sva punina božanstva,

Srce Isusovo, koje je Ocu vrlo
omiljelo,

Srce Isusovo, od kojega punine
svi mi primismo,

Srce Isusovo, željo bregova
vječnih,

Srce Isusovo, strpljivo i mnogoga
milosrđa.

Srce Isusovo, bogato za sve, koji
zazivaju tebe,

Srce Isusovo, izvore života i
svetosti,

Srce Isusovo, pomirište grijeha
naših,

smiluj se nama!

Srce Isusovo, nasićeno pogrdama,
Srce Isusovo, satrvano zbog
opačina naših,

Srce Isusovo, do smrti poslušno,
Srce Isusovo, kopljem probodeno,
Srce Isusovo, izvore sve utjehe,
Srce Isusovo, živote i uskrsnuće
naše,

Srce Isusovo, mire i pomirenje
naše,

Srce Isusovo, žrtvo za grijeha,
Srce Isusovo, spasenje onima,
koji se u te ufaju,

Srce Isusovo, ufanje onima, koji
u tebi umiru,

Srce Isusovo, milino sviju svetih,
Jaganjče Božji, koji uzimaš grijeha
svijeta, oprosti nam, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijeha, svi-
jeta, usliši nas, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijeha, svi-
jeta, smiluj se nama.

R. Isuse blaga i ponizna Srca.

O. Učini srce naše po Srcu svojem.

Pomolimo se. Svemoguću, vječni Bože,
pogledaj na Srce preljubljenoga Sina svo-
jega i na hvale i zadovoljštine, koje u ime
griješnika tebi prikazuje, i njima, koji mi-
losrđe tvoje mole, ti oproštenje udijeli,

smiluj se nama!

umilostivljen, u ime istoga Sina svojega Isusa Krista, koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Posvećna molitva presvećom Srcu Isusovu

Moli se na blagdan Krista Kralja

(Opr. 5 g. svaki put; PO jedamput mjes. uz o. u. — Na blag. Krista Kralja kod javne obnove potv. 7 g. i PO uz o. u.)

Isuse preslatki, ~ Otkupitelju ljudskoga roda, ~ pogledaj na nas ~ pred oltarom svojim, ~ preponizno prostrte. ~ Tvoji smo, ~ tvoji hoćemo da budemo; ~ a da mogremo s tobom ~ što čvršće biti sjedenjeni, ~ evo se danas ~ svaki od nas ~ drage volje posvećuje ~ presvetomu Srcu tvojemu. ~ Tebe, istina, mnogi ~ nijesu nikada spoznali; ~ tebe su ~ prezrevši zapovijedi tvoje, ~ mnogi odbacili. ~ Smiluj se na jedne i na druge, ~ predobrostivi Isuse; ~ i sve ih pritegni ~ k svetomu Srcu tvojemu. ~ Kralj budi, Gospodine, ~ ne samo vjernima, ~ koji nijesu ni u jedno vrijeme ~ odmetnuli se od tebe, ~ nego i rasipnim sinovima, ~ koji su te ostavili; ~ učini, ~ da se svi ~ u kuću očinsku brzo povrate, ~ da od bijede i glada ne poginu.

~ Kralj budi onima, ~ koje ili kriva mnijenja zavaravaju ~ ili nesloga rastavlja ~ i prizovi ih natrag ~ k luci istine ~ i k jedinstvu vjere, ~ da naskoro bude ~ jedno stado i jedan pastir. ~ Udijeli, Gospodine, ~ Crkvi svojoj ~ sigurnu i potpunu slobodu: ~ udijeli svim narodima ~ mir i red; ~ učini, ~ da sa obadva stožera zemlje ~ jedan odliježe glas: ~ Budi hvala Božanskomu Srcu ~ po kojem nam je stečeno spasenje: ~ njemu slava i čast ~ u vijeke. Amen.

Pomirna molitva Pape Pija XI.

*Moli se na blagdan presv. Srca Isusova
(Opr. kao i kod »Isuse preslatki«)*

Premili Isuse! Ti si neizmjereno ljubio ljude, a oni tu tvoju ljubav tako nezahvalno zaboravljaju, zanemaruju i preziru. Klečeći pred oltarom tvojim hoćemo evo mi, da ti iskažemo osobito poštovanje i njime popravimo toliki opaki nemar i uvrede, kojima ljudi odasvud udaraju na ljubezno Srce tvoje.

Znamo nažalost, da smo se i mi katkada tako nevrijednima pokazali, pa žalimo to s najdubljom boli i molimo milosrđe tvoje ponajprije za sebe. Spremn

smo okajavati svojevoljnom pokorom ne samo grijeha, koje smo počinili sami, već i zla djela onih, koji su daleko odlutali s puta spasenja i otvrdnuli u svojoj nevjeri, pa ne će da idu za tobom, vođom i pastirom, ili su pogazili krsni zavjet i odbacili slatki jaram tvoga zakona.

Sve te žalosne opacine hoćemo da okajemo. No, napose kanimo naknađivati za nečedno i ružno življenje i odijevanje, za tolike zamke, što ih stavlja pokvarenost nevinim dušama, za oskrvrnjivanje **blagdana**, za mrske psovke izbacivane protiv tebe i tvojih svetaca, za napadaje na tvoga namjesnika i svećenstvo, za nemar i strašna svetogrđa, kojima se pogrđuje sam Sakramenat božanske ljubavi, i napokon za javne prestupke narodâ, koji se dižu na prava Crkve, što si je ti osnovao, i na njezino učiteljstvo.

O, da možemo oprati te opacine krvlju svojom! Međutim da naknadimo za pogrđenu božansku čast, prinosimo ti onu zadovoljstinu, što si je nekad na Križu ti sam prikazao Ocu, i koju obnavljaš svaki dan na oltarima. Tomu pridružujemo pokore Djevice Majke, sviju svetaca i pobožnih kršćana. — Obećajemo ti od svega srca, da ćemo grijeha, što smo ih počinili

mi i drugi, i nemar za toliku ljubav, koliko bude do nas s pomoću tvoje milosti popravljati tvrdom vjerom, čestitim življenjem i točnim vršenjem evanđeoskoga zakona, osobito zakona ljubavi. Obećajemo, da ćemo svim silama sprečavati uvrede, što ti se nanose i da ćemo poticati sve, koje bude moguće, da nasljeđuju tebe.

Primi, molimo te, dobrostivi Isuse, po zagovoru naše pomiriteljice bl. Dj. Marije ovu dragovoljnu naknadu i daj nam veliki onaj dar postojanosti, da te do smrti vjerno slušamo i služimo, da svi napokon stignemo u onu domovinu gdje ti s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Olprošnja

Božansko Srce Isusovo! Pred tobom ničice padamo i prinosimo ti sve štovanje, svu hvalu i slavu prečistoga Srca Marijina, sviju anđela i svetih na nebu i cijele svete Crkve na zemlji želeći da bi te tako svi stvorovi štovali, hvalili i slavili na sve vijeke. Isto tako zahvaljujemo ti za dobročinstva naravi, milosti i slave, što od tebe, neiscrpjiva vrela, ističu. U zajednici sa svim stvorovima, koji te ljube, molimo te,

da nam oprostiš svaku nevjeru, nezahvalnost, nehajnost i mlakost, svaku pogrdu i uvredu, koje ti ljudi, osobito u presvetom oltarskom Sakramentu, nanose. Primi zato milostivo našu vjeru, naše ufanje, našu ljubav, te milostivo usliši naše prošnje.

R. Božansko Srce Isusovo, smiluj se svojoj svetoj Crkvi, svima duhovnim i svjetovnim poglavarima i svim vjernicima.

O. Molimo te, usliši nas.

R. Božansko Srce Isusovo, smiluj se svima, koji pobožno štiju tvoje presveto Srce.

O. Molimo te, usliši nas.

R. Božansko Srce Isusovo, mi ti preporučujemo svoje posebne potrebe.

O. Molimo te, usliši nas.

R. Božansko Srce Isusovo, smiluj se svim vjernim mrtvima u čistilištu, osobito onima, koji su za života štovali tvoje presveto Srce.

O. Molimo te, usliši nas.

Božansko Srce Isusovo! Ti si se na Križu žrtvovalo vječnomu Ocu za spasenje sviju ljudi, te ponavljaš tu žrtvu svaki dan nebrojeno puta na oltarima našim: daj, da se svi okoriste ovom neprocjenjivom žrtvom.

Čuvaj, brani i ravnaj svoju svetu Crkvu i njenu vrhovnu glavu. Ujedini s vrhovnom glavom biskupe, s biskupima svećenike, a sa svećenicima sve vjernike, da svi budemo jedna zgrada, sazidana na temelju Apostolâ, na pećini Petrovoj i na tebi, vječnom ugaonom kamenu. Ukloni od svoje svete općine svako krivovjerstvo, raskolništvo, sve smutnje, progonstva i svaku nehajnost.

Štiti vladaoce, poglavare i pretstojnike, da svoje podložnike tvojom mudrošću i jakošću u miru i slozi, u pravdi i ljubavi, u pravoj bogoljubnosti vode k vječnom spasenju i vremenitom blagostanju.

Podaj roditeljima milost, da djecu odgajaju tebi na slavu, a njima na spasenje; da im djeca u nevinosti i kreposti ponarastu te budu djeca Božja i baštinici neba.

Daj, da djeca budu poslušna, puna poštovanja, zahvalnosti i ljubavi prema roditeljima, i božanskim ih blagoslovom obilno blagoslovi. A i slugama daj, da vjerno i zdušno ispunjaju svoje dužnosti, da budu strpljivi i ponizni, da žive čisto i da se raduju u Duhu Svetom.

Čuvaj nevine, jačaj pokornike, obrati grješnike, ponizi neprijatelje kraljevstva svoga te ih opet privedi u ovčarnicu svoju.

Raširi slavu imena svoga sve više i više i daj, da svi ljudi spoznaju istinu te se spase.

Napokon ti preporučujemo sve ljude. Smiluj se i vjernim mrtvima: našim roditeljima, rođacima, prijateljima, dobročiniteljima i svima onima, kojih se nitko ne spominje, i daj, da s njima skupa u vječnom veselju i blaženstvu tebe hvalimo i slavimo po sve vijeke vjekova. Amen.

Devefnica na čast presv. Srcu Isusovu kao priprava za blagdan presv. Srca

Prvi dan

Klečeći pred presv. oltarskim Sakramentom ili slikom presv. Srca Isusova, skrušeno probudi djelo pokajanja i moli:

O presveto i božansko Srce preljubljenoga Spasitelja moga, u koje je presveto Trojstvo postavilo neizmjereno blago nebeskih milosti, daj mi srce slično tebi i udijeli mi milost, za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i spasenje mojoj duši. Amen.

O presveto i preslatko Srce Isusovo, koje vrućom željom i gorućom ljubavlju želiš popraviti i ukloniti hladnoću i mlakost naših srdaca, zagrij hladnoću i uništi

nesavršenosti moga srca, da se razgori tvojom ljubavlju. Daj mi milost, da nadoknadim za nezahvalnosti i uvrede, što ih tebi, o preljubazno Srce, ljudi nanose. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Iza toga moli molitvu na čast Ocu nebeskom i čini tako svaki dan u devetnici:

Vječni Oče, po presv. Srcu Isusovu, koje je moj život, istina i put, evo dolazim pred lice tvojega Veličanstva. Po ovom božanskom Srcu klanjam ti se mjesto svih onih ljudi, koji ne će da ti se klanjaju: ljubim te mjesto svih ljudi, koji ne će da te ljube; priznajem te mjesto onih, koji ne će da te priznaju, jer su hotimice slijepi. Po ovom božanskom Srcu želim isplatiti Veličanstvu tvojemu sve dugove, što ti ih duguju svi ljudi. Prikazujem ti sve duše, otkupljene dragocjenom Krvlju tvojega božanskog Sina i ponizno te molim po istom ovom premlom Srcu, da ih sve obratiš. Daj, da svi ljudi upoznaju predragoga Spasitelja, daj, da svi žive za Isusa, koji je za sve umro. Jednako prikazujem tvojemu Veličanstvu s ovim presvetim Srcem i tvoje slugе, (ovdje napomeni one, za koje hoćeš napose moliti) i molim te, napuni ih njegovim duhom, da ih ono zaštiti i zakrili

te budu vrijedni živjeti s tobom u vijeke vjekova. Amen.

R. Isuse, blaga i ponizna Srca.

O. Učini srce naše po Srcu svojem.

Pomolimo se. Molimo te, svemogući Bože, da mi, koji se ponosimo presvetim Srcem tvoga ljubljenoga Sina i sjećamo se slavnih dobročinstava njegove ljubavi prema nama, i djelom se i plodom njihovim razblažimo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dan

Sve onako kao i prvi dan, samo mjesto prve molitve moli ovu ovdje. Tako čini svaki dan.

O preljubazno Srce Isusovo, vrata nebeska, kroz koja dolazimo k Bogu, a Bog k nama, udostoj se biti vazda otvoreno našim željama i uzdisajima ljubavi, da dolazeći po tebi pred lice tvogega vječnog Oca, dobijemo od njega nebeski blagoslov, obilne milosti i žarku ljubav k tebi. Uđijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede, nanese tebi, o premilo Srce, i onu milost, za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Treći dan

O presveto Srce Isusovo, pute, koji vodiš u vječnu domovinu, i izvore žive vode! Daj, da hodam tvojim ravnim putem do savršenstva i u nebo, i daj, da iz rane tvoje crpem slatku i spasonosnu vodu svake krepости i bogoljubnosti, koja gasi žeđu za svim zemaljskim stvarima. Uđijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede, nanese tebi, o premilo Srce, i onu milost za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Četvrti dan

O prečisto Srce Isusovo, presjajno ogledalo, u kojemu otsijeva svako savršenstvo, daj, da te mogu promatrati savršeno i živo nastojati da srce svoje učinim sličnim tvojemu Srcu, neka bi i ono molilo i mislilo, željelo, govorilo i radilo sve poput tebe. Uđijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede nanese tebi, o premilo Srce, i onu milost, za koju te molim u ovoj devetnici ako je to na veću slavu Božju na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Peti dan

O preslatko Srce Isusovo, oruđe presvetoga Trojstva, kojim se usavršuju sva naša djela, prikazujem ti svoja djela, premda su tako nesavršena. Naknadi moj nedostatak i nemar, da mi djela mogu biti savršena i veoma ugodna pred licem Božjim. Udijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede nanесene tebi, o premilo Srce, i onu milost, za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Šesti dan

O uzvišeno Srce Isusovo, sveti hrame, u kojem hoćeš da stanujem s cijelom dušom i snagom svojom: hvala ti na neizrecivom miru, pokoju i zadovoljstvu, što sam ga našao u ovome krasnom hramu Božjega mira, gdje ću veseo boraviti kroz sve vjekove. Udijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede, nanесene tebi, o premilo Srce, i onu milost, za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Sedmi dan

O preblago Srce Isusovo, božanska žrtvo pomirenja, po kojoj nam je obećao vječni Otac, da će vazda uslišati naše prošnje veleći: moli me po ljubeznom Srcu mogega Sina Isusa Krista, jer ću te po ovome Srcu uslišati i ti ćeš dobiti sve, što prosiš od mene. S tobom evo prikazujem tvojemu nebeskom Ocu sve svoje prošnje, da postignem dobro, koje želim. Udijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede nanесene tebi, o premilo Srce, i onu milost, za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Osmi dan

O preljubljeno Srce Isusovo, presjajno prijestolje, na kojemu gori oganj žarke ljubavi prema nama i koja želi, da ljubavlju svojom užeže srca sviju ljudi, daj, da mi srce, dok živim, gori od velike ljubavi k Bogu; daj, da ljubav Božja upali cijeli svijet, da te svi ljudi poštuju i ljube do vijeka. Udijeli mi milost, da popravim nezahvalnosti i uvrede nanесene tebi, premilo Srce, i onu milost, za koju te molim

u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Deveći dan

O bolno Srce Isusovo, da umekšaš tvrdoću našu i očituješ što bolje ljubav, zbog koje si podnijelo tolike muke za naše spasenje, htjelo si, da ove muke i boli predočiš Križem, trnovom krunom i ranom u Srcu i tako pokažeš, koliko si nas ljubio: daj, da ti uzvratim ljubav ljubavlju i nadoknadim za nezahvalnosti i uvrede nanesene tebi. Udijeli mi ujedno milost, za koju te molim u ovoj devetnici, ako je to na veću slavu Božju, na čast tebi i na spasenje mojoj duši. Amen.

Mali časoslov na čast presv. Srcu Isusovu
(Pripravna molitva na str. 221.)

Jutarnja

R. Otвори. † Gospodine, usne moje.
O. I usta će moja navješćivati hvalu tvoju.
R. Bože, † u pomoć mi priteci.
O. Gospodine, pohiti, da mi pomogneš.
R. Slava Ocu...
O. Kako bijaše... Aleluja.

Od Sedamdesetnice do Uskrsa mjesto »aleluja« kaže se: »Hvala ti, Gospodine, Kralju slave vječite.«

R. Srce Isusovo, što goriš ljubavlju prema nama.

O. Rasplamti srca naša ljubavlju prema sebi.

Himan

Nebeskih dvora radosti, - Ti sjaju slave Oca svog, - Što dođe, da se žrtvuješ - Rad' čovječanstva nevoljnog.

O milje srca, Isuse, - Zapali plam u srcu mom, - Da mogu pjevat dostojno - Božanstvenomu Srcu tvom.

Ti Srce blago, ljubazno, - Što goriš za nas, glas mi čuj, - Ti bolno si od ljubavi: - I mene bijedna pomiluj.

O Srce Spasa Isusa, - Ti prijatelju nevinih, - Nek čista srca ljube te - Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antifona. O sveto Srce Isusovo, volji Očevoj sasvim podložno, upravi k sebi srca naša, da vazda činimo, što je njemu ugodno.

R. Spremno je srce moje, o Bože srca moga, da vršim volju tvoju.

O. Hoću, Bože moj, i zakon je tvoj usred srca moga.

Pomolimo se. Gospodine Isuse, koji si se dostojao osobitom ljubavlju otvoriti zaručnici svojoj, svetoj Crkvi, neiskazane miline i blago svoga Srca, daj nama, slugama svojim, da se obogatimo i okrijepimo nebeskim milostima, što izviru iz ovoga preslatkog vrela. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Hvale

R. Bože, † u pomoć...

O. Gospodine, pohiti... itd. (kao kod jutarnje).

Himan

O Srce, Višnjeg prijestolje, - U krilu Majke nevine - Duh Sveti te je stvorio - Od čiste krvi njezine.

Božanskog Trojstva ponose, - Veselje ti si Oca svog, - Ujedinjen je s tobom Sin, - Ti dom si Duha Presvetog.

Ti spas si palim ljudima, - I trajan mir za vjerni svijet, - Ti obrana neporočnih - I čistih srca zakon svet.

O srce Spasa Isusa, - Ti prijatelju nevinih - Nek čista srca ljube te, - Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antiŕ. O sveto Srce Isusovo, što toliko čezneš, da nas spasiš, opameti nas prestupnike, da ne poginemo u grijesima svojim.

R. Spremno je srce moje...

O. Hoću, Bože moj... (i ostalo kao kod jutarnje.)

Prvi čas

R. Bože, † u pomoć...

O. Gospodine, pohiti... itd. (kao kod jutarnje).

Himan

O Srce, žrtvo ljubavi - Veselje raja vječito, - Ti utjeha si smrtnika - I ufanje im jedino.

Golemom ranom ljubav te - Otvorila ko oštrac ljut - I s nje nas zove: Uđite, - Načinila sam vama put.

Svu Krv si, Spase, prolio, - Da grješne nas opereš njom: - U svojim podaj grudima - Vjekovit pokoj puku svom.

O Srce Spasa, Isusa, - Ti prijatelju nevinih, - Nek čista srca ljube te, - Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antif. O sveto Srce Isusovo, najsavršeniji uzore čistoće, očisti srce naše, da postanemo tebi slični.

(*Ostalo kao kod jutarnje.*)

Treći čas

R. Bože, † u pomoć. . .

O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao kod jutarnje).

Himan

O Srce, ljubav rani te, ~ I naša srca rani njom: ~ Nebesko piće blaženih ~ Opoji nas milinom tom.

Za hranu svoje Tijelo nam ~ U novoj tajni daje Bog, ~ Za piće nama daje Krv ~ Kod stola svoga čudesnog.

Od svetih čašćen anđela, ~ Božanstva svoga divni čar ~ Pod velom tajnim krije on, ~ Da blaguje ga ubogar.

O Srce Spasa Isusa, ~ Ti prijatelju nevinih, ~ Nek čista srca ljube te, ~ Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antif. O sveto Srce Isusovo, puno blagosti prema neprijateljima, neka mir tvoj klikće u srcima našim, da od srca oprostimo progoniteljima i klevetnicima svojim.

(*Ostalo kao kod jutarnje.*)

Šesti čas

R. Bože, † u pomoć. . .

O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao kod jutarnje).

Himan

O Srce, sveti oltaru, ~ Od neba, zemlje silniji, ~ Sve žrtve Višnji odbija, ~ Što ne primiš ih prije ti.

Vrlina sviju carstvo si, ~ U tebi sve su skupljene, ~ Ko druge i čuvarice ~ Nevinosti bezazlene.

Sva prava svijeta čitavog ~ U grudima su višnjim tu, ~ Nebeske vode milosti ~ Za dušu otud proviru.

O Srce Spasa Isusa, ~ Ti prijatelju nevinih, ~ Nek čista srca ljube te, ~ Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antif. O sveto Srce Isusovo, radi grijeha naših udareno, daj nam srce skrušeno i poniženo, da činimo dostojna djela pokore.

(*Ostalo kao kod jutarnje.*)

Deveti čas

R. Bože, † u pomoć. . .

O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao kod jutarnje).

Himan

O srce čišće od sunca - I hrame ljepši nego raj, - Božanskog Sina svetište, - Divota svih si sadržaj.

Kad kucneš, vazda dostojno, - Nebeskog Oca proslaviš - I on po pravu daje ti, - Sve što ga ikad zatražiš.

Na grješnike se gnjevi Bog, - Al' kada na te pogleda - U trenu milostivljen - Pokarat nas zaboravlja.

O Srce Spasa Isusa, - Ti prijatelju nevinih - Nek čista srca ljube te, - Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antif. O sveto Srce Isusovo, što toliko ljubiš siromaštvo, stavi nas kao pečat na sebe, da u tebi, jedinom blagu našem, bude cijelo srce naše.

(Ostalo kao kod jutarnje.)

Večernja

R Bože, † u pomoć. . .

O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao kod jutarnje).

Himan

O Srce, žrtvo dostojna - I žrtveniće Božji svet, - Na kojem prinos vječiti - Od grijeha čisti ovaj svijet.

Ti glicama gnijezdo si, - Golubicama bistri vir, - Ti cvjetna bašča prekrasna - I zaručnica svojih mir.

Tu širi miris ljiljan bijel - Od kojeg sija djevâ lik - Rumeni tu se ružica, - Što njom se kiti mučenik.

O Srce Spasa Isusa, - Ti prijatelju nevinih - Nek čista srca ljube te, - Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antif. O sveto Srce Isusovo, što preobilno nagrađuješ one, koji te ljube, neka čezne tijelo naše i duša naša za tobom, da ti budeš ljubav srca našega i dio naš navijeke.

(Ostalo kao kod jutarnje.)

Povečerje

R Bože, † u pomoć. . .

O. Gospodine, pohiti. . . itd. (kao kod jutarnje).

Himan

U Srcu Majke Marije - Sveđ gori ljubav žarom svim: - Za sebe ono ne mari, - Za srcem čezne Sinovim.

Vez ljubavi vjekovite, - Udružuje ta Srca dva; - U ljubavi se natječu, - Iz oba isti oganj sja.

O Srce Spasa Isusa, ~ Ti prijatelju nevinih ~ Nek čista srca ljube te, ~ Ti budi kraljem srca svih. Amen.

Antif. O žrtvo ljubavi, ljubezno Srce Isusovo zbog naših grijeha žrtvovano, od nezahvalnih ljudi zanemareno i izmučeno: obrati nas, oživi nas, rasplamti nas.

(Ostalo kao kod jutarnje.)

(Zaključna molitva na str. 226.)

Posveća obitelji presvetom Srcu Isusovu

Posveća obitelji presv. Srcu Isusovu važan je događaj za kršćansku obitelj. To je dan njezine obnove i preporoda. Stoga neka se za to oda-bere ili blagdan Srca Isusova ili koji prvi petak u mjesecu. Obitelj će se pripravititi za taj dan devetnicom ili trodnevnicom, a na sam dan će se ispovjediti i pričestiti. Nabavit će sebi sliku Srca Isusova i zamolit će svećenika, da je prije posvete blagoslovi. Kad se dakle sva obitelj sabere pred slikom presvetoga Srca, izmole svi zajedno i glasno vjerovanje, a glava obitelji, ili koji drugi od starijih, molit će pred svima, a ostali će glasno za njim pobožno ponavljati ovu od svetoga Oca Pape određenu posvetnu molitvu.

Presveto Srce Isusovo, ~ ti si očitovale svetoj Margareti svoju želju, ~ da zavladaš kršćanskim obiteljima. ~ Stoga evo dolazimo danas, ~ da priznamo otvoreno ~ tvoje neograničeno gospodstvo nad na-

šom obitelji. ~ Hoćemo, da unapredak živimo tvojim životom. ~ Hoćemo, da u nama procvatu kreposti, ~ kojima si ti obećao mir već ovdje na zemlji. ~ Hoćemo, da duh ovoga svijeta, ~ koji si ti osudio, ~ što dalje od sebe otjeramo.

Zavladaj dakle našim razumom, ~ da tvrdo vjerujemo u tebe. ~ Zavladaj našim srcem, ~ da usplamtimo gorućom ljubavi prema tebi. ~ Žar ove ljubavi podržavat ćemo ~ čestim primanjem svete pričesti.

Udostoj se, o božansko Srce Isusovo, ~ biti uz nas, kad se okupimo; ~ udostoj se blagosloviti naša duhovna i vremenita poduzeća; ~ udostoj se raspršiti naše brige, ~ posvetiti naše radosti, ~ ublažiti naše nevolje. ~ Ako bi tko od nas bio ikada tako nesretan, ~ da bi te ražalostio, ~ onda se sjeti, o presveto Srce Isusovo, ~ da si prema raskajanim grješnicima ~ dobrostivo i milosrdno. ~ I kad kućne posljednji čas, ~ kada dođe smrt, ~ i svoju tugu unese među nas, ~ onda ćemo se mi svi: ~ i oni, kojima je poći u vječnost, ~ i oni, koji još ostaju ovdje, ~ podvrći tvojim vječnim odlukama. ~ Tješit će nas pomisao, ~ da će svanuti dan, ~ kad će se sva naša obitelj ~ naći zajedno u nebu, ~ da ondje po sve

vijeke- hvali tvoje Veličanstvo - i slavi tvoja dobročinstva.

Bezgrješno Srce Marijino - i slavni patrijarh sveti Josip - neka ti prinesu ovu našu posvetu, - i neka nas sjećaju na nju - u sve dane našega života. - Da živi Srce Isusovo, - Srce našega Kralja - i Oca našega!

Zatim se izmoli jedan očenaš i jedna zdravomarija za pokojne članove obitelji, da i oni osjete kap utjehe, kad evo Spasitelj preuzima gospodstvo u kući, u kojoj su i oni prebivali.

U zahvalu što se božansko Srce udostojalo uzeti obitelj pod osobitu zaštitu, moli se ova molitva:

Slava i čast božanskom Srcu Isusovu, koje nam se tako milostivim ukazalo, te je obitelj našu učinilo malim kraljevstvom svojim i pod našim krovom podiglo prijestolje svoje, da dijeli s nama radost i žalost, te da nas vodi neiskazanom ljubavlju svojom. O božansko Srce, udijeli milost slaboj djeci svojoj, da zahvalno i vjerno slijedimo vodstvo tvoje. Upali srca naša plamom ljubavi tvoje i učini ti, koji si krotak i ponizan Srcem, da svim srcem svojim zamrzimo na grijeh i taštinu ovoga svijeta. Neka ti bude naša kuća mило prebivalište, kako ti je nekoć bila ona u Be-

taniji, a obitelj našu učini sličnom svetoj obitelji u Nazaretu. Amen.

Hvaljeno, čašćeno i ljubljeno neka bude vazda u našoj kući preljubezno Srce Isusovo! Kraljevstvo njegovo neka dođe k nama! Amen.

Prečisto Srce Marijino, moli za nas! Sveti Josipe, moli za nas!

Sad bi se mogla zapjevati koja pjesma u čast presvetom Srcu. Ako je prisutan svećenik, podijelit će obitelji blagoslov. — Na dan posvete obitelji svaki član ima oprost od 7 god., a PO, uz o.u. — Na godišnjicu posvete svaki član obitelji, koji gornju molitvu izmoli pred slikom presv. Srca Isusova, dobiva PO uz o.u.

Posvećna molitva sv. Margarete

Ja... darujem i posvećujem presvetom Srcu Gospodina našega Isusa Krista svoju osobu i život, djela, muke i patnje svoje, da otisla svim svojim bićem samo njega ljubim, štujem i slavim. Ovo je moja čvrsta volja, da budem sva njegova i da sve čini njemu za ljubav, odričući se cijelim srcem svega, što bi njemu moglo biti mrsko.

Tebe dakle, o presveto Srce, odabirem za jedini predmet svoje ljubavi, za zaštitnika svoga života, za osiguranje svoga

spasenja, za lijek protiv svoje slabosti i nestalnosti, za naknadnika svih pogriješaka svoga života i za sigurno utočište svoje na času smrti.

Budi ti, o predobro Srce, moje opravdanje pred Bogom, svojim Ocem, i odvрати od mene zaslužene udarce njegove srdžbe. O srce puno ljubavi, u tebe stavljam sve svoje ufanje, jer se bojim svega od svoje zloće i slabosti, a nadam se svemu od tvoje dobrote.

Uništi dakle u meni sve što bi ti moglo biti neugodno i protivno. Nek se tvoja čista ljubav tako utisne u moje srce, da nikada ne zaboravim na te i da se nikad ne odijelim od tebe. Zaklinjem te tvojom neizmjernom dobrotom, daj, da moje ime bude u tebi upisano, jer hoću, da živim i umirem kao rob tvoj.

(3 god. oprostjenja svaki put; PO jednom u mjesecu, uz o.u. ako se svaki dan moli).

Zlatna krunica

Moli se na krunicu b. D. Marije.

Uvod:

R. Slatko Srce mog Isusa.

O. Daj da te ljubim sve to više.

(300 d. opr.; PO mj. jedamput uz o.u.)

Mjesto očenaša moli se:

Vječni Oče, prikazujem ti predragocjenu Krv Isusa Krista.

Kao zadovoljštinu za svoje grijehе, kao pomoć svetim dušama u čistilištu i za potrebe svete Crkve.

(500 d. opr. Po jedamput mj. uz o.u.)

Mjesto zdravomarije moli se:

R. Isuse blaga i ponizna Srca.

O. Učini srce moje po Srcu svojem.

(500 d. opr.; PO mj. jedamput uz o.u.)

Mjesto slavaocu moli se:

R. Slatko Srce Marijino.

O. Budi moje spasenje.

(300 d. opr.; PO mj. jedamput uz o.u.)

Na kraju izmoli:

Očenaš, zdravomariju i slavaocu.

POBOŽNOST NA ČAST BL. DJEVICI MARIJI

Litanije lauretanske str. 331.

Zdravo Kraljice str. 334.

Krunica b. Djevice Marije str. 343.

Krunica 7. radosti str. 226.

Andeo Gospodnji, Kraljice neba str. 217.

Sveti je naš O. Franjo poslije Isusa najvećma štovao bl. Djevicu Mariju. »Ona je«, govoraše, »Božje Veličanstvo učinila našim bratom«. Pod Marijinom je zaštitom osnovao svoja tri reda i nju je odabrao za vrhovnu pokroviteljicu.

Franjevci, vjerni svome Ocu, svagdje su i uvijek širili čast Majke Božje i najviše učinili, da je njezino Bezgrješno začće proglašeno članom vjere. Franjevac blaženi Ivan Duns Skot, »Marijanski i oštromni naučitelj«, početkom 14. stoljeća pobio je 200 učenjaka, koji su se protivili ovoj časti Majke Božje. Poslije 100 godina Papa Siksto IV., franjevac, već je ne samo naučavao, da je Majka Božja bez grijeha začeta, nego, štoviše, podijelio posebno oprostjenje onima, koji štuju Bezgrješno začće bl. Djevice Marije. Koncem 18. stoljeća franjevac sv. Leonard Portomavrički obijao je pragove kardinala i biskupa, tražeći potpise, da se Bezgrješno začće proglasi članom vjere, što je Papa Pio IX., trećoredac, 8. prosinca 1854. i učinio; dva su mu franjevačka generala donijela na dar ljiljan i ružicu od zlata u znak zahvale za ovaj njegov čin.

Zato je sv. Crkva dopustila franjevcima, kao naročito zaslužnima za štovanje Bezgrješne, da svake subote mogu čitati sv. misu na čast Bezgrješnoga začća.

Uz ovu pobožnost dolazi i pozdrav andeoski ujutro, na podne i uveče, što je uveo sv. Bonaventura, biskup, kardinal i general Franjevačkoga reda. On je također utemeljio bratovštinu »Sluga Gospinih« sličnu Marijinoj kongregaciji.

Djeca sv. O. Franje — vjerni svojim velikim predima — treba dakle da vazda goje njeznu pobožnost prema bl. Djevici Mariji.

Sv. misa na čast Bezgrješnog začća nalazi se na str. 282.

Molitva sv. O. Franje bl. D. Mariji

Sveta Bogorodice, slatka i divna, moli za nas Kralja na smrt predana, svoga prelatkog Sina, Gospodina našega Isusa Krista, da nam po svojoj premilosrdnoj blagosti i po kreposti svoga utjelovljenja te svoje pregorke smrti oprosti naše grijehе. Amen.

Spomeni se

Molitva sv. Bernarda

Spomeni se, o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikada čulo, da si ikoga zapustila, koji se k tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zamolio. Ovim pouzdanjem obodren utječem se i ja k tebi, Djevice djevičā, k tebi, Majko, dolazim, pred tobom eto stojim ja grješnik i uzdišem. Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi mojih, nego ih milostivo poslušaj i usliši. Amen.

(3 god. oprostjenja svaki put; PO — uz obične uvjete — jedamput u mjesecu, ako se moli svaki dan.)

Bezgrješno začće bl. D. Marije*(8. prosinca)***Devetnica**

Od ovdje nanizanih molitvica uzmi za svaki dan po jednu, a druge molitve izaberi po volji. (Za devetnicu se dobiva svaki dan opr. od 5 god., a na koncu PO. uz o. u.)

1. Prečista Djevice, tvoju je neokaljanu čistoću nekoć označivao onaj tajinstveni grm, koji je usred vatre ostao neozlijeđen; molimo te, ugasi u nama oganj opakih požuda, radi kojih tolike duše gore u strašnom paklenom ognju. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

2. Presretna Djevice, koja si jedina i bez primjera, kao tajinstveni kovčeg u sveopćem svjetskom potopu, bila sačuvana od propasti, molimo te, izbavi nas od tolikih opačina i grijeha, koji poplavljuju kršćanske krajeve. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

3. O Marijo, prebijela golubice, koja si srebrnim krilima uvijek letjela, i nikad nisi počinula na mulju zemaljske površine; daj, molimo te, da se naučimo od tebe nikada ne prijanjati uz varava dobra ovoga svijeta. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

4. O Marijo, puna dražesti, koja si uvijek stajala kraj izvora milosti i bila vazda, kao zelena i rascvala paoma, puna ploda; daj, molimo te, da i nama budu uvijek otvoreni izvori milosti Božje, da uzmognemo donositi dostojne plodove pokore. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

5. Ljubazna Djevo Marijo, ti si bila onaj zatvoreni vrt i onaj raskošni raj, u koji nije mogla ni za časak prodrijeti lukava zmija; daj, molimo te, da u naše srce nikada ne uđe neprijatelj naših duša. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

6. O Marijo, ti si niknula kao sjajna zora na istoku ovoga života, i nikakav oblačak nije nimalo potamnio tvoje sjajne bistrine; ne daj, molimo te, da naša duša ikada počine u tmuni i sjeni smrti. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

7. O slatka Djevo Marijo, koja si poput plodne loze kod prvoga svog cvata razlila tako divan miomiris, koji je uvijek daleko tjerao svaki nečisti zadah; daj, molimo te, da nam srce nikada ne okuži nečistoća. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

8. O Marijo, ljiljane dolinā, ljiljane, koji si niknuo među trnjem, što nikada nije ozlijedio ni okaljao tvoga sjaja; molimo te, isprosi nam onaj dar čistoće, ko-

joj je obećano gledanje Boga. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

9. O Marijo, svake ljubavi dostojna Djevice, tebe je Bog uvijek ljubio; ti si prekrasna duga mira, veličanstveni hram, već od prvoga časa posvećen stvarnom nazočnošću Duha Svetoga, urešen puninom njegovih darova; molimo te, izmoli nam, da tako živimo, te zavrijedimo gledati te u nebeskom hramu slave. Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Sva si lijepa... [Tota pulchra]

(Pjeva se na koralni napjev)

R. Sva si lijepa, o Marijo!

O. Sva si lijepa, o Marijo!

R. I ljage grijeha istočnoga nema na tebi!

O. I ljage grijeha istočnoga nema na tebi!

R. Ti, slavo Jeruzalema!

O. Ti, radosti Izraela!

R. Ti, svijetli uresu našega naroda!

O. Ti, zagovornice grješnika!

R. O, Marijo!

O, O, Marijo!

R. Djevice najmudrija!

O. Majko naša preblaga!

R. Moli se za nas!

O. Posreduj, Majko, za nas kod Isusa, svoga Sina.

(Opr. 500 dana).

R. U začecu svome, Djevo, bila si bezgrješna.

O. Moli za nas Oca, čijeg si Sina rodila.

Pomolimo se. Bože, koji si po bezgrješnom začecu Djevice pripremio dostojan stan svojemu Sinu, molimo te, da ti, koji si nju, radi predviđene smrti svojega Sina, očuvao od svake ljage, dadeš i nama, da po njezinu zagovoru očišćeni k tebi dođemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(Opr. 300 d., PO jedamput mjes. uz o. u. ako se moli svaki dan)

**Godišnja posveta bl. D. M. Bezgrješnoj
našoj pokroviteljici**

Oblavlja se 8. ili 15.XII.

Zdravo, gospodarice naša — presveta Kraljice — Bogorodice Marijo, — koja si vazda Djevica, — izabrao te je presveti Otac nebeski — i posvetio te s presvetim ljubljenim Sinom i Duhom Utješiteljem. — U tebi je bila i jest — sva punina milosti i svako dobro.

Evo danas pred tobom — mi djeca serafske obitelji, — slijedeći primjere — svetoga našeg Oca Franje — i drugih svetaca Reda, — tebi se, preslatka Majko, Bezgrješna Djevice — i Sinu tvomu, Spasitelju našem, posvećujemo, — da naš serafski život — pod tvojom zaštitom i obranom iz dana u dan cvate — i da se srca naša potaknu i rasplamte za kreposniji život.

Molimo te, dakle, — gospodarice naša, slavna Majko Božja — nad korove anđeoske uznesena, — da milošću nebeskom napuniš posudu našega srca. — Učini, da ono blista zlatom mudrosti, — snagom ga svoje moći učvrsti, — dragim ga kamenom kreposti uresi. — Ti, blagoslovljena maslino, izlij na nas ulje milosrđa, — kojim ćeš pokriti mnoštvo naših grijeha, — da zaslužimo biti uzdignuti do visine nebeske slave — i da s blaženima blaženi budemo. — A to neka nam podijeli Isus Krist, Sin tvoj, — koji te je nad anđeoske korove uzvisio, — krunom kraljevstva okrunio — i na prijestolje vječnoga svijetla posadio. — Njemu neka je čast i slava u vijeke vjekova. Amen.

Krunica Bezgrješnog začeca bl. D. Marije

Ova se krunica sastoji od 3 očenaša, 3 slavaocu i 12 zdravomarija. — Moli se ovako:

U ime Oca. . . „Blagoslovljeno budi sveto i bezgrješno Zaćeće preblazene Djevice Marije”,
zatim 1 očenaš, 4 zdravomarije i 1 slavaocu.
Tako tri puta.

(Opr. 300 d., ako dnevno moliš PO jedamput u mjesecu, uvjeti ob. Pio IX. 22. VI. 1855.)

Sviječnica

(2. veljače)

Antif. Danas je blažena Djevica Marija prikazala djetešce Isusa u hramu, a Simeon, pun Duha Svetoga, primio ga je u naručje i blagoslovio Gospodina u vijeke.

R. Objavio je Duh Sveti Simeonu.

O. Da ne će vidjeti smrti, dok ne vidi Krista Gospodnjega.

Pomolimo se. Svemoguću vječnu Bože, smjerno molimo tvoje Veličanstvo, učini, kao što se tvoj Jedinorođeni na današnji dan u našoj ljudskoj naravi prikazao u hramu, da se tako i mi očišćenim dušama tebi prikazujemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Ukazanje Majke Božje Lurdske*(11. veljače)*

Antif. Danas se slavna nebeska Kraljica ukazala na zemlji; danas je riječi spasenja i zalog mira donijela svomu narodu; danas se raduju zborovi anđela i vjernika slaveći Bezgrješno začće.

R. Učini me dostojnim da te hvalim, sveta Djevice.

O. Daj mi jakost protiv neprijatelja svojih.

Pomolimo se. Bože, koji si Bezgrješnim začecem Djevice pripradio dostojno prebivalište Sinu svomeu, molimo te, da slaveći ukazanje iste Djevice postignemo spasenje duše i tijela. Po istom K. G. n. Amen.

Blagovijest*(25. ožujka)*

Antif. Raduj se, Majko Božja, bezgrješna Djevo; raduj se, jer si primila radosnu vijest od anđela; raduj se, jer si rodila sjajnost vječnoga Svijetla; raduj se, Majko, raduj se sveta Bogorodice Djevo. Ti si jedina djevica — majka; tebe hvali

svako stvorenje kao Majku Svijetla: budi nam, molimo te, neprestanom zagovornicom.

R. Zdravo Marijo, milosti puna.

O. Gospodin s tobom.

Pomolimo se. Bože, koji si htio, da po anđelovu navještenju Riječ tvoja uzme tijelo u krilu blažene Djevice Marije, daj, molimo te, da mi koji je držimo doista Bogorodicom, po njezinu zagovoru nađemo pomoć u tebe. Po istom K. G. n. Amen.

Sedam žalosti bl. D. Marije*(U petak prije Cvjetnice i 15. rujna)*

1. Od srca te sažaljujem, Majko Marijo, radi one žalosti, koju je tvoje nježno Srce oćutjelo na proročanstvo starca Simeona. O ljubazna Majko, po ovom tvom rastuženom Srcu, izmoli mi od Boga krepost poniznosti i dar svetoga straha Božjega. Zdravo Marijo. . .

2. Od srca te sažaljujem, žalosna Majko Marijo, radi straha, što ga je tvoje nježno Srce oćutjelo na bijegu u Egipat i za vrijeme tvoga boravka ondje. O ljubazna Majko, po ovom tvom Srcu, koje je bilo puno straha, izmoli mi krepost dare-

žljivosti, osobito prema siromasima, i dar pobožnosti. Zdravo Marijo...

3. Od srca te sažaljujem, žalosna Majko Marijo, radi one strave, koja je obuzela tvoje brižno Srce, kad se je tvoj mili Isus izgubio. O ljubazna Majko, po ovom tvom zabrinutom Srcu, izmoli mi krepost čistoće i dar znanja. Zdravo Marijo...

4. Od srca te sažaljujem, žalosna Majko Marijo, radi one groze, koja je obuzela tvoje materinsko Srce, kad si susrela Isusa, gdje nosi Križ. O ljubazna Majko, po tvom ljubavi i boli punom Srcu, izmoli mi krepost ustrpljivosti i dar jakosti. Zdravo Marijo...

5. Od srca te sažaljujem, žalosna Majko Marijo, radi onih muka, što ih je tvoje jako Srce podnijelo, kad si gledala Isusa na Križu u smrtnoj borbi. O ljubazna Majko, po tvom tako bolnom Srcu, izmoli mi krepost umjerenosti i dar savjeta. Zdravo Marijo...

6. Od srca te sažaljujem, žalosna Majko Marijo, radi one rane, koja je tvome samilosnom Srcu zadana, kad je sulicom otvoren bok Isusov i probodeno njegovo Srce. O ljubazna Majko, po tvom tako rastrganom Srcu, izmoli mi krepost bratske ljubavi i dar razuma. Zdravo Marijo...

7. Od srca te sažaljujem, žalosna Majko Marijo, radi one tajne boli, koju je trpjelo tvoje premilo Srce, kad su Isusa položili u grob. O ljubazna Majko, po tvom toliko rastuženom Srcu, izmoli mi krepost revnosti i dar mudrosti. Zdravo Marijo...

»Rane drage, Majko sveta,
Spasa za me razapeta
Tisni posred srca mog.

(*Za ovu kiticu 500 d. opr.: PO jedamput u mjesecu, uvjeti obični. Pio XI. 1. VIII. 1934.*)

R. Moli za nas, prežalosna Djevice.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine Isuse Kriste, udijeli nam milostivo, da se sada i u času naše smrti kod tvojega božanskog milosrđa zauzme za nas preblazena Djevica Marija, tvoja Majka, kojoj je presvetu dušu u času tvoje muke probomač boli. Po tebi, Isuse Kriste, Spasitelju svijeta, koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

(*Opr. 5 god., PO jedamput mjes. uz o. u., ako se moli svaki dan.*)

Krunica sedam žalosti bl. D. Marije

Ova se krunica sastoji od 49 zrna i sedam medaljica, koje predočuju sedam žalosti b. D. Marije. Iza svakih sedam zrna dolazi (mjesto očenaša) po jedna medaljica. Završava, kao i obična krunica, sa tri mala zrna; na mjesto križića ima isto medaljicu žalosne Majke Božje.

Za uvod se može izmoliti ova molitva:

Marijo, Kraljice mučenika, koja si sedam žalosti pretrpjela najvećom ljubavlju, izmoli mi milost, da mač boli, koji je ranio tvoju presvetu dušu, spasonosno rani i moje srce, da osjetim veliku žalost i gorčinu za svoje grijehe i da plamen ljubavi Božje uništi u meni plamen mojih strasti. Amen.

Na veliku se medaljicu moli vjerovanje; na tri mala zrna moli se kao kod obične krunice.

Na nizove po sedam zdravomarijâ iza riječi Isus dodaje se:

1. Čije ti je muke, žalosna Majko, Si-meon prerekao.
2. S kojim si, žalosna Majko, u Egipat bježala.
3. Koga si, žalosna Majko, s velikom boli tražila.
4. Koga si, žalosna Majko, na Križnom putu susrela.

5. Koga si, žalosna Majko, na Križu umirati gledala.

6. Koga si, žalosna Majko, mrtva na krilo primila.

7. Koga si, žalosna Majko, do groba pratila.

Završiti možeš sa slijedećom molitvom:

Zdravo Marijo, žalosti puna, Propeti s tobom, najžalosnija ti među ženama i žalovanja dostojan plod utrobe tvoje Isus. — Sveta Marijo, Majko Propetoga, izmoli nama, koji smo propeli Sina tvoga, obilne suze pravoga pokajanja sada i na čas smrti naše. Amen.

(100 d. opr.; PO mj. jedamput. Pio IX 1847.)

Majci Božjoj Trsatskoj

(»Majci milosti«)

(10. V. Spomen prenosa kućice b. D. M. iz Nazareta na Trsat 1291.)

Antif. Blago čovjeku, koji me sluša i koji straži pred mojim vratima svaki dan i čuva pragove mojih vrata. Tko mene nađe, našao je život i crpsti će spasenje od Gospodina.

R. Blaženi, koji stanuju u kući tvojoj, Gospodine.

O. U vijeke vjekova hvalit će te.

Pomolimo se. Bože, koji si kuću blažene Djevice Marije tajnom utjelovljene Riječi milosrdno posvetio i divno smjestio u krilo svoje Crkve: daj, da odijeljeni od stanova grješnika, postanemo dostojni stanovnici tvoje svete kuće. Po K. G. n. Amen.

»Marijo, Majko milosti,
Majko milosrđa,
Ti nas od neprijatelja štiti
I u času smrti primi«.

(*Za ovu kiticu 300 d. opr.; PO jedamput u mjes., uvjeti ob. Pio XI, 25. IV. 1933.*)

Pohod bl. Djevice Marije

(2. srpnja)

Kantik. Veliča — duša moja Gospodina.

I raduje se duh moj — u Bogu spasu mojemu.

Što je pogledao na poniženje sluškinje svoje, — jer gle, otsad će me zvati blaženom svi naraštaji.

Jer mi čini velike stvari Svesilni, — i sveto je ime njegovo.

I milosrđe je njegovo od koljena do koljena — onima, koji ga se boje.

Pokazuje jakost mišicom svojom, — razasipa one, koji su oholi u mislima srca svojega.

Skida s prijestolja silne vladare, — i visoko diže ponizne.

Napunja gladne dobara, — a bogataše otpušta prazne.

Štiti Izraela slugu svojega — sjećajući se milosrđa svoga.

Kao što je obećao ocima našim, — Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka.

Slava Ocu. . . Kako bijaše. . .

(*Opr. 3 god. svaki put, PO jedamput mjes. uz o. u., ako se moli svaki dan.*)

R. Blagoslovljena do vijeka.

O. I blagoslovljen plod utrobe tvoje.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, udijeli slugama svojim dar nebeske milosti, da nama, kojima je porod blažene Djevice bio početak spasenja, zavjetni blagdan pohoda njezina podade porast mira. Po K. G. n. Amen.

Majka Božja Karmelska

(16. srpnja)

Antif. Sveta Marijo, pomози bijednima, ojačaj malodušne, utješi tužne, moli za narod, zauzmi se za svećenstvo, zagovaraj

pobožni ženski spol; neka osjete svi tvoju pomoć, koji god slave tvoj svečani spomen.

R. Učini me dostojnim da te hvalim, sveta Djevice.

O. Daj mi jakost protiv neprijatelja svojih.

Pomolimo se. Bože, koji si Karmelski red ukrasio osobitim časnim nazivom svoje presvete Majke, vazda Djevice Marije, daj milostivo, da mi, koji njezin spomen danas svečano slavimo, zakrmljeni njezinom zaštitom zaslužimo doći u vječne radosti. Po K. G. n. Amen.

Bl. D. Mariji Anđeoskoj

(Posvetilo Porcijunkule 2. kolovoza)

Na današnji se dan u Franjevačkom redu svečano slavi godišnjica posvete patrijarhalne porcijunkulske crkvice sv. Marije Anđeoske. U toj se crkvici, nad kojom se sada diže veličanstvena bazilika, ukazao sv. O. Franji sam Spasitelj s b. D. Marijom i mnogo anđela i podijelio mu poznato, veliko oprostjenje, po toj crkvici prozvano »porcijunkulsko«, koje se danas može dobiti po svim franjevačkim crkvama (vidi str. 157.) Tu se sv. Franjo najradije molio, tu je obukao sv. Klaru, tu je počeo svoje propovijedanje o TR, a tu je i umro, zato se ta crkvica zove kolijevkom Franjevačkog reda.

Antif. O blažena Djevo Marijo, ti izvore oprostjenja, ti Majko milosti, usliši nas, svoje sinove, koji danas izljevamo svoje molitve pred tvojim licem.

R. Zdravo, Kraljice nebeska.

O. Zdravo, Gospo Anđeoska.

Pomolimo se. Bože, koji si po presvetoj Majci svojoj, uzvišenoj nad anđeoske zborove, htio ljudima dijeliti sva dobra, udijeli nam po njoj, dok slavimo spomen posvete njezine crkve, da sada isprosimo oprostjenje grijeha i obilje milosti, a napokon da se pridružimo nebeskim duhovima i postignemo radost u nebeskom prebivalištu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Velika Gospa

(15. kolovoza)

Antif. Tko je ova, koja se uzdiže kao zora na izlazu, lijepa kao mjesec, izabrana kao sunce, strašna kao uređen bojni red na bojištu?

R. Uzvišena je sveta Bogorodica.

O. Nad zborove anđeoske u nebesko kraljevstvo.

Pomolimo se. Oprosti, Gospodine, grijehe službenika svojih, da mi, koji sami

ne možemo da ti djelima svojim ugodimo, spasimo se zagovorom Roditeljice tvogega Sina Gospodina našega, koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Prečisto Srce Marijino

(22. kolovoza)

Antif. Moje srce kliče u Gospodinu, u Bogu svojem podižem glavu svoju, jer sam se obradovala u spasenju tvom.

R. Učini me dostojnim, da te hvalim, Djevice presveta.

O. Daj mi jakost protiv neprijatelja svojih.

Pomolimo se. Svemogući vječni Bože, koji si u Srcu bl. Djevice Marije pripremio dostojno prebivalište Duhu Svetomu, udijeli milostivo, da mi, koji pobožno slavimo blagdan njezina prečistoga Srca, uzmognemo živjeti po Srcu tvome. — Po K. G. n. Amen.

Posveta srcu Marijinu

Presveta Djevice i preljubezna Majko Isusova i Majko naša! Puni djetinje ljubavi i saučešća dolazimo k tebi sa željom, da te svojom ljubavlju i zahvalnošću utješimo i zadovoljimo ti za sve uvrede, ko-

jima zaslijepljeni grješnici probadaju tvoje majčinsko Srce. Oprosti svim bijednim ljudima, a i nama, koji smo također toliko puta vrijeđali tebe i božansko Srce tvoga Sina.

Primi našu zahvalnost, našu vjeru, naše pouzdanje i našu ljubav za sve one, koji su ti nezahvalni, koji su nevjerni, koji se ne uzdaju u te i ne ljube te. Da zadovoljimo za te uvrede i nezahvalnosti, rado primamo iz Božje ruke sve životne poteškoće i žrtve i sve to prikazujemo tvom bezgrješnom Srcu za obraćenje grješnika. Otvori nam svoje predobro Srce, da u njemu nađemo utočište i spas. Učini, da ne vrijeđamo više dragoga Boga, koji je već previše vrijeđan. Daj, da po zaslugama tvoga Srca ostanemo vazda vjerni tvomu Sinu, i da nasljedujemo tvoje neokaljano Srce u čistoći, u poniznosti, u dobroti, u ljubavi prema Bogu i blišnjemu. Prečisto Srce Marijino, budi nam utočište sada i na čas naše smrti! Amen.

Molitva za grješnike

(koju je anđeo naučio male pastire u Fatimi)

Presveto Trojstvo, Oče, Sine i Duše Sveti! Ponizno te molim i darujem ti predragocjeno tijelo, krv, dušu i božanstvo

Isusa Krista, koji je prisutan u svim svetohraništima širom svijeta, kao naknadu za sve uvrede svetogrđa i nemarnosti, kojima te vrijeđaju ljudi. Po neizmjernim zaslugama njegova presvetog Srca i neokaljanog Srca Marijina molim te: obrati jadne grješnike!

Mala Gospa

(8. rujna)

Antif. Rođenje tvoje, Bogorodice, Djevo, navijestilo je radost čitavome svijetu, jer iz tebe je izašlo Sunce pravde, Krist Bog naš, koji je razriješio prokletstvo i dao blagoslov i, osramotivši smrt, darovao nam vječni život.

R. Danas je rođenje svete Marije Djevice.

O. Koje slavni život prosvjetljuje cijelu Crkvu.

Pomolimo se. Udijeli, Gospodine, dar nebeske milosti slugama svojim, da zavjetni blagdan Rođenja blažene Djevice poda porast mira onima, kojima je njezin porod postao početkom spasenja. Po K. G. n. Amen.

POBOŽNOST NA ČAST SVETIM ANĐELIMA

Sv. Gabrijelu arkandelu

(24. ožujka)

Antif. I reče joj anđeo: Ne boj se Marijo, jer si našla milost u Boga. Evo začet ćeš i rodit ćeš Sina i nadjeni mu ime Isus.

R. Anđeo Gospodnji navijestio Mariji.

O. I ona začela po Duhu Svetom.

Pomolimo se. Bože, koji si između ostalih anđela odabrao Gabrijela arkandela, da navijesti otajstvo tvoga utjelovljenja, dopusti milostivo, da nas na nebesima zagovara onaj, čiju uspomenu slavimo na zemlji. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Sv. Mihovilu arkandelu

(29. rujna)

Antif. Preslavni vojvodo nebeske vojske, Mihovile arkandele, sjećaj se nas. Ovdje i svagdje moli vazda za nas Sina Božjega.

R. Blagosivajte Gospodina svi anđeli njegovi.

O. Koji ste silni krepošću i izvršujete riječ njegovu.

Pomolimo se. Bože, koji divnim redom dijeliš službe anđela i ljudi, dopusti milostivo, da naš život na zemlji čuvaju oni, koji ti vazda služe i dvore te na nebu. Po K. G. n. Amen.

Sv. anđelima čuvarima
(2. listopada)

Antif. Sveti anđeli čuvari, branite nas u boju, da ne poginemo na strašnome sudu.

R. Pred anđelima pjevat ću ti, Bože moj.

O. Molit ću u svetištu tvojem i zazivati ime tvoje.

Pomolimo se. Bože, koji se neizrecivim promislom udostojavaš slati svoje svete anđele, da nas čuvaju, daj nam na naše ponizne molitve, da nas njihova zaštita vazda brani i da se u vječnosti veselimo njihovu društvu. Po K. G. n. Amen.

Sv. Rafaelu arkandelu
(24. listopada)

Antif. Ja sam anđeo Rafael, koji stojim pred Gospodinom; a vi blagoslivajte Boga i kazujte sva njegova čudesa.

R. Stajao je anđeo uz žrtvenik u hramu.

O. Držeći u svojoj ruci zlatnu kadio-nicu.

Pomolimo se. Bože, koji si blaženoga Rafaela arkandela dao služi svome Tobiji za pratioca na putu, daj nama, slugama svojim, da nas njegova zaštita čuva i njegova pomoć brani. Po K. G. n. Amen.

POBOŽNOST NA ČAST SV. JOSIPU

(19. ožujka)

Tko obavi u prvu srijedu u mjes. kakvu pobožnost u čast sv. Josipu, dobiva opr. od 5 god., a PO uz o. u. — Tko se pred blagdan sv. Josipa (19.III.) pridruži javnoj devetnici u crkvi, dobiva Opr. od 7 g. svaki dan, PO na koncu devetnice uz o. u., ako je prisustvovao barem pet puta.

Antif. Bog me učinio ocem kraljevima i gospodarom čitave kuće njegove. Uzvišio me, da spasi mnoge narode.

R. Idite k Josipu.

O. I što god vam rekne, učinite.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, da nam budu na pomoć zasluge zaručnika presvete Majke tvoje, da zadobijemo njegovim zagovorom, što svojom slaboćom

postići ne možemo. Koji živiš i kraljuješ u
vijeke vjekova. Amen.

Sv. Josip radnik

(1. svibnja)

Antif. Vjerno vršeci tesarSKI zanat sv.
je Josip zasjao kao divan uzor rada.
Aleluja.

R. Moli za nas, sv. Josipe.

O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se. Početniče stvari, Bože,
koji si ljudskom rodu postavio zakon rada,
daj umilostivljen, da po primjeru i pod
zaštitom sv. Josipa vršimo djela, koja za-
povijedaš te postignemo nagradu, koju
obećaješ. Po K. G. n. Amen.

Litanije sv. Josipa

(Opr. 5 g. svaki puta, PO jedamput mjes. uz
o. u.)

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se.

Kriste, čuj nas.

Kriste, usliši nas.

Oče nebeski Bože, smiluj se nama.

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,

smiluj se nama!

Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.

Sveto Trojstvo, jedan Bože,

smiluj se nama.

Sveta Marijo,

Sveti Josipe,

Slavni porode Davidov,

Svjetlosti patrijarhâ,

Zaručniče Bogorodice,

Stidljivi čuvaru Djevice,

Hranitelju Sina Božjega,

Brižni branitelju Kristov,

Glavaru slavne obitelji,

Josipe pravedni,

Josipe prečisti,

Josipe premudri,

Josipe jaki,

Josipe pokorni,

Josipe vjerni,

Ogledalo strpljivosti,

Ljubitelju siromaštva,

Uzore radnikâ,

Uresu domaćega života,

Čuvaru djevicâ,

Potporo obitelji,

Utjeho bijednih,

Ufanje bolesnih,

Zaštitniče umirućih,

Strahu zlih duhova,

Pokrovitelju svete Crkve,

moli za nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

R. Postavio ga je gospodarom doma svojega.

O. I poglavicom svega imanja svojega.

Pomolimo se. Bože, koji si se neiskazanom providnosti dostojao izabrati blaženoga Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj, molimo, da koga kao pokrovitelja častimo na zemlji, zavrijedimo imati zagovornikom na nebu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

(*Molitvu sv. Josipu u mjesecu listopadu, vidi na str. 346. a za sv. čistoću str. 328.*)

Molitva sv. Josipu za sretnu smrt

O slavni sv. Josipe! Za onu neiskazanu sreću, koju si imao na zemlji, kad su kod tvoje smrti prisutni bili Isus i Marija i u smrtnoj te borbi pomagali, jačali i tješili: molim te ponizno izmoli i meni tu milost, da na smrtnom času junački odbijem bijesne navale nečistoga duha i da blaženo umrem. Uzvišeni branitelju umirućih, budi mi u pomoći u tom strašnom času; izmoli

mi milost, da u tvome naručju uzmognem izustiti slatke i utješljive riječi: Isuse, Marijo i Josipe, u ruke vaše predajem srce i dušu svoju! Amen.

Sveća Obitelj

Antif. Prosvijetli nas, Gospodine, primjerima svoje Obitelji i upravljaj korake naše putem mira.

R. I siđe s njima i dođe u Nazaret.

O. I bio im je poslušan.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si, podložan Mariji i Josipu, neizrecivim krepostima posvetio obiteljski život, daj da se pomoću njihovom ugledamo u primjer tvoje sv. Obitelji i da postignemo vječno zajedništvo s njom. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

POBOŽNOST NA ČAST SV. NAŠEM OCU FRANJI

(*Misa na čast sv. O. Franji na str. 287.*)

Usrdna molitva sv. Ocu Franji

Sveti Oče Franjo, Oče preljubezni, molim te radi svetih ranâ Gospodina našega Isusa Krista, pomози mi, da osjetila svoga tijela upravljam prema volji svemo-

gućega Boga, izvrši u meni onu promjenu života, koju si ti započeo. Izmoli mi od Gospodina Boga pokajanje i pobožnost, vjeru, ufanje, ljubav, strpljivost, čistoću duše i tijela i sveti zapt u riječima i djelima, a u svemu tomu pravu ustrajnost, da na svršetku ovoga života zavrijedim doći k tebi, gdje se ti veseliš nagradi za svoje napore i da se uzmognem ondje s tobom veseliti, gdje ne će više biti nikakve žalosti ni boli, nego gdje će uvijek ostati vječna radost, koju neka mi, sveti Oče, po tvojem zagovoru udijeli Isus Krist, Sin prečiste Djevice Marije. Amen.

Pobožnost na čast pet ranâ sv. O. Franje

Ova se pobožnost obavlja na pet nedjelja pred svetkovinom Svetih rana (17. IX.) ili na kojih god pet nedjelja u godini, koje slijede jedna za drugom. Na svaku od tih pet nedjelja — jedamput u godini — dobije se PO uz obične uvjete.

1. K rani desne ruke

O sveti i serafski Oče Franjo, ja nevoljni grješnik obraćam se k tebi i štujem gorku ranu, koju ti je dragi Isus utisnuo u tvoju *desnu ruku*. Pomozi mi, da dostojno pozdravim desnu ruku moga na Križu ranjenoga Spasitelja, te mi od njega

izmoli milost, da mi jaram njegov bude ugodan i breme njegovo lako, da se odsada ozbiljno brinem za spas svoje duše, da sveto živim te napokon s njegovim izabranima budem postavljen na njegovu desnu stranu. Oče naš... Zdravo Marijo...

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si, kad je svijet ohladnio, obnovio svete rane svoje muke na tijelu blaženoga našeg Oca Franje, da rasplamtiš naša srca vatrom svoje ljubavi; dopusti milostivo, da po njegovim zaslugama i molitvama vazda nosimo križ i vršimo dostojna djela pokore. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

2. K rani lijeve ruke

Serafski oče Franjo, molim te po sve-toj rani *lijeve ruke*, da me odvedeš onamo, gdje ću vidjeti, kako je ljubav silno ranila mogega Spasitelja. Od njega mi izmoli milost, da me ni sreća ni nesreća, ni gorčina ni slast, ni križ ni tuga nikad ne rastave od njegove ljubavi; i da poput razbojnika na lijevoj strani ne zdvajam o spasenju svoje duše. Oče naš... Zdravo Marijo...

Pomolimo se. Gospodine Isuse...

3. K rani desne noge

O sveti Oče Franjo, veliki revnitelju duša, ja sam kao uboga ovca sašao s pravoga puta te mi prijeti velika pogibelj; zato te po rani tvoje *desne noge* molim, da uvijek stupam tragom svojega pastira Gospodina Isusa, koji se radi spasenja moje duše nije strašio putovati kroz puste puteve i bregove. Vodi me, da s nevjernicima ne lutam stramputicom, već da ustrajem do svršetka svoga života na putu svetih Božjih zapovijedi. Oče naš... Zdravo Marijo...

Pomolimo se. Gospodine Isuse...

4. K rani lijeve noge

O preponizni sveti Oče Franjo! Kod rane tvoje *lijeve noge* sjećam se one milosti, koju je velika pokornica sv. Marija Magdalena našla kod nogu Spasitelja Isusa, kojoj je on mnogo oprostio, jer je mnogo ljubila. Pomozi mi, ponizni Oče, da dobijem divnu krepost poniznosti i da kod nogu Spasiteljevih skrušeno oplakujem svoje grijehe, zadobijem oprostjenje i Boga svoga nadasve uzljubim. Oče naš... Zdravo Marijo...

Pomolimo se. Gospodine Isuse...

5. K rani na prsima

O preljubazni sveti Oče Franjo, koji si se sav zadubio razmišljajući o svomu Isusu. Promatrajući tvoju *ranu na prsima*, sjećam se ujedno i svoga Spasitelja kako umire na Križu. Kako će biti sa mnom kad gorka smrt presiječe nit moga života? Tko će mi tada dati krila da poletim u otvoreno Srce Isusovo, da u njemu sigurno stanujem i zauvijek počivam. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo...

Pomolimo se. Gospodine Isuse...

Devetnica na čast sv. O. Franji

Oproštenje 300 d. za svaki dan devetnice; jedamput PO na bilo koji dan devetnice, uvj. ob. Pio X. 29. II. 1904. Molitve nisu propisane.

Prvi dan

(25. rujna)

H i m a n :

Dokle svijet od kreposti zazire i bježi
i u mnogim zločama ko ukopan leži,
Dotle Franjo zabrinut za spas sviju ljudi
šalje vruće molitve iz pobožnih grudi.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.

Amen.

Antif.: Zdravo, sveti Oče, svijetlo domovine, uzore Manje braće, ogledalo kreposti, stazo pravednosti, putokazu života. Izvedi nas iz progonstva tijela u domovinu nebeskoga kraljevstva.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Ugasi u nama želju za zemaljskim stvarima, svemoguću Bože, i po zagovoru blaženoga Franje, Oca siromaha, udijeli milostivo, da budemo na ovom svijetu zadovoljni sa svojim udesom i tako revnije težimo za vječnim dobrima. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Drugi dan

(26. rujna)

H i m a n :

Svete vatre revnosti, apostolskog žara
duša mu je prepuna, srce mu izgara.
Duše stog spasavati vruće željet stade
za koje i Isus sam takvu cijenu dade.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. Sv. Franjo pohiti, dođi, Oče, i požuri u pomoć narodu, kojega tišti i obara kruta zemaljština. Ti si nadvladao svijet, izbavi i nas od tjelesnih požuda.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju zaslugama blaženoga našeg Oca Franje umnažáš novim potomstvom, udijeli nam, da po njegovu primjeru sve zemaljsko preziremo i vazda budemo dionici nebeskih darova. Po Kristu Gospodinu našem. Amen!

Treći dan

(27. rujna)

H i m a n :

Pojam Križa Kristova u svijetu se gubi,
Franjo gorko proplače, što se Križ ne ljubi.
Sveti Oče Serafski, nevolje kad stižu,
uputi nam poglede k Isusovu Križu.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. Katolički i sav apostolski muž
Franjo uči nas pravo ispovijedati vjeru
sv. rimske Crkve i opominje nas, da na-
dasve štujuemo njezine svećenike.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.

O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju...

Četvrti dan

(28. rujna)

H i m a n :

Franjo živi radosno, vazda pun vedrine,
za njegove potrebe Svevišnji se brine.
Djece Božje smisao i u nas pretoči,
da rad grijeha samoga suze naše oči.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. O Franjo, kako si žudio za mu-
čeništvom, kako si spremno i s ljubavlju
slijedio stazu, koju si otkrio u Evanđelju.
Otkad si ugledao Propetoga Serafa, i sam
nosiš Kristove rane na rukama, nogama i
prsima. Dok nam nakon muka i blažene
smrti pokazuješ sjaj preobražena tijela, ne
odvrati svoje brižne oči od svojega stada.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.
O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju...

Peti dan

(29. rujna)

H i m a n :

Vruću želju ispuni cijelog svoga bića,
divno djelo izvede u proljeću žića:
Vinograda sadi tri, Crkvi da ih preda,
utemeljiv predivna sva tri svoja Reda.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. Franjo moli rasvjetljenje, da
upozna, što Gospodin traži od njega. Go-
spodin mu objavi svoju volju: da popravi
sv. Crkvu i da živi po Sv. Evanđelju. Fra-
njo stvara evanđeoski program: ne samo
sebi živjeti, nego i drugima koristiti.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.

O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju...

Šesti dan

(30. rujna)

H i m a n :

Višnji Bog zasnjeđujući svetost sluge svoga
utisnuv mu čudesno rane Propetoga.
Kad već ovdje odličjem takovim ga resi,
koliku mu pripravi slavu na nebesil
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. Nebeski je sjaj sinuo i nova se
zvijezda pokazala: sveti se Franjo pojavil
Njemu se ukaza Seraf i obilježi ga ranama
na rukama, nogama i prsima, te on posta
srcem, riječju i djelom živa slika Prope-
toga.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.
O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju...

Sedmi dan

(1. listopada)

H i m a n :

Kad mu čas je došao s ovog svijeta poći,
posljednji put braći svoj skupiv zadnje
moći,

Siromaštvo ljubljeno vruće preporučil,
sestri smrti pjevajući Bogu duh izručil.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. O čudo radosti i poznavaoče
ljudskih srdaca, Oče Franjo, ti sjajni naš
vođo i uzore u borbil Preobražen na oči-
gled braće uspeo si se na vatrenim kolima
kao što se uspinje žarko sunce! Dvostruki
je proročki duh počivao na tebi: činio si
čudesa i proricao budućnost. Budi na po-
moć bijednim svojim sljedbenicima, jer
njihovi jecaji bivaju sve bolniji.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.
O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju...

Osmi dan

(2. listopada)

H i m a n :

Tek što oči zaklopi, tvori već čudesa;
svetost mu veličaju zemlja i nebesa.
Promatrajuć pobožno njegovih pet rana,
vide svi da Franjo je duša izabrana.
Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. O divna li čudotvorca! Njegova riječ tjera zle duhove, ublažuje sve nevolje, a daje razumijevanje i šumskim pticama. O sveta li života, koji toliko uzvišuje svetu vjeru i mrtav uskrisuje mnoge mrtve. O Franjo, učini i nas građanima nebeskim, s kojima si ti radosno zauvijek združen.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Bože, koji Crkvu svoju...

Deveti dan

(3. listopada)

H i m a n :

Jedva zemlji predaše dragocjeno tijelo,
vijencem bi mu svetačkim ovjenčano
čelo.

O, da tvojim stopama uzmognemo poći,
put pak zemni svršivši k tebi sretno
doći.

Patrijarho ubogih, daj izmoli svima,
da po smrti dođemo u raj k blaženima.
Amen.

Antif. O presveta dušo, kojoj na smrti dolaze ususret nebeski građani, an-

đeoski se zbor veseli, a preslavno Trojstvo poziva govoreći: ostani s nama u vijeke.

R. Moli za nas, bl. naš Oče Franjo.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se: Svemoguću vječni Bože, ulij u naša srca težnju za čistom poniznošću i poniznom čistoćom, da nasljedujući blaženoga našeg Oca Franju tebi čistim srcem i tijelom služimo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za pojedine dane u devetnici može se dodati i po jedna od slijedećih molitava:

[Za ljubav prema Bogu]

25.IX

1. O sveti Oče Franjo, koji si od mladosti svoje vatrom božanske ljubavi bio tako zapaljen, da nikomu ništa nijesi uskratio, tko te je za ljubav Božju što zamolio; ti, koji si često plakao, što ljudi vruće ne ljube Boga; ti, koji si zavrijedio, da na svom tijelu nosiš pet svetih rana: budi, molim te, moj zaštitnik i zagovornik kod Boga. Pomozi mi u svim mojim potrebama, a osobito izmoli mi milost, da ljubim Boga nadasve. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za preziranje svijeta]

26.IX

2. O sveti Oče Franjo, koji za sud svijeta nisi mario, te se zbog nanesenih uvreda nisi ni smučivao ni strašio, a radi hvalâ svojih prijatelja nisi se uznosio, nego si uvijek na Boga gledao i njemu samomu nastojao omiljeti: ponizno te molim, da po tvomu zagovoru izbjegnem ljudsku hvalu, prezirem svijet i samo Bogu želim omiljeti. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za krepost siromaštva]

27.IX

3. Serafski Oče, koji si se kao i Isus u prostoju štalici rodio i krepost siromaštva toliko zavolio, da si radi nje sve zemaljsko odbacio, haljine svoje sa siromahom često zamijenio, o oskudici i siromaštvu Isusovu i njegove djevičanske Majke neprestano razmišljao: po kreposti toga svetog evanđeoskog siromaštva ponizno te molim, izmoli mi milost, da se ne priljubim uz dobra ovoga svijeta, već da uvijek težim za nebeskim dobrima. Budi moj zagovornik u svim potrebama te mi izmoli od Boga duh siromaštva, obilje Božjih milosti

i rajsku slavu. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za krepost poslušnosti]

28.IX.

4. Sveti Oče Franjo, koji si se volji Božjoj u svemu pokoravao i bio poslušan najnižim svojim podložnicima, kad to nije bilo proti Bogu ili duši tvojoj; ti ogledalo svete poslušnosti, koji me učiš kako moram slušati Boga i blišnjega: izmoli mi milost, da slomim svoju samovolju i da se dragomu Bogu i svojim poglavarima rado pokoravam. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za krepost sv. čistoće]

29.IX.

5. O sveti Oče Franjo, bijeli ljiljane među trnjem, u kojem si se s velikom boli valjao, da svoju čistoću neokaljanu sačuvaš; ti čisti anđele, koji si zavrijedio, da te anđeli pohode i da Sina Božjega, koji »pase među ljiljanima«, od Majke Marije na svoje svete ruke primiš: po toj divnoj kreposti svete čistoće, koju si oštrom pokorom i brižnom pažnjom na svoja sjetila pomno čuvao, ponizno te molim, izmoli i meni tu anđeosku krepost, da Bogu čistim srcem služim i tako u raj dođem. Amen.

[Za krepost poniznosti]

30.IX.

6. Serafski Oče, ponizni nasljedniče Isusa Krista, koji si sebe toliko prezirao, ponizivao i priznavao se najvećim grješnikom, dopuštao da te nogama gaze, grde i ruže, a svim se tim ukorima neizrecivo veselio znajući za veliku cijenu svete poniznosti; po onoj radosti i blaženstvu, koje si zbog duboke svoje poniznosti na nebu postigao, ponizno te molim, da mi u svim potrebama budeš milostivim zagovornikom i pomoćnikom. Osobito te molim, da mi od Boga izmoliš milost, da sebe dobro upoznam i prezirem i tako Bogu omilim. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za ljubav prema bližnjemu]

1.X.

7. O sveti Oče Franjo, vjerni učeniče onoga, koji je iz ljubavi prema nama prolio i posljednju kap svoje dragocjene krvi i iz čijeg si božanskog Srca crpio ono more žarke ljubavi, kojom si ljubio svoga bližnjega i smatrao za najveću sreću, ako si svima mogao dobro činiti: udijeli, molim te, i meni koju iskru ove nesebične ljubavi prema bližnjemu, da ja, kao i ti, u svakom svojem subratu gledam samoga Spasitelja

i ljubeći bližnjega želim jedino Isusu ugoditi, da moja duša, urešena tim znakom Isusovih učenika, bude jednom dostojna uvijek uživati plodove prave ljubavi prema bližnjemu. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za krepost ustrpljivosti]

2.X.

8. O sveti Oče Franjo, ti vjerna sliko propetoga Spasitelja, o čijim si gorkim ranama i mukama danju i noću plačući razmišljao, i time bio dostojan da i sam na svojem svetoj tijelu nosiš rane Isusove: po toj junačkoj strpljivosti, kojom si na ovoj zemlji najteži križ dragovoljno i veselo nosio, izmoli mi milost, da se u svim nevoljama ovoga svijeta pouzdano utječem svetim ranama dragoga Spasitelja te iz njih, kao i ti, crpem snagu za kreposti, da do kraja na križu junački ustrajem. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

[Za krepost prostodušnosti]

3.X.

9. O sveti Oče Franjo, gorući ljubitelju božanskoga Djetešca iz Betlehema, od kojega si tako dobro naučio krepost djetinje prostodušnosti, da si se poput malena djeteta uvijek i u svemu povjeravao ravnanju

Duha Svetoga, te sebe i sve svoje sljedbenike djetinjom odanošću stavio u ruke božanske providnosti: usadi, molim te, i u moje srce taj nježni rajski cvijetnjak, da ja kao i ti sa golubinjom bezazlenošću vazda stupam stazom kreposti, da prezirem i čuvam se svake dvoličnosti i mudrosti ovoga svijeta, da me tako još na ovome svijetu blagosloviš i priznaš za svoje dijete, a na drugom da mi svojim mogućim zagovorom izmoliš krunu djetinje prostodušnosti. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Uzdasi sv. Oca Franje

Oče nebeski Bože, molim te u ime raspetoga Nazarećanina Isusa Krista, tvoga presvetog Sina, oprosti mi sve grijehе, sve nemarnosti i zablude moje mladosti. Amen.

Oče nebeski Bože, molim te u ime raspetoga Nazarećanina Isusa Krista, tvoga blagoslovljenog Sina, daj mi milost, da ti uzmognem u svom životu po tvojoj volji služiti. Amen.

Oče nebeski Bože, molim te u ime raspetoga Nazarećanina Isusa Krista, tvoga jedinorođenog Sina, smiluj mi se na času smrti i primi k sebi moju dušu. Amen.

Litanije sv. Oca Franje

Za privatnu pobožnost

Gospodine, smiluj se.
 Kriste, smiluj se.
 Gospodine, smiluj se.
 Kriste, čuj nas.
 Kriste, usliši nas.
 Oče nebeski, Bože
 Sine Otkupitelju svijeta, Bože,
 Duše Sveti, Bože,
 Sveto Trojstvo, jedan Bože.
 Sveta Marijo, bez grijehа
 istočnoga začeta,
 Sveta Marijo, zagovornice Franje-
 vačkog reda,
 Sveti Franjo Serafski,
 Sveti Franjo, mudri Oče,
 Sveti Franjo, utemeljitelju i
 vođu triju Redova,
 Sveti Franjo, patrijarho ubogih,
 Sveti Franjo, preziratelju svijeta,
 Sveti Franjo, uzore pokore,
 Sveti Franjo, nadvladatelju
 opaćina,
 Sveti Franjo, ljubitelju siromaštva,
 Sveti Franjo, sjajno ogledalo
 čistoće,
 Sveti Franjo, učitelju pokornosti,

smiluj se
namal

mol i za nas!

Sveti Franjo, uzore poniznosti,
 Sveti Franjo, primjere krotkosti,
 Sveti Franjo, uzore ljubavi prema
 bližnjemu,

Sveti Franjo, anđele mira,
 Sveti Franjo, revni sljedbeniće
 Isusa Krista,

Sveti Franjo, milostima bogati
 Oče,

Sveti Franjo, katolički i posve
 apostolski mužu,

Sveti Franjo, hrabri borče
 Kristov,

Sveti Franjo, glasniče velikoga
 Kralja,

Sveti Franjo, stupe svete Crkve,

Sveti, Franjo, branitelj vjere,

Sveti Franjo, potporo slabih,

Sveti Franjo, stazo zalutalih,

Sveti Franjo, vjerovjesniče
 nevjernikâ,

Sveti Franjo, pomoćniče bolesnih,

Sveti Franjo, poslužitelju gubavih,

Sveti Franjo, uskrisitelju mrtvih,

Sveti Franjo, mučeniče željom,

Sveti Franjo, ranama Isusovim
 urešeni prijatelju Božji,

Sveti Franjo, prava sliko raspetoga
 Krista,

m o l i z a n a s i

Sveti Franjo, gorući serafe ljubavi,
 Sveti Franjo, naš jaki zagovorniče
 kod Boga,

moli za
nas

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta,
 oprosti nam Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta,
 usliši nas Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta,
 smiluj se nama.

R. Bog ga je proslavio u svome puku.

O. I udijelio mu blagoslov svoju na-
 roda.

Pomolimo se. Bože, koji si se udosto-
 jao na putu nasljedovanja svoga Sina dati
 nam sv. Oca Franju za vođu i učitelja,
 dopusti milostivo, da mi, koji slavimo nje-
 govu uspomenu, zaslužimo biti dionicima i
 njegove slave na nebu. Po istom Kristu,
 Gospodinu našem. Amen.

Preminuće sv. našeg Oca Franje

*Dne 4. listopada poslije večernje ili oko sun-
 čanoga zapada, kad se sv. O. Franjo iz ove suzne
 doline preselio u nebesku domovinu, braća i sestre
 podu s gorućim svijećama k oltaru sv. Oca i ondje
 stojeći pjevaju ili mole:*

Antif. O presveta dušo, kojoj na smrti dolaze u susret nebeski građani, anđeoski se zbor veseli, a preslavno Trojstvo poziva govoreći: ostani s nama u vijeke.

Psalam 141.

Glasom svojim Gospodinu vapijem - glasom svojim Gospodinu se molim.

Izlijevam pred njim molitvu svoju - i tjeskobu svoju pred njim kazujem.

Kad klone u meni duša moja, - ti znaš staze moje.

Na ovom putu, kojim hodim, - sakriše mi zamku.

Gledam na desno i vidim - i nema nikoga, tko bi me poznao.

Nije moguće da bježim - i nitko se ne brine za dušu moju.

Vapijem k tebi, Gospodine, - i rekoh: ti si nada moja, dio moj na zemlji živih.

Pazi na molitvu moju, - jer sam vrlo ponižen.

Oslobodi me od onih, koji me progone, - jer su jači od mene.

Izvedi iz tamnice dušu moju, da slavim ime tvoje, - iščekuju me pravedni, dok me ne nagradiš.

Slava Ocu... Kako bijaše...

Ponavlja se antif.: O presveta...

Sada svi kleknu i mole 5 očenaša, 5 zdravomarija i 5 slavaocu, zatim ustanu i pjevaju ili mole:

Antif. Zdravo, sveti Oče, svijetlo domovine, uzore Manje braće, ogledalo kreposti, stazo pravednosti, putokazu života. Izvedi nas iz progonstva tijela u domovinu nebeskoga kraljevstva.

R. Franjo, siromašan i ponizan, ulazi bogat u nebo.

O. Nebeskim ga pjesmama slave.

Svećenik ustane i dodaje:

Pomolimo se. Bože, koji si na današnji dan duši blaženoga našeg Oca Franje podijelio nagradu vječnoga blaženstva: daj milostivo, da i mi, koji pobožno slavimo spomen njegova preminuća, zavrijedimo sretno postići nagradu istoga blaženstva. Po Kristu Gospodinu našem.

O. Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

R. Blagosivajmo Gospodina.

O. Bogu hvala.

Na svršetku svećenik daje puku blagoslov s moćima sv. O. Franje, a poslije ih svi cjelivaju.

POBOŽNOST NA ČAST SV. ANTUNU

Od slijedećih molitava odaberi po volji za pobožnost u utorak, za 9 utoraka, za 13 utoraka ili za devetnicu na čast sv. Antunu, jer molitve nisu propisane. — Svakog utorka dobivaš potpuno oprostjenje, ako u franjevačkoj crkvi pred izloženim Svetotajstvom nešto izmoliš na nakanu Sv. Oca, dosta je i 1 očenaš, zdravomarija i slavaocu; ostali uvjeti: ispovijed i pričest. Leon XIII. 1894.

Ako čudo tražiš

(Si quaeris)

Od sv. Bonaventure iz 13. vijeka

Ako čudo tražiš, gle, - Smrt i bludnja, nevolje, - Đavo, guba bjegaju, - Zdrave bolesnici.

Pripjev: More, ropstvo blaži se, - Uda, stvari propale - Mole i dobivaju - Mladi pa i starci.

Iščezava pogibelj, - Prestaju i potrebe, - Neka priča, tko to zna - kao Padovanci, — More ropstvo. . .

Slava Ocu Višnjemu - I s njim Sinu njegovu, - Ko i Duhu Svetomu - Sad i u sve vijeke. — More ropstvo. . .

R. Moli, za nas, bl. Antune.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Crkvu tvoju, Bože, neka razveseli zavjetni spomen blaženoga Antuna, ispovijedaoca tvojega i naučitelja, da bude vazda zaštićena duhovnom pomoći i da zavrijedi uživati vječne radosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(Opr. 300 dana svaki put; PO jedamput mjesečno uz o. u. Pio IX. 25. I. 1866.)

Krunica sv. Antuna

(Iz pripjeva »Si quaeris«)

1. Smrt. Preslavni sv. Antune, među tolikim milostima, koje dijeliš onima, koji te žiyom vjerom zazivaju, oslobađaš tvoje štovatelje od smrtne pogibelji: molim te, očuvaj moju dušu od svakoga smrtnoga grijeha i izmoli mi da uvijek živim u milosti Božjoj. Oče naš. . . Zdravo Marijo. . . Slava Ocu. . .

2. Zablude. Lažni proroci šire na sve strane krivi nauk i mnoge neoprezne zavode u bludnju i bezvjerstvo. Moj veliki zaštitniče sv. Antune, ti si bio propovjednik istine, strah i trepet krivovjerala: oslobodi moju dušu od svake zablude i izmoli mi svijetlo prave vjere. Oče naš. . . Zdravo Marijo. . . Slava Ocu. . .

3. Nevolje. Zle su navade ljute nevolje moje duše. Netom sam nevoljnik u sv.

ispovijedi odriješen, prvom prilikom opet padam u stare grijehе. Sv. Antune, izmoli mi postojanost u dobrim odlukama i milost, da svladam svoje zle navade. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

4. *Đavao*. Kao ričući lav obilazi đavao i traži da upropasti moju dušu. Sveti Antune, ti si strah i trepet zlih duhova, na tvoje su riječi bježali u ponore paklene, zaštititi moju dušu od svakoga nasrtaja zlih duhova. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

5. *Guba*. Moji su grijesi guba, koja mi je zarazila dušu; duševne ljage čine moju dušu mrskom u Božjim očima. Sveti moj pokrovitelj, izmoli mi, da se očistim od svake ljage grijehа. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

6. *Bolesnici*. Najveće je vremenito dobro zdravlje. Koliko sam ga puta možda pokvario svojim neumjerenim životom. Ozdravitelju bolesnih, sv. Antune, izmoli mi trajno zdravlje i duše i tijela. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

7. *More*. Na uzburkanu moru ovoga svijeta plovi lađa moje duše, dižu se valovi neurednih strasti, duvaju vjetrovi zlih duhova: svi hoće da me potope. Antune sveti, sjajnim svojim svijetlom privedi me

u luku vječnoga spasenja. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

8. *Ropstvo*. Svijet, đavao i moji grijesi sputaše me u lance. Sveti Antune, izmoli mi, da se riješim sviju veriga grijehа i da uživam potpunu slobodu djece Božje. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

9. *Razne boli*. Navališe na mene duševne i tjelesne boli. Sv. Antune, divni liječniče bolesnih, kojima više ne treba drugoga lijeka, kad im ti pomogneš: nebeskom ljekarijom milosti Božje izliječi dušu i tijelo moje. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

10. *Izgubljeno*. Slava se tvoja raširila po čitavom svijetu time, što pomažeš, da se nalaze izgubljene stvari. I ja sam više puta grijehom izgubio milost Božju, izmoli mi, da je nigda više ne izgubim. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

11. *Svi dobivaju*. Svi, koji se tebi mole, svi dobivaju: mladi i starci, pravednici i grješnici. Naličiš suncu, koje sve obasjava: i meni siromahu pruži pomoć i usliši me, kada te molim. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

12. *Pogibelj*. Na svakom koraku života prijeti mi pogibelj. Sve se urotilo protiv

moje duše, da je zauvijek upropasti. Jaki izbavitelju sv. Antune, izbavi moju dušu od sviju pogibelji. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

13. *Svetac svijeta*. Sv. Antune, ti nisi svetac jednoga grada ili zemlje, ti si svetac čitavoga svijeta. Sva plemena i narodi tebe štiju i zazivaju: izmoli, da se kraljevstvo Božje što više širi na zemlji, da svi ljudi dođu do spoznaje Imena Božjega. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Molitva sv. Antunu

Za koju posebnu milost

(Opr. 100 d. Leon XIII. 11. V. 1897.)

Tebi se, o moćni čudotvorče, utječemo, tebi, u čijim je grudima tako vruće plamtjela vatra ljubavi prema Bogu i siromasima, da si po njoj zavrijedio nositi u naručju djetesce Isusa, koji se htio roditi u siromaštvu. Tebi se potpunim pouzdanjem obraćamo, da moliš dobrog Spasitelja, neka nam se u ovoj nevolji smiluje. Daj, izmoli nam milost... što ponizno prosimo. Ako nam je izmoliš, tebi ćemo na čast, o slavni sv. Antune, udijeliti kruh siromasima, koje si na zemlji tako ljubio. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

Litanije sv. Antuna

Za privatnu pobožnost

Gospodine, smiluj se.
 Kriste, smiluj se.
 Gospodine, smiluj se.
 Kriste, čuj nas.
 Kriste, usliši nas.
 Oče nebeski, Bože, smiluj se nama.
 Sine, Otkupitelju svijeta, Bože,
 smiluj se nama.
 Duše Sveti, Bože, smiluj se nama.
 Sveto Trojstvo, jedan Bože,
 smiluj se nama.
 Sveta Marijo,
 Sveta Bogorodice,
 Sveta Djevo djevicâ,
 Sveti Antune Padovanski,
 Sveti Antune, miljeniče božanskoga Djeteta,
 Sveti Antune, gorljivi apostole,
 Sveti Antune, urese svoga svetog Reda,
 Sveti Antune, diko svetoga Franje,
 Sveti Antune, ljubitelju siromaštva,
 Sveti Antune, učitelju pokornosti,
 Sveti Antune, ogledalo odricanja i mrtvenja,
 Sveti Antune, ljiljane djevičanstva,

Sveti Antune, miomirisna posudo
 čistoće,
 Sveti Antune, sjajna zvijezdo
 svetosti,
 Sveti Antune, uzore čudorednosti,
 Sveti Antune, ognju ljubavi,
 Sveti Antune, krasoto nebeska,
 Sveti Antune, škrinjo zavjetna,
 Sveti Antune, čuvaru božanskoga
 znanja,
 Sveti Antune, trubljo evanđeoska,
 Sveti Antune, stupe Crkve,
 Sveti Antune, učitelju istine,
 Sveti Antune, vjesniče milosti,
 Sveti Antune, revnitelju duša,
 Sveti Antune, utopište zapuštenih,
 Sveti Antune, utjeho žalosnih,
 Sveti Antune, uskrisitelju mrtvih,
 Sveti Antune, iskorjenitelju
 opačina,
 Sveti Antune, uzore kreposti,
 Sveti Antune, kladivo krivo-
 vjeraca,
 Sveti Antune, svijetlo nevjernika,
 Sveti Antune, ispitatelju srdacā,
 Sveti Antune, mučeniče željom,
 Sveti Antune, trepete zlih duhova,
 Sveti Antune, nalazniče izgubljenih
 stvari,

m o l i z a n a s i

Sveti Antune, slavni čudotvorče,
 Sveti Antune, sveče čitavoga
 Milostiv budi, oprosti nam, Gospodine.
 Milostiv budi, usliši nas, Gospodine.
 Od svakoga zla,
 Od svakoga grijeha,
 Od zasjeda vražjih,
 Od kuge, glada i rata,
 Od smrti vječne,
 Po zaslugama sv. Antuna,
 Po gorućoj ljubavi njegovoj,
 Po revnom propovijedanju njegovu,
 Po želji njegovoj za mučeništvom,
 Po ustrajnosti njegovoj u poslu-
 šnosti, siromaštvu i čistoći,
 Po žarkoj ljubavi njegovoj, koja
 ga učini dostojnim, da te kao
 maleno djetesce primi u ruke
 svoje,
 Na dan sudnji,
 Grješnici,
 Da se dostojiš na pravu nas
 pokoru ganuti,
 Da se dostojiš oganj svete ljubavi
 svoje u nama upaliti,
 Da se dostojiš svetoga Antuna
 za zaštitnika i zagovornika
 nama darovati,

m o l i z a n a s i

o s l o b o d i n a s, G o s p o d i n e!

m o l i m o t e, u s l i š i n a s!

Da se dostojiš po zaslugama svetoga Antuna pravo nam pokajanje, duboku poniznost i dar svetoga razmišljanja podijeliti,

Da se dostojiš po zagovoru svetoga Antuna pomoći nas, da đavla, svijet i tijelo uzmogremo potpuno nadvladati,

Da se dostojiš sve one pomoći, koji sv. Antuna u svojim nevoljama zazivaju,

Da se dostojiš uslišiti nas,

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, usliši nas, Gospodine.

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Kriste, čuj nas.

Kriste, usliši nas.

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se.

Oče naš... Zdravo Marijo...

R. Moli za nas sveti Antune.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

molimo te, usliši nas!

Pomolimo se. Svemogućí, vječni Bože, koji si svetoga Antuna obilatim milostima i sjajnim čudesima odlikovao: udijeli nam milost, da sve, što god od tebe po njegovim zaslugama ištemo, po njegovu moćnom zagovoru zastalno primimo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

O slavni zaštitniče sveti Antune, koji tako slatko grliš premilo djetesće Isusa, preporučí mu nevoljnu i bijednu moju dušu i izmoli mi, da je uzmognem sačuvati neokaljanu i čistu od svake grješne ljage, da tako vrijedna postane ljubavi i zagrljaja preljubaznoga Isusa. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Mala krunica sv. Antuna

Ova se krunica sastoji od 13 očenaša, 13 zdravomarija i 13 slavaocu. Na vrhu je obično medaljica sv. Antuna, na koju se kaže:

R. Evo Križa Gospodnjega, bježite stranke protivnikove.

O. Pobijedi lav od plemena Judina, korijen Davidov. Aleluja, aleluja.*

(Opr. 100 d. Leon XIII. 21. V. 1892.)

* Ovim je zazivima sv. Antun s uspjehom odbijao nasrtaje zla duha.

POBOŽNOST NA ČAST SV. LJUDEVITU

Zaštitniku Trećega reda

(25. kolovoza)

Himan

Gospodnji svetac, štono pobožno ga -
narodi slave širom svega svijeta - Dana-
šnji dan je prepun sreće steko - najveću
hvalu.

Pobožan, mudar, smjeran, stidljiv bje-
še, - provodeć život trijezan i bez ljage, -
dokle na svijetu smrtno mu tijelo - Duh
oživljavo.

Poradi veljih zasluga mu često - kr-
šćanska braća, štono bolna leže - Svlada-
vajući bolesti tolike - postižu zdravlje.

Zato naš zbor mu s pravom u čast
pjeva - savija sjajne pobjedne mu vijence,
- da milostivim molbama nas svojim - po-
maže vazda.

Slava, čast i moć Bogu Trojednomu,
- što s prijestolja se rajskog blistajući -
upravlja slavno silnim stvorovima - čita-
vog svijeta. Amen.

Antif. Misao mu bijaše kod Svevišnjega; stoga je primio kraljevstvo sjaja i kru-
nu ljepote iz ruke Gospodnje.

R. Moli za nas blaženi Ljudevite.

O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se. Bože, koji si blaženoga
Ljudevita svojega ispovijedaoca, od ze-
maljskoga kraljevstva priveo u slavu ne-
beskoga kraljevstva, daj, molimo te, da po
njegovim zaslugama i zagovoru budemo u
društvu Kralja kraljevâ, Isusa Krista Sina
tvojega. Koji s tobom živi i kraljuje u
vijeke vjekova. Amen.

Trodnevica na čast sv. Ljudevitu

1. O veliki naš zaštitniče, sveti Ljude-
vite, s udivljenjem promatram tvoj anđe-
oski život i tvoju odvratnost prema gri-
jehu, koju ti je od prve mladosti tvoja
sveta majka Blanka u srce usadila. Ona
te je voljela vidjeti mrtva, nego grijehom
okaljano. Ljudevite, neoskrvnjeni hrame
Duha Svetoga, koji se sada s anđelima u
nebu raduješ, izmoli mi svojim zaslugama
milost, da iz dna duše mrzim na svaki gri-
jeh, osobito na smrtni. Pomozi mi, da kroz
bezbrojne pogibelji varavoga svijeta čistim
srcem i neokaljanom dušom dođem pred

prijestolje Božje, da s tobom zajedno uživam vječni raj. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

2. O sveti kralju Ljudevite, vrijedni sine sv. Oca Franje, koji si pod kraljevskim grimizom s ljubavlju nosio odijelo Trećega reda, propise Pravila vjerno vršio i smatrao sebi za čast da pripadaš Trećem redu sv. Franje: izmoli svojim mogućim zagovorom i meni milost, da kao pravi sljedbenik sv. Franje sve propise i odredbe Trećega reda veselim srcem do zadnjega dana svoga života vjerno vršim i ne obazirem se na prigovore i na ljudski prezir te tako zavrijedim doći u nebo među tolike svete sinove i kćeri serafskoga Oca. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

3. O sveti kralju Ljudevite, koji si po primjeru Isusovu rado žrtvovao svoj život za dobro bližnjega i na krevetu pepelom posutom veseo čekao smrt, koja ti je imala otvoriti rajska vrata: po sreći, kojom te je Isus usrećio u blaženoj vječnosti, izmoli mi milost, da do zadnjega časa svoga života putujem stazom kreposti te nakon blažene smrti dođem u nebesko kraljevstvo, gdje ću biti s tobom na vijeke. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

POBOŽNOST NA ČAST SV. ELIZABETI

Zaštitnici Trećega reda

(19. studenoga)

Antif. Ruku je svoju pružila bijednome i dlanove je svoje otvorila ubogome.

R. Moli za nas blažena Elizabeto.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Rasvijetli, milostivi Bože, srca svojih vjernih i po slavnim molitvama blažene Elizabete daj, da preziremo svjetovne radosti i uvijek se veselimo nebeskoj utjehi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Develnica

1. Slavna naša zaštitnice sv. Elizabeto, koja si od rane mladosti jasno pokazala znakove buduće svetosti; prve svoje riječi upotrebila si na molitvu i sve svoje čine posvetila si djelima milosrđa i ljubavi prema bližnjemu: izmoli mi milost, da Bog bude uvijek prvi predmet mojih misli, i da jedino na njegovu slavu budu upravljena sva moja dobra djela. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

2. Mila naša zaštitnice sv. Elizabeto, koja si ustrajala u kreposti usprkos što te je svijet ljuto progonio: izmoli mi milost, da ostanem postojan u službi Gospodnoj protiv svih ogovaranja opakoga svijeta. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

3. Ljubazna naša zaštitnice sv. Elizabeto, tebi je, kad si stupila u Treći red sv. Franje, bila glavna briga da trapiš svoje nevino tijelo noseći pod kraljevskim odijelom pokornički pojas: izmoli mi milost, da se uklanjam lažnim svjetskim udobnostima te slijedim kršćansko mrtvenje. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

4. Uzore ljubavi sv. Elizabeto, ti si imala najveće veselje u tome, da pomažeš siromasima i nevoljnima: izmoli mi milost, da svoje srce otkinem od dobara ovoga svijeta i sav se posvetim djelima kršćanskoga milosrđa. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

5. Ponizna naša zaštitnice sv. Elizabeto, premda si bila kraljevska kći i kneževska zaručnica, ipak si dvorila bolesnike i posluživala nevoljne u njihovim potrebama: izmoli mi krepost prave poniznosti, da rado poslužim siromašne i zapuštene,

da time dadem dobar primjer i promičem slavu Božju. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

6. Moguća naša zaštitnice sv. Elizabeto, tebe je Gospodin Bog posebno ljubio i zato ti je slao teške kušnje: nenadanu smrt muža i gubitak svega imanja; teško si zarađivala svagdašnji kruh za sebe i za svoju dječicu, a za sve to još si bila Bogu svesrdno zahvalna: izmoli i meni milost, da se rado podložim odredbama Božjim u svim kušnjama, koje će mi poslati, da se tako sve jače uz njega priljubim na zemlji i što sjajniju krunu zadobijem na nebu. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

7. Uzore svetosti slavna sv. Elizabeto, koja si junačkom strpljivošću snosila okrutna progonstva i još si se Bogu molila za svoje progonitelje unatoč nepravdi, koja ti je bila nanesena: izmoli mi milost, da oprostim od svega srca onima, koji su me uvrijedili i da im vratim dobro za zlo. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

8. Nedužna i velika pokornice sv. Elizabeto, ti se, premda progonjena, nisi htjela povratiti u očinski kraljevski dvor ni ponovo udati, već si radije izabrala iz

ljubavi prema Bogu neprestano mrtvenje sve do svoje smrti, koju si rado primila iz ruke Božje u 24. godini života: moli za me, da i ja ustrajem u vjernosti prema Isusu cijeli svoj preostali život te tako zadobijem vječno blaženstvo. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

9. O sveta Elizabeto, dubokom poniznošću i ljubavlju pozdravljam te na svršetku ove devetnice kao najvredniju kćerku, najvjerniju sljedbenicu sv. našeg Oca Franje i kao ponos i diku našega Reda. — O premila svetica, koja si u tako obilnoj mjeri posjedovala duh sv. našeg Oca, naročito duh serafske ljubavi i mrtvenja: molim te užezi i u meni vatrenu serafsku ljubav. Pomozi mi, da kao dijete sv. našeg Oca, sve do smrti živim po njegovu duhu u potpunoj poslušnosti i neprestanom mrtvenju. Iako nevrijedan, nazivam te svojom sestrom i čvrsto se ufam, da ćeš me uslišati. Daj, da jednom, kao član velike serafske obitelji, budem primljen u nebesku domovinu i da se ondje sa sv. našim Utemeljiteljem i s tobom uvijek veselim i slavim neizmjereno milosrđe Božje. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Slava Ocu...

MOLITVE RAZLIČITIM SVECIMA

Sv. Ivanu Bosku

(31. siječnja)

SVEČENIK, TREĆOREDAC. — *Rodio se 1815. Živio je u Turinu kao veliki apostol zapuštene mladeži. G. 1854. osnovao je Salezijansku družbu s posebnom svrhom da okuplja i uzgaja zapuštenu mušku mladež. Njegov se red proširio po čitavom svijetu. Bio je osobiti štovatelj bl. Dj. Marije. Proslavljen mnogim čudesima umro je 1888. Svetim ga je proglasio Pio XI. 1933.*

Antif. Zdravo slugo dobri i vjerni, jer si u malom bio vjeran, nad mnogim ću te postaviti, ući u veselje Gospodara svoga.

R. Pravednika je vodio Gospodin pravim putevima.

O. I pokazao mu kraljevstvo Božje.

Pomolimo se. Bože, koji si sv. Ivana, ispovijedaoca svoga, postavio ocem i učiteljem mladeži i htio da po njemu, uz pomoć Djevice Marije, u tvojoj Crkvi nove obitelji procvatu; daj, molimo, da istom vatrom ljubavi raspaljeni uzmožemo duše tražiti i tebi jedinomu služiti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sv. Margarell Korfonskoj

(22. veljače)

POKORNICA TR. — U mladosti je živjela u grijehu, no kad su joj razbojnici ubili ljubavnika, obratila se k Bogu, i stupila u TR sv. Franje. Mnogim suzama i velikom pokorom posve je izbrisala svoje grijeha, te joj se sam Spasitelj češće ukazao, a uskrisila je i mrtva dječaka. Umrla je u Kortoni (Italija) 1297. tijelo joj je do danas neraspadnuto i gibivo.

Himan

Već dosta grijehu dadosmo i zloči,
Već dosta slijepoj služismo taštini;
Ah već je vrijeme skrušit se i poći
Putem, što svetoj vodi nas visini.

Kad Margareta zbaci grijeha breme,
Ne presta gorkim suzama ih prati,
Da mladih ljetâ nadomjesti vrijeme
I lijepom tijelu ljepšu dušu vrati.

Svršetak kobni opakoga druga
Potrese teško dušu joj i tijelo.
I usta odmah — promijenjena, druga —
Obraćanje da provede u djelo.

Zanemarena sada kosa pada,
Što prije tašto bješe njegovana;
Ljepotu lica nakazit bi rada;
Zamijene gozbe post i biljna hrana.

I tako gladom, ostrim bičevima
Pokori tijelo i grijeha ispašta,
Dok ne združi je rajskim građanima
Bog, koji rado skrušenima prašta.

Sveg svijeta Oče, dobri Stvoritelju,
I Sine, Ljubav, koja grijeh odnima,
I Duše Sveti, duša svetitelju:
Trojedni Bože, prosti grješnicima. Amen.

Antif. Čim se osvijestila »Magdalena«
Serafskog reda, obratila se: oprošteni su
joj mnogi grijesi, jer je ljubila mnogo.

R. Moli za nas blažena Margareto.
O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se. Bože, koji si službenicu
svoju Margaretu s puta propasti milosrdno
priveo na put spasenja, udijeli nam po
istom milosrđu, da onu, koju se nismo
prije stidjeli slijediti u grijehu, smatramo
sada za čast spremno je nasljedovati u po-
kori. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sv. Ivanu Kapistranskom

(28. ožujka)

FRANJEVAC, svećenik. — Isprva je bio pravnik i kraljevski upravitelj u Perudi, kasnije je stupio u Franjevački red. Bio je veliki propovjednik i misionar gotovo po čitavoj Evropi te često papinski izaslanik. Širio je mnogo pobožnost sv. Imena Isusova, pod čijom je zastavom i križem u ruci vodio križarsku vojnu na Turke i god. 1456 pobijedio silnu tursku vojsku kod Slankamena i Beograda; iste je godine umro u Iloku.

Antif. Ovaj bijaše velik po svojem imenu, najveći na spasenje Božjih izabranika, da suzbije buntovne neprijatelje i da zadobije nasljedstvo.

R. Pravednika je vodio Gospodin prvim putevima.

O. I pokazao mu kraljevstvo Božje.

Pomolimo se. Bože, koji si po blaženom Ivanu dao svojim vjernicima, da krepošću presvetoga Imena Isusova slavno pobijede neprijatelje Križa, daj, molimo te, da po njegovu zagovoru svladamo zasjede duhovnih neprijatelja i zavrijedimo primiti od tebe krunu pravednosti. Po istom K. G. n. Amen.

Sv. Paškalu Bajlonu

(17. svibnja)

FRANJEVAČKI BRAT LAIK. — Od rane je mladosti bio sveta života i mnogo je trpio svoje tijelo. Bio je osobiti štovatelj presv. oltarskog Sakramenta, zato ga je Papa Leon XIII. postavio zaštitnikom svih euharistijskih društava. Imao je mnoge ekstaze i odatle crpio nadnaravno znanje. Umro je 1592. u Vilarkal-u (Španija).

Antif. U svetosti i pravednosti hodao je Paškal pred Gospodinom i primio je znanje za spasenje i saziđivanje svoga naroda.

R. Moli za nas blaženi Paškale.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Bože, koji si blaženoga Paškala, ispovijedaoca svojega, uresio divnom ljubavi prema svetim tajnama Tijela i Krvi svoje, dopusti milostivo, da i mi zavrijedimo iz ove božanske gozbe primiti isto duhovno obilje, koje je on primio. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Sv. Bernardinu Sijskom

(20. svibnja)

FRANJEVAC, SVEĆENIK. — Istaknuo se njegovom bolesnika i okuženih, strogim životom i kao pučki misionar mnogim propovijedanjem ri-

ječi Božje. Osobito je širio štovanje Imena Isusova i uz to tvorio mnoga čudesa. Umro je u Akvili (Italija) 1444.

Antif. Gospodin mu dade moć nad svim đavlima i posla ga, da propovijeda kraljevstvo Božje i liječi bolesne.

R. Ljubio ga je Gospodin i uresio.

O. Zaodjenuo ga haljinom slave.

Pomolimo se. Gospodine Isuse, koji si blaženomu Bernardinu, ispovijedaocu svojemu, udijelio divnu ljubav k svetom Imenu svojemu, molimo te po njegovim zaslugama i zagovoru, ulij nam dobrostivo duh svoje ljubavi. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Sv. Ćirilu i Metodiju

(5. srpnja)

SLAVENSKI APOSTOLI, BISKUPI. — Rodom su iz Soluna. Na poziv kneza Rastislava god. 863. podoše sveta braća u Moravsku, gdje su poučili Slavene u kršćanskoj vjeri, preveli su Sv. Evanđelje na slavenski te uveli slavensko bogoslužje, koje je odobrio Papa Hadrijan II. god. 879. — Sv. Ćiril je umro u Rimu god. 869., grob mu je u crkvi sv. Klementa, a Metodije god. 885. kao moravski nadbiskup u Velehradu (Čehoslovačka).

Iz »Himna«

Domovinom vam sad je raj - O čujte vruć nam uzdisaj: - Vrh roda bdijte slavjanskog - Da ostane uz Boga svog.

U ovčarnici Kristovoj - Nek stan se nađe braći svoj - Da sved u vjeri rastu tu - I s predima se natječu.

Antif. U svetosti i pravdi služili su Gospodinu u sve dane svoje, stoga ih je odjećom slave zaodjenuo Gospodin Bog Izraelov.

R. Narodi kazuju mudrost svetaca.

O. A Crkva naviješta hvalu njihovu.

Pomolimo se. Svemogući vječni Bože, koji si dao, da slavenski narodi po tvojim blaženim ispovijedaocima i biskupima Ćirilu i Metodiju dođu do spoznanja tvoga Imena, daj, molimo, da prispijemo u društvo onih, kojih blagdan slavimo. Po K. G. n. Amen.

Sv. Franji Solanu

(13. srpnja)

FRANJEVAC, SVEĆENIK. — Rodom je iz Španije, bio je najveći i najpožrtvovniji apostol Indijanaca u Južnoj Americi. Imao je vrhunaravni dar jezika. Umro je proslavljen mnogim čudesima u Limi (Amerika) god. 1610, te je proglašen zaštitnikom franjevačkih misija.

Antif. Zakon istine bio mu je u ustima i nije se našla krivica na njegovim usnama; u miru i pravednosti živio je pred Gospodinom i mnoge je odvratio od krivice.

R. Pravednika je vodio Gospodin pravim putovima.

O. I pokazao mu kraljevstvo Božje.

Pomolimo se. Bože, koji si po blaženomu Franji mnoge američke narode priveo u krilo Crkve, njegovim zaslugama i prošnjama odvrati svoju srdžbu od naših grijeha i ulij dobrostivo strah pred svojim Imenom u narode, koji te nisu spoznali. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sv. Bonaventuri

(14. srpnja)

FRANJEVAC, BISKUP, KARDINAL I CRKVENI NAUČITELJ. — Roden je 1221. kod Viterba (Italija). Kroz 18 godina bio je general Reda i njegov veliki organizator. Osim toga bio je učitelj na pariskom sveučilištu; on je uz sv. Tomu najveći kršćanski učenjak svoga vremena. Njegovi premnogi bogoslovski spisi pokazuju ne samo veliku učenost, već i veliku njegovu pobožnost i ljubav. Umro je u Lionu (Francuska) na crkvenom saboru god. 1274. Papa Siksto V. proglasio ga je crkvenim »serafskim« naučiteljem.

Antif. Odlični naučitelju, svjetlosti svete Crkve, blaženi Bonaventura, ljubite-

lju Božjega zakona, moli za nas Sina Božjega.

R. Moli za nas, blaženi Bonaventura.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si u srcu sv. Bonaventure, naučitelja i biskupa, divno združio veliku mudrost s najvećom poniznošću i ljubavlju: daj, molimo, da po njegovim zaslugama i zagovoru riječima i djelima tebi ugodimo i žar njegove ljubavi neprestano nasljedujemo. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Sv. Ocu Dominiku

(4. kolovoza)

OSNIVAČ PROPOVJEDNIČKOG (DOMINIKANSKOG) REDA. — Rodio se u Španiji god. 1170. Bio je sa sv. n. O. Franjom u srdačnom prijateljstvu i u velikoj ljubavi. Osnovao je i ženski red (dominikanke). On i njegovi drugovi borili su se s velikim uspjehom protiv raznih krivovjeraca šireći ujedno sv. kunicu, te su nebrojene priveli u krilo katoličke Crkve. Umro je proslavljen mnogim čudesima u Bolonji (Italija) god. 1221.

R. O divne li nade, koju si dao na času smrti, kad su te oplakivali; obećao si, da ćeš poslije smrti biti braći na pomoć.

— Ispuni Oče, što si rekao i pomozi nam svojim molitvama.

O. Ti si se proslavio tolikim čudesima na bolesnicima, stoga izmoli i nama Božju pomoć te izliječi naše duševne bolesti. — Ispuni Oče...

Slava Ocu... Ispuni, Oče...

R. Moli za nas, blaženi Oče Dominiče.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Bože, koji si se udostojao svoju Crkvu prosvijetliti zaslugama i naukama svoga svetog ispovijedaoca, našega Oca Dominika, daj, da njegovim zagovorom nikad ne bude lišena vremenite pomoći i da uvijek uspijeva u duhovnom napretku. Po Kristu G. n. Amen.

Sv. Ivanu Vianiju

(9. kolovoza)

SVEČENIK, TREĆOREDAC. — Rodio se g. 1786. Preko 40 godina bio je župnikom u Arsu (Francuska) pun pravoga apostolskog žara i revnosti za spasenje duša. Veći dio svoga života proveo je u ispovjedaonici te je prije smrti mogao (u svojoj pontiznosti) reći: »Nakon će grješnici ubiti grješnika«. Veliku je važnost polagao na TR sv. Franje. Odlikovao se još strogom pokorom za cijeloga svog života. Umro je g. 1859. Svetim ga je proglasio Pio XI. g. 1925.

Antif. Bio je od Boga određen da potakne narod na pokoru i odstranio je odvratno bezboštvo, te u danima grijeha učvrstio pobožnost.

R. Pravednika je vodio Gospodin prvim putovima.

O. I pokazao mu kraljevstvo Božje.

Pomolimo se. Svemoguću i milosrdnu Bože, koji si svetoga Ivana pastirskom gorljivošću i neprekidnim žarom molitve i pokore, učinio velikim, daj, da po njegovu primjeru i njegovim zagovorom uzognemo duše naše braće predobivati za Krista i s njime postići vječnu slavu. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sv. Klari

(12. kolovoza)

DJEVICA, SUUTEMELJITELJICA DRUGOGA REDA N. SV. O. FRANJE — »KLARISA«. — Rodila se 1194. godine od plemenitih roditelja. Potaknuta primjerom sv. O. Franje odrekla se svijeta, te protiv volje roditelja otišla u crkvu Marije Anđeoske (Porcijunkulu), gdje joj je sv. Franjo obukao redovničku haljinu. Kasnije su je među mnogim drugima slijedile i dvije njezine rođene sestre: sv. Janja i Beatrica, a napokon i majka Hortulana. Tako je sv. Klara sa sv. O. Franjom osnovala red Klarisâ. 42 godine bila je glavaricom u samostanu sv. Damjana provodeći

život u najstrožem siromaštvu, postu i pokori. Umrta je 1253. proslavljena mnogim čudesima.

Antiř. Zdravo Kristova djevice, - Franjina Reda mladice, - čistoće svete primjere, - sestara svojih uzore. - Tvoje nas, Klaro, molitve - privele carstvu vječnome.

R. Moli za nas blažena Klaro.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Daj, molimo Gospodine, svojim službenicima, koji slavimo zavjetni rođendan blažene tvoje djevice Klare, da po njezinu zagovoru postanemo dionicima nebeskih radosti i subaštinicima tvojega jednorodnog Sina. Koji s tobom živi i kraljuje u vijeke vjekova. Amen.

Sv. Roku

(17. kolovoza)

TREĆOREDAC, ZAŠTITNIK PROTIV KUŽNIH BOLESTI. — Rodio se god. 1295. u Montpelie-u u južnoj Francuskoj. Nakon smrti roditelja podijeli svoje imanje siromasima, stupi u TR sv. Franje, te se s velikom ljubavlju posveti dvorbi kužnih bolesnika. Mnoge je znakom sv. Križa čudesno iscijelio. Bude nevin bačen u tamnicu, u kojoj je nakon petgodišnjih patnja sveto umro godine 1327.

Antiř. Stojeći među živima i mrtvima molio je za narod i prestao je pomor.

R. Ljubio ga je Gospodin i uresio.

O. Zaodjenuo ga haljinom slave.

Pomolimo se. Čuvaj, molimo Gospodine, svoj narod neprestanom blagošću i daj, da po zaslugama blaženoga Roka, tvojega ispovijedaoca, bude siguran od svake pošasti duše i tijela. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Bl. Marku Križevčaninu

(7. rujna)

SVEČENIK I MUČENIK. — Rodio se 1589. god. u Križevcima od plemenita roda. Nauke je svršio u Štajerskom Gracu, Beču i u Rimu, gdje se i sada nalazi njegov vlastoručni potpis »Marko Križevčanin Hrvat«. Kasnije je postao kanonikom u Ostrogonu. God. 1619. mađarski su ga kalvini u Košicama (Slovačka) na najokrutniji način ubili, jer nije htio da se odrekne svoje katoličke vjere. Blaženim ga je proglasio Papa Pio X. god. 1905.

Antiř. Ovaj svetac borio se za zakon svoga Boga sve do smrti i nije se bojao riječi bezbožnikâ, jer je bio utvrđen na čvrstoj pećini.

R. Slavom i čašću okrunio si ga, Gospodine.

O. Postavio si ga nad djela ruku svojih.

Pomolimo se. Bože, koji si ovaj dan posvetio pobjednim slavljem blaženoga Marka, svojega mučenika, usliši molbe svojega puka i daj, da mi, koji častimo njegove zasluge, nasljedujemo postojanost njegove vjere. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Sv. Tereziji od djetesca Isusa

(3. listopada)

DJEVICA KARMELSKOG REDA. — Rođena je u Alansonu (Francuska) 1873. Osobita i danasve suvremena svetica u tom, što je svojim naukama i primjerom pokazala tako jednostavan, a opet tako uzvišeni način sveta života — sama ga nazvala »put duhovnoga djetinjstva« — da je svatko može u svom staležu nasljedovati. Duh njezina života vrlo je srodan duhu sv. O. Franje; majka je njezina bila trećoredica! Terezija je umrla u Lisieu god. 1897, proglašena je sveticom 1925.

Antif. Dođi zaručnice Kristova, primi krunu, koju ti je Gospodin pripremio u vijeke.

R. Razlivena je milost na usnama tvojim.

O. Radi toga blagoslovio te Gospodin u vijeke.

Pomolimo se. Gospodine, koji si rekao ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko, daj nam, molimo, da

u poniznosti i prostodušnosti srca tako slijedimo stope svete Terezije, djevice, da postignemo vječnu nagradu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Trodnevica na čast sv. Tereziji

(može služiti i za devetnicu)

O draga sveta Terezijo djetesca Isusa, ti si sama kazala, da se čovjek nikad ne pouzdaje u Boga koliko bi morao, jer Bog je tako moguć i milosrdan, da se od njega dobiva toliko, koliko se pouzdanja i nade u nj polaže. Hvala ti na pouci, moja mala Svetice. Ja postavljam sve svoje ufanje u neizmjernu Božju dobrotu i nadam se, da će mi udijeliti milost, koju tražim. A ti, moja zaštitnice i zagovornice, podupri moje molitve. 3 *slavaocu.*

O draga sveta Terezijo djetesca Isusa, ti si obećala, da ne ćeš samo gledati s nebeskih visina na nas bijedne stvorove, već da ćeš sići do nas, da nam pomogneš. De siđi, mila Svetice, i pogledaj nevolju, u kojoj se nalazim. Pomozi mi; govori ti za me božanskom Srcu, i ono ne će moći da odbije tvoje molbe. 3 *slavaocu.*

O draga sveta Terezijo djeteska Isusa, ti si kazala, da će tvoj raj biti u pomaganju i ublaživanju nevolja na zemlji. Pa dobro, moja mala Svetice, ti si sada u raju, ispuni dakle svoje obećanje. Baci i na me jednu svoju ružu te mi isprosi od dobrog Isusa milost, koju po tvojem zagovoru molim. 3 *slavaocu*.

Molitva sv. Tereziji u duševnoj tjeskobi

O mila sv. Terezijo, evo me pred tobom, da tražim utjehe i svijetla svojoj bijednoj duši. De pogledaj, mala Svetice, na moju dušu. Osamljenost je straši, punstoš je opkoljuje, napasti je progone: ona se nalazi u duhovnoj tami i zapuštenosti. Ti znadeš i sama, koliko duša trpi u ovakvome stanju, jer si i ti, iako premila zaručnica Kristova, kadikad uzdisala, da je Isus zadrijemao na dnu lađice tvojega srca. — Pomozi mi, mila zagovornice, u ovoj duševnoj tjeskobi.

Ako je volja Isusova, da ovo i nadalje trpim, tada neka se vrši njegova sveta volja, ali onda se još usrdnijim molbama obraćam k tebi, da me ne zapustiš. Budi ti uza me; potiči me na ustrajnost; šapći mi o svijetlu i miru, što dolaze iza tamne

noći. Ti mi budi pratilica i tješiteljica. — Amen.

Sv. Petru Alkantarskom

(19. listopada)

FRANJEVAC, SVEČENIK. — Rodio se u Alkantari (Španija), u 16. godini stupio je u Franjevački red, u kojem je vjerno i strogo nasljedovao sv. O. Franju, te je u tom duhu obnovio i utemeljio više samostana. Bio je znamenit propovjednik, izvanredan pokornik i odlikovan mnogim vrhunaravnim darovima. Sv. Terezija Avilska, kojoj je bio duhovnim vođom i pomoćnikom u reformi Karmelskoga reda, tvrdi, da joj je Bog objavio, da će svatko biti uslišan, tko bude što molio u ime Petrovo. Nakon smrti god. 1562. ukazao se istoj sv. Tereziji u velikom sjaju i rekao joj: »O sretne li pokore, koja mi je pribavila toliku slavu!«

R. Gospodine Isuse Kriste, kojemu je sv. Petar za svoga života tako vjerno služio, da je za vrijeme srdžbe bio pomirbom — Usliši radi njega naše prošnje i udijeli nam zdravlje duše i tijela.

O. Ti, koji si službenici svojoj Tereziji rekao, da ćeš uvijek uslišati one, koji te budu molili u ime Petrovo. — Usliši radi njega. . .

Slava Ocu. . . Usliši radi njega. . .

R. Moli za nas blaženi Petre.

O. Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

Pomolimo se. Bože, koji si se udostojao blaženoga Petra, svojega ispovijedaoca, odlikovati darom divne pokore i uzvišenoga promatranja: daj milostivo, da po njegovim zaslugama umrtveni u tijelu zavrijedimo postati dionicima nebeskih darova. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Bl. Nikoli Tavellću

(14. studenoga)

FRANJEVAC, SVEČENIK I MUČENIK U SV. ZEMLJI. — Rodom je iz Šibenika, sin uglednih i bogatih roditelja. Još u mladosti odrekao se svijeta i stupio u Franjevački red. Neko je vrijeme propovijedao u Bosni protiv krivovjernih bogumila, kasnije je otišao kao misionar u Svetu Zemlju. God. 1391. bude u Jeruzalemu bačen u tamnicu i, kad se uza sve muke nije htio odreći Krista, bude 5. XII. iste godine mačevima sasječen. Hrvatski katolici podižu mu g. 1936. oltar u novoj slavenskoj crkvi u Jeruzalemu nedaleko groba Majke Božje.

Antif. Tko hoće da ide za mnom, neka se odreće sebe, neka uzme Križ svoj i neka slijedi mene.

R. Pravednik cvate kao paoma.

O. Raste kao cedar libanonski.

Pomolimo se. Bože, koji si blaženoga Nikolu proslavio revnošću za širenjem vjere i palmom mučeništva, daj nam, molimo, da po njegovu primjeru i zagovoru idući putem tvojih zapovijedi zaslužimo nagradu vječnoga života. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

CRKVENA GODINA

U došašću (adventu)

(Iz proroka Izaije)

Rosite, nebesa odozgo i oblaci daždite Pravednoga.

Pomolimo se. Molimo te, Gospodine, da primimo tvoje milosrđe usred tvojega hrama, te se dostojnim poštivanjem pripravimo za skore svetkovine našega spasenja. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Potakni, Gospodine, srca naša, da pripravimo puteve tvojemu jedinorođenom Sinu, da po njegovu došašću budemo dostojni tebi služiti očišćenim dušama. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

Probudi, molimo, Gospodine, svoju moć i dođi i velikom nam snagom priteci, da pomoću tvoje milosti blagost tvojega smilovanja pospješi ono, što priječe naši

grijesi. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

Na Božić

(*Tko na Božić pobožno prisustvuje ponoćki, dobiva Opr. 10 god. PO uz o. u.*)

R. Danas nam se udostojao od Djevice roditi nebeski Kralj, da propaloga čovjeka opet pozove u nebesko kraljevstvo. — Raduje se anđeoska vojska, jer je ljudskomu rodu osvanulo vječno spasenje.

O. Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje. — Raduje se. . .

Slava Ocu... Danas nam se udostojao...

R. I Riječ tijelom postala, aleluja.

O. I prebivala među nama, aleluja.

Pomolimo se. Daj, molimo, svemogući Bože, da nas tvoj vječni jedinorođeni Sin po svojem novom rođenju u tijelu oslobodi od staroga ropstva i grješnoga jarma.

Daj, molimo, svemogući Bože, da nam danas rođeni Spasitelj svijeta daruje besmrtnost, kao što nam je darovao božanstveno rođenje. Koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu Duha Svetoga Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

U korizmi

Antif. Gospodine, ne postupaj s nama po našim grijesima i ne vraćaj nam po našim nepravdama. Gospodine, ne spominji se naših predašnjih bezakonja, već neka nas brzo preteče tvoje milosrđe, jer smo postali veoma ubogi. Pomozi nam, Bože, Spasitelju naš, i radi slave svojega Imena izbavi nas, Gospodine, i očisti nas od grijeha naših radi svojega Imena.

R. Gospodine, ne učini nam po grijesima našim.

O. I ne vrati nam po krivicama našim.

Pomolimo se. Bože, koga grijeh vrijeđa, a pokora ublažuje, pogledaj milostivo na ponizne molbe puka svojega i odvrati bičeve srdžbe svoje, što ih zaslužujemo za svoje grijehе.

Svemogući i preblagi Bože, koji si žednom narodu iz kamena izveo vratak žive vode: izmami iz tvrdoće našega srca suze pokajanja, da uzmogremo svoje grijehе oplakati i zavrijedimo po tvojemu milosrđu dobiti njihovo oproštenje.

Milostiv budi, Gospodine, našim molitvama te iscijeli bolesti naših duša, da dobijemo oproštenje i uvijek se veselimo u tvojemu blagoslovu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Na Uskrs

R. Krist uskrsnuvši od mrtvih više ne umire, smrt više ne vlada njime. Jer što je umro, umro je grijehu jedamput za uvijek. — A što živi, živi Bogu, aleluja, aleluja.

O. Umro je jedamput radi naših grijeha i uskrsnuo je radi našega opravdanja. — A što živi, živi Bogu aleluja, aleluja.

Slava Ocu... A što živi...

R. U uskrsnuću tvojemu, Kriste, aleluja.

O. Neka se vesele nebesa i zemlja aleluja.

Pomolimo se. Napuni nas, Gospodine, duhom svoje ljubavi i daj milostivo, da budemo složni mi, koje si nahranio uskrsnim tajnama. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

PROSNI DANI

Litanijs svih svetih

(Tako se mole u franjev, crkvama, umetnuti su i sveci Reda manje braće).

Gospodine, smiluj se,

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se,

Kriste, čuj nas.

Kriste, usliši nas.

Oče nebeski, Bože,

Sine, Otkupitelju svijeta, Bože

Duše Sveti, Bože,

Sveto Trojstvo jedan Bože.

Sveta Marijo,

Sveta Bogorodice,

Sveta Djevo djevicâ,

Sveti Mihovile,

Sveti Gabrijele,

Sveti Rafaela,

Svi sveti anđeli i arkandeli,

molite za nas.

Svi sveti redovi blaženih duhova,

molite za nas.

Sveti Ivane Krstitelju, moli za nas.

Sveti Josipe, moli za nas.

Svi sveti patrijarsi i proroci,

molite za nas.

Sveti Petre,

Sveti Pavle,

Sveti Andrija,

Sveti Jakove,

Sveti Ivane,

Sveti Toma,

Sveti Jakove,

Sveti Filipe,

Sveti Bartole,

Sveti Mateju,

smiluj se
nama!

moli za nas!

moli za nas!

Sveti Šimune,	moli za nas!
Sveti Tadeju,	
Sveti Matija,	
Sveti Barnaba,	
Sveti Luka,	
Sveti Marko,	
Svi sveti apostoli i evanđelisti,	molite za nas.
Svi sveti učenici Gospodnji,	molite za nas.
Svi sveti mladenci, molite za nas.	
Sveti Stjepane,	moli
Sveti Lovro,	za
Sveti Vinko,	nas!
Sveti Fabijane i Sebastijane,	molite
Sveti Ivane i Pavle,	za
Sveti Kuzma i Damjane,	nas!
Sveti Gervazije i Protazije,	
Sveti Berarde i drugovi, franjevački prvo-	
mučenici, molite za nas.	
Sveti Danijele i drugovi, septanski muče-	
nici, molite za nas.	
Sveti Nikola i drugovi, gorkumski muče-	
nici, molite za nas.	
Sveti Petre Krstitelju i drugovi, japanski	
mučenici, molite za nas.	
Sveti Fidele, moli za nas	
Svi sveti mučenici, molite za nas.	

Sveti Silvestre,	moli za nas!
Sveti Grgure,	
Sveti Pio,	
Sveti Ambrozije,	
Sveti Augustine,	
Sveti Jeronime,	
Sveti Bonaventura,	
Sveti Martine,	
Sveti Nikola,	
Sveti Benvenute,	
Sveti Ljudevite,	
Svi sveti biskupi i ispovjednici,	molite za nas.
Svi sveti naučitelji, molite za nas.	
Sveti Antune,	moli za nas!
Sveti Benedikte,	
Sveti Bernarde,	
Sveti oče Dominiče,	
Sveti naš oče Franjo,	
Sveti Antune Padovanski,	
Sveti Bernardine,	
Sveti Petre Regalate,	
Sveti Ivane Kapistranski,	
Sveti Didače,	
Sveti Jakove Markijski,	
Sveti Petre Alkantarski,	
Sveti Salvatore,	
Sveti Felikse,	
Sveti Benedikte,	

Sveti Paškale,
 Sveti Serafine,
 Sveti Franjo Solane,
 Sveti Josipe Leoniski,
 Sveti Lovro Brindizijski,
 Sveti Josipe Kupertinski,
 Sveti Pacifiče,
 Sveti Ivane Josipe,
 Sveti Teofile,
 Sveti Leonarde,
 Sveti Konrade Parzhamski,
 Sveti Karlo Secijski,
 Sveti Ferdinande,
 Sveti Ljudevite,
 Sveti Ivo,
 Sveti Elzeare,
 Sveti Roče,
 Sveti Konrade,
 Sveti Josipe Benedikte,
 Sveti Ivane-Marija,
 Sveti Josipe Kafasso,
 Svi sveti svećenici i leviti, molite za nas.
 Svi sveti redovnici i pustinjaci,
 molite za nas.

m o l i z a n a s i

m o l i z a n a s i

Sveta Marijo Magdaleno,
 Sveta Agato,
 Sveta Lucijo,
 Sveta Janjo,
 Sveta Cecilijo,

Sveta Katarino,
 Sveta Klaro,
 Sveta Janjo Asiska,
 Sveta Koleto,
 Sveta Katarino Bolonjska,
 Sveta Veroniko,
 Sveta Ružo Viterpska,
 Sveta Anđelo,
 Sveta Marijo Ano,
 Sveta Hijacinto,
 Sveta Marijo Franciska,
 Sveta Anastazijo,
 Sveta Elizabeto Ugarska,
 Sveta Elizabeto Portugalska,
 Sveta Brigito,
 Sveta Margarito Kortonska,
 Sve svete djevice i udovice, molite...
 Svi sveci i svetice triju Redova svetoga
 našeg Oca Franje, zagovarajte nas.
 Svi sveci i svetice Božje, zagovarajte nas.
 Milostiv budi, oprosti nam, Gospodine.
 Milostiv budi, usliši nas, Gospodine.
 Od svakoga zla,
 Od svakoga grijeha,
 Od srdžbe svoje,
 Od nagle i nepripravne smrti,
 Od zasjedâ vražjih,
 Od srdžbe, mržnje i svake zle volje
 Od duha bludnosti,

m o l i z a n a s i

oslobodi nas,
Gospodine

Od groma i zla vremena,
 Od biča potresa,
 Od kuge, glada i rata,
 Od smrti vječne,
 Po otajstvu svetog utjelovljenja
 svoga,

Po došašću svojem,
 Po rođenju svojem,
 Po krštenju i svetom postu svojem,
 Po Križu i mucu svojoj,
 Po smrti i ukopu svojem,
 Po svetom uskršnuću svojem,
 Po čudesnom uzašašću svojem,
 Po dolasku Duha Svetoga,
 Utješitelja,

U dan sudnji,
 Grješnici,
 Da nam oprostiš,
 Da nam otpustiš,
 Da se dostojiš na pravu nas
 pokoru prvesti,
 Da se dostojiš svoju svetu Crkvu
 ravnati i uzdržati,
 Da se dostojiš poglavicu apostol-
 skoga i sve crkvene redove u
 svetoj vjeri uzdržati,
 Da se dostojiš neprijatelje sv.
 Crkve poniziti,

oslobodi nas Gospodine!

tebe molimo, usliši nas!

Da se dostojiš kraljevima i vlada-
 rima kršćanskim mir i pravu
 slogu darovati,
 Da se dostojiš svemu puku kršćan-
 skome mir i jedinstvo udijeliti,
 Da se dostojiš sve, koji lutaju,
 k crkvenom jedinstvu povratiti
 i sve nevjernike k svijetlu
 Evanđelja prvesti,
 Da se dostojiš nas same u svetoj
 službi svojoj okrijepiti i
 uzdržati,
 Da duše naše k nebeskim željama
 uzdigneš,
 Da sve dobrotvore naše vječnim
 dobrima naplatiš,
 Da duše naše. braće, rođaka i
 dobrotvorâ naših od vječnoga
 prokletstva izbaviš,
 Da se dostojiš plodove zemlji dati
 i uzdržati,
 Da se dostojiš svim vjernim mrtvi-
 ma pokoj vječni darovati,
 Da se dostojiš uslišiti nas,
 Sine Božji,
 Jaganjče, Božji, koji uzimaš grijehe
 svijeta, oprosti nam Gospodine.
 Jaganjče, Božji, koji uzimaš grijehe
 svijeta, usliši nas Gospodine.

tebe molimo, usliši nas!

Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj se nama.

Kriste, čuj nas.

Kriste, usliši nas.

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se. Oče naš (*tiho*).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

Psalam 69.

Bože u pomoć mi priteci, - Gospodine pohiti, da mi pomogneš.

Nek se smetu i postide, - koji traže dušu moju.

Još jednom neka se zasrame, - koji mi hoće zlo.

Odmah neka se zasrame, - koji mi govore: neka, neka.

Nek se raduju i vesele u tebi svi, koji traže tebe, - i neka vazda govore: veličao se Gospodin, koji ljube spasenje tvoje.

A ja sam siromah i ubog, - Bože, pomози mi.

Ti si pomoćnik moj i izbavitelj moj, - Gospodine ne kasni.

Slava Ocu... Kako bijaše...

R. Spasi slugе svoje.

O. Bože moj, koji se ufaju u tebe.

R. Budi nam, Gospodine, jaka tvrđa.

O. Protiv neprijatelja.

R. Ništa ne uspio neprijatelj protiv nas.

O. Ni sin bezakonja ne naudio nama.

R. Gospodine, ne učini nam po grijesima našim.

O. I ne vrati nam po krivicama našim.

R. Molimo za Papu našega...

O. Gospodin ga sačuvao i poživio i blažena učinio na zemlji i ne dao ga na volju neprijateljima njegovim.

R. Molimo za dobrotvore naše.

O. Dostoj se, Gospodine, sve, koji nam dobro čine poradi imena svojega, nagraditi životom vječnim. Amen.

R. Molimo za vjerne mrtve.

O. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima.

R. Počivali u miru.

O. Amen.

R. Za braću našu nenazočnu.

O. Spasi slugе svoje, Bože moj, koji se ufaju u tebe.

R. Pošalji im, Gospodine, pomoć iz svetišta.

O. I brani ih sa Siona.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, komu je vlastito da vazda pomiluješ i opraštaš, primi molbu našu i po svojoj milosrdnoj dobroti blago odriješi nas i sve sluge svoje, koje sapinju okovi grijeha.

Usliši, molimo Gospodine, prošnje onih, koji te ponizno mole, i oprosti grijehe onima, koji ti se ispovijedaju, da nam zajedno oproštenje i mir dobrostivo udijeliš.

Neiskazano nam milosrđe svoje, Gospodine, milostivo pokaži, te nas ujedno i izbavi od sviju grijeha i oslobodi od kaznâ, koje za njih zaslužujemo.

Bože, koga grijeh vrijeđa, a pokora ublažuje, pogledaj milostivo na ponizne molbe puka svojega i odvрати bičeve srdžbe svoje, što ih zaslužujemo za svoje grijehe.

Svemogući vječni Bože, smiluj se slugi svojemu Papi našem. . . i upravljaj ga po svojoj milosti na putu spasenja vječnoga, da s pomoću tvojom ono, što je tebi ugodno, želi i svom krepom izvrši.

Bože, od koga su svete želje, pravi savjeti i pravedna djela, daj slugama svojim onaj mir, kojega svijet ne može dati, da i srca naša budu zapovijedima tvojim poslušna, i sadašnja vremena, bez straha od neprijatelja, po tvojoj zaštiti mirna.

Užezi ognjem Duha Svetoga srce naše, Gospodine, da tebi čistim tijelom služimo i neokaljanim srcem omilimo.

Bože, Stvoritelju i Otkupitelju sviju vjernih, udijeli dušama službenikâ i službenicâ svojih otpuštenje sviju grijeha, da oproštenje, koje su vazda željele, pobožnim molitvama postignu.

Djela naša, molimo Gospodine, milošću svojom preteci i pomoću prati, da svaka naša molitva i radnja s tobom vazda počinje i početa da se s tobom dovršuje.

Svemogući vječni Bože, koji zajedno nad živima gospoduješ i nad mrtvima, i svima se smiluješ, za koje unaprijed znaš, da će vjerom i djelom biti tvoji, tebe ponizno molimo, da oni, za koje odlučismo moliti, i koji ili još sada žive na svijetu, ili su se već preselili u vječnost, po zagovoru sviju svetih tvojih oproštenja svih svojih grijeha milostivo zadobiju. Po Gospodinu našem Isusu Kristu, Sinu tvome,

koji s tobom živi i kraljuje u jedinstvu
Duha Svetoga Bog po sve vijeka vjekova.
Amen.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

R. Uslisao nas svemogući i milosrdni
Gospodin.

O. Amen.

R. I duše vjernih po milosrđu Božjem
počivale u miru.

O. Amen.

Opr. 5 g. svaki put, PO jedamput mjes. uz o. u.

*Ove litanije s navedenim molitvama mole se
još na Markovo i kod raznih drugih pokorničkih
procesija. Na blagdan Svih svetih Reda m. b.
29. studenoga, mogu se litanije završiti ovom
molitvom:*

R. Molite za nas, svi sveti Reda manje
braće.

O. Da dostojni postanemo obećanja
Kristovih.

Pomolimo se. Svemogući vječni Bože,
koji svoju Crkvu sjajem raznih svetaca
uvijek prosvjetljuješ i čvrstom zaštitom
utvrđuješ: daj nam, dok jednom sveča-
nošću slavimo zasluge blaženoga Franje
i njegovih svetih sinova, da se sada oči-
stimo od sviju grijeha i napokon uživamo
vječnu slavu. Po Kristu Gospodinu našem.
Amen.

Na Spasovo

Antif. O Kralju slave, Gospodine nad
vojskama, koji si danas kao pobjednik
uzašao nad sva nebesa, nemoj nas osta-
viti sirote, nego nam pošalji obećanoga od
Oca Duha istine, aleluja.

R. Uziđe Bog u klikovanju, aleluja.

O. I Gospodin uz glas trube, aleluja.

Pomolimo se. Daj, molimo, svemogući
Bože, da mi, koji vjerujemo, da je tvoj
Jedinorođeni, naš Otkupitelj, na današnji
dan uzašao na nebesa, i sami duhom u
nebesima boravimo. Po istom Kristu Go-
spodinu našem. Amen.

Na Duhove

*Od petka poslije Spasova do subote uoči Du-
hova uključivo moli se devetnica Duhu
Sv. i to: 3 očenaša, zdravomarije i slavaocu, za-
tim vjerovanje i na kraju himan »Dodi Duše Pre-
sveti« ili »O dodi, Stvorče, Duše Svet« sa odgo-
varajućom molitvom. — Prema potrebi može se
dodati i koja od četiriju molitava Duhu Sv. za 7
darova i pojedine kreposti. —*

*Tko prisustvuje javnoj devetnici za Duhove
u crkvi, dobiva Opr. 10 g. svaki dan, PO na
koncu devetnice, ako je prisustvoovao barem pet
puta. Tko je zapriječen polaziti crkvu te priv.
obavlja devetnicu, dobiva svaki put Opr. od 7 g.
i PO na koncu devetnice uz o. u.*

Duhovska posljednica

1. *Dođi, Duše Presveti*, - Sa neba nas posjeti - Zrakom svoje milosti.

2. *Dođi, Oče ubogih*, - Djelitelju dara svih, - Dođi srca svjetlosti.

3. Tješitelju tako blag, - Ti nebeski Goste drag, - Slatki hlade duša svih.

4. Umornima odmore, - U vrućini lahore, - Razgovore žalosnih.

5. Sjaju svijetla blaženog, - Sjaj u srcu puka svog, - Napuni nam dušu svu.

6. Bez Božanstva tvojega - Čovjek je bez ičega, - Tone sav u crnom zlu.

7. Nečiste nas umivaj, - Suha srca zalivaj, - Vidaj rane ranjenim.

8. Mekšaj čudi kamene, - Ogrij grudi ledene, - Ne daj nama putem zlim.

9. Svim što vjeru imaju, - Što se u te ufaju, - Sedam svojih dara daj.

10. Daj nam krepost zasluznu, - I smrt lijepu, blaženu, - Daj vjekovit svima raj. Amen. Aleluja.

»O dođi, Stvorče, Duše Svet« *vidi str. 169.*

Antif. Neću vas ostaviti sirote, aleluja; odilazim i doći ću k vama, aleluja; i radovat će se vaše srce, aleluja.

R. Napuniše se svi Duha Svetoga, aleluja.

O. I počеше govoriti, aleluja.

Pomolimo se. Bože, koji si na današnji dan svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj, da u istom Duhu, što je pravo mislimo i njegovoj se utjehi vazda radujemo. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Molitve Duhu Svetomu

Slijedeće 4 molitve su od našeg uzoritog trećoreca nadbiskupa kardinala Dr. A. Stepinca (14.III. 1942. br. 3568/42).

1. za sedam darova Duha Svetoga

Duše Sveti, Tješitelju, dođi u srca naša sa svojom milošću i svetom ljubavi i daj nam *dar mudrosti*, da sa slašću razmatramo Božje istine, i da nam Bog bude jedino mjerilo u prosuđivanju svih božanskih i ljudskih stvari.

Daj nam *dar razuma*, da što dublje zaronimo duhom svojim u otajstva svete vjere koliko je to u ovom zemaljskom životu moguće.

Daj nam *dar savjeta*, da se uklanjamo nasjedama đavla i svijeta, a u dvojbi da

uvijek prigrlimo što je većma na slavu Božju i naše spasenje.

Daj nam *dar jakosti*, da osobitom odlučnošću svladavamo sve napasti i ostale zapreke u duhovnom životu.

Daj nam *dar znanja*, da pravo sponzamo što i kako treba da vjerujemo i da ne odemo stramputicom u duhovnom životu.

Daj nam *dar pobožnosti*, da Bogu, svetima i službenicima Crkve dužno štovanje i čast iskazujemo, a nevoljnima za ljubav Božju u pomoć pritječemo!

Daj nam *dar straha Božjega*, da se čuvamo grijeha, bojeći se uvrijediti Boga iz sinovskog poštovanja prema Božjem Veličanstvu.

2. za dvanaest plodova Duha Svetoga.

Duše Sveti, Tješitelju, dođi u srca naša sa svojom milošću i svetom svojom ljubavlju i udijeli nam dvanaest svojih plodova: ljubav, radost, mir, strpljivost, dobrohotnost, dobrotu, dugotrpljivost, blagost, vjeru, čednost, uzdržljivost i čistoću.

3. za stožerne kreposti.

Duše Sveti, Tješitelju, dođi u naša srca sa svojom milošću i svetom ljubavi i daj nam: *krepost razboritosti*, da imajući

na umu vječni život vazda pravo sudimo što nam je činiti, a što izbjegavati!

Daj nam *krepost pravednosti*, da svakome dajemo, što mu pripada.

Daj nam *krepost jakosti duševne*, da nas nikakva nevolja ni progonstvo pa ni ista smrt ne smeta u vršenju dobra.

Daj nam *krepost umjerenosti*, da svladavamo zle požude i razumno se služimo sjetilnim dobrima.

4. za bogoslovske kreposti.

Duše Sveti, Tješitelju, dođi u naša srca sa svojom milošću i svetom ljubavi i daj nam: *krepost vjere*, da milošću Božjom tvrdo držimo za istinu sve, što je Bog objavio i što nam po svojoj Crkvi predlaže vjerovati, ne zato što bismo naravskim razumom spoznali istinitost objave, već jer nam je to Bog objavio, koji ne može prevariti niti prevaren biti.

Daj nam *krepost ufanja*, da zbog sluga Isusa Krista i radi Božje dobrote, svemožnosti i vjernosti očekujemo vječni život i sve potrebne milosti, što je Bog obećao onima, koji dobro čine.

Daj nam *krepost ljubavi*, da ljubimo Boga nadasve radi njega samoga, a nas same i bližnjeg poradi Boga. Amen.

MOLITVE U RAZLIČITIM POTREBAMA

Molitva za domovinu

Bože, svevišnji vladaru sviju naroda i država, tebe ponizno molimo, pogledaj milostivim okom na domovinu i na narod naš. Daj, Bože, kao što si ti jedan, jedan nam Spasitelj i Učitelj i jedna istina, da se tako i cijeli naš narod složi u jednoj pravoj vjeri, da tako složni služimo tebi na slavu, sebi na spasenje, domovini u korist. Iskorijeni stoga krive nauke i općine. Daj svima poglavarima bistru pamet i dobro srce, da nas vode putem istine i pravice; daj njihovim savjetnicima plemenite i sretne misli, sucima pravičnost, da se kod nas i posvuda zlo kara i kazni, dobrota hvali i plaća, rugoba i sramota zatire, red i skladnost uzdrži i da svaki bude vjeran u svojoj službi.

Nadahni i ravnaj podanike, da ljube poglavare, da štuju njihovu vlast, da drže zakone, a kad zatreba da imetak svoj i život dadu za vjeru i domovinu. Daj našoj domovini sreću, umnoži joj stanovnike, blagoslovi poljodjelstvo i trgovinu; una-

prijedi u njoj pravu znanost, umjetnost, obrt i svaki rad, svaki plemeniti duševni i tvarni pothvat. Čuvaj joj polja od nepogode, nadari nas dobrom ljetinom i na-pretkom u svakom dobru.

Čuvaj nas Bože, od neprijatelja i rata; od kužnih bolesti i glada; čuvaj nas mržnje, nesloge, svađe i nemira. Sve nas, Bože, zadahni duhom istine i ljubavi, da tebi vjerno služeći i međusobno se bratski ljubeći slavimo tebe, Svevišnjega Vladara, sada i u nebeskoj domovini do vijeka. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Svjetska molitvena osmina

za sjedinjenje svih kršćana u katoličkoj Crkvi
i za obraćenje nevjernika

(18. do 25. siječnja)

Ovu je molitvenu osminu prvi uveo anglikanski časopis »Lampe« god. 1908. Već nakon dvije godine prešao je izdavač časopisa »Lampe« P. Pavao i cijela »Družba za naknadu«, koju je on osnovao, na rimokatoličku vjeru. Godine 1909. odobrio je i blagoslovio ovu molitvenu osminu sveti Otac Pio X. Mnogi biskupi uveli su je u svoje biskupije. I anglikanska crkva pridružila se molitvenoj osmini. Dne 25. veljače 1916. odobrio je ovu osminu Papa Benedikt XV posebnim breveom i podijelio potpuno oprostjenje uz obične uvjete svima, koji je budu obavljali. Godine 1920. pri-

hvatio je ovu osminu i svjetski kongres protestantskih i grčko-istočnih crkvi, te ju preporučio svojim vjernicima. Godine 1921. zaključio je cjelokupni katolički episkopat Sjedinjenih država sjeverne Amerike da će u svojim biskupijama držati ovu molitvenu osminu.

Za vrijeme osmine moli se dnevno donja molitva na posebne nakane i to, dne:

18. za povratak u jednu ovčarnicu Petrovu svih, koji se izvan nje nalaze;

19. za povratak grčko-istočnih u katoličko jedinstvo;

20. za povratak svih protestanata k sv. Crkvi;

21. za povratak anglikanaca pod vlast Sv. Stolice;

22. za ujedinjenje svih američkih kršćana u vjeri i sjedinjenje s namjesnikom Kristovim;

23. za obraćenje zlih katolika i odmetnika;

24. za obraćenje Židova;

25. za obraćenje svih pogana.

Preporučuje se, da se prije ove molitve izmole litanije presv. Imena Isusova str. 362.

Antif. Da svi jedno budu, kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni u nama budu jedno; da vjeruje svijet da si me ti poslao (Iv. 17, 21).

R. Ja tebi kažem: ti si Petar.

O. I na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste, koji si rekao svojim apostolima: mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne obziri se na grijeha moje, nego na vjeru Crkve

svoje, i nju po volji svojoj dostoj se umiriti i ujediniti. Koji s Ocem i Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amen.

Molitva za sjedinjenje Slavena u pravoj Crkvi Kristovoj

Božanski Spasitelju Isuse Kriste! Žalost je napunila ljubazno Srce tvoje, kad si na zadnjoj večeri molio, da bi svi jedno bili kao što ste jedno ti i Otac tvoj. Pred očima tvojim lebdio je tada i onaj nemili razdor, što je širom slavenskih krajeva braću po vjeri i krvi već odavna razdvajao. Svemožni Kralju mira i ljubavi, daj uskori onaj preblaženi čas, kad ćemo biti svi jedno srce i jedna duša. Ne daj, da se ljudska slabost dulje opire milosnim namjerama tvojim. Pošalji Duha svoga, Duha istine i ljubavi, koji će sve zapreke jedinstva ukloniti, te bude jedan ovčinjak i jedan pastir.

A ti, velika Bogorodice Marijo, Majko naša premila, koju svi zajedno štujemo i slavimo, ne prestani blagoslovljene ruke dizati Bogu trojeddnome dok ne vidiš svu svoju slavensku djecu, gdje se bratski grle u jedino pravoj Crkvi Sina tvojega. Amen.

Sveta braćo, Ćirile i Metodije, uskri-
site rastavljenju braći glasnike mira i
slogel!

Molitva za djelo dobre štampe

*Moli se javno na blagdan sv. Petra i Pavla
kao na dan katoličke štampe te u listopadu kod
listopadskih pobožnosti.*

Vječni Sine Božji, Svijetlo od Svijetla,
neizmjerena Istino! Ti si došao na svijet,
da nas izbaviš od tame, te nam doneseš
svijetlo nebesko, da bi svaki, koji vjeruje
u tebe, imao život vječni. O daj milostivo,
da tvoje svete istine duboko prodru u
našu dušu i zavladađu cijelim javnim ži-
votom. Napuni božanskim svijetlom one,
koji rade na polju prosvjete, osobito spi-
satelje, da bi vazda čuvali i branili vječne
kršćanske istine. Blagoslovi, božanski
Spasitelju, sve one, koji šire i podupiru
dobru štampu. Blagoslovi i naše Pijevo
društvo, da bi uspješno vršilo svoju veliku
zadaću za promicanje katoličke štampe
među Hrvatima, da se u našem narodu
utvrdi i raširi tvoje kraljevstvo Istine. A
svim Tvojim vjernicima udijeli milost,
neka se brižno klone štampe, koja vrijeda
kršćansku vjeru i čudoređe, neka svi spo-

znaju, koliko vrijedi dobra štampa za kr-
šćanski život, te iz nje crpu obilnu korist
za život i vječnost. Amen.

(100 dana oprostjenja. Zagreb. Nadb. 26.X.23.)

Molitva za kvatre i u nedelju iza kvalternoga posta

*Da se izmoli oprostjenje grijeha i plodnost
zemlji, a osobito da se isprose dobri svećenici.*

R. Grješnici.

O. Tebe molimo, usliši nas.

R. Da nam oprostiš.

O. Tebe molimo, usliši nas.

R. Da se dostojiš plodove zemlji dati
i uzdržati.

O. Tebe molimo, usliši nas.

Pomolimo se. Gospodine Isuse Kriste,
pastiru dobri, koji si dušu svoju dao za
svoje ovce: smiluj se svome puku, koji
se nalazi u potrebi i tuguje kao raspršene
ovce bez pastira. Tebe, koji si rekao: žetva
je velika, ali poslenika je malo, tebe, go-
spodara žetve, zaufano molimo, pošalji
radinih duhovnih poslenika u žetvu svoju.
Pokazuj njima i (nad-)biskupu našem
put istine i pravde, da po njemu stalno
idući k tebi nas sa sobom dovedu. Koji

živiš i kraljuješ u vijeke vjekova Amen.
Oče naš... Zdravo Marijo...

(Opr. 7 god. — PO jedamput mjes. uz o. u.,
ako se moli svaki dan.)

Molitva roditelja za djecu

Gospodine Bože, Oče nebeski, ti si otac moje djece, ti si njihov Stvoritelj i Gospodin; ja ih potpuno i zaufano predajem tvojoj očinskoj ljubavi. Usrdno te molim, podaj im milost, da točno drže tvoje zapovijedi, da ih opaki i varavi svijet nikad od tebe ne odvрати. Podaj im milost, da moje pouke i savjete vazda rado slušaju te da se pomno čuvaju zlih drugova. Podaj im milost, da kao u dobi tako i u mudrosti i u milosti rastu pred tobom i pred ljudima. A meni udijeli, da ih riječju i djelom uputim na dobro, da im nužnom poukom i dobrim kršćanskim izgledom pravi put u nebo pokazujem i jednoć s njima zajedno srećno dođem u vjećno blaženstvo. Amen.

Molitva djece za roditelje

Gospodine Bože, ti si nam zapovjedio da svoje starije slušamo, štuujemo i ljubimo; ti si nam svećano obećao i vjećno bla-

ženstvo, ako svoje dućnosti prema svojim roditeljima toćno vršimo. Molimo te, daj nam milost, da uzmognemo svoje roditelje vazda, kako treba, štovati i ljubiti, njihove nauke poslušati, njihove opomene i zapovijedi tako vršiti, kao da si nam ih ti sam dao. Udijeli nam milost, da ih od srca ljubimo i tu ljubav djelom pokaćemo; da im u potrebama pomognemo, te im tako uzvratimo ljubav, koju su nam od prvoga ćasa našega ćivota iskazivali. O ljubezni nebeski Oće, daj nam milost, da sve dućnosti prema roditeljima toćno izvršimo, a jednoć s njima zajedno kod tebe se veselimo na vijeke vjekova. Amen.

Za kišu

Bože, u kojem ćivimo, mićemo se i jesmo, podaj nam prikladnu kišu, da uz dovoljnu sadašnjju pomoć težimo pouzdanije za vjećnim stvarima.

Daj nam, molimo, Gospodine, spasonosnu kišu i dostoj se politi vodama nebeskim suho lice zemlje. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za vedrinu

K tebi vapijemo, Gospodine, usliši nas i daj nam na naše smjerne molbe zraćnu

vedrinu, da mi, koji smo s pravom bijeni radi grijeha svojih, budemo pretečeni tvojim milosrđem i osjetimo tvoju blagost.

Molimo, blagost tvoju, svemogući Bože, ustavi kišnu poplavu i dostoj se pokazati nam radost lica svojega. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

U vrijeme oskudice i gladi

Daj, molimo, Gospodine, da nam uspije pobožna molba, i umilostivljen odvrati glad, neka upoznaju srca smrtnikâ: i da takvi bičevi dolaze, kad se ti rasrdiš i da prestaju, kad se smiluješ.

Obrati milostivo k sebi podložni ti narod, što trpi glad za svoje grijeha, Gospodine, koji si rekao, da će se sve do dati onima, koji ištu kraljevstvo tvoje. Koji živiš i kraljuješ... O. Amen.

U vrijeme pomora i kuge

Usliši nas, Bože, Spasitelju naš, i zagovorom blažene i slavne Bogorodice Marije vazda Djevice, blaženoga Sebastijana, tvoga mučenika i sviju svetih izbavi narod svoj od strahota srdžbe svoje i zaštititi ga po velikom milosrđu svojem.

Daj, molimo, Gospodine, da nam uspije pobožna molba, i umilostivljen odvrati kugu i pomor; neka upoznaju srca smrtnikâ: i da takvi bičevi dolaze, kad se ti rasrdiš i da prestaju, kad se smiluješ. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

U vremenitoj potrebi

sv. bratu Konradu Parzhamskom

Sveti brate Konrade! Po Božjoj dobroti oslobodio si se u svojem zemaljskom životu od svake neuredne sklonosti k zemaljskim stvarima, a ipak te je Bog pozvao, da se brineš za svoga blišnjega baš u zemaljskim potrebama. O s kolikom si ljubavlju to uvijek činio!

Stoga se pun pouzdanja u ovoj vremenitoj potrebi utječem k tebi, vjerni pomoćniče u svakoj potrebi. Tolikima si već pomogao, pomози i meni!

Ne znam, istina, što najvećma promiče slavu Božju i najviše koristi mojemu spasenju, stoga se potpuno predajem volji Božjoj. On neka učini sa mnom što mu se sviđi. Amen.

U velikoj i teškoj potrebi*sv. apostolu Judi Tadeju*

Pozdravljam te, o sv. Juda Tadeju, po presv. Srcu Isusovu i podsjećam te na onu slast, što ju je osjećalo tvoje srce, kad je Isus tebe uz ostale apostole učio sveti očenaš. Po ovoj svojoj slasti podijeli mi, molim te, milost, da ostanem Isusu vjerran do kraja života. Amen. Oče naš...

Tebe Boga hvalimo*Himan**(crkveni tekst od sv. Ambrozija str. 176.)**Pučka pjesma na str. 617.*

Pred izloženim Svetotajstvom pjeva se neposredno pred »Tantum ergo«. — Iza »Tebe Boga hvalimo« doda se:

R. Blagosivajmo Oca i Sina sa Svetim Duhom.

O. Hvalimo i uzvisujemo ga u vijeke.

R. Blagoslovljen si, Gospodine, na svodu nebeskom.

O. I dostojan hvale i slavan i uzvisivan dovijeka.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Svemogućí, vječni Bože, koji si slugama svojim u ispovijedanju prave vjere dao da spoznaju slavu vječnoga Trojstva, i u mogućstvu Veličanstva da se klanjaju jedinstvu: molimo, da čvrstoćom iste vjere vazda se od svih protivština obranimo.

Bože, čijemu milosrđu nema mjere i čije dobrote je beskrajno blago, premilostivom Veličanstvu tvomu zahvaljujemo na udijeljenim darovima i molimo vazda tvoju blagost: ne ostavi onih, kojima na njihove molbe daješ, što prose, već ih pripravi na buduću nagradu. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(Opr. 5 god. svaki put, 10 god. kod javne zahvale 31. XII. — PO uz o. u.)

Molitva za državnog poglavara*Iza »Tebe Boga hvalimo« doda se:*

R. Spasi slugu svojega, Gospodine, ... našega...

O. Bože moj, koji se ufa u tebe.

R. Pošalji mu, Gospodine, pomoć iz svetišta.

O. I brani ga sa Siona.

R. Ništa ne uspio neprijatelj protiv njega.

O. Ni sin bezakonja ne audio njemu.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

R. Gospodin s vama.

O. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, komu svaka vlast i dostojanstvo služi: podaj slugi svojemu ... našem... sretan napredak njegova dostojanstva, u kojem da se tebe uvijek boji, tebi vazda ugoditi nastoji. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

U BOLESTI

Bolest je gorak, ali vrlo spasonosan lijek za dušu. U bolesti imamo najbolju priliku da zadovoljimo za svoje grijeha, da očistimo svoju dušu od privrženosti k zemaljskim stvarima, da podignemo svoje oči i srce k neprolaznim nebeskim dobrima i da se potpuno predamo volji Božjoj. Jedini je i glavni uvjet u bolesti: da si ustrpljiv! Tada ti je bolest vrlo korisna i lakše je podnošiš; nestrpljiv bolesnik nema nikakve zasluge, a trpjeti svejedno mora! Imaj pred očima propetoga Spasitelja, koji je za tebe mnogo više trpio te s njim sjedinjaj svoje bolove. Smrtni krevet valjanog trećoreca treba da je žrtvenik, na kojem Bogu žrtvuje ne više svoje darove, nego sama sebe. (Vidi još tumačenje Pravila Pogl. II. § 13.)

Potpuno oproštenje za čas smrti

Da sebi već sada osiguraš potpuno oproštenje za zadnji čas svoga života, a ti se skrušeno ispovjedi, dostojno pričesti i žarkom ljubavlju prema Bogu izmoli ovu molitvu (Pio X. 9. ožujka 1904.):

Gospodine Bože moj! Već sada spremna i draga srca iz ruke tvoje primam svaku vrstu smrti, koja tebi bude po volji, i to sa svim njezinim tjeskobama, mukama i bolima.

Predanje u volju Božju

Gospodine Isuse Kriste, iz ljubavi prema tebi i na slavu tvogega božanskog Veličanstva primam drage volje iz očin-ske tvoje ruke ovu svoju bolest, kao kapljice tvogega pregorkog kaleža, što si ga ispio u vrijeme svoje muke; i s tobom govorim: ako me ne mogu ove kapljice moje bolesti mimoći, nego treba da ih ispijem, neka bude tvoja volja.

O predobrostivi Isuse! Niti želim život niti smrt, nego samo ugoditi presvetoj tvojoj volji. Ako hoćeš, da umrem, primi preslatki Isuse, moju dušu. Ako pak hoćeš, da dulje živim, odlučujem s tvojom milošću, da ću sve ostalo vrijeme svojega života posvetiti tvojoj službi.

Preslatki Gospodine Isuse, zajedno s onom ljubavi, kojom si ti na Križu prinio sebe vječnomu Ocu, i ja prinosim tebi svoje srce, da se po meni i na meni ispuni tvoja presveta volja. Amen.

Molitva Majci Božjoj za sretnu smrt

Od Krakovskog biskupa Karla

O Marijo bez grijeha začeta, moli za nas, koji se k tebi utječemo. O utočište grješnikâ, Majko umirućih, ne ostavi nas u času naše smrti nego nam izmoli savršenu bol, iskreno pokajanje i oprostjenje grijeha, da svetu popudbinu dostojno primimo, da se okrijepimo sakramentom posljednjega pomazanja i da tako uzmognemo sigurni doći pred prijesto pravednoga ali i milosrdnoga Isusa Boga i Spasitelja našega. Amen.

(100 dana oproštenja).

Molitva sv. Josipu za sretnu smrt

nalazi se na str. 466.

Molitve za one, koji su na umoru

O predobrostivi Isuse, ljubitelju duša, zaklinjem te smrtnom borbom tvojega presvetog Srca i bolima tvoje neokaljane

Majke, očisti u svojoj Krvi sve grješnike svega svijeta, koji su sada u smrtnoj borbi i koji će još danas umrijeti. Amen.

Srce Isusovo, koje si pretrpjelo smrtnu tjeskobu, smiluj se onima koji umiru.

(Opr. 300 dana; PO jedamput mjes. uz o. u., ako se opetuje tri puta na dan u razno vrijeme kroz mjesec dana.)

Posljednji uzdasi

Kad bolesnik ne može više da govori, ovi koji su uz njega, neka mu češće kazuju slijedeće uzdah, ali tako da mu ne budu dosadni ili neprilični.

K tebi se opet vraćam, Spasitelju moj; obrati se i ti k meni, jedino ufanje moje, propeti Isuse.

Udijeli mi, preblagi Isuse, premda svojemu nevrijednom stvoru, dobročinstvo spasenja i primi moju nevoljnu dušu u naručaj svojega milosrđa.

O Isuse, neka me ne pogubi moja krivica, koga je stvorila tvoja svemožna dobrota i obnovila tvoja neizmjerena ljubav.

Klanjam ti se, Bože jedini, živi, istiniti.

Vjerujem u te, vjekovita istino.

Ufam se u te, neizmjereno milosrđe.

Ljubim te radi tebe samoga više nego li sve stvari, najveća i neizmjerena dobrota.

Gospodine, kajem se iz ljubavi tvoje,
što sam tebe, predragoga Boga, uvrijedio.
Ne ću te nikada više vrijeđati.

.....
Isuse, sine Davidov, smiluj mi se.
Gospodine, u ruke tvoje predajem dušu
svoju.

Ne moja, preslatki Isuse, nego tvoja volja
neka bude.

Isuse, budi mi Isus i spasi me.

Isuse, Marijo, Josipe.

Majko Božja, spomeni me se.

Sveti anđeli Božji, branite me.

Svi sveti i svetice Božje, molite za me.

Gospodine Isuse, primi dušu moju.

Isuse, Isuse, Isuse!

Preporuka duže

Gospodine, smiluj se.

Kriste, smiluj se.

Gospodine, smiluj se.

Sveta Marijo,

Svi sveti anđeli i arkandeli,

Sveti Abele,

Čitavi zборе pravednikâ,

Sveti Abrahame,

Sveti Ivane Krstitelju,

Sveti Josipe,

moli(te)
za
njega(nju)!

Svi sveti patrijarsi i proroci,

Sveti Petre,

Sveti Pavle,

Sveti Andrija,

Sveti Ivane,

Svi sveti apostoli i evanđelisti,

Svi sveti učenici Gospodnji,

Svi sveti mladenci,

Sveti Stjepane,

Sveti Lovro,

Svi sveti mučenici,

Sveti Silvestre,

Sveti Grgure,

Sveti Augustine,

Svi sveti biskupi i ispovjedaoci,

Sveti Benedikte,

Sveti naš Oče Franjo,

Sveti Kamilo,

Sveti Ivane od Boga,

Svi sveti redovnici i pustinjaci,

Sveta Marijo Magdaleno,

Sveta Lucijo,

Sve svete djevice i udovice,

moli(-te)

Svi sveci i svetice Božje, zagovarajte
njega (nju).

Milostiv budi, oprosti mu (joj) Gospodine

Milostiv budi,

oslobodi ga(je)

Od srdžbe svoje,

Gospodine!

moli(-te) za njega (nju)!

Od smrtne pogibelji,
 Od zle smrti,
 Od muka paklenih,
 Od svakoga zla,
 Od đavlove vlasti,
 Po rođenju svojem,
 Po Križu i mucu svojoj,
 Po smrti i ukopu svojem,
 Po slavlom uskrsnuću svojem,
 Po čudesnom uzašašću svojem,
 Po milosti Duha Svetoga,
 Utješitelja,
 Na dan sudnji,
 Grješnici, tebe molimo, usliši nas.
 Da mu (joj) oprostiš, tebe molimo,
 usliši nas.
 Gospodine, smiluj se.
 Kriste, smiluj se.
 Gospodine, smiluj se.

Molitva. Pođi, kršćanska dušo, s ovoga svijeta, u ime Boga Oca svemogućega, koji te je stvorio, u ime Isusa Krista, Sina Boga živoga, koji je za te trpio, u ime Duha Svetoga, koji se u te izlio, u ime slavne i svete Bogorodice Djevice Marije, u ime blaženoga Josipa, dičnoga zaručnika te iste Djevice, u ime anđela i arkandela, u ime prijestoljâ i gospodstava, u ime prijestoljâ i vlasti, u ime

oslobodi ga (je) Gospodin

kerubâ i serafâ, u ime patrijarha i prorokâ, u ime svetih apostolâ i evanđelistâ, u ime svetih mučenikâ i ispovijedalcâ, u ime svetih redovnikâ i pustinjaka, u ime svetih djevicâ i sviju svetaca i sveticâ Božjih. Danas ti bilo mjesto u miru i prebivalište na svetom Sionu. Po istom Kristu Gospodinu našem. O. Amen.

ZA POKOJNE

Za pokojnog oca i majku

Bože, koji si nam zapovjedio poštovati oca i majku, smiluj se milostivo dušama oca i majke moje i oprosti njihove grijehe, te učini, da ih vidim u radosti vječnoga svijetla. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Za duše u čistilištu

i za dušu, koju želiš naročito preporučiti

1. Gospodine Isuse, molim te po dragocjenoj Krvi, koju si prolio kod svojega znojenja u vrtu, izbavi duše vjernih mrtvih iz čistilišnih mukâ, a naročito dušu. . . i onu dušu, koja je posve zapuštena i uvedi ih u mjesto svoje slave, da te hvale

i blagosivaju u vijeku. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

2. Gospodine Isuse, molim te po dragocjenoj Krvi, koju si prolio kod okrutnoga bičevanja svoga, izbavi duše vjernih mrtvih iz čistilišnih mukâ, a naročito dušu... i onu dušu, koja je najbliže k oslobođenju i uvedi ih u mjesto svoje slave, da te hvale i blagosivaju u vijeku. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

3. Gospodine Isuse, molim te po dragocjenoj Krvi, koju si prolio, dok su te trnjem krunili, izbavi duše vjernih mrtvih iz čistilišnih mukâ, a naročito dušu... i onu dušu, koja je osuđena na najdulje muke, i uvedi ih u mjesto svoje slave, da te hvale i blagosivaju u vijeku. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

4. Gospodine Isuse, molim te po dragocjenoj Krvi, koju si prolio, dok su te okrutno na Križ propinjali, izbavi duše vjernih mrtvih iz čistilišnih mukâ, a naročito dušu... i onu dušu, koja se odlikuje zaslugama i uvedi ih u mjesto svoje slave, da te hvale i blagosivaju u vijeku. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

5. Gospodine Isuse, molim te po dragocjenoj Krvi, koju si prolio iz svojega presvetog Srca, izbavi duše vjernih mrtvih iz čistilišnih mukâ, a naročito dušu... i onu dušu, koja je najmilija tvojoj presvetoj Majci, i uvedi ih u mjesto svoje slave, da te hvale i blagosivaju u vijeku. Amen. Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

MOLITVE KOD SPROVODA

(Prema rimskom obredniku)

Svećenik poškopivši mrtvo tijelo blagoslovljenom vodom počne s antiŕonom:

Ako gledaš.

Psalam 129. Iz dubine vapijem k tebi. str. 164.

Antiŕ. Ako gledaš na bezakonja, Gospodine, Gospodine, tko će opstati?

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se. Oče naš... *(Poškropi tijelo).*

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, dušu njegovu *(njezinu).*

R. Počivao(-la) u miru.

O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Odriješi, molimo Gospodine dušu *službenika svojega*..., da preminuvši sa svijeta tebi živi i što je po tjelesnoj slabosti *skrivio* za zemaljskoga života, to ti izbriši praštajući milosrdnom blagošću. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

R. Pokoj vječni daruj mu (*joj*), Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu (*joj*).

R. Počivao (*počivala*) u miru.

O. Amen.

Putem do groblja:

Antif. Kliktat će Gospodinu.

Ps. 50. Smiluj mi se, Bože, str. 304.

R. Pokoj vječni daruj mu (*joj*), Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu (*joj*).

Antif. Kliktat će Gospodinu kosti ponižene.

Na vratima groblja ili crkve:

Ne uniđi na sud sa *službenikom svojim*, Gospodine, jer se ne će opravdati kod tebe nijedan čovjek, ako mu ti ne podaš oproštenje sviju grijeha. Ne stisni dakle, molimo, svojom sudačkom osudom *njega*, za kojega te smjerno moli prava vjera kršćanska, već daj, da *on*, koji je za života *bio obilježen* znamenjem svetoga Trojstva, dobije tvoju milost i ukloni se osvetnomu sudu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

O. Amen.

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se. Oče naš. ...

(*Poškropi tijelo*).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, dušu *njegovu*.

R. Počivao (*počivala*) u miru. O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Bože, kojemu je vlastito vazda se smilovati i opraštati, smjerno te

molimo za dušu *službenika tvoga*. . . kojoj si naredio, da danas pođe s ovoga svijeta. Ne predaj je u ruke neprijatelju i ne zaboravi je zauvijek, već reci svetim anđelima, da je prime i povedu u rajsku domovinu. Ona se je u te ufala i vjerovala; neka dakle ne podnosi paklenih mukâ, nego uživa radosti vječne. Po Kristu Gospodinu našem. — O. Amen.

R. Pokoj vječni daruj mu (*joj*), Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu (*joj*).

R. Počivao (*počivala*) u miru. — O. Amen.

Putem do groba:

Antif. Ja sam. . .

Kantik Zah.: Blagoslovljen. . . str. 188.

Blagoslov groba:

Antif. Ja sam uskrsnuće i život; koji vjeruje u me, živjet će, ako i umre; i nijedan koji živi i vjeruje u me, ne će umrijeti do vijeka.

Pomolimo se. Bože, po čijem milosrđu mirno počivaju duše vjernikâ, dostoj se blagošloviti ovaj grob i daj mu anđela svoga za čuvara, a dušu *onoga, kojega se*

tijelo ovdje ukopava, odriješi od sviju grješnih okova, da se u tebi vazda bez kraja veseli s tvojim svetima. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

(*Poškropi grob*).

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se. Gospodine, smiluj se. Oče naš. . .

(*Poškropi tijelo*).

R. I ne uvedi nas u napast.

O. Nego izbavi nas od zla.

R. Od vrata paklenih.

O. Izbavi, Gospodine, dušu njegovu (*njezinu*).

R. Počivao (*počivala*) u miru. —

O. Amen.

R. Gospodine, usliši molitvu moju.

O. I vapaj moj k tebi da dođe.

Gospodin s vama. I s duhom tvojim.

Pomolimo se. Iskaži, molimo Gospodine, *svome preminulome službeniku* milosrđe, da ne dobije mukâ kao plaću za svoja djela, kad je *želio* vršiti tvoju volju. Kao što *ga* je ovdje prava vjera vezala s mnoštvom vjernikâ, tako neka *ga* ondje tvoje milosrđe pridruži anđeoskim zborem. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

R. Pokoj vječni daruj mu (joj) Gospodine.

O. I svjetlost vječna svijetlila mu (joj).

R. Počivao (počivala) u miru. —

O. Amen.

Duša njegova i duše svih vjernih preminulih po milosrđu Božjem počivale u miru. Amen.

IV. DIO — PJESME

MISNE

I.

1. Pristup

Gospodine Bože živi. — Nebo, zemlja, sve je tvoje; — Kralj, gospodar ti si svega stvorenog. Smiluj se! — Kriste Bože Spase čovječanstva, — Nebo nama podaj svim! Smiluj se! — Gospodine Duše Sveti, — Ljubavi si vrućak živi, — Posveti nas svojim darom milosti. Smiluj se.

2. Slava

I na zemlji mir svim ljudma, — Dobra volja svim u grudma! — Nek te hvale svi živući, — Bože, Oče svemogući.

Slava ti od svijeta toga, — Kriste, s desne Oca Boga! — Da po tebi raj nam sine, — Smiluj nam se sa visine!

Poslušaj, puče, svetost pravu, — Svetom Duhu pjevaj slavu! — Slavljen budi, Trojedini, — Koji živiš na visini.

3. Vjerujem.

Vjerujem u Boga, iz sveg uma svoja, — Nama, djeci svojoj, Oca milosnoga. — I u njegva Sina jednorodnoga, — Za spas duša na-

ših na Križ propetoga, — Vjerujem u Duha Bo-
ga velikoga, — Po kojemu zače Dieva Sina
svooga.

4. Svet.

Svet, svet, svet i presveti! — Svemoguću Go-
spod Bož — O Bože Sabaoth

5. Poslije podizanja.

Zdravo budi Isusovo — Pravo tijelo prebla-
ženo, — Začeto od Duha Svetog; — I poro-
đeno od Marije Djevice.

Zdravo Krvi Isusova — Za spas ljudi proli-
vena, — Zdravo cijeno otkupljenja, — Što si
podana za nevrijedne grješnike.

6. Pričest.

Tople suze rosite sad za krv prolivenu —
Te Isusa prosite žrtvu za nas mučenu, — On
nam grijeha odnosi, Oca Bož proseći, — Bo-
žiji život donosi, život vječnih radosti.

II. K. 113.

1. Oče naš dobri — u Te vjerujemo. —
koj' si na nebu, — Kao i na zemlji: — Jedan
u Boštvu, a troj si u Trojstvu, — sav na svem
svijetu.

2. Mi tvoji sluga — Stvoreni od tebe, —
po tvom smo Sinu spaseni od pakla, — Od
Svetog Duha krstom posvećeni — Za djecu
tvoju.

3. Od sviju zala — Ti nas, Bože, brani, —
vodi nas stazom — kreposnož života, — K ne-

beskoj slavi daj nam doći svima — Živjeti s
tobom.

III. Pristup

O Isuse naš premili, — K službi tvojoj eto
nas, — Daj, poslušni da bi bili, — Tebi vjerni
u taj čas, — Tvoj svećenik kod oltara, — Svetu
službu započe, — Tajne spasa nam otvara, —
Koje Isus podade.

Slava

Tako Bož slava budi, — Svaki od nas pjeva
rad, — Nek ga svuda slave ljudi — Jedina nam
želja sad. — Jer on Otac naš je blagi, — Oba-
na je naša tu; — Po želji mu Sin je dragi — Za
nas dao krvcu svu.

Prikazanje

Oče mili, gledaj s neba — Evo žrtve dragi
dar — Na oltaru vina, hljeba, — A u srcu na-
šem har. — Blagoslovi naše čine, — Da nam
ovo bude svim — Oproštenje od krivine, — I
spas duši darom tim.

Svet

Sveti, sveti i presveti — Otac i Sin i Duh
Bož, — Troji Bože uvijek sveti — Sjajem Veli-
čanstva svog, — Puna zemlja i visine — Slave
tvoje jesu vijek, — Daj, da i nam slava sine, —
Kad se zemski svrši tijek.

IV. Pristup

Bože, evo dolazimo — Ko pred oca djeca svog, — Da proštenje izmolimo, — Žrtvujemo Sina tvog; — Uspomenu njegve svete — Ponašljamo ljubavi; — Jer od smrti on nas vječne — Svojom smrti izbavi.

Slava

Uzdigni se iz nizina, — Dušo moja, zemaljskih, — Na nebasa, gdje množina — Pjeva zbora anđelskih: — Slava Bogu na visini — Svi-ma mir na zemlji svet. — Boqa vječnoq u ni-zini — Neka slavi čitav svijet.

Vjerovanje

Stvoritelju svemoćući, — Mi te ispovijedamo, — Mi se tebi, kako uči — Sveća vjera, klanja-mo. — Vjerujemo Sina tvoga — Boga, spasa ljudskoga, — Duha Svetlog, pravog Boga, — Tješitelja vječnoga.

Prikazanje

Bože, Oče, blagoslovi — Žrtvu našu, molbe glas; — Radi muka Isusovih — Grješnike pomi-luj nas. — Priznajemo svoje zloće, — Nama grješnim oprosti. — Grijehe naše oprat tko će — Do tvoq Sina milosti.

Svet

Slava dika i poštenje — Navijek budi Višnjemu, — Koji daje mir, spasenje — Dušam našim na nebu. — Na koljena, čovječansvo, —

Padaj i pokloni se; — Tu gdje čovjek i božanstvo — Združeno nalazi se.

V. K 119

1 **Vjerujem u Boga** — Oca svemožnoga. — Stvoritelja neba — i na zemlji svega.

2. Vjerujem u Krista Sina jedinoga, — Ocu Bogu u svem vazda jednakoga.

3. Vjerujem u Duha, — Koji život daje, — Komu s Ocem, Sinom — Vječno slava traje.

VI. Pristup K 117.

Tebe molit, Oče vječni — u Tvoj hram mi dodosmo — Spoznali smo grijeh nesrečni — milosti te molimo — Vrijedali smo te prečesto — ali ne odbaci nas, — Služit ćemo Tebi sada — slušati Tvoj sveti glas.

Slava.

Čast i slava tebi Bože, — Svemir cijeli pjeva vijek. — Nek se naša srca slože — Bogu pjevat slavu vijek: — Ti si predmet dike prave, — Trojedinu vječnu Bog. — Tračak, Bože, vječne slave — Daj nam poslije žića tog.

Vjerovanje.

Bože, daj nam pomoć svoju, — Da po vjeri živimo, — Upoznavši ljubav tvoju — Daj, da vijek te častimo. — Vjerujemo nauk sveti, — koji uči Crkva ti, — Ne ćemo već ništa htjeti, — Što god, Bože ne ćeš ti.

Sveti.

Sveti Bože, sveti jaki, — Tebi hvala dovijeka: — Svet si, kliču rajski kori, — Kliču usta čovjeka. — Puno nebo, puna zemlja — Vijek je slavlja tvojega — Puno nebo, puna zemlja — Vijek je slavlja tvojega.

POKOJNIČKE**I.**

1. Za čim hlepiš, srce moje, — Kakvo ti je žiće sve? — Cemu tražiš blago koje, — Što svijet dati ne može? — Ah, promisli, dušo moja, — Rad čega si stvorena, — Otadžbina da je tvoja — Nad zemljom uzvišena.

2. Poštuj Boga, žrtvuj njemu — Svoj vreme nit život vas, — Vjerno služiti Svevišnjemu — Nastoj žića svaki čas. — Drži zakon Svevišnjega, — Dok ti traje žića tijek. — Grijehom nemoj vrijeđati njega, — Jer na grijeh Boq mrzi vijek.

II.**Pristup. K 178.**

Vječni pokoj daruj svima, — Bože, vjernim pokojnima, — Vječno svijetlo sjalo njima. — Bože Oče, smiluj im se, — Bože Kriste, smiluj im se, — Duše Sveti, smiluj im se.

Prikazanje.

Čuj nam glase, Božji Sine, — Zovi mrtvi puk iz tmine, — U kraj prepun sve miline. — Na

žrtvu nam, Bože, gledaj, — Pokojnima patiti ne daj, — U nebo ih k sebi sjedaj.

Sveti.

Bože, smrti pobjedniče; — Svet, svet, narod tvoj ti kliče, — Nebo te i zemlja diče.

III. K 174.

1. Na dan sudnji Bog će veli — Spaliti ognjem svijet vas cijeli, — Sa Sibilom, David veli;

2. Glas će trublje zajeknuti, — U grobu će mrtvac čuti, — Da pred Suca se zaputi.

3. Smrt i narav čudić će se, — Kada mrtvi probude se, — Da im djela razvide se.

4. Šta ću tužan tada reći, — Komu ću se moć uteći. — Kad uzdršće vele veći?

5. O Isuse, spomeni se, — Da ti za me uputi se, — U dan onaj smiluj mi se.

IV. K 177.

1. Bože, oče, duše vjerne — S prijestolja svoq pogledaj, — Kako trpe teške muke, — K tebi, Ocu, dižu ruke, — Pokoj vječni njima daj.

2. Žrtvu za njih prinosimo, — Koja tebi dar je drag, — Tijelo i Krv tvoqa Sina, — Čuj nas, Bože, sa visina, — Budi dušam sudac blag.

ADVENTSKE

I. Pristup K 197.

Padaj s neba, roso sveta, — Padaj s rajske visine. — Vapijahu starog svijeta — Duše čiste, pravedne. — Otvori se, zemljo mila, — Da iz plodna tvoga krila — U taj sretan, blažen čas, — Svemu svijetu nikne spas.

Slava.

Već se bliži vrijeme blažo, — Već se bliži onaj čas, — Kad će izić Sunce drago, — Svanut svemu svijetu spas, — Svani dane, i noć skratiti, — Sini, Sunce, i povraiti — Boqu čast na visini — Svijetu mir na nizini.

Prikazanje.

Sve na svijetu. Bože blagi, — Dare ti prikazuje, — Primi i taj dar preblagi — Koji puk tvoj žrtvuje: — Pod prilikom kruha, vina — Krv i tijelo tvoga Sina, — Neizmjerne cijene dar, — Stavlja tebi na oltar.

Vjerovanje

Svijetlo Božje, daru lijepi, — Sidi s Božjeg krila dol' — Um prosvijetli, volju krijepi, — Liječi duše tešku bol. — Jači u nas vjeru svetu, — Koji Isus donje svijetu, — Svaki da to djeluje, — Što u srcu vjeruje.

Svet

Složi glas svoj, dušo moja, — Sa nebeskim čefama, — Pjevajte mu usta moja, — Koji je nad zvijezdama. — Sve, što bješe i sve, što je, — Sve je puno slave tvoje; — Sve te diči i slavi, — Oče vječne ljubavi.

II. Pristup K 192.

Ptičice lijepo pjevaju. — Obnoć na gnijezda sjedaju. — Jutrom rano traže hranu — Izabranu. — Takova ptica jesam ja, — Koj pjevam: zdravo Marija.

Slava

Gabrijel, oro leteći, — Iz neba glase noseći, — Dolje leti javljajući, — Pjevajući: — Na nebu slava Višnjemu, — Ocu nas sviju mogućemu.

Vjerovanje

Soko, što leti od Boqa, — Donosi glase ljudima, — Ljudi sve to lijepo štuju — I vjeruju. — Sve to su spasa nam glasi, — Nitko se bez njih ne spasi.

Svet

Isus Krist, višnji Pelikan, — Kraljem je ptica nazivan; — Jer ko ptice mi smo male, — Što ga hvala, — S Marijom zato pjevajmo: — Hosana Sinku kličimo.

III. K 195.

1. **Visom leteć ptice male.** — Našem domu zapjevale: — Srca gore, evo zore!

2. Kore one lijepe ljude, — Dozivlju ih, od sna bude: — Srca gore, evo zore!

3. Grijehe svoje oplačimo, — Dušu lijepo očistimo; — Srca gore, evo zore!

4. Kraj nek bude svakoj zloći, — Sin će Božji k nama doći; — Srca gore, evo zore!

IV. K 191.

1. **Zlatnih krila anđela si,** — Bože, k meni poslao. — Anđeo me svetom riječi — Majkom Božjom prozvao.

2. Hvala, Višnji, tebi hvala — Za tu milost toliku; — A u suzi u mom oku — Čitaj ljubav velikul

3. Ja se klanjam 'kao cvijefak, — Što pod večer milotni — Sklanja glavu hvaleć tebi, — Za svoj ukras divotni.

4. Usred trave, sitne trave, — Tajno miri ljubica — Nad njom cvate divna ruža, — Divna kao kraljica.

V. K 203.

1. **Zdravo, Djevice, Bogorodice:**

Pripjev: — Ti si lijepi cvijet. — Gospo blažena, ružo rumena, — Sveta Marijo.

2. Tebi, Djevice, pjevam pjesmice. Pripjev.

3. Tebi, Djevice, pletem kitice. Pripjev.

4. Krasni urese, mili mirise. Pripjev.

5. Viru milosti, vrela radosti. Pripjev.

6. Od svih hvaljena, svima milena. Pripjev.

7. Sved na ustima, vijek u grudima. Pripjev.

8. Nikad slava ti ne će prestati. Pripjev.

VI.

1. **Zdravo budi, Marijo,** — Prejasna zornice, — Istočnoj bez grijeha — Začeta Djevice, — Jer tebe vječni Boj — Odabra od vijeka — Za radost puka svoj.

2. Začeće bezgriješno. — Tvoje mi štuje, — Buduć da utješno — Od Crkve čujemo: — Da ti si jedina — Od sveg svijeta ljudi — Začeta nevina.

VII. K 196.

1. **Raduj se, grade Nazaret.** — U tebi niknu krasan cvijet, — O Nazaret, svim ljudma sretni vr̃t, — Dođe nam iz tebe Spas.

2. Preskromni cvijete andelski, — Uresu pravi nebeski, — O Marijo, Majko prebлага, — Mati dobra budi nam.

VIII.

(Pjeva se na koralnu melodiju)

Visine neba plavefnog, o rosite nam Pravednog!

1. Ne ljuti se, Gospodine, ne spominji opaćina nikad naših. — Naš sveti je grad eto sa svim već zapušten, a Sion tužan, osamljen, Jeruzalem sav opustošen: — taj sjajni hram velike slave tvoje i svetosti tvoje, gdje slavljahu uvijek te oci naši. — Visine...

2. Sagriješismo i postadosmo pred tobom nečisti, i gle, padosmo ko uvelo i suho lišće. — Zloće i nepravde naše kao vjefar sve nas slomiše, ti si sakrio lice svoje od svih nas — i privezao nas uz opaćinu i zloću našu. — Visine...

3. O, Gospodine, pogledaj žalost naroda svoga i pošlji, koq nam obeća. — Pošalji Janje, tog gospodara zemlje, iz stijene pustinjske, na brdo Sionske kćeri, — da nas oslobodi nesnosnog jarma ropstva našeg. — Visine...

4. O, utješi se, o utješi se, narode, mili, evo dolazi željni spas tvoj. — Zašto se žalostiš odviše, zašto te izjeda bol tolik? — O, neboj se, spasit ću sad te. — Evo, ja sam milosrdni Gospod Bog tvoj, tvoj Otkupitelj, Gospodin sve ti. — Visine...

BOŽIČNE

I. K 225.

1. Kirie eleison, eleison; Isus se rodi u štalici; — Pojte pastiri, tamo se njemu poklonite.

2. Kriste eleison, eleison; On za nas trpi, čim se rodi; — Pojte pastiri, itd.

3. Kirie eleison, eleison; u jaslje mora da se skriva; — Pođite kralji, tamo se njemu poklonite.

II. K 226.

1. Svim na zemlji mir, veselje, — Budi polag Božje volje. — To sad nebo navješćuje — i glas s neba potvrđuje.

2. Dobre volje svaka duša, — Grijeha neka već ne kuša, — Nego hvali, diči Boga, — Što je poslo Sinka svoga.

3. Sinka svoga, Boga moga, — S Ocem Duhom jednakoga, — Duhom svetim začetoqa, — Od Marije rođenoga.

III. K 227.

1. Radujte se narodi, kad čujete glas, — Da se Isus porodi u blaženi čas — Svaki narod čuj, čuj, i Betlemu pristupljaj.

2. Vidi Božje otajstvo u podrtoj štalici — I tko trpi ubožstvo na toj tvrdoj slamici. — To otajstvo čuj, čuj, i k jasicam pristupljaj.

3. Raduje se Marija s Josipom gledači, — Andeo pieva »Gloria« po zraku leteći; — I ti, svijete čitavi, Spasitelja pozdravi.

IV. K 230

1. U to vrijeme godišta — Mir se svijetu naviješta, — Porođenjem Dječešca, — Kom je majka Djevica.

2. Anđeli se javili, — Rajsku pjesmu slagali, — Slavu Boqu pjevali, — A mir ljudma prosili.

3. Djeva Sina rodila, — Davlu silu slomila, — Svijetu Spasa podala, — Nama Majka postala.

4. A mi Kristu hvalimo, — S anđelima pjevajmo, — Radi žrtve njegove, — Što je za nas započeo.

V. K 228.

1. Veselje ti navješćujem, puče kršćanski. — Jerbo se Kralj u Betlemu rodi nebeski, — Još

mali u štali, — Koq stvorenje svako slavi, —
Štuje, diči, jer je pravi — On naš Spasitelj i Ot-
kupitelj.

2. Pored njega stoji Majka, Djeva Marija, —
Pa sveq svijeta Spasitelja lijepo povija; — Njeg
doji i goji, — Uspavljuje njequjući: — Spavkaj,
spavkaj pjevajući — U toj štatici, sve na sla-
mici.

VI. K 235.

1. O Betleme, grade slavni od Boga, —
Najveći si ti od grada svakoqa, — Jer iz tebe
nam izađe vojvoda — Isus dragi Davidova po-
roda.

2. Marija ga Djeva čista porodi — I u jasje
ona njega položi. — Dostojno se ona njemu
poklanja — I s veseljem srca svoga pozdravlja.

VII.

1. Čestit svijetu danak svemu, — Jer ogranu
sunce njemu; — Tužni mrek je prošao, — Sunce
Isus došao.

Pripjev: Zapjevajmo malenomu — Kralju da-
nas rođenomu: — Slava Bogu višnjemu, — A
mir ljudma po njemu.

2. Došao je uzdisani — I od Boqa obećani,
— Željni sviju Spasitelj — Svijeta razveselitelj.

VIII.

1. Oj pastiri, čudo novo, niste nigdje vidjeli
ovo: — U jasicam prostim rodio se Bog, —
Koji s neba siđe radi puka svoq.

2. Betleme evo nije daleko, znajte da vam
istinu rekoh: — U štatici prostoq leži Djetešće,
— Na slamici oštroj kao janješće.

3. Ljubav Božja prevelika primi pravu put
čovjeka; — S neba siđe dolje radi grješnika, —
Rodi se u štali radi čovjeka.

IX.

1. Oj djetešće moje drago, — Vesela sam
ti, — Ti si moje milo blaço, — Spavallo bi ti.
— Sinak, sinak moj ljubljani, — Nuder zaspi ti,
— Oj qolube moj mileni — Sve moje si ti.

2. Tebe Otac ljubi, slavi — Vrh u svih ljudi;
— Jerbo si mu Sinak pravi, I nitko drugi. —
Lijepa moja ti ružice, — Mili sinak moj. — Mi-
risava ljubičice, — Željni qolub moj.

X.

1. Djetešće nam se rodilo, — U jasje se
položilo.

Pripjev: — Isuse mili, Bože moj, — Srce ti
dajem, da sam tvoj.

2. Sin Boga Oca i Boq sâm — S neba na
zemlju siđe k nam.

3. Čista ga Djeva rodila — I svojim mlije-
kom dojila.

4. Isus mu ime Otac da, — Da nas otkupi,
posla ga.

XI. K. 240.

1. Sklopi blage očiće, — Tu na krilu maj-
čice, — Tebe majka ogrijeva, tebi milo popi-
jeva:

Pripjev: Oj djelešće moje dragi, ti si svega svijeta blago — Ti si dobroć neba dar, za te gori srca žar. — Tebe Majka u san njiše uspavankom tiše, tiše; — Anđeli će k tebi doć, spavkaj, spavkaj cijelu noć.

2. Sinko, slatko snivaj ti, neka ti se duši sni; — Svijet za spasom vapije, da ga ljubav orije.

3. Vjediće ti padaju, sanku sad se nadaju, — Oči ti se sklapaju. u lik mili stapaju.

XII.

1. Što se ono dogodi, — U betlemskoj štalici, — Djeva Sina porodi, — Tam na prostož slamicil

2. Anđel s neba doleti, — Štalica se rasvijetli, — Te zapjeva glorijs, — I pastirom navješta.

3. Ustanite gore sad, — Idite u Betlem grad, — Veseli sad čujte glas, — Rodi nam se Isus Spas!

XIII. K 243.

1. O pastiri, vjerni čuvari, — Sad se prenite, — Dare kralju spremte u počast, — Na put krenite! Uskliknite: Aleluja! Gore do neba — Jer poznaje sva priroda — Boga svojega.

2. O čuvari, vjerni ovčari, — Vi ste blaženi. — Od svih ljudi najvećma ljubi — Kralj vas rođeni, — Malo Dijete pohodite — Vi u Betlemlu, — Poklonte se svi duboko, — Bogu svojemu.

3. O čuvari, vama se mladi — Kralj svim raduje — Šta će njemu da tašt i varav — Svijet ga poštuje? — Srca čista On tek ište — Puna

milosti. — On u njima stanak traži — Rad po-niznosti.

XIV. K 251.

1. Narodi nam se Kralj nebeski, — Od Marije čiste Djevice, — Na tom mladom ljetu veselimo se, — Mladoća Kralja mi molimo.

2. Po njemu slijedi sveti Stjepan. — Prvi mučenik Gospoda Boga.

3. Sveti Ivan preljubljeni, — Među apostoli preodabrani.

4. Malu dječicu pomoriše — Za ime Božje kao ovčice.

5. Toma biskup, skupa mučenik, — Tomino ime to je blaženo.

6. Silvester papa k njim se pridruži, — Ko-qa u nebesi okruniše.

7. Obrezovanje, što se govori, — Nama za spasenje imenuje se.

8. Sveta tri Kralja dare nose: — Tamjan i zlato, plemenitu mast.

9. O mi svi Božji krštenici, — Mladomu Kralju dare nosimo.

10. Hvaljeno budi sveto Trojstvo, — Hvalu svi dajmo Gospodu Bogu.

11. Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje, — i na mladom ljetu svega obilje.

XV. K 254.

1. Tri kralja jahahu — S onih sunčanih stran. — Tri dara nosahu — Mir, zlato, tamijan.

2. Tri kralja dođoše — Pred grad Jeruzalem — Pitajuć za mjesto, — Gdje se rodi Isus.

3. U palači stojeć — Odgovori Irud: — Naći ga ne ćete, — Zalud je sav vaš trud.

4. Ako ga nađete, — Natrag se vratite — I meni Irudu — Glase donesite.

XVI. K 255.

1. **Kada zvijezda divna nebom planu** — i svoj prosu sjaj, — Kraljevi se sveti spremal stanu — u daleki kraj. — Vođ im zvijezde bajni čar, — Svaki od njih nosi dar, — Nije darak sam, — S njim je srca plam!

2. Milost Božja duše njima qanu, — da spoznadu čas; — Sretna časak štono svijetu syanu, — kad se rodi Spas! — Sve im muke puta tog — Zasladio draži Bog. — Krijepio im grud, — blažoslivo trud!

3. Dijete Isus dalko sada nije, — On je blizu nam; — Kadgod želja Njega naći ti je, — U svet uđi hram! — Tu razgali, otkrij tad, — duše, srca svoga jad. — Tu ćeš naći vijek — boli svakoj lijek!

XVII. K. 230

1. **U sve vrijeme godišta** — Mir se svijetu naviješta, — Porodjenje Djetića — od Djevice Marije.

2. Od prečiste Djevice — I nebeske Kraljice, — Andeoske Cesarice, — Svete Djeve Marije.

3. Djeva sina porodi, — Đavlu silu svu slomi, — A kršćane oslobodi — Sveta Djeva Marija.

4. U jasje ga slavljашe, — Majka mu se klanjaše — I slatko ga ljuljaše — Sveta Djeva Marija.

5. Anđeli mu služahu, — Novu pjesmu pjevahu, — Od njeq milost primahu, — S' svetom Djevom Marijom.

6. U ponoć se Boq rodi, — Nebo, zemlju prosvijetli, — Ko u podne svijetlo bi — S' svetom Djevom Marijom.

7. Zrak izade zornice — Od prečiste Djevice, — Andeoske Cesarice, — Svete Djeve Marije.

8. Svako svijeta stvorenje — Ima sada veselje, — Božje štujuć rođenje — Od Djevice Marije.

9. Oci u limbu pjevaše, — Kad te glase slušaše, — Da Boq rođen bijaše — Od Djevice Marije.

10. Slava Boqu višnjemu, — Gospodinu našemu, — I čovjeku smjernomu, — S' svetom Djevom Marijom.

KORIZMENE

I.

1. **Počinja se strašna muka**, — Koju trpi Isus Bog, — Na što njega samo nuka — Naroda grijeh nevoljnoq.

Prispev: Daj nebeski sveti Oče, — Da nam srce proploče.

2. Židovi su nemilosni — Okrutno ga mučili, — Pa ga svega pogrdena — Pod Križ teški skućili.

3. Uhvatiše ga u vrtu, — Kad se Ocu molio, — Gdje mu krvav znoj od muke — Blažo lice polio.

4. Ah što Isus tad podnese, — Ne će nitko do vijeka, — Nit izreći to ne mogu — Usta bi jedna čovjeka.

II. K 278.

1. **Svaka duša**, koja hoće Krista pravo ljubiti, — Koja ne će svoje sreće u nebu izgubiti, — Nek progleda, te pokuša, — Što sve trpi njegova duša, — Nek razmisli boli mul

2. Gorku čašu teških muka htjeda za nas popiti, — Biče, trnje, ruglo i smrt — sve u žrvu stopiti; — Oj, protvni nad tim djelom, — Dušom se obrati cijelom — K Spasitelju svojemu!

3. Izmučena, obružena, izranjena veće sveg — da na drvo Križa sada propnu njega, — Teški teret njemu daše, a pisma se ispuniše, — Da će Križa nosit teg.

4. O čovječe, nevrijedničke, tu mi muku razmisli, — Pa obećaj, moj grješniče, da ga mučit ne ćeš ti: — Grijehom njeqa raspinjati, nit ga zlobom okružiti, — Neg raj duši dobiti.

III. K 272.

1. **Stala plačuć tužna Mati**, — Gledala je kako pati — Sin joj na Križ uzdignut.

2. Dušom njenom razboljenom — Rastuženom, ražaljenom — Prolazio mač je ljut.

3. O koliko ucviljena — Bješe ona uzvišena — Majka Sina jedinog!

4. Bol bolova sve to ljuci — Blaqa mati gledajući — Muke slavnoq čeda svog.

5. Koji čovjek ne bi plako — Majku Božju videć tako — U tejskobi tolikoj?

6. Tko protužit ne će s Čistom — Kada vidi, gdje za Kristom — Razdire se srce njoj?

7. Zarad grijeha svoqa puka — Gleda njeqa usred muka, — I gdje bičem bijen bi.

8. Gleda svoqa miloq Sina — Ostavljenog sred gorčina, — Gdje se s dušom podijeli.

IV. K 279

1. **Narode moj ljubljeni**, među svim odbrani — I od Oca mojeqa na službu izbrani.

2. Narode moj, reci mi, a na čudo sebi: — Kakvu li sam nepravdu učinio tebi?

3. Izvedoh te iz ropstva teška misirskoga, — A ti kruto sveza me, kao roba svoqa.

4. Kroz to more Crveno vođah te po suhom, — Faraona utopih u valovlju morskom!

5. A ti mene kroz more smrtnih goniš jada, — U krvi me vlastitoj utopit si rada.

6. Četrdeset punih ljet u pustinji hranu — Davao sam ti obilnu — andeosku manu.

7. I čudesa stvaru sam med tobom živući — Bolesne ozdravljajuć, mrlve podižući.

V.

(koralni napjev)

Čuj nas, Gospodine, grješni smo ljudi — blag i milostiv nam budi.

1. K tebi, o Kralju, suzne oči svoje podižu duše ponizne i vjerne: — Usliši Kriste, molbe naše smjerne!

Svi: Čuj nas...

2. Ti s desne Oca, Spasitelju dobri, — Dvorove rajske svima nam otvori: — Odstrani grijeh, što nam dušu mori!

Svi: Čuj nas...

3. Veličje tvoje molimo, o Bože: uzdahe naše saslušaj i primi: — Zločine, grijeha s duša naših snimi!
Svi: Čuj nas...

4. Prestupke naše i sve tajne zloće, — Skrušena srca priznajemo tebi: — Blagošću svojom privini nas k sebi!
Svi: Čuj nas...

USKRSNE

1. K 374.

1. Uskrsnu Isus doista, — U ranu zoru uskrsnu: — Aleluja, aleluja, aleluja, aleluja.

2. U ranu zoru uskrsnu, — U slavlju naš Otкупitelj.

3. Kad sunca prvi sinu trak. — Tad raspade se grijeha mrak.

4. I anđeo nam navijesti — Spasenja tu vijest veselu.

5. U dvore uđe nebeske — Uskrsnuli naš Spasitelj.

6. Koj nadbi sile paklene — Te slavno sada kraljuje.

II.

Veseli se, o Marijo, Aleluja, — Veseli se, Majko mila, — Onog, koq ti prope sila, — Božja moć je oživila. — Isus usta, kako reče — Svijetu granu zora sreće, — Svanu sunce boljeg dana, — Dode sreća obećana. — Silu smrti smrću slomi — Čovječanstvo oslobodi, — Na nebesi život pravi — Isus nama svim pripravi. — Pobjedniče smrtne noći, — Daj u nebo i nam doći — Kada i mi uskrsnemo, — Daj, da raj svi

postignemo, — Moli za to, Majko, Boga, — Jedino ga Sina svoga.

IV. K. 378.

1. Pjevaj hvale, Magdaleno, — Jer uskrsnu Janješce, — Trgnu iz sna ljudstvo sneno, — Svlada tmine moći zle.

Pripjev: Zdravo, zdravo, Spasa cijeno, — Zdravo janje pomirbeno!

2. Svršila se krvna žrtva — Krist pobijedi svijeta grijeh — Obnovi nam carstva mrtva — Pade pakla bijes i smijeh.

3. Svim uskrsnu život duše — Usta Gospod, mira car; — Potoci se krvi suše, — Otkad grije njegov žar.

V. K 377.

1. Nek mine, Majko, s lica tvog — Ta tuga duboka — Gle Sina tvoga premilog, — Pun slave on se sja.

Pripjev: Sa Majkom Božjom Marijom — Svi poimo Kristu Kralju svom: — On vlada, on vlada!

2. Nadvlada, Majko đavla on, — I svrši ljuti boj, — Iz groba usta napokon, — Po riječi pro-ročkoj.

3. Već bježi evo crni mrak, — Pred svijetlom njegovim, — Već sja, Majko, Križa znak — Nad hramom presvetim.

DUHOVSKE

1 K 411

»Dodi Duše Presveti« vidi na str. 542.

II.

»O dodi Stvorče, Duše Sveti« vidi str. 169.

(koralni napjev)

TJEOVSKE (EUHARISTIJSKE)

I. K. 122

1. S rajskih visina evo Te k nama, — Cijeli
te narod pozdravlja tvoj! — Radost, veselje
neka ti reče — Pjesme sad naše zanosni poj:
Pripjev: Hosana tebi, Isuse Kriste — U slici
sveće hostije!

2. Koje li čudo pred nama biva, — Isus gle
rajski ostavlja kras. — Ljubav na zemlji k nama
ga vodi, — Ljubav i skrb za vječni naš spas!

3. Nekad na Križu za nas se dade, — Ljude
za grješne sveti naš Bog — Sad na oltaru žrtvu-
je žrtvu — Krvi i Tijela svetoga svoga!

II. Tjelovski himan

(Koralni napjev)

Usta moja uzdižite k preslavnom Tijelu glas
I Krv dragu proslavite, što je proli za sve nas.
Čedo Majke plemenite, ljudskoq roda Kralj i
Spas.

Dan je svima smrtnicima, Djeva nam ga porodi,
I on prođe sijuć tlima zrnje riječi Božijih,
A na kraju vjernicima divan spomen ostavi.

Kad je s braćom večerao Spas na gozbi pos-
ljednjoj,

Sav je zakon obdržao on u hrani vazmenoj
I ko hranu tad je dao sama sebe družbi svoj.
Gospod zbori i kruh biva svetim Tijelom nje-
govim.

Likom vina Krv se skriva, okom toga ne vidim,
Ali sama vjera živa kazuje bezazlenim.

Divnoj dakle Tajni ovoj klanjajmo se smjer-
no mi,

Stari zakon žrtvi novoj nek se sada ukloni,
Viera duši čovjekovoj nek spozna je dopuni.

Boqu Ocu, Boqu Sinu hvala s pjesmom rado-
snom,

Slavimo im veličinu, častimo ih dušom svom,
Duhu Svetom nek se vinu glasi s dikom jedna-
kom. — Amen.

III. Tjelovska posljednica

(koralni napjev)

1. Hvali Sion, Spasitelja, — Vođu svoq i U-
čitelja — Pjesmama i popijevkom.

2. Uzdiži ga iznad svega, — ne ćeš preveć
hvalit njega — Niti kojom pohvalom.

3. Slava evo velika je: — Živi Kruh, što ži-
voć daje, — Častit nam je ovaj dan.

4. Kruh, što bi kod svetog stola — Među dvanaest apostola — Podijeljen i blagovan.

5. Pojmo punom, jasnom riječi. — Neka milo klikće, ječi — Srdaca nam skladan glas.

6. Blagdan slavni svetkujemo, — Ustanovu spominjemo — Gozbe, što je dade Spas.

7. Novoq Kralja stol je ovo, — Na niem evo Janje novo, — Starom vazmu dođe kraj.

8. Nesta slika toqa trena, — Ispred zbilje minu sjena, — Tminu proqna sunčan sjaj.

9. Što sâm stvori ono veće, — Krist to isto tvorit reče — Dovijeka na spomen svoj.

10. Poučeni kako treba, — Prinosismo dare neba, — U žrtvi spasonosnoj.

11. Nauke nam svele glase: — Kruh u Tijelo pretvara se, — Vino u Krv Gospodnju.

12. Ne shvaćamo, ne gledamo, — Al' po jakoj vjeri znamo — Što van reda biva tu.

13. U dva lika tu se taje — Silne stvari, kojima je — Tek vanjšina razlikom.

14. Tijelo hrana, Krv je piće, — Kristovo je ipak biće — Sve pod svakom prilikom.

15. Kad ga primaš nije dio, — Nije kriška, nego cio — Ljudima se predaje.

16. Jeo jedan, jelo trista — Svaki prima svega Krista — Nit ga jelom nestaje.

17. Dobar, opak blaquju ga, — Kob je ipak svakom druga: — Život ili smrtni mrak.

18. Smrt je zlima, dobrim žiče, — Gledaj: isti Kruh i Piće, — A plod tako nejednak.

19. Kad je tajna razlomljena, — Znaj da čest je odijeljena — Ko cjelina vrijedi njena, — Jer u svakoj sav je dar.

20. Nit se manji što pri tome — Stas il' stanje sakritome, — Prilike se samo lome, — Ne trga se sama stvar.

21. Andeoske eto hrane, — Putnici se njome hrane: — To je kruh za odabrane, — Ne daje se svijetu zlom.

22. Davno mu je spominjanje — Izakovo žrtvovanje, — Izraelskoq vazma janje — Mana, hrana pustinjom.

23. Dobar Pastir, pravo jelo, — Smiluj nam se, Janje bijelo, — Daj nam hranu, svoje Tijelo, — Brani, vodi stado cijelo — K strani žiča blaženog.

24. Silni Bože, što nam jesti — Na zemaljskoj daješ cesti: — Daj nam gore s tobom sjesti, — Među svete ti nas smjesti — U nebu kod stola svog. Amen.

IV. K. 434

1. Sakramentu veličajnom pojmo u sav glas, — Što ga vjernim kao hranu dijeli Isus Spas.

2. On za hranu dušam slabim daje nam se sam, — I grud naša namah biva tajni Božji hram.

3. Sveto Tijelo i Krv sveta duši nam je lijek, — Slatko milje i štit snažan čuvar stalan vijek.

4. S hvale harne duše naše gore u sav žar, — Štono, Kriste, sama sebe daješ nam za dar.

5. Amo k nama rado slaziš Ti u svakj čas, — K sebi jednom primi gore svakoq vjernoq nasl

V. K. 121.

1. Ovdje je sada Sin živoqa Boqa. — Ovdje je sada svjetlost svega svijeta, — Ovdje je sada sva nebeska sila — Na tom oltaru.

2. Ovdje je sada hrana sviju gladnih, — Ovdje je sada pilo sviju žednih, — Ovdje je sada utjeha svih tužnih — Na tom oltaru.

3. Hodite amo, blagujte tu hranu, — Milošću Božjom nama gladnim danu, — Da nam se duše s Isusom sastanu — Po tom oltaru.

VI. K. 433

1. **Zdravo sveti Sakramente**, — Slatka tajno vjere svete; — Tebi um naš klanja sad se, — Dive ti se rajske čete.

2. Ti nas krijepi sa oltara, — Kruše živi, svakog dana; — Daj nam kušat slasti tajne, — Što ih rajski daje mana.

3. **Zdravo sveti Sakramente**, — Klanjamo se tebi sada; — Svak od nas ti ljubav daje, — I preda te nice pada.

VII. K. 128.

1. **O da mogu** kao Kerub Božji — Pobožno se Isusu klanjati. — O da mogu ko Marija Djeva — Nad kolijevkom Isusu pjevati.

2. **O da mogu** kao Magdalena — Svete noge Isusu oprati. — O da mogu, ko ljubljani Ivan, — Na Isusa glavu naslanjati.

VIII. K 124.

Zdravo Tijelo Isusovo, na oltaru posvećeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, Svetim Duhom upućeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, od Djevice porođeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, u jaslce položeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, velegorko izmučeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, za nas na Križ pribijeno.

Zdravo Tijelo Isusovo, mrtvo u grob sahranjeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, treći danak uskrsnulo.

Zdravo Tijelo Isusovo, po svem svijetu proslavljeno.

Zdravo Tijelo Isusovo, na nebesa uzneseno.
Zdravo Tijelo Isusovo, s desne Oca posaćeno.
Zdravo Tijelo Isusovo, nam za hranu svima dano.

Zdrav', od meda slađi kruše, kim se hrane vjerne duše. — **Zdravo Trojstvo** u jedinstvu, Zdrav' Isuse u Božanstvu. — Tebi hvala, tebi dika, tebi slava prevelika. — O Isuse, budi hvaljen po sve vijeke vijeka. Amen.

IX. K 130.

1. **Odzivam se**, Isuse, — Jer ti mene zoveš — Jer ti mene hoćeš: — Ave Jesu.

2. Dolazim ti, Isuse, — Jer ti mene tražiš, — Jer ti mene paziš: — Ave Jesu.

3. Gledam u te Isuse, — jer ti mene tješiš, — Jer ti mene krijepiš: — Ave Jesu.

4. Ljubim tebe, Isuse — Jer ti mene ljubiš, — Jer ti mene žudiš: — Ave Jesu:

X. K 124.

1. **Moj Isuse**, raskriljujem tebi ruke, — Da se sjetiš svoqa Križa, svoje muke.

2. **Moj Isuse**, otvaram ti usta svoja, — Da sve čuješ, što si želi duša moja.

3. **Moj Isuse**, otkrivam ti srce svoje, — Prijestolje da sveto nađeš u njem svoje.

4. **Moj Isuse**, uzdižem ti bolne oči; — Zvijezdo moja, svijetli meni u toj noći.

XI. K. 127.

1. **Ko noć šutiš**, o sveta Hostija, — Da ja čujem rajskih melodija.

2. U najniže sišla si nizine, — Da ja letim u rajске visine.

3. Začvorena u noćne si tmine, — Da ko seraf duša moja sine.

4. Tabernakul prijestolje je tvoje, — Božje Srce prijestolje je moje.

XII. K 129.

1. **Uzmite, jedite**, moje vam Tijelo to je, — Uzmite, pijte svi, evo vam Krvi moje.

2. Spasitelj reče to, njegova riječ bi dosta, — Tijelo i sveta Krv u taj čas namah posta.

3. Danas, kroz vjekove u Crkvi isto biva, — Međ nama, sretni smo, imamo Krista živa, —

4. Kada nas žića puč hoće da jadom smrvi, — Štita gle Kristova: Tijela mu, svete Krvi.

PRESVETOM SRCU ISUSOVU

I.

1. **Srce božansko Isusa moga**. — Daj da sve više ljubim te ja. — Ti si veselje naroda svoga, — Ti moga žića nada si sva.

Pripjev: Srce božansko Isusa moga, — Daj, da sve više ljubim te ja.

2. K tebi ću htić u svako doba, — Danju i noću tebe ću zvati, — Ti ćeš mi biti nada do groba, — Ti ćeš mi duši pokoja dati.

3. U srcu žar mi ljubavi gori — K slatkomu Srcu Isusa mog. — Isuse, drage grudi otvori, — Postavi usred srca me svog.

II. K. 454

1. **O Srce Sina Božjega**, — O slava ti i čast, — Dobrote ti si izvor čist — I rajска naša slast.

Pripjev: U tebi nam je radost sva, — U tebi nam je nada sva, — U tebi žića kras, — U tebi vječni spas.

2. U tebi ljubav gori, sja — Ko sjajnog sunca žar, — O kako divan taj je sjaj, — I kakav li mu čar.

3. I nas učini, Isuse — Po svetom Srcu svom — Da srce naše misli vijek, — Što godi Srcu tvom.

III.

1. **U slavu svetog Srca** — Nek jekne pjesme glas, — I nebu, zemlji javi: — Tko ljubi, brani nas.

Pripjev: Nek hvaljeno i slavno — U svaki bude čas — To divno sveto Srce, — U kom je jedin spas.

2. O Srce probodeno, — Ti nosiš znamen drag; — To ljubavi je tvoje, — A mojih grijeha trag.

3. U rani tvoга Srca — Tu tražim pokoj svoj, — il' sretan ili bijedan, — Ja kličem zemlji svoj:

4. Božanski Spasitelju, — Čuj želju srca mog; — Daj meni stanak mali — U srijedi Srca svog.

IV. K 460.

1. **Isuse, Kralju, Isuse slavo**. — Vječna ti hvala, beskrajna čast, — Nebo je tvoje prijestolje divno — Svemirom tvoja sfera se vlast.

Pripjev: Slava ti Kralju, slava ti Bože, —
Pred tobom sve je pepeo, prah. — Dokle smo
tvoji, tko nam što može, — Ti si nam nada,
ljubav i strah.

2. Isuse, Kralju mira i sreće — Uz tebe stoji
narod vas tvoj — Opojen vinom kraljevskog
pira, — Za tebe hrli u sveti boj.

3. Isuse, Kralju sunca i slave, — Divna je
tvoje desnice moć. — Paklenog ropstva rastrga
lance, — Donese svijello, rasprši noć.

4. Isuse, Kralju ljubavi vječne, — Srce je
tvoje ljubavi hram, — Puno je blaga, milosti za
nas, — Svojom nas Krvlju napajaš sam.

V.

(Može se pjevati samo izvan sv. mise)

1. **Do nebesa nek se ori,** — Naših grudi
gromki glas; — Neka jeknu rajski dvori, — Nek
nas čuje Isus Spas.

Pripjev: — Isukrste, Srcu tvom — S nama
naš se kune dom; — Dušom, tijelom vijek sam
tvoj, — Za Krst časni bijući boj.

2. Čujte, puci, širom svijeta, — Oci naši, čujte
sad, — Čujte slugu pakla kleta, — Kako
Hrvat kliče mlad.

3. Stijeg Hrvata Srce Krista; — Tu nam rudi
sreća, spas; — Tu sloboda zlatna blista; — Tu
se ori slavski glas:

6. Kralju slave silni, blagi — Blagoslovi za-
vjet taj, — Blagoslovi rod nam dragi, — U
svom srcu stan mu daj.

BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI

I. K 500.

1. **Djevice nevina,** Majčice blaga, — Po-
gledaj ovaj nevoljni svijet, — Koj te zaziva,
Majčice draga, — I moli za tvoj zagovor svet.

2. Ah, ne ogluši se, usliši Djevo, — Ponizne
molbe, smjerni nam glas; — Zaštititi bijedne
grješnike evo, — Što pomoć ištu u ovaj čas.

3. Ljubljena Djevice, ti sreća naša, — Gdje
put je pravi, vodi nas vijek; — Molba nek sveta
tvoja donaša — Blagoslov svima, bolnima lijek.

II.

1. **O Marijo, zvijezdo mora,** — Svijetli na-
ma do na kraj; — Preko tvoja zagovora — Daj
nam doč u vječni raj.

Pripjev: O Marijo, lijep si cvijet, — Tebe
štuje cijeli svijet.

2. Primi nas, o Majko, primi — Pod okrilje
milosti, — S duša naših bijednih snimi — Bre-
me svake grješnosti.

3. Brani našu domovinu — I hrvatski narod
vas; — Daj, da jadi svi ga minu, — Daj mu
sreću, vječni spas.

III. 494.

1. **O najsvetija,** o najnježnija, slatka Djevo
Marijo, — Mila toliko, čista ko niko, moli, mo-
li ti za nas.

2. Tješiteljice i pomoćnice, Majko, Djevo Marijo, — Dobro nam svako dobit ćeš lako: moli, moli ti za nas.

3. Slabji padamo, ljufo stradamo: spasi nas, o Marijo, — Utjehu dijeli, rane iscijeli, moli, moli ti za nas.

IV. K 484.

1. **Marijo, majko ljubljena**, — Ti Majka dragog spomena. — S tvog, Djevo, svetog Imena — U srcu slast je milena.

2. Daj, da te ja ne ostavim, — Da svagdje tebe proslavim. — Da duša moja snagom svom — U Srcu nađe zaklon tvom.

V. K 497.

1. **Ljiljane bijeli** nebeskog kraja, — Ljepši i draži no sunašca sjaj, — Mirisni cvijete vječnoga raja, — Kraljice neba, pomoć nam daj.

Pripjev: Majčice, čuj svoje dječice glas, — Brani i štiti nas, moli za nas.

2. Čudesnog kipa milosti cvijeće — Sipala ti si na hrvatski dom, — Zanosno narod do tebe kreće — Moleć se tebi i Sinku tvom.

VI.

1. **Djevice, o kruno slave**. — Mati Božja dike prave, — Primi našeg srca glas, — Ti bo jesi prava mati, — Uza te je blago stati, — U tebi je pravi spas.

2. Kako sretan jeste oni, — Kom u duši tvoje zvoni — Slatko ime Marija, — Mila majko, ti luč trajna, — Pravednika zvijezdo sjajna, — Moli za nas, Marijo.

VII. K 490.

1. **Marijo, svibnja kraljice**, — Ti Majko rajskog slavlja. — Pred sliku tvoju ružice — Na pozdrav svibanj stavlja.

2. O daj ga, daj blagoslovi — I sve nas, Majko, s njime, — Te srca naša prizovi, — Da tvoje slave ime.

3. Mi tebe sve izučamo, — Svu zelen, cvijeće tude; — Učini, što se ufamo, — Da tebi ures bude.

VIII. K 478.

1. **Marijo slatko ime**. — Pomoć nam stiže s njime, — Kliče ti biće svako. — S tobom nam srce jako. — Marijo, Marijo, štiti nas, draga Majko.

2. Svetosti izgled sjajni, — Radosti uzrok tajni, — Grješne nas ona gleda — Sebi nas otef ne da.

Marijo, Marijo...

3. Svaki to ime želi, — Štovati život cijeli, — S anđeli molbe slijevat, — Majčice, tebi pjevati:

Marijo, Marijo...

IX. K 483.

1. **O Djevo blažena**, puna milosti, — Kralja uzvišena, Majko sveta ti, — Premila Djevice, ravnaj život taj, — Nek dušu dječice tvoj prosine sjaj.

2. O ti, što rumene zore si nam ruj, — Čuj molbe ponizne, Djevo slatka čuj: — U boju nemilom stazom žića tog — Zakratit nemoj nam moć štita svog.

X. K 477.

1. **O Marijo mila.** — Mi sada smo tuj, —
Usliši nam pjesmu, — Daj vapaj nam čuj!
Pripjev: Na putu života — Križ čeka nas
ljut — Daj, Majko, nam kaži — Ti u nebo put!
2. Pokazuj nam stazu, — Kud stupo Sin tvoj,
— Gdje svršio muku — I preteški boj.
3. Na majčinu srcu — Tek pravi je plam, —
Daj ogrjeva od njeg — Ti, Majčice, nam!

XI.

1. **Sred te se pećine Marija javi** — iz raj-
ske visine svak je pozdravi.
Pripjev: Zdravo, zdravo, zdravo Marijo. —
Zdravo, zdravo, Marijo.
2. Djevojče moleći hitru uz Gavu — Tu gle-
da nebesku Marije slavu.
3. Marija bezgrješna zove se Djeva, — Ber-
nardica prva hvalu joj pjeva.
4. Svud narod vijest ovu brzo dočuje — I sa
sviju strana k Lurdu putuje.
5. Hrvati se evo k tebi utiču — I pjesme ti,
Djevo, veselo kliču.
6. Čuj, Majko, nas, bijeda kad dođe prijeka,
— Da budemo djeca tvoja do vijeka.

XII.

1. **Sred lurske pećine Gospa se javi,** —
Crkva je odonda s ljubavlju slavi. — Zdravo,
zdravo, Marijol
2. Mala Bernardica u čudu sva je, — Bez-
grješna vijesti joj nebeske daje. — Zdravo,
zdravo, Marijol

3. Došla je na zemlju s nebeskih vrata, —
Ime je njezino Imakulata. — Zdravo, zdravo,
Marijol

XIII. K 486.

1. **Zdravo budi, Kraljice,** — Zdravo Majko
sveta, Ti si naša nada sva. — Ti si sunce svi-
jetal
2. K tebi oči dižemo. — Na pomoć nam
budi! — I privini svakoq nas — Na majčinske
grudi!
3. Hrabri nas smalaksale, — Žalosne nas tje-
ši, — Teškim putem kreposti — Korak nam po-
spješil
4. Slatka naša utjeho, — Majko Božjeq Si-
na, — Tek po tebi čeka nas — Rajska domo-
vina!

XIV.

1. **Zdravo, nado svijeta svega,** — Zdravo
Majko Svevišnjegal — Ljubavlju si jaka, kra-
sna. — Majko slatka, Djevo časna!
2. Molim ti se, odabrana, — Od sveq srca
zaufana: — Vjeru, nadu premilenu, — Ljubav
daj mi savršenu.
3. Zdravo, Majko Božjeq Sina, — Što nas
ljubiš sa visinal — Zdravo, Majko sviju ljudi,
— Vijek nam slatka nada budi!

XV. K 492.

1. **K tebi oči podižemo,** — Djevo, sveta Dje-
vo čista: — Ti si sjajna ona zvijezda, — Koja
spasom nama blista.

2. Kad nas strasti bura vije, — Kad nas stude grijeha bije, — Ti si Djevo sunce naše, — Što nas zlatnom zorom grije.

3. Grli nas, grli nas: — S tvog nam žara, zlatnim plodom duša rodi, — Blistaj, Djevo, blistaj zvijezdo — U raj sveti ti nas vodi.

XVI.

1. **Zdravo, zvjezdo mora.** — Nježna Majko Krista, — Vazda Djevo čista, — Dveri rajskih dvora. — Molimo Te, usliši nas — I Sinu preporuči nas. — O Djevo, o Marijo.

2. Anđeo ti nevin, — Pozdrav zbori lijepi, — Mirom nas okrijepi, — Kvar naknađuj Evin, — Molimo te, usliši nas — i Sinu preporuči nas. — O Djevo, o Marijo.

3. Veze grijeha ništi, — Ozdravlja sljepoću, — Uklanja teškoću, — Sva nam dobra išti. — Molimo te, usliši nas, — i Sinu preporuči nas. — O Djevo, o Marijo.

XVII.

1. **Zdravo, Djevo čista,** — Milosti svih puna, — Zdravo Majko Krista, — Slave rajske kruna.

2. Puk tvoj k tebi hrli — Majku blagu gleda, — Gdje no Sinka grli — I za spas naš preda.

3. Ponizno te moli, — Čuvaj ga i brani, — Zloći da odoli, — Da ga grijeh ne rani.

XVIII.

(Može se pjevati samo izvan sv. mise)

1. **Zdravo, Djevo svih milosti puna,** — Vječnog sunca ogrnu te sjaj; — Oko čela zvijezdana ti kruna, — Ispod nogu stenje pakla zmaj.

Pripjev: Rajska Djevo, kraljice Hrvata, — Naša Majko, naša zoro zlata, — Odanih ti srca primi dar, — Primi čiste ljubavi nam žar.

2. Blažena si, jerbo sva si čista, — Zmijin dah ne okuži ti grud. — Zvijezda sreće i nama da blista, — Noći grijeha mrak rasprši hud.

3. Hrvat za Križ bojak bio sveti: — Vodio ga liljan-barjak tvoj. — Nova neman Križu časnom prijeti: — Silna Djevo, na braniku stoj.

4. Nevjera se od Isusa dijeli, — Na puk Božji sipa strijela roj: — Ti nad nama plašt razastri bijeli, — Brani, Gospo, brani narod svoj.

5. Kad nam oko zadnju suzu roni, — Zadnji borbe zahvati nas val; — Na grud svoju, Majko, nas prisloni, — U nebeskog doma nosi žal.

XIX.

(Može se pjevati samo izvan sv. mise)

1. **Hoćemo Boga,** Djevice sveta, — O slušaj Majko, vjere nam glas, — Naša se molba diže i sreća — Na svome putu tebe, svoj spas.

Pripjev: O Majko blažoslovi žive nam vjere jek, — Hoćemo Boga za oca svoja, — Hoćemo Boga za kralja vijek, — Hoćemo Boga za oca svoja — Hoćemo Boga za kralja vijek.

2. Hoćemo Boğa, dušmani brojni — protivu Boğu podižu bijes; — I protiv Krista u red su bojni — Stali i pale idolu krijes.

3. Hoćemo Boğa u svoje škole, — Nek blista Križa presveti trak, — Hoćemo djecu, koja se mole, — Kršćansku kuću, kršćanski brak.

4. Hoćemo mladež iskrenu, smjelu, — Nek djevu resi ljiljana čar. — Hoćemo Boğa pri svome djelu, — Hoćemo žive muževnosti žar.

5. Hoćemo Boğa, tamo gdje sude: — Neka nam zakon prodahne On, — Gdje je vjenčanje neka ga bude, — I kada zadnji zazvoni zvon.

SVETAČKE

Sv. Josipu.

1. Josipe, o milo ime — Spasiteljev poočime — kom na brizi Bog bi sam — Vječnog Oca zastupniče — Majke Božje zaštitniče — svim te srcem pozdravljam!

2. Koju slast si okušao — kakvom li se srećom sjao — hraneć Dijete Božije — Živio si tako smieran — kao čuvar brižan vjeran — Isusa i Marije.

3. Život pun ti nevinosti — svih milosti svih kreposti — svrši smrću najljepšom, — Dok si blažen umirao — pokraj tebe Isus stao — s Majkom Djevom Marijom.

4. Dobre smrti zaštitniče — duša moja k tebi više — moleć za tvoj zagovor — Ti na mom smrtnom času s Majkom blagom reci Spasu — da me primi u svoj dvor.

Bl. Nikoli Taveliću.

1. Mučeniče Kristov jeruzalemski — Sav te narod moli hrvatski — Čuvaj, štiti, brani nas — Izmoli nam Božji spas — Da nam usred zlobe svijeta — Jača vjera sveta.

2. Šibeniče, dični grade naš davni — Blaženik iz tebe dođe preslavni — On je ponos roda svog — Slavom ga ovjenča Bog — Jer za Krista život dade — Sin tvoj, slavni grade.

3. Kriste Bože, u Tvom Jeruzalemu — Slava zasja svemu rodu našem — Tavelić pod Golgotom — Platilo je životom — Vjernost prema tebi, Kriste, — Ljubav vjere čiste.

Sv. Ocu Franji.

I.

1. O Franjo ranjeni, — Ljubavlju ražareni, — Isprosi, da nam Gospod Bog — Žar sveti dade srca tvoj; — Oj moli za sve nas.

2. O Franjo sirotni, — Serafe o divotni; — Raspali ledna srca nam, — Da Duha Svetog budu hram; — Oj moli za sve nas.

3. Nad čare svijeta toq — Sve bješe ti višnji Bog; — Da zanosi nas neba kras, — Od zemlje ove trgni nas; — Oj, moli za sve nas.

II.

1. Serafski Franjo, tebe — trojedni Gospod Bog voli — tebi se naše srce — odano, pobožno moli.

2. Serafska tvoja ljubav — gori pred vječnim oltarom — nevoljna naša srca — svećakim opaja žarom.

3. Poniznost tvoja sveta — ljepše od zvjezdica blista — tvoj nam je život slika — raspetog Isusa Krista.

4. Franjo, naš sveće mili — stazom nas kreposti vodi — ovom dolinom suza — u nebo k vječnoj slobodi.

III.

(Može se pjevati samo izvan sv. mise)

1. Ispred lica Svevišnjega — Klanjamo se tebi danas. — Sveta glavo od serafa, — Sveti Franjo, moli za nas. — Zgriješili smo Bogu mnogo, — Od slaboće i od zlosti, — Sveti Franjo, moli za nas, — Da nam Isus grijeha prosti.

2. Kad su vrata crnog pakla — Progutati ljude htjela, — Ti si, Oče, molio se — Božu Ocu kraj propela. — Crni grijeh iz dubina — Opet ljuto reži na nas, — Daj nam budi u pomoći, — Sveti Franjo, moli za nas.

3. Ah za rane one svete, — Što ti dao Isus dragi — Ljubavi zbog tvoje žarke — Zaštitniče, Oče blaži, — Od nje sveta tvoja duša, — Kao sunce blistala se; — Pomoli se za nas Božu, — Da se duše naše spase.

4. Da na zemlji ko na nebu — Carstvo bude Oca Boğa, — A u carstvu mir i ljubav, — Sve te želje srca tvoja; — I da milost Isusova — S Duhom Svetim sađe na nas, — Krvavih zbog svojih rana — Sveti Franjo, moli za nas.

IV.

(Može se pjevati samo izvan sv. mise)

1. Čuj, sveti Franjo nas, — Čuj, djece svoje glas. — Nadvladat crnog pakla noć, — Oho-

loš skršit, grijeha moć, — Izmoli svima nam, izmoli svima nam.

2. Ko seraf čist i svet: — Ti prezreo si svijet, — Da dospijemo stazom tvom — U naš nebeski vječni dom, — Izmoli svima nam, izmoli svima nam.

3. A kada s neba glas. — Na sud pozove nas, — Da vječno Boğa gledamo — I s tobom hvale pjevamo, — Izmoli svima nam, izmoli svima nam.

Sv. Antunu

I.

1. Zapjevajmo harna srca — U čast sveca svega svijeta, — On nam griješne liječi grudi, — Sluša pjesmu od zavjeta.

2. Po svijetu ti slava ori — I nebesa sva te vole, — A najviše nevolnici — U potrebi, kad te mole.

3. Bolne duše, bolnog tijela — Ti nam blažiš ljute rane, — Trgaš lance spetom sužnju — Tješi duše rasplakane.

II.

1. Iz zemaljske suzne doli — Uzdižemo tebi glas, — Sv. Anto, moli za nas, — Sada i na smrtni čas.

2. Nevolja nas teška tišti, — Utjehe nam s neba daj, — Oproštenje svim nam išti — I nebeski sjajni raj.

3. Spasitelja za nas moli, — Koq na rukam nevinim — Već na zemlji držao si, — Da nam pokoj dade svim.

III. (Himan)

(Može se pjevati samo izvan sv. mise)

1. Zdravo, proroče, tvorče čudesa, — K tebi odasvud narodi lete, — mole u tebe milosti svete, — Otkad za nebo ostavi svijet.

Pripjev: Sveti Antune u svakoj zgodi — Sipaš znamenja čudesni sjaj, — Put nam utiri, ravno nas vodi — K spasu Isusu u Božji raj.

2. Mladež od tebe traži s nebesa — Vječnu ljepotu ljiljana tvoja, — Djeci u srcu s prijateljstva svoga — Čuvaj netaknut ljiljanov cvijet.

Sv. Elizabeti

1. Elizabeto mila Ti, — Ti Kralja višnjega slika si, — Ti prezrela si svjetski čar, — Svu njeovu radost, sav mu dar.

2. Pobožnost tvoja, srca plam — Svim bolnim bješe melem sam; — Ti tješila si svagda njih — Podavala darova svih.

3. U svoju krunu stavi ti — Od svih dragulja najljepši: — Ti žrtvova se dušom svom, — Sirotam i za njihov dom.

4. Kad i nam kućne smrtni čas, — Pomozi tada ti i nas, — Nek tada nas tvoj zagovor — Uvede sve u rajski dvor.

Sv. Tereziji od maloga Isusa.

1. Zdravo, ružo Isusova, Terezijo mala sveća, — Zdravo rosnj Gospin cvijete, čista drugo rajskih četa. — Ti si puna Božjeg sjaja, — Ti si zvijezda naših dana, — K tebi ruke podižemo, budi balzam naših rana.

2. Pospi kišom rajskih ruža domovinu našu dragu, — Čuvaj vjeru našem rodu, diži slavu krijepi snagu, — Daj nam dobrih svećenika, — Mladež čuvaj, škole štiti, — Zahvalni će rod Hrvata, uvijek tebi vijence viti.

Kod oblačenja.

1. Daj, Bože, žiču našem smjer, — Ko snježak bijel i čist ko lijer, — Da bude vazda sjajan čist — Ko vedra neba otsjev, blist.

Pripjev: Daj, pomiluj nas, Bože.

2. Oj od zla duha čuvaj nas, — U borbi jačaj svaki čas, — Za tobom kreće stado nam, — Jer pastir svima ti si sam.

3. Sved blažen koj' taj shvaća zov, — Da bude samo Isusov; — Tom breme, jaram sladak je, — Rad krune sjajne nebeske.

Kod zavjetoivanja.

1. To blažen za nas sretan dan, — Kad svak' nas posta slobodan, — Oj svijete, mi smo Kristovi, — I zavijek samo njegovi.

Pripjev: Svak' srce svoje vjerno — Nek' dade Bogu smjerno, — Svak' srce svoje vjerno — Nek' dade Bogu smjerno.

2. Ta radost sva je varava, — Kad svijet se pravo spoznava, — Sad Krist nas zove milosno — Na svoje srce božansko.

3. Zar svijetom da mi bludimo? — Za nebom samo žudimo, — Daj, Kriste, da svak' bude jak: — Pred tvojim svijetlom gine mrak.

Zahvalnica.

1. Tebe Boga hvalimo, — Vjerno ispovijedamo. — Vječnoq Oca slavimo, — Složnim

glasom pjevamo: — Na nebu te anđeli — Štuju
vijek s arkandeli.

2. Kerubini složno svi — Duboko se kla-
njaju, — Serafini smjerno ti — Jednoglasno pje-
vaju: — Svet, svet, svet je Gospod Bog, —
Kralj preslavni puka svog.

3. Svijet i nebo prepuno — Veličanstva
tvojeqa; — Apostoli poipuno — Hvale Boga
svojeqa; — Proroci gospodstvu tvom — Kla-
njaju se vječitom.

PODVORBA KOD SVETE MISE

Latinski

Pristup

Svećenik: In nomine Patris et Filii et
Spiritus Sancti. Amen.

Svećenik: Introibo ad altare Dei.

Podvornik: Ad Deum, kvi letifikat ju-
ventûtem meam.

S. Judika me, Deus, et discerne kau-
zam meam de gente non sankta; ab ho-
mine inikvo et doložo érué me.

P. Kvía tu es, Deus, fortitûdo mea,
kvare me repulísti, et kvare tristis incédo,
dum aflígít me inimíkus.

S. Emite lucem tuam et veritatem
tuam: ipsa me deduksérunt, et aduksérunt
in montem sanktum tuum, et in taberna-
kula tua.

P. Et introibo ad altáre Dei, ad Deum,
kvi letifikat juventûtem meam.

S. Konfitébor tibi in citara, Deus,
Deus meus, kvare tristis es anima mea et
kvare konturbas me?

P. Spera in Deo, kvóniam ádhuk kon-
fitébor ili, salutáre vultus mei et Déus
meus.

S. Gloria Patri et Filio et Spiritui
Sankto.

P. Sikut erat in principio et nunk et
semper et in sékula sekulórum. Amen.

S. Et introíbo ad altare Dei.

P. Ad Deum, kvi letifikat juventutem
meam.

S. Adjutorium nostrum in nomine Do-
mini.

P. Kvi fecit celum et teram.

*U misi za mrtve i u još nekim misama na svr-
šetku korizme izostavlja se na početku od riječi:
Judika me... do riječi Adjutorium nostrum.*

S. Konfiteor itd. Deum nostrum.

P. Mizereátur tui omnípotens Deus, et
dimisis pekátis tuis perdukat te ad vitam
etérnam.

S. Amen.

P. Konfiteor Deo omnipoténti, beáte
Marie semper Virgini, beáto Mihaéli Ar-
kangelo, beáto Joáni Baptiste, sáunktis

Apóstolis Pétro et Páulo, *beáto patri nostro Francisko*, omnibus Sántkis, et tibi Pater, kvia pekávi nimis kogitacíone, vérbo et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máksima culpa; ideo prékor beatam Mariam semper Virgínem, béatum Mihaélem Arkángelum, beátum Joánem Baptístam, sántkos Apóstolos Petrum et Paulum, *beátum pátre*m nostrum *Franciskum*, omnes Sántkos, et te Pater, oráre pro me ad Dominum Deum nóstrum.

S. Mizereatur vestri omnipotens Deus, et dimisis pekatis vestris, perdukat vos ad vitam eternam.

P. Amen.

S. Indulgenciam, absolucionem, et remisionem pekatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et mizerikors Dominus.

P. Amen.

S. Deus tu konverzus vivifikabis nos.

P. Et plebs tua letábitur in te.

S. Ostende nobis, Domine, mizerikordiam tuam.

P. Et salutáre tuum da nobis.

S. Domine eksaudi oracionem meam.

P. Et klámor meus ad te véniat.

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spíritu tuo.

Poslije pristupa

S. Kirie, eleison.

P. Kirie, eléison.

S. Kirie, eleison.

P. Kriste, eléison.

S. Kriste, eleison.

P. Kriste, eléison.

S. Kirie, eleison.

P. Kirie, eléison.

S. Kirie, eleison.

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamu te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus, Rex coelestis, Deus Pater omnipotens. Domine Filiu nigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus Sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus, Jesu Christe. Cum Sancto Spiritu, in gloria Dei Patris. Amen.

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spíritu tuo.

S. Per omnia sekula sekulorum.

P. Amen.

Poslije pročitane Poslanice

Kad svećenik dade znak

P. Deo grácias.

Na evanđelje

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

*S. Inícium (ili sekvencia) sankti Evan-
gelii sekundum...*

P. Gloria tibi, Domine.

Na svršetku evanđelja

Kad svećenik poljubi knjigu

P. Laus tibi Kriste.

*Credo in unum Deum Patrem omni-
potentem, factorem coeli et terrae, visibi-
lium omnium et invisibilium. Et in unum
Dominum Jesum Christum, Filium Dei
unigenitum. Et ex Patre natum ante om-
nia saecula. Deum de Deo, lumen de lu-
mine, Deum verum de Deo vero. Genitum,
non factum, consubstantialem Patri: per
quem omnia facta sunt. Qui propter nos
homines, et propter nostram salutem de-*

*scendit de coelis. (Tu se klekne). Et in-
carnatus est de Spiritu Sancto ex Maria
Virgine: Et homo factus est. Crucifixus
etiam pro nobis: sub Pontio Pilato passus,
et sepultus est. Et resurrexit tertia die,
secundum Scripturas. Et ascendit in coe-
lum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum
venturus est cum gloria iudicare vivos, et
mortuos: cujus regni non erit finis. Et in
Spiritus Sanctum, Dominum, et vivifican-
tem: qui ex Patre, Filioque procedit. Qui
cum Patre, et Filio simul adoratur, et
conglorificatur: qui locutus est per Pro-
phetas. Et unam sanctam catholicam et
apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum
baptisma in remissionem peccatorum. Et
expecto resurrectionem mortuorum. Et vi-
tam venturi saeculi. Amen.*

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

Poslije prikazanja

S. Orate fratres.

*P. Suscípiat Dóminus sakrifícium de
mánibus, tuis, ad láudem et glóriam no-
minis sui, ad utilitátem kvókve nóstram
tociuskve Eklézie sue sankte.*

Na predslavlje (prefaciju)

S. Per omnia sekula sekulorum.

P. Amen.

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

S. Sursum korda.

P. Habémus ad Dominum.

S. Gracias agamus Domino Deo nostro.

P. Dignum et justum est.

Prije pričesti

S. Per omnia sekula sekulorum.

P. Amen.

S. Et ne nos indukas in tentacionem.

P. Sed libera nos a malo.

S. Per omnia sekula sekulorum.

P. Amen.

S. Paks Domini sit semper vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

Poslije pričesti

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

S. Per omnia sekula sekulorum.

P. Amen.

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

S. Ite misa est. (*Ili: Benedikamus Domino.*)

P. Deo gracias.

U uskrsnoj osmini dodaje se:

Aleluja, aleluja.

Kod crne mise mjesto »Ite misa est«:

S. Rekviewsant in pace.

P. Amen.

S. Benedikat vos omnipotens Deus: Pater et Filius et Spiritus Sanktus.

P. Amen.

S. Dominus vobiskum.

P. Et kum spírítu tuo.

S. Inicium sankti Evangelii sekundum Joanem.

P. Gloria tibi, Domine.

Na kraju zadnjeg Evandjelja

P. Deo gracias.

ČIN MISI

Staroslavenski

Svećenik: Va ime Otca i Sina i Duha Svetago. Amen.

Svećenik: Vnidu k oltarju Božiju.

Sluga: K Bogu veseleštumu junost moju.

Sv. Sudi mi, Bože, i rasudi prju moju ot jezika ne prepodobna: ot človeka nepravedna i lastiva izbavi me.

Sl. Jako ti jesi, Bože, krepost moja: vskuju otrinu me, i vskuju setuje hoždu, jegda stužajet mi vrag.

Sv. Pošlji svet tvoj i istinu tvoju: ta me nastavista i vavedosta v goru svetuju tvoju, i v selenija tvoja.

Sl. I vnidu k oltarju Božiju: k Bogu veseleštumu junost moju.

S. Ispovem se tebe v gusleh, Bože, Bože moj; vskuju priskrbna jesi, duše moja, i vskuju smušataješ me?

Sl. Upvaj na Boga, jako jošte ispovem se jemu: spasenije licu mojemu, i Bog moj.

Sv. Slava Otcu i Sinu i Duhu Svetomu.

Sl. Jakože be iskonu, i ninje, i vsegda: i va veki vekov. Amen.

Sv. Vnidu k oltarju Božiju.

Sl. K Bogu veseleštumu junost moju.

Sv. Pomoć † naša va ime Gospoda.

Sl. Stvoršago nebo i zemlju.

Sv. Ispovedaju se Bogu vsemogućtumu itd.

Moli isto kao i sluga, zamijenivši riječi »tebe otčee« i »tebe otčee« sa »vam bratije« i »vas bratije«.

Sl. Pomiluj te vsemogi Bog, i otpustiv grehi tvoje, privedi te v život večni.

Sv. Amen.

Sl. Ispovedaju se Bogu vsemogućtumu, blaženej Mariji vsegda Deve, blaženomu Mihovilu arhandelu, blaženomu Ivanu Krstitelju, svetima apostoloma Petru i Pavlu, vsem svetim i tebe otčee: jako sgreših zelo pomišljenijem, slovom i delom; moj greh, moj greh, moj preveliki greh. Temže molju: blaženuju Mariju vsegda Devu, blaženago Mihovila arhandela, blaženago Ivana Krstitelja, svetaja apostola Petra i Pavla, vse svetije i tebe, otčee, moliti se za me ka Gospodevi Bogu našem.

Sv. Pomiluj vas vsemogi Bog i, otpustiv grehi vaše, privedi vas v život večni.

Sl. Amen.

Sv. Proštenije, i otrešenije i otpuštjenje greh naših, da podast nam vsemogi i milosrdni Gospod.

Sl. Amen.

Sv. Bože, ti obrašt se oživiši ni.

Sl. I ljudije tvoji zazveselet se o tebe.

Sv. Javi nam, Gospodi, milost tvoju.
Sl. I spasenije tvoje dažd nam.
Sv. Gospodi, usliši molitvu moju.
Sl. I vapaj moj k tebe da pridet.
Sv. Gospod s vami.
Sl. I s duhom tvojim.

Iza pristupa u sredini oltara govori:

Sv. Gospodi, pomiluj.
Sl. *Gospodi, pomiluj.*
Sv. Gospodi, pomiluj.
Sl. *Hriste, pomiluj.*
Sv. Hriste, pomiluj.
Sl. *Hriste, pomiluj.*
Sv. Gospodi, pomiluj.
Sl. *Gospodi, pomiluj.*
Sv. Gospodi, pomiluj.

Sada govori puku:

Sv. Gospod s vami.
Sl. I s duhom tvojim.

Za molitvama odgovara:

Sl. Amen.

Iza poslanice kaže:

Sl. Bogu hvali.

Na Evanđelje kaže:

Sv. Gospod s vami.
Sl. I s duhom tvojim.

Sv. Posledovanje svetago Evanđelija
ot.....

Sl. Slava tebe, Gospodi.

Na svršetku Evanđelja veli:

Sl. Hvala tebe, Hriste.

Okrenuv se puku reče:

Sv. Gospod s vami.

Sl. I s duhom tvojim.

Po Prikazanju:

Sv. Molite bratije.

Sl. Primi Gospod žrtvu ot ruku tvojeju
va hvalu i slavu imene svojego, va polzu
jakože našu i vseje Crkve svetije svojeje.

Na pretslovlje veli:

Sv. Va vse veki vekov.

Sl. Amen.

Sv. Gospod s vami.

Sl. I s duhom tvojim.

Sv. Gore srdca.

Sl. Imam ka Gospodevi.

Sv. Hvali vzdadim Gospodevi Bogu
našemu.

Sl. Dostojno i pravedno jest.

Poslije podizanja:

Sv. Va vse veki vekov.

Sl. Amen.

Sv. Otče naš... i ne vavedi nas v
napast.

Sl. No izbavi nas ot neprijazni.

I za toga:

Sv. Va vse veki vekov.

Sl. Amen.

Sv. Mir Gospodev budi vseгда s vami.

Sl. I s duhom tvojim.

Pričestivši se kaže:

Sv. Gospod s vami.

Sl. I s duhom tvojim.

Na kraju svake molitve reče:

Sl. Amen.

Na svršetku sv. mise reče:

Sv. Gospod s vami.

Sl. I s duhom tvojim.

Sv. Idete, misa jest! *Ili*: Blagoslovim
Gospoda.

Sl. Bogu hvali.

U uskrsoj osmini dodaje se:

Aleluja, aleluja.

*Na mrtvačkoj misi mjesto »Idete, misa jest«
reče:*

Sv. Da počijut v mire.

Sl. Amen.

Na blagoslov veli:

Sv. Blagoslovi vas vsemogi Bog, Otac
i Sin i Duh Sveti.

Sl. Amen.

Sv. Gospod s vami.

Sl. I s duhom tvojim.

Sv. Začelo (*ili*: posledovanje) svetago
Evandjelja ot.....

Sl. Slava tebe, Gospodi.

Na kraju zadnjeg Evandjelja
reče:

Sl. Bogu hvali.

SADRŽAJ I KAZALO

	Strana
Predgovor	3
Skrižaljka pomičnih svetkovina	5
Zapovjedni i nezapovjedni blagdani	6
Državni i narodni praznici	6
Post i nemrs	7
Euharistijski post	8
Upute za kalendar i kralice	9
Franjevački kalendar	10

PRVI DIO — POUKA

Postanak, svrha i bit Trećega reda	23
Povijest i značenje Trećega reda	29
Važnost Trećega reda za današnje doba i prednost, koju mu daje Crkva	34
Konstitucije TR (Dekret)	39
Apostolat	73
Bolesnici i pokojnici	77
Božanski oficij i druge pobožnosti	64
Konstitucije — obveza, sumnje	110
Narav i bit TR-a	44
Novicijat	48
Kršć. savršenost po franjev. duhu	58
Obiteljski i socijalni život	70
Odbor zadruge	92
Prava i povlastice	105
Primanje	47
Samotni trećoreci	55
Služba u zadrugi	98
Ukori i kazne	102
Uprava TR-a, (općenito)	78

Strana

Uprava unutrašnja	91
Uprava vanjska	81
Zavjetovanje	52
Pravilo TR	44

TEKST I TUMAČENJE PRAVILA

Poglavlje I. o primanju, noviciatu i zavjetovanju	117
Poglavlje II. o načinu života	124
Poglavlje III. službe, pohod i oprost od Pravila	140
Pregled trećoredskih dužnosti	145
Kratka pouka o razmatranju	148
Važnija oproštenja	154

DRUGI DIO — OBREDNIK

Mjesečna skupština	162
Oblačenje	166
Zavjetovanje	174
Obnova zavjeta	181
Odborska sjednica	183
Izbori	185
Kanonski pohod	187
Osnivanje nove zadruge	190
Opće odrješenje (generalna apsolutija)	194
Pričest bolesnika	197
Posljednje pomazanje	200
Papinski blagoslov	206—210

TREĆI DIO — POBOŽNOSTI

Molitve: očenaš itd. do četiri posljednje stvari	211—215
Evandeoski savjeti itd.	215
Anđeo Gospodnji i Kraljice neba raduj se	217

SVAGDAŠNJE MOLITVE

Strana

Jutarnja molitva	218
Casoslov	220
Krunica 7 radosti b. D. M. (franjevačka)	226
Spomeni se (svagdašnje duh. štivo)	230
Molitve preko dana	231
Prije i poslije rada	232
Za upravitelja TR	232
Za svoga ispovjednika	233
Prije i poslije nauka	233—234
U napasti i ako si sagriješio	234
Kad susretnoš svećenika s popudbinom	235
Strelovite molitvice s oproštenjima	235
Večernja molitva	237
Pobožna oporuka	239

SVETA MISA

Pouka	241
Pripravna molitva	243
Misne molitve uz promatranje gorke muke i smrti Isusove	245
Misa na čast presv. Srca Isusova	260
Misa na čast Bezgrješnome začecu b. D. M.	282
Misa na čast sv. Ocu Franji (po franjev. misalu)	287
Ispovjedne molitve	294
Pričesne molitve	313

VEČERNJICA

Litanije lauretanske i Antifone b.D.M.	331—338
Za papu, biskupa i za čitavu Crkvu	338
Tantum ergo — Divnoj dakle	340
Pohvale imenu Božjemu	342
Krunica b. D. Marije	343
Molitva sv. Josipu u listopadu	346

POBOŽNOST NA ČAST PRESV. TROJSTVU

	Strana
Poklon sv. O. Franje presv. Trojstvu . . .	347
Zahvalnica sv. O. Franje (Pjesma bratu suncu)	349
Svagdašnja molitva sv. O. Franje . . .	351
Obnova krsnog zavjeta	351

POBOŽNOST NA ČAST DJETEŠCU ISUSU

Devetnica na čast djetecu Isusu . . .	355
Krunica na čast »Malom Isusu« . . .	359

POBOŽNOST NA ČAST IMENU ISUSOVU

Pouka	359
Molitva Imenu Isusovu (od sv. Bernardina)	360
Liitanije presv. Imena Isusova	362

POBOŽNOST NA ČAST MUCI ISUSOVOJ

Pouka	366
Pjesma o sv. Križu	368
Na dan Načasća i Uzvišenja sv. Križa . .	369
Molitva sv. Bonaventure	370
Molitva sv. ranama Isusovim	370
Trostruka zahvalna molitva	371
Sv. Križni put	372
Liitanije muke i smrti Isusove	388
Krunica sv. rana Isusovih	392

POBOŽNOST NA ČAST PRESV. OLTARSKOM
SAKRAMENTU

Pouka	393
Pohod (od sv. O. Franje)	395
Molitva sv. Alfonza Liguorija	396

Strana

Poklon i zadovoljština	397
Svesrdna prošnja euhar. Srcu Isusovu . .	400
Duhovna pričešć	401
Molitva za raširenje svagdašnje sv. pričešći	402
Liitanije presv. oltarskog Sakramenta . .	403
Molitva za blagoslov	406

POBOŽNOST NA ČAST PRESV. SRCA ISUSOVA

Pouka	407
Misa na čast presv. Srca Isusova (po misalu)	260
Svagdašnja posveta presv. Srcu Isusovu (kako se moli u Franjev. redu) . . .	410
Liitanije presv. Srca Isusova	411
Posvetna molitva presv. Srcu Isusovu (na blagdan Krista Kralja)	414
Pomirna molitva Pape Pija XI. (na blagdan Srca Isusova)	415
Otprošnja	417
Devetnica na čast Srcu Isusovu	420
Mali časoslov na čast presv. Srcu Isusovu	426
Posveta obitelji presv. Srcu Isusovu . . .	434
Posvetna molitva sv. Margarete	437
Zlatna krunica	438

POBOŽNOST NA ČAST B. D. MARIJI

Pouka	439
Misa na čast Bezgrješnom začecu b. D. M. (po misalu)	282
Molitva sv. O. Franje b. D. Mariji . . .	441
Spomeni se (od sv. Bernarda)	441
Bezgrješno začec b. D. Marije (devetnica)	442
Sva si lijepa	444
Godišnja posveta bl. D. M. Bezgrješnoj .	445

	Strana
Krunica Bezgrešnog začeca b. D. M.	447
Svijećnica	447
Ukazanje Majke Božje Lurdske	448
Blagovijest	448
Sedam žalosti b. D. Marije	449
Krunica sedam žalosti d. B. Marije	452
Majci Božjoj Trsatskoj	453
Pohod b. D. Marije	454
Majka Božja Karmelska	455
Porcijunkula	456
Velika Gospa	457
Prečisto Srce Marijino	458
Mala Gospa	460
Druge molitve b. D. Mariji vidi još kod večernje	331—338

POBOŽNOST NA ČAST SV. ANĐELIMA

Sv. Gabrijelu i sv. Mihovilu arkandelu	461
Sv. anđelima čuvarima	462
Sv. Rafaelu arkandelu	462

POBOŽNOST NA ČAST SV. JOSIPU

Na blagdan sv. Josipa 19. III	463
Sv. Josip Radnik 1. V.	464
Litanije sv. Josipu	464
Molitva sv. Josipu za sv. čistoću	328
Molitva sv. Josipu za sretnu smrt	466
Sv. Obitelj	467

POBOŽNOST NA ČAST SV. NAŠEM OCU FRANJI

Misa na čast sv. Ocu Franji (po franjev. misalu)	287
Usrdna molitva sv. Ocu Franji	467

	Strana
Pobožnost na čast 5 rana sv. O. Franje	468
Devenica na čast sv. Ocu Franji	471
Uzdasi sv. O. Franje	484
Litanije sv. O. Franje	485
Premинуće sv. O. Franje	487

POBOŽNOST NA ČAST SV. ANTUNU

Ako čudo tražiš (Si quaeris)	490
Krunica sv. Antuna (velika za devetnicu)	491
Molitva sv. Antuna za koju posebnu milost	494
Litanije sv. Antuna	495
Mala krunica sv. Antuna	499

POBOŽNOST NA ČAST SV. LJUDEVITU I SV. ELIZABETI

Himan	500
Trodnivnica na čast sv. Ljudevitu	501
Devetnica na čast sv. Elizabeti	503

MOLITVE RAZLIČITIM SVECIMA

Sv. Bernardinu Sijenskom	511
Sv. Bonaventuri	514
Sv. Ćirilu i Metodiju	512
Sv. Dominiku	515
Sv. Franji Solanu	513
Sv. Ivanu Kapistranskom	510
Sv. Ivanu Vianeju	516
Sv. Ivanu Bosku	507
Sv. Klari	517
Sv. Margareti Kortonskoj	508
Bl. Marku Križevčaru	519
Bl. Nikoli Tavliču	524
Sv. Paškalu Bajlonskom	511

Strana

Sv. Petru Alkantarskom	523
Sv. Roku	518
Sv. Tereziji od djeleška Isusa	520
Trodnevnica ili devetnica	521
Molitva sv. Tereziji u duševnoj tjeskobi	522

CRKVENA GODINA

U došašću (adventu)	525
Na Božić	526
U korizmji	527
Na Uskrs	528
Prosnj dani: Litanijs svih svetih (i Fra- njev. reda)	528
Na Spasovo	541
Na Duhove	541
Molitve Duhu Svetomu od dr. A. Ste- pinca	543

MOLITVE U RAZLIČITIM POTREBAMA

Za domovinu	546
Svjetska molitvena osmina za sjedinjenje svih kršćana u katoličkoj Crkvi	547
Za sjedinjenje Slavena u pravoj Crkvi Kri- stovoj	549
Za djelo dobre štampe	550
Na kvatre i u nedjelju iza kvafernoga po- sta	551
Molitva roditelja za djecu	552
Molitva djece za roditelje	552
Za kišu i vedrinu	553
U vrijeme oskudice i gladi	554
U vrijeme pomora i kuge	554
U vremenitoj potrebi (sv. Konradu Parz- hamskom)	555

Strana

U velikoj i teškoj potrebi (sv. Judi Tadeju)	556
Tebe Boga hvalimo	556
Molitva za državnog poglavara	557

U BOLESTI

Pouka	558
Potpuno oprostjenje za čas smrtni	559
Predanje u volju Božju	559
Molitva Majci Božjoj za sretnu smrt	560
Sv. Josipu za sretnu smrt	466
Molitva za one, koji su na umoru	560
Posljednji uzdasi	561
Preporuka duše	562

ZA POKOJNE

Za pokojnoga oca i majku	565
Za duše u čistilištu	565
Obredne molitve kod sprovoda	567

ČETVRTI DIO — PJESME

Misne

Gospodine Bože živi	573
Oče naš dobri	574
O Isuse naš premili	575
Bože, evo dolazimo	576
Vjerujem u Boga	577
Tebe molit, Oče vječni	577

Pokojničke

Za čim hlepiš	573
Vječni pokoj	573
Na dan sudnji	579
Bože, Oče, duše vjerne	579

Adventske**Strana**

Padaj s neba	580
Ptičice lijepo pjevaju	581
Visom leteć ptice male	582
Zlatnih krila	582
Zdravo, Djevice	582
Zdravo budi Marijo	583
Raduj se, grade Nazaret	583
Visine neba plavetnog	583

Božićne

Kirie eleison	584
Svim na zemlji	584
Radujte se, narodi	585
U to vrijeme godišta	585
Veselje ti navješćujem	585
O, Betleme, grade slavni	586
Čestit svijetu danak svemu	586
Oj pastiri, čudo novo	586
Oj djetesce moje drago	587
Djetesce nam se rodilo	587
Sklopi blage očiće	587
Što se ono dogodi	588
O pastiri, vjerni čuvari	588
Narodi nam se Kralj nebeski	589
Tri kralja jahahu	589
Kada zvijezda divna nehom planu	590
U se vrijeme godišta	590

Korizmene

Počinke se strašna muka	591
Svaka duša	592
Stala plaćuć tužna Marij	592
Narode moj ljubljani	593
Čuj nas, Gospodine	593

Uskrsne**Strana**

Uskrsnu Isus doista	594
Veseli se, o Marijo	594
Kraljice neba, raduj se	217
Pjevaj hvale, Magdaleno	595
Nek mine, Majko, s lica tvog	595

Duhovske

Dodi, Duše Presveti	542
O dodi, Stvorče, Duše Svet	169

Tjelovske [Euharistijske]

S rajskih visina	596
Usta moja uzdižite (tjelovski himan)	596
Hvali Sion Spasitelja	597
Sakramentu veličajnom	599
Ovdje je sada	599
Zdravo, sveti Sakramente	600
O, da moqu kao kerub Božji	600
Zdravo, Tijelo Isusovo	600
Odzivam se, Isuse	601
Moj Isuse, raskriljujem tebi ruke	601
Ko noć šutiš	602
Uzmite i jedite	602

Presv. Srcu Isusovu

Srce Božansko	602
O Srce Sina Božjega	603
U slavu sv. Srca	603
Isuse Kralju, Isuse slavo	603
Do nebesa	604

Bl. Djevici Mariji**Strana**

Djevice nevina	605
O Marijo, zvijezdo mora	605
O najsvetija	605
Marijo, Majko ljubljena	606
Ljiljane bijeli	606
Djevice, o kruno slave	606
Marijo, svibnja Kraljice	607
Marijo, slatko ime	607
O Djevo blažena	607
O Marijo mila	608
Sred te se pećine	608
Sred lurdске pećine	608
Zdravo budi, Kraljice	609
Zdravo, nado svijeta svega	609
K tebi oči podižemo	609
Zdravo, zvijezdo mora	610
Zdravo Djevo čista	610
Zdravo Djevo svih milosti puna	611
Hoćemo Boga, Djevice sveta	611

Sv. Josipu

Josipe, o milo ime	612
------------------------------	-----

Bl. Nikoli Taveliću

Mučeniče Kristov	613
----------------------------	-----

Sv. O. Franji

O Franjo ranjeni	613
Serafski Franjo, tebe	613
Ispred lica Svevišnjega	614
Čuj, sveti Franjo nas	614

Sv. Antunu**Strana**

Zapjevajmo harna srca	615
Iz zemaljske suzne doli	615
Zdravo, proroče	616

Sv. Elizabeti

Elizabeto, mila ti	616
------------------------------	-----

Sv. Tereziji od malog Isusa

Zdravo, ružo Isusova	616
--------------------------------	-----

Kod oblačenja

Daj, Bože, žiću našem smjer	617
---------------------------------------	-----

Kod zavjetovanja

To blažen za nas, sretan dan	617
--	-----

Tebe, Boga hvalimo	617
Podvorba kod sv. Mise	618—631

MOLIMO, DA ISPRAVITE !

Na str. 138. drugi redak odozgo krivnjom je tiskare pogrešno ovamo stavljen! Taj redak treba da glasi:

»ga nagovaraju i savjetuju, da na vrijeme obavi,«

Svaki će čitalac lako sam opaziti, da je na nekoliko mjesta (isto krivnjom tiskare!) koje slovo izostavljeno ili krivo stavljeno, — po sebi je jasno, kako bi trebalo biti. Molimo, i to ispravite!

SVJEDODŽBA OBLAČENJA I ZAVJETOVANJA

Br.

redov. imenom

iz

Primljen(-a) je u Treći red sv. O. Franje

u dne

(Mjesto pečata)
upravitelj

Položio(-la) je sv. zavjete dne

.....
upravitelj

MOLIMO

Na str.
je fiskare p
treba da

»ga nagov

Svaki
na nekoliko
slovo izo
sebi je ja
ispravitel

